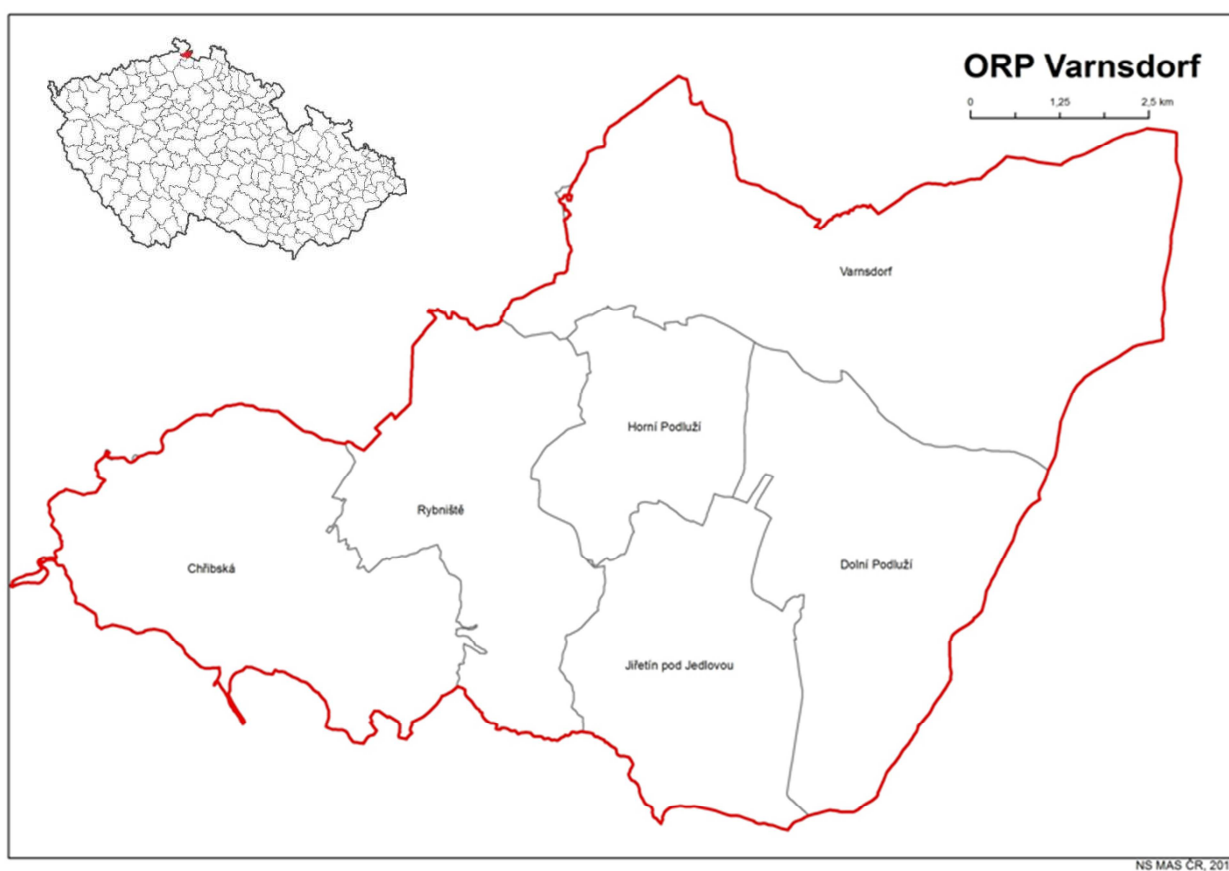

Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb,
odpadového hospodářství a cestovního ruchu

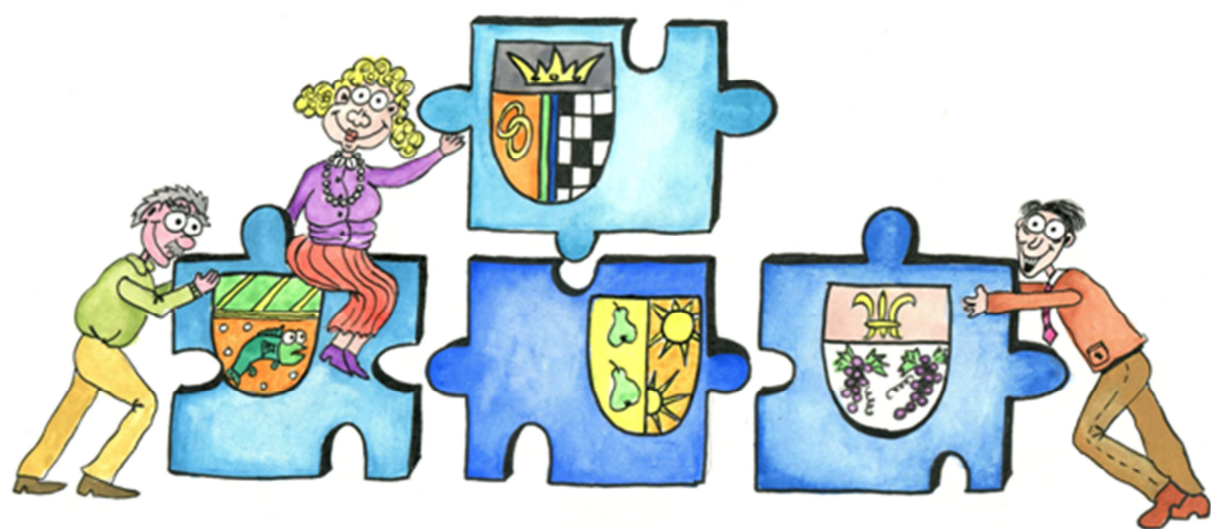
Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

NS MAS ČR, 2014

**„Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.“**

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí
s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

1. Úvod	7
1.1. Základní informace o strategii.....	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie.....	8
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	9
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	9
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	9
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	12
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	30
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	31
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	33
3. Téma 1.: školství	36
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	36
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	36
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	38
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	63
3.1.4. SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání	66
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	68
3.2. Návrhová část pro oblast školství a předškolního vzdělávání.....	69
3.2.1. Struktura návrhové části	69
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	71
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	73
3.2.4. Indikátory.....	77
3.3. Pravidla pro řízení strategie	81
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	81
3.3.2. Systém změn strategie	83
3.3.3. Akční plán	84
3.4. Závěr a postup zpracování	86
3.4.1. Shrnutí	86
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	87
3.5. Přílohy	88
4. Téma 2.: sociální služby.....	90
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	90
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	90

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	91
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	109
4.1.4. SWOT analýza oblasti	114
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	116
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb	117
4.2.1. Struktura návrhové části	117
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	120
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	122
4.2.4. Indikátory.....	124
4.3. Pravidla pro řízení strategie	129
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	129
4.3.2. Systém změn strategie	131
4.3.3 Akční plán	131
4.4. Závěr a postup zpracování	134
4.4.1. Shrnutí	134
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	135
4.5. Přílohy	136
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části.....	136
5. Téma 3.: odpadové hospodářství.....	149
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	149
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	149
5.1.2 Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	151
5.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	183
5.1.4 SWOT analýza oblasti	192
5.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)	194
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství	196
5.2.1. Struktura návrhové části	196
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	198
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	204
5.2.4. Indikátory.....	210
5.3. Pravidla pro řízení strategie	216
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	216
5.3.2. Systém změn strategie	219
5.3.3 Akční plán	219
5.4. Závěr a postup zpracování	222

5.4.1. Shrnutí	222
5.4.2. Popis postupu tvorby strategie	223
5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství.....	224
Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	226
Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	227
Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	231
Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	232
Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	233
Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	237
Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	238
Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	239
Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	241
Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	242
6. Téma 4.: cestovní ruch	244
6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	245
6.1.1. Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního	244
6.1.1.1. Poloha destinace	244
6.1.1.2. Vymezení destinace.....	245
6.1.1.3. Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti	246
6.1.1.4. Předpoklady destinace pro cestovní ruch	247
6.1.1.5. Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti	247
6.1.1.6. Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast.....	250
6.1.1.7. Přehled základní legislativy, strategických dokumentů a existujících analýz.....	251
6.1.2. Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti.....	252
6.1.2.1. Kulturně historické památky	253
6.1.2.2. Přírodní atraktivity.....	255
6.1.2.3. Podmínky pro turistiku	256
6.1.2.4. Ostatní atraktivity.....	258
6.1.2.5. Návštěvnost regionu	259
6.1.2.6. Struktura hromadných ubytovacích zařízení.....	260

6.1.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu.....	261
6.1.3.1. Infrastruktura	261
6.1.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch.....	262
6.1.3.3. Marketing a management cestovního ruchu	263
6.1.3.4. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce	264
6.1.4. SWOT analýza oblasti	265
6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	261
6.2. Návrhová část pro oblast cestovního ruchu	270
6.2.1. Struktura návrhové části	270
6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	273
6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	278
6.2.4. Indikátory.....	281
6.3. Pravidla pro řízení strategie	285
6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	285
6.3.2. Systém změn strategie	287
6.3.3 Akční plán	287
6.4. Závěr a postup zpracování	290
6.4.1. Shrnutí	290
6.4.2. Popis postupu tvorby strategie	292
6.5. Přílohy	293
7. Závěr, kontakty.....	313
7.1. Závěr.....	279
7.2. Kontakty	279
8. Přílohy	280

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tématického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP Varnsdorf
	Počet obyvatel správního obvodu: 20 790
	Počet obcí ve správním obvodu: 6
	Rozloha správního obvodu: 8 888 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Varnsdorf, Chřibská
	Obce: Horní Podluží, Dolní Podluží, Rybníště, Jiřetín pod Jedlovou
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Realizační tým smluvního partnera
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Varnsdorf
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 18. 6. 2014 v Lipové
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace; První schválená aktualizace ze dne
Související legislativa	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v platném znění, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů v platném znění, zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v platném znění
Doba realizace strategie	2014 - 2023
Odpovědnost za implementaci	obce, spadající do SO ORP Varnsdorf
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	Projekt na území SO ORP Varnsdorf realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Varnsdorf a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem projektu v období 2014 - 2015 ve spolupráci s obcemi SO ORP Varnsdorf.
	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství
	2. sociální služby
	3. odpadové hospodářství
	4. cestovní ruch (volitelné téma)

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 6 obcí, z toho 2 mají statut města.

Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	1. Název obce: Dolní Podluží Počet obyvatel: 1 227 Zapojení do tvorby strategie: ano		3. Název obce: Chřibská Počet obyvatel: 1 419 Zapojení do tvorby strategie: ano
	2. Název obce: Horní Podluží Počet obyvatel: 794 Zapojení do tvorby strategie: ano		4. Název obce: Jiřetín pod Jedlovou Počet obyvatel: 650 Zapojení do tvorby strategie: ano
	5. Název obce: Rybníště Počet obyvatel: 687 Zapojení do tvorby strategie: ano		
	6. Název obce: Varnsdorf Počet obyvatel: 16 013 Zapojení do tvorby strategie: ano		

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Varnsdorf a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a realizační tým je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátorka meziobecní spolupráce Dana Dudková.

Strategie byla zpracována realizačním týmem projektu ve složení Ing. Jan Slavík, Ph.D., Mgr. Filip Mágr, Irena Mencová a Jindra Koldová.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Politika územního rozvoje	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/politika-uzemniho-rozvoje-cr-2008?typ=download
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/plan-odpadoveho-hospodarstvi-ceske-republiky?typ=download
3	Strategie regionálního rozvoje ČR (2014-2020)	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020?typ=download
4	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011-2015)	http://databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-2011-2015?typ=download
5	Priority rozvoje sociálních služeb pro období (2009-2012)	http://databaze-strategie.cz/cz/mpsv/strategie/priority-rozvoje-socialnich-sluzeb-pro-obdobi-2009-2012?typ=download

6	Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období (2010-2014)	http://database-strategie.cz/cz/uv/strategie/narodni-plan-vytvoreni-rovných-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-2010-2014?typ=download
7	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (2011–2015)	http://database-strategie.cz/cz/uv/strategie/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucení-na-období-2011-2015?typ=download
8	Národní koncepce podpory rodin s dětmi (2008)	http://database-strategie.cz/cz/mpsv/strategie/narodni-koncepce-podpory-rodin-s-detmi-2008?typ=download
9	Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí (2013-2017)	http://database-strategie.cz/cz/mpsv/strategie/narodni-akcni-plan-podporujici-pozitivni-starnuti-2013-2017?typ=download
10	Agentura pro sociální začleňování ČR	http://www.socialni-zaclenovani.cz/sluknovsko
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje	http://www.kr-ustecky.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-usteckeho-kraje-dokumentace/ds-99030
2	STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE 2006 - 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/e0f5ffce-e394-4d0d-8f60-a7e5c5726091/Strategie-udrzitelneho-rozvoje-Usteckeho-kraje
3	Plán odpadového hospodářství Ústeckého kraje	http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=730235&p1=94506
4	Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje	http://database-strategie.cz/cz/ulk/strategie/aktualizovana-strategie-udrzitelneho-rozvoje-usteckeho-kraje-2010?typ=struktura

Zdroj: vlastní zjištění

Komentář:

Všech 6 obcí, spadajících do správního obvodu ORP Varnsdorf, je členy Dobrovolného svazku obcí Tolštejn. Sedmým členem svazku je obec Doubice, která spadá do SO ORP Rumburk a současně je i členem Svazku obcí Sever.

Historie Svazku obcí Tolštejn a jeho základní cíle:

Svazek vznikl v srpnu 1999 se záměrem sdružit síly a prostředky k dosažení těchto základních cílů:

- Rozvoj cestovního ruchu, zvýšení návštěvnosti regionu a prodloužení pobytu turistů
- Zlepšení kvality a rozsahu nabízených služeb
- Tvorba nových pracovních míst
- Zlepšení infrastruktury a vzhledu obcí a měst
- Ochrana životního prostředí, údržba krajiny a rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní území ORP Varnsdorf najdeme na mapě České republiky na severním okraji státu na hranici se SRN, resp. Svobodným státem Sasko. V rámci krajského uspořádání je ORP Varnsdorf součástí Ústeckého kraje. Tuto polohu zaujímá jak v rámci územního celku kategorie NUTS II Severozápad, tak v rámci okresu Děčín. Vzhledem ke své poloze v blízkosti státní hranice je SO také součástí Euroregionu Nisa. Bezprostředně sousedí s Libereckým krajem, který je součástí NUTS II Severovýchod.

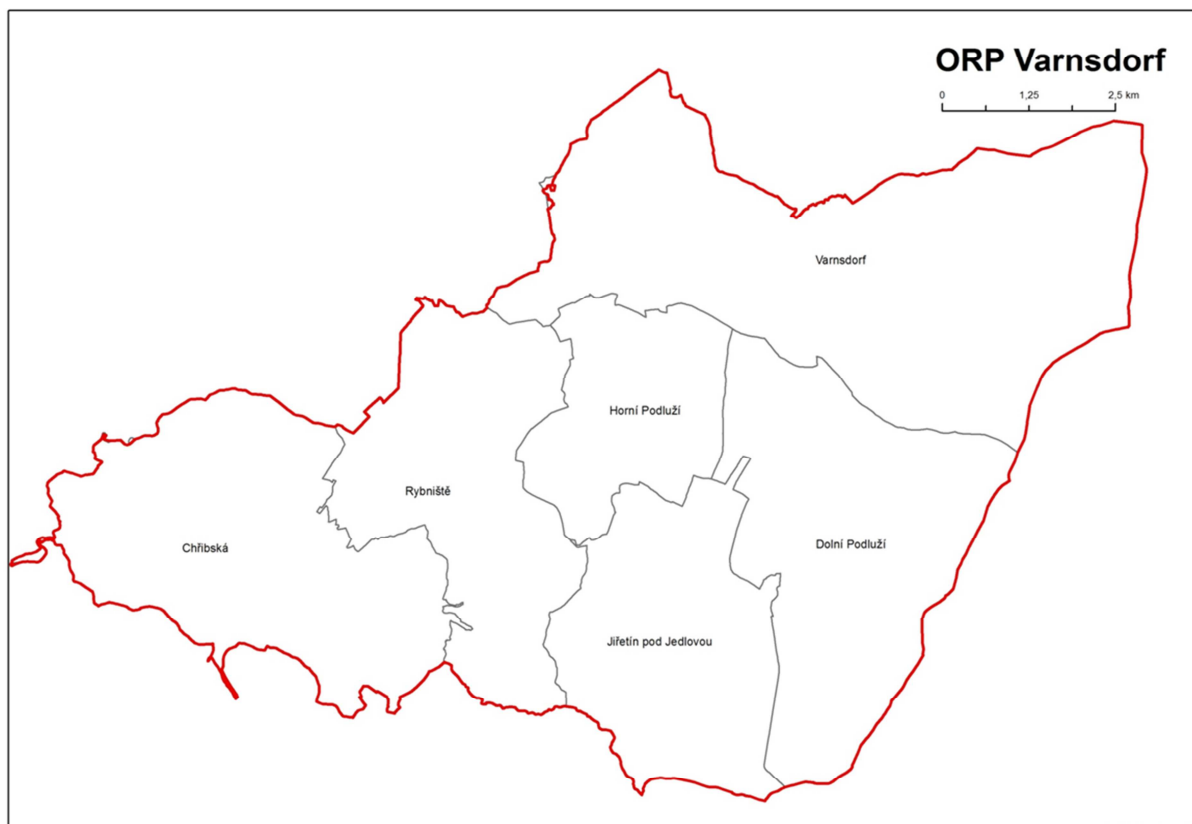
Správní území ORP Varnsdorf je součástí Šluknovského výběžku, tj. místa, kde se ČR nejvíce přibližuje moři; Baltské moře je od něj vzdušnou čarou 300 km. Je charakteristickým územím styku a překrývání kultur tří oblastí: české, saské a lužické.

Jedná se o turisticky atraktivní území se zachovalým životním prostředím. Území Šluknovského výběžku zasahuje do Národního parku České Švýcarsko a dvou chráněných krajinných oblastí, a to CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce.

Území ORP Varnsdorf má rozlohu 88,88 km² a podílí se tak 25 % na celkové rozloze Šluknovského výběžku (354,91 km²). Na území ORP Varnsdorf žije 20 790 obyvatel (údaj k 1. 1. 2014), což představuje 38 % z celkového počtu 54 879 obyvatel Šluknovska.

Ve správním obvodu ORP Varnsdorf leží celkem 6 obcí, z nichž 2 mají statut města. Jedná se o města Varnsdorf a Chřibská a obce Dolní Podluží, Horní Podluží, Rybníště a Jiřetín pod Jedlovou. Obce správního obvodu ORP Varnsdorf jsou přirozeně součástí svazku obcí Tolštejn a spadají do územní působnosti Místní akční skupiny Šluknovsko. Všechna města a obce správního obvodu ORP Varnsdorf jsou rovněž členy Sdružení pro rozvoj Šluknovska, jehož posláním je koordinace společného postupu při realizaci záměrů ve městech a obcích Šluknovského výběžku.

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu

NS MAS ČR, 2014

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	6	6		6	6	6	6	6
Počet částí obcí	20	20	20	20	20	20	20	20
Počet katastrálních území	13	13	13	13	13	13	13	13
Počet obcí se statutem města	1	2	2	2	2	2	2	2
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	8886,6047	8886,524	8886,5384	8886,8294	8885,838	8885,783	8885,44	8885,481
zemědělská půda	3783,8238	3765,974	3764,0527	3763,0347	3762,348	3760,625	3759,887	3761,328
lesní pozemky	3885,0807	3884,677	3884,6953	3885,4731	3884,406	3885,798	3899,819	3900,694
zastavěné	262,1244	261,3515	261,7665	262,2139	264,5249	264,7652	264,7033	264,8841

plochy								
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	231,8	231,4	231,8	231,6	232,4	232,4	230,7	229,5

Zdroj: ČSÚ

Na území správního obvodu ORP Varnsdorf se nachází 6 obcí, z nichž 2 mají statut města. Zbývající počet tvoří obce, z nichž žádná nemá statut městyse.

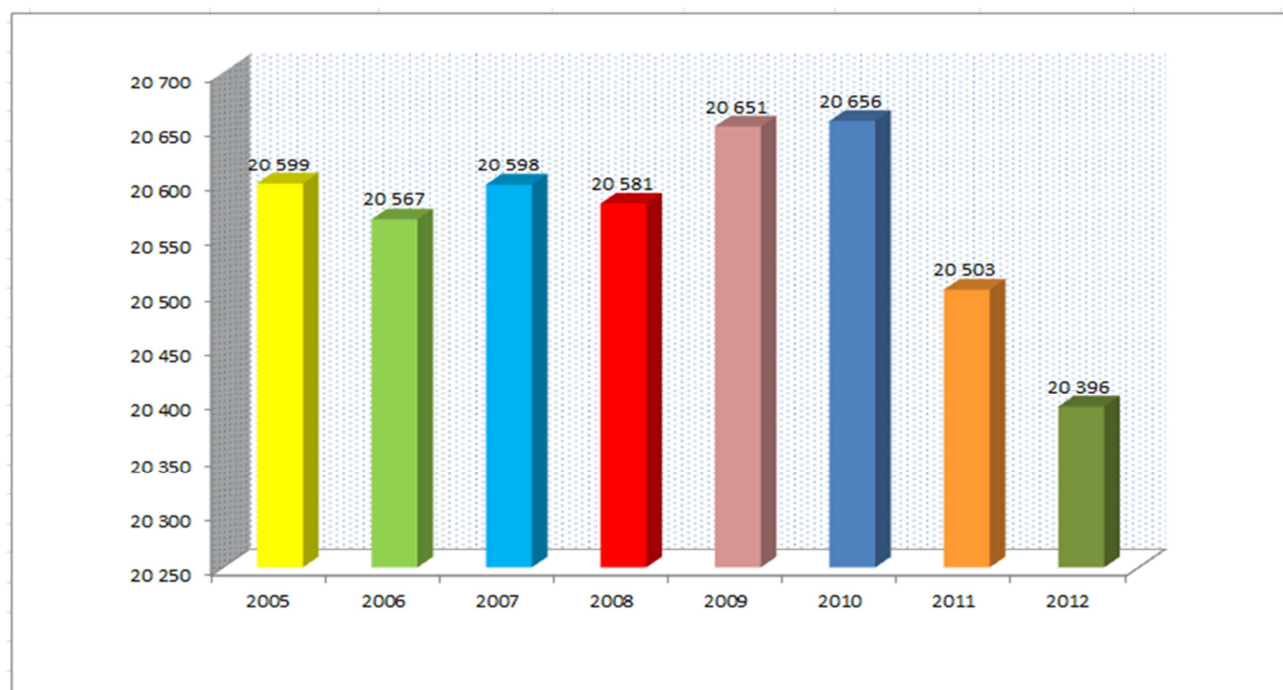
Celková rozloha SO činila v r. 2012 celkem 8 885,4 ha, z toho více než 42,33 % tvořil podíl zemědělské půdy (3 761,3 ha). Společným rysem obcí na území SO je poměrně nízká hustota osídlení. Nicméně tato hodnota vykazovala do r. 2009 vzrůstající tendenci, poté začala klesat

Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		20599	20567	20598	20581	20651	20656	20503	20396
v tom:	muži	10065	10063	10057	10088	10081	10074	9981	10011
	ženy	10520	10503	10478	10527	10560	10605	10518	10469
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	3355	3319	3341	3275	3266	3284	3255	3186
	15 - 64	14656	14657	14627	14578	14587	14520	14250	14028
	65 +	2588	2591	2630	2728	2798	2852	2998	3182
Průměrný věk (celkem)			39,0002	39,1913	39,4368	39,6618	40	40,46	40,77
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)									
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	1740	1729	1728	1668	1645	1670	1654	1629
	15 - 64	7354	7332	7378	7327	7374	7272	7129	7004
	65 +	985	1003	1014	1059	1072	1109	1202	1294
Průměrný věk			37,4007	37,5628	37,8578	38,1074	38,4	38,92	39,24
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)									
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	1615	1590	1613	1607	1621	1614	1601	1557
	15 - 64	7302	7325	7249	7251	7213	7248	7121	7024
	65 +	1603	1588	1616	1669	1726	1743	1796	1888
Průměrný věk			40,5347	40,7529	40,9469	41,1431	41,5	41,93	42,24
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)									
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		0,68	-1,55	1,50	-0,83	3,40	0,24	-1,07	-5,25
přirozená		0,92	-0,68	1,55	0,92	2,72	1,31	2,19	-1,32
stěhováním (mechanická)		-0,24	-0,88	-0,05	-1,75	0,68	-1,06	-3,27	-3,92

Zdroj: SMO ČR

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

Populační vývoj v území byl od poloviny čtyřicátých let 20. století velmi nepříznivý. Následkem odsunu německého obyvatelstva po 2. světové válce, vlivem malé míry dosídlení pohraničí a postupnou devastací celých místních částí a osad ztratilo území správního obvodu 52 % z původního počtu obyvatel. Nejnižší úbytek oproti roku 1930 zaznamenalo město Varnsdorf (35 %).

Pro strukturu obyvatelstva je typický vyšší podíl národnostních menšin, především německé (2,5 %), slovenské (3,4 %) a romské. Podíl romského obyvatelstva se podle odhadů pohybuje v některých obcích kolem 10 %, přestože podle oficiálních statistik je jejich podíl v rámci celkového počtu obyvatel území obvodu zanedbatelný.

Po r. 1990 došlo na Šluknovsku k postupnému útlumu tradičních odvětví, tj. strojírenské a textilní výroby, v níž byla zaměstnána převážná část ekonomicky aktivního obyvatelstva. Vysoká nezaměstnanost v regionu má tak dlouhodobý negativní dopad v podobě odlivu obyvatel za prací do jiných částí ČR, stejně jako mladých lidí - vysokoškoláků, kteří se nevracejí zpět do regionu po absolvování studia.

Na úbytek obyvatel měly negativní vliv rovněž sociální nepokoje na Šluknovsku v létě 2011, což je patrné z uvedených přehledů počtu obyvatel po roce 2011. Ve správním obvodu žilo v r. 2012 celkem 20 396 obyvatel (z nichž trvale lehce převažuje kategorie žen), průměrný věk činil 40,77 (což je nejvyšší hodnota za celé sledované období). Skupina 65+ čítala 3 182 obyvatel, což představuje 15,6% podíl na celkovém počtu obyvatel. Migrace na konci sledovaného období měla výrazně záporný přírůstek, jak je patrné z grafu č. 1.

Tabulka č. 6: Nezaměstnanost

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	*	*	1800	1641	1519	1495	1946	1837	1596
z toho (%):	*	*	12,83	15,66	19,22	19,53	15,98	15,56	16,79
občané se zdravotním postižením	191	206	231	257	292	292	311	286	268
z toho (%):	*	*	5,88	5,60	4,80	4,81	5,60	4,68	5,01
absolventi	116	94	106	92	73	72	109	86	80
z toho (%):	*	*	50,16	49,23	46,67	42,94	35,86	44,91	47,68
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	801	835	903	808	709	642	698	825	761
Volná pracovní místa	*	*	77	185	111	47	26	12	14
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	*	*	23,4	8,9	13,7	31,8	74,8	153,0833	114
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	*	*	15,8	14,3	12,9	13	17,2	16,5	14,2

Zdroj: ÚP, *údaje nezjištěny

Vysoká nezaměstnanost ve Šluknovském výběžku a tedy i v ORP je jednak důsledkem strukturálních změn ekonomiky, v jejíchž důsledku zde došlo k razantnímu útlumu tradičního odvětví – textilního průmyslu, jednak periferní polohy regionu, která je faktorem limitujícím hospodářský rozvoj regionu.

Uplatnění místní pracovní síly je omezeno nízkým sociálním kapitálem (především pak nepříznivou vzdělanostní strukturou), vysokou koncentrací romského etnika, které má na trhu práce ztížené možnosti uplatnění, v neposlední řadě i nepříznivou ekonomickou situaci v přeshraničních německých regionech, která snižuje potenciál zaměstnání českých pracovníků.

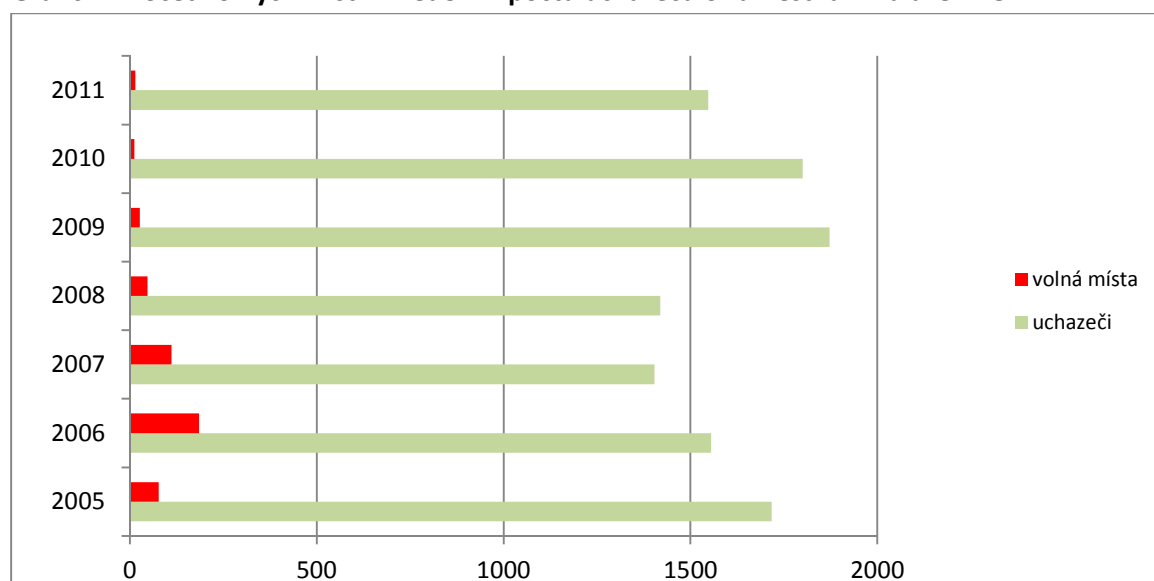
V tabulce č. 6 je patrný rozdíl mezi počtem uchazečů o zaměstnání a počtem volných míst prostřednictvím ÚP. Z uvedených údajů vyplývá, že nejvyšší míra nezaměstnanosti za sledované období v SO ORP Varnsdorf byla v roce 2009 (17,2 %). Na konci r. 2011 klesla na míru nezaměstnanosti na 14,2 %, přesto byla tato hodnota výrazně nepříznivá v porovnání s celorepublikovou mírou nezaměstnanosti, která na konci r. 2011 činila 6,5 %.

Tabulka č. 7: Statistika nezaměstnanosti na území ORP

ORP Varnsdorf	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ekonomicky aktivní	10 878	10 878	10 878	10 878	10 878	10 878	10 878
uchazeči celkem	1 717	1 555	1 404	1 419	1 872	1 800	1 548
míra nezaměstnanosti	15,8	14,3	12,9	13	17,2	16,5	14,2
volná místa	77	185	111	47	26	12	14

Zdroj: ÚP ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

Graf č. 2: Počet volných míst vzhledem k počtu uchazečů o zaměstnání na území ORP

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 8: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle RES)	3 805	3 807	3 814	3 867	3 816	3 832	3 735	3 729	3 764	3 744
fyzické osoby celkem	2 937	2 900	2 872	2 918	2 863	2 836	2 818	2 821	2 857	2 823
z toho zemědělští podnikatelé	0	3	29	34	35	39	44	46	49	49
vyjádření v %	0	0,1	1	1,16	1,2	1,37	1,56	1,63	1,71	1,73
právnícké osoby celkem	868	907	942	949	953	996	917	908	907	921
z toho obchodní společnosti	247	254	260	263	275	290	288	291	297	304
vyjádření v %	28,4	28	27,6	27,7	28,85	29,1	31,4	32	32,7	33
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství								3,05	3,37	3,6
průmysl celkem								11,77	11,58	11,13
stavebnictví								12,6	12,35	12,2
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel								27,9	26,75	25,7

Zdroj: SMO ČR

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka č. 9: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	6	100	Varnsdorf: 8, Chřibská: 1, Dolní Podluží: 1, Jiřetín p. J.: 1, Horní Podluží: 1, Rybníště: 1,
Počet obcí se ZŠ jen 1. stupeň	2	33	Varnsdorf: 5, Rybníště: 1 (dvoutřídky a trojtřídky)
Počet obcí se ZŠ 1. i 2. stupeň	3	50	Varnsdorf: 3, Chřibská: 1, Dolní Podluží: 1 (ZŠ v Dolním Podluží je spádovou školou pro žáky z Dolního Podluží, Horního Podluží a Jiřetína pod Jedlovou)
Počet středních škol:			
- obory gymnázií	1	16	Varnsdorf
- obory středních odborných škol a praktických škol	1	16	Varnsdorf
- obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	16	Varnsdorf
Počet základních uměleckých škol	1	16	Varnsdorf
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	1	16	Varnsdorf
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj: vlastní zjištění

Komentář k tabulce č. 9:

Ve všech obcích SO ORP se nachází mateřské školy. Hlavním problémem MŠ je jejich nedostatečná kapacita. Mateřské i základní školy sídlí zpravidla ve starších (předválečných) budovách, které jsou ve špatném technickém stavu. Ve třech obcích je k dispozici základní škola 1. a 2. stupně, přičemž základní škola v Dolním Podluží je spádovou školou pro děti z obcí Dolní Podluží, Horní Podluží a Jiřetín pod Jedlovou. Střední odborné školy a učiliště se nacházejí v centru ORP, tj. městě Varnsdorfu.

Tabulka č. 10: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	6	100	Varnsdorf: 1, Chřibská: 1, Dolní Podluží 1, Horní Podluží: 1, Jiřetín p. J.: 1, Rybníště: 1
Stálá kina	2	33	Varnsdorf: 1, Dolní Podluží: 1
Divadlo	3	50	Varnsdorf 1, Chřibská: 1 (lesní divadlo), Jiřetín p. J.: 1 (lesní divadlo)
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	3	50	Varnsdorf: 1 (budova z technických důvodů uzavřena), Chřibská: 1, Jiřetín p. J.: 1
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	0	0	-
Kulturní zařízení ostatní	4	2	Varnsdorf: 2, Chřibská: 1, Rybníště: 1

Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	16	Varnsdorf: 1
Koupaliště a bazény	5	66	Varnsdorf: 2, Jiřetín p. J.: 1, Rybníště: 1 (přírodní koupaliště - Školní rybník), Dolní Podluží: 1
- z toho kryté	1	16	Varnsdorf: 1
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	5	50	Varnsdorf: 3, Jiřetín p. J.: 1, Rybníště: 1
Tělocvičny (včetně školních)	6	33	Varnsdorf: 5, Horní Podluží: 1
Stadiony otevřené	1	16	Varnsdorf: 1
Stadiony kryté	0	0	-
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	16	Varnsdorf: 1
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	1	16	Dolní Podluží: 1

Zdroj: dotazníkové šetření

Komentář k tabulce č. 10:

Veřejná knihovna je zřízena ve všech obcích ORP. Stálé kino je ve dvou obcích. I zde je však nezbytné zaměřit pozornost na opravy budov a zlepšení jejich vybavení. Divadlo se nachází ve 3 obcích, z toho ve dvou případech se jedná o divadla v přírodě (Chřibská a Jiřetín pod Jedlovou), ve Varnsdorfu je městské divadlo. Kulturní zařízení mohou občané využít ve 3 obcích, středisko pro využití volného času dětí a mládeže je pouze ve Varnsdorfu. Ve Chřibské je muzeum slavného rodáka Tadeáše Haenkeho, cestovatele a přírodovědce. V Jiřetíně pod Jedlovou se v budově bývalé fary nachází muzeum, mapující historii těžby stříbra a historii hradu Tolštejna. Ve Varnsdorfu je budova městského muzea z technických důvodů uzavřena. Na nutnou rekonstrukci objektu však městu chybí dostatečné finanční prostředky.

Tabulka č. 11: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	2	33	Varnsdorf: 2
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	-	-	-
Ambulantní zařízení	-	-	-
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	-	-	-
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	9	50	Varnsdorf: 7, Chřibská 1, Dolní Podluží: 1 (slouží též občanům obce Horní Podluží a Jiřetín p. J.)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	7	50	Varnsdorf: 5, Chřibská: 1, Dolní Podluží: 1 (slouží též občanům obce Horní Podluží a Jiřetín p. J.),

Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	11	33	Varnsdorf: 10, Chřibská: 1
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	3	16	Varnsdorf: 3
Lékárny	1	16	Varnsdorf: 4, 1 prodejna zdravotnických potřeb
Nemocnice	1	16	Varnsdorf: 1 (ortopedie, gynekologie, chirurgie, ultrazvuk, RTG, LDN)
Odborné léčebné ústavy	1	16	Jiřetín pod Jedlovou: 1 (Neurologie Klára)
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	16	Varnsdorf: 1
Ostatní lůžková zařízení			Dolní Podluží (DPS), Horní Podluží (DPS), Jiřetín pod Jedlovou (DPS), Rybníště (DPS), Varnsdorf (DPS)

Zdroj: dotazníkové šetření

Komentář k tabulce č. 11:

V obcích a městech ORP jsou objekty pro poskytování zdravotní péče ve vlastnictví místních samospráv. Sdružené ambulantní zařízení je ve Varnsdorfu v budově polikliniky. Zde je k dispozici gynekologická, ortopedická a stomatologická ordinace, oční, ORL, plicní oddělení a praktický lékař pro dospělé.

Školy:

Ve všech obcích SO ORP se nachází mateřské školy. Hlavním problémem MŠ je jejich nedostatečná kapacita. Mateřské i základní školy sídlí zpravidla ve starších (předválečných) budovách, které jsou ve špatném technickém stavu. Ve třech obcích je k dispozici základní škola 1. a 2. stupně, přičemž základní škola v Dolním Podluží je spádovou školou pro děti z Dolního Podluží, Horního Podluží a Jiřetína pod Jedlovou.

Pokud jde o základní školy, v menších obcích je snahou udržet jejich provoz i přes vysoké provozní náklady a nízký počet žáků; základní škola v Rybníšti má zřízenou jednu dvoutřídku a jednu trojtřídku.

Na střední odborné školy a učiliště dojíždí studující mládež do centra ORP – města Varnsdorfu.

Kulturní zařízení:

Veřejná knihovna je zřízena ve všech obcích ORP. Stálé kino je ve dvou obcích. I zde je však nezbytné zaměřit pozornost na opravy budov a zlepšení jejich vybavení. Divadlo se nachází ve 3 obcích, z toho ve dvou případech se jedná o divadla v přírodě (Chřibská a Jiřetín p. J.), ve Varnsdorfu je městské divadlo. Kulturní zařízení mohou občané využít ve 3 obcích, středisko pro využití volného času dětí a mládeže je pouze ve Varnsdorfu.

Při dotazníkových šetřeních se realizační tým setkal s výrazným voláním veřejnosti ve Varnsdorfu po rekonstrukci a znovuotevření městského muzea. Na opravu však městu chybí potřebné finanční prostředky.

Ve Chřibské se nachází muzeum slavného rodáka Tadeáše Haenkeho, cestovatele a přírodovědce. V Jiřetíně pod Jedlovou je v historické budově bývalé fary umístěno muzeum. Jedna jeho expozice se zabývá historií dolování stříbra v Jiřetíně pod Jedlovou a jeho okolí, druhá expozice mapuje dějiny hradu Tolštejna.

Spolkový život:

Spolkový život ve městech a obcích reprezentují především sbory dobrovolných hasičů, sportovní kluby a kulturní soubory či spolky, jejichž aktivita v posledních letech vzrůstá. Z regionálního hlediska je významná činnost Českého svazu ochránců přírody a Klubu českých turistů. V zájmu posílení soudržnosti místních obyvatel s místním prostředím je žádoucí podporovat aktivity místních společenských, kulturních, zájmových a sportovních spolků a organizací, které přispívají k zachování tradic. Ve Varnsdorfu je z technických důvodů (kvůli nutné rekonstrukci) uzavřena budova městského muzea. Přesto však ve Varnsdorfu působí Kruh přátel muzea Varnsdorf, v rámci něhož je aktivních šest zájmových klubů.

Rekreace, památky a cestovní ruch:

Území Šluknovského výběžku zasahuje do Národního parku České Švýcarsko a dvou chráněných krajinných oblastí, a to CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce. Z hlediska obyvatel i návštěvníků regionu se jedná o velmi atraktivní území se zachovalým životním prostředím. Jedná se o velký, ale doposud nedostatečně využívaný rozvojový potenciál. V území se nachází značné množství kulturních památek a zajímavých historických míst, ale i přírodních zajímavostí (např. rozhledna Jedlová, zřícenina hradu Tolštejn, kde se konají každoroční Tolštejnské slavnosti, symbolicky zahajující turistickou sezónu za účasti všech starostů Šluknovska, dále přírodní rezervace Velký rybník na katastru obce Rybníště, stovky drobných sakrálních staveb apod., většinou však ve zhoršeném či špatném technickém stavu). V závislosti na finančních možnostech probíhá jejich postupná obnova, nicméně dosavadní tempo lze považovat za nedostatečné. Dalším problémem je nízká míra "oživení" objektů a jejich využití pro širokou veřejnost - místní obyvatelé i turisty.

V regionu je velký nedostatek ubytovacích kapacit, především pak střední a vyšší kategorie, a to především z toho důvodu, že rozvoj cestovního ruchu není koordinován jedním subjektem a schází jednotná prezentace regionu navenek, dále systémové aktivity s cílem přilákat návštěvníky v průběhu celého roku. Výsledkem je nízká roční vytíženost stávajících ubytovacích kapacit (v průměru mezi 25 - 30 %), což má negativní dopad na ekonomickou situaci provozovatelů a tím i rozšiřování počtu lůžek. Schází systémová podpora malokapacitního ubytování. Stávající rozsah doprovodné infrastruktury cestovního ruchu je vzhledem k obrovskému potenciálu v této oblasti z dlouhodobého hlediska nedostatečný. Návštěvníkům slouží z velké části pouze objekty občanské vybavenosti v majetku měst a obcí.

Region disponuje hustou a kvalitní sítí značených turistických tras. Síť cyklostezek je sice dostatečná, nicméně cca 50 % z nich je vedeno po komunikacích II. a III. třídy, což je v přímém rozporu s evropskými trendy. Doprovodné služby (půjčovny, cykloservisy apod.) na úrovni, odpovídající současným trendům, v regionu takřka scházejí.

V regionu zcela schází jak koordinace touroperátorských činností, tak spolupráce mezi subjekty, která by zajistila vyšší využití existující infrastruktury.

Sportovní zařízení:

Zázemí pro sport lze z kvantitativního hlediska považovat za dostatečné. Největším problémem je nízká úroveň těchto zařízení vzhledem k dnes již obvyklým standardům (především sociálních zařízení) a chybějící doprovodné zázemí (možnost občerstvení, odpovídající množství půjčoven sportovního vybavení apod.).

Poměrně dobrá situace je v množství hřišť a tělocvičen. Obec Jiřetín p. J. vybudovala rozsáhlý sportovní areál s fotbalovým hřištěm, několika menšími hřišti a tenisovými kurty, běžeckou tratí, minigolfem a bazénem. Návštěvníkům je v areálu k dispozici občerstvení. Na sportovní areál bezprostředně navazuje budova bývalé základní školy, v níž obec vybudovala ubytování pro turisty a uživatele areálu, ubytované na více dní. Nabídku sportovního vyžití v Jiřetíně pod Jedlovou využívají obyvatelé i okolních obcí, ale i sportovní oddíly při svých soustředěních.

Obec Horní Podluží z nevyužívaného objektu bývalé samoobsluhy za pomoci dotace z Programu rozvoje venkova ČR prostřednictvím MAS Šluknovsko zřídila kvalitní víceúčelové centrum pro sportovní a volnočasové aktivity. Také toto centrum mohou využívat místní občané, děti MŠ, ZŠ, sportovní kluby i veřejnost z okolních obcí.

Zimní stadion se nachází ve Varnsdorfu, v současné době se zastřešuje.

Zdravotnictví a sociální oblast:

V obcích a městech ORP jsou objekty pro poskytování zdravotní péče ve vlastnictví místních samospráv. Charakteristickým rysem v této oblasti je především nedostatečná kapacita domů s pečovatelskou službou (dále DPS), dlouhá čekací lhůta na umístění osob a špatný technický stav budov vzhledem k omezeným finančním prostředkům obcí. Je připravena řada projektů na výstavbu nových a rozšíření kapacity a rekonstrukci stávajících DPS. Společným rysem DPS je jejich umístění ve starých a velmi zchátralých objektech, které bude nezbytné postupně rekonstruovat.

Sdružené ambulantní zařízení je ve Varnsdorfu v budově polikliniky. Zde je k dispozici gynekologická, ortopedická a stomatologická ordinace, oční, ORL, plicní oddělení a praktický lékař pro dospělé.

Lékařská ordinace pro dospělé a pro děti jsou ve třech obcích - ve Varnsdorfu, Chřibské a v Dolním Podluží, kde slouží též občanům z Horního Podluží a Jiřetína pod Jedlovou. Stomatologická ordinace je ve Varnsdorfu a ve Chřibské. Gynekologická ambulance je pouze ve Varnsdorfu. Za odbornými lékaři musí veřejnost dojíždět i do vzdálenějších měst. Celé správní území ORP se potýká s nedostatkem lékařů. Lékaři, kteří zde mají praxi, jsou často v důchodovém věku a není za ně náhrada, neboť mladí lékaři nemají často zájem v tomto regionu pracovat.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 12: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			19 114	4 951	10 273
v tom:	zaměstnaní		7 589	4 136	3 453
	z toho podle	zaměstnanci,	7 103	3 971	3 132

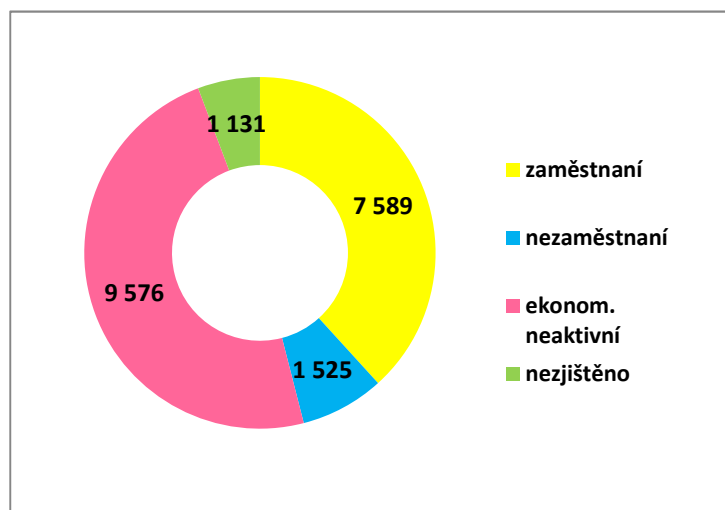
	postavení v zaměstnání	zaměstnavatelé, OSVČ			
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	342	165	177
		ženy na mateřské dovolené	144	0	144
	nezaměstnaní		1 525	815	710
Ekonomicky neaktivní celkem			9 576	4 014	5 562
z toho	nepracující důchodci		4 645	1 741	2 904
	žáci, studenti, učni		2 889	1 451	1 438
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			1 131	583	548

Zdroj: ÚP

Komentář k tabulce č. 12:

Ekonomicky aktivních obyvatel na území ORP je 19 114 osob, z toho zaměstnaných je 7 589 osob (39,7 %).

Graf č. 3: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

Zdroj: ÚP

Tabulka č. 13: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			4 917
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		3 431
	v tom	v rámci obce	1 643
		do jiné obce okresu	1 273
		do jiného okresu kraje	26
		do jiného kraje	402
		do zahraničí	87
	vyjíždějící do škol		1 486
	v tom	v rámci obce	771
		mimo obec	488

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 14: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				7 602
v tom:	tvořené 1 rodinou			5 062
	v tom	úplné	bez závislých dětí	2 336
			se závislými dětmi	1 523
		neúplné	bez závislých dětí	246
			se závislými dětmi	957
	tvořené 2 a více rodinami			105
	domácnosti jednotlivců			2 861
	vícečlenné nerodinné domácnosti			375

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 15: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	*	*	1800	1641	1519	1495	1946	1837	1596	**
z toho (%):	*	*	12,8	15,66	19,22	19,53	15,98	15,56	16,79	**
občané se zdravotním postižením	191	206	231	257	292	292	311	286	268	**
z toho (%):	*	*	5,88	5,60	4,80	4,81	5,60	4,68	5,01	**
absolventi	116	94	106	92	73	72	109	86	80	**
z toho (%):	*	*	50,16	49,23	46,67	42,94	35,86	44,91	47,68	**
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	801	835	903	808	709	642	698	825	761	**
Volná pracovní místa	*	*	77	185	111	47	26	12	14	**
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	*	*	23,4	8,9	13,7	31,8	74,8	153,08	114	**
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	*	*	15,8	14,3	12,9	13	17,2	16,5	14,2	**

Zdroj: ÚP

Pozn.: údaje za r. 2012 nebyly v době zpracování tabulky dostupné na portálu ÚP ČR,

* údaje nezjištěny

** ke dni zpracování nebyly ve Veřejné databázi ČSÚ ani ÚP hodnoty za r. 2012 k dispozici

Tabulka č. 16: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	3 805	3 807	3 814	3 867	3 816	3 832	3 735	3 729	3 764	3 744
fyzické osoby celkem	2 937	2 900	2 872	2 918	2 863	2 836	2 818	2 821	2 857	2 823
z toho zemědělství podnikatelé	0	3	29	34	35	39	44	46	49	49
vyjádření v %	0	0,1	1	1,16	1,2	1,37	1,56	1,63	1,71	1,73
právnícké osoby celkem	868	907	942	949	953	996	917	908	907	921
z toho obchodní společnosti	247	254	260	263	275	290	288	291	297	304
vyjádření v %	28,4	28	27,6	27,7	28,85	29,1	31,4	32	32,7	33

Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomických činností (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	**	**	**	**	**	**	**	3,05	3,37	3,6
průmysl celkem	**	**	**	**	**	**	**	11,77	11,58	11,13
stavebnictví	**	**	**	**	**	**	**	12,6	12,35	12,2
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	**	**	**	**	**	**	**	27,9	26,75	25,7

Zdroj: SMO ČR, ** údaje neposkytnuty

D. Doprava

Dopravní situaci ve správním obvodu nelze oddělit od situace v této oblasti v celém regionu Šluknovska. Je zde řada dlouhodobě neřešených problémů dopravní infrastruktury. Žádné obce nemají vybudovaný obchvat. To má vliv na kvalitu ovzduší, ale i na bezpečnost chodců. Tento stav na druhou stavu komplikuje jízdu dopravcům a přepravním.

Dopravní síť je tvořena především silnicemi 2. a 3. třídy. Dominantní význam má silnice 1. třídy I/9 Jiříkov - Rumburk - Česká Lípa - Mělník, která zprostředkovává spojení Výběžku s vnitrozemím a je hlavní dopravní tepnou včetně významné kamionové dopravy, směřující na hraniční přechod do SRN Jiříkov - Neugersdorf.

Druhou významnou silnicí je II/263, umožňující napojení na Děčín a Ústí nad Labem. Silnice vede z Jiříkova přes Rumburk, Krásnou Lípou, Rybníště, Chřibskou do České Kamenice.

Vážným problémem je malá kapacita příjezdových komunikací a ztížená dostupnost regionu především v zimních měsících. Problematickým místem na silnici II/263 je stoupání ostrými zatáčkami v Rybníšti - Nové Chřibské, kdy v případě dopravní nehody je další úsek směrem od Děčína do Výběžku takřka odříznut.

Dalším kritickým místem na silnici I/9 je úsek od Svoru na vrch Stožec (známý jako Šébr), kde dochází k častým dopravním nehodám a tím i zablokování přístupové cesty směrem od Prahy, Liberce a Nového Boru do Výběžku. Místní komunikace jsou často v havarijním stavu. Kvůli dosavadní určité dopravní izolovanosti (zvláště v zimním období) je potřeba zlepšit stav napojení tohoto území po silnici I/9.

Úroveň dopravní obslužnosti je jedním z rozhodujících faktorů při rozhodování o umístění podnikatelských aktivit. Toto kritérium je ve správním obvodu i v celém Šluknovském výběžku podprůměrné, a proto se zde nové investice jen velmi těžce prosazují. Schází průmyslové zóny, neboť ochrana přírody, stávající legislativa, poměrně kopcovitý terén a značná zalesněnost území častokrát brání nové výstavbě.

Města Šluknovska se snaží o rozšíření styků a podporu turismu, Ústecký kraj ale omezuje objednávku železničních spojů a to bez předběžné konzultace s vedením obcí v regionu. Zlepšením dostupnosti regionu z vnitrozemí a zvýšení jeho průchodnosti je hlavním předpokladem odstranění syndromu perifernosti a podstatným faktorem dalšího rozvoje území. Budování obchvatů si vynucuje stále se

zhoršující dopravní situace v centrech, a to především z hlediska dalšího rozvoje cestovního ruchu v celém regionu Šluknovska.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Průmyslová výroba:

Po r. 1990 došlo ve Šluknovském výběžku k postupnému útlumu tradičních odvětví, tj. strojírenské a textilní výroby (např. TOS, Elite), ve které byla zaměstnána převážná část ekonomicky aktivního obyvatelstva. Obnova ztracených pracovních příležitostí však proběhla pouze částečně, především zavedením nových, v regionu netradičních druhů činností (např. výroba a montáž součástek pro automobilový průmysl). Jedná se však o špatně finančně ohodnocené manuální činnosti s nízkými požadavky na kvalifikaci.

Řemesla:

Vysoká nezaměstnanost a podprůměrná koupěschopnost obyvatelstva má negativní dopad na síť služeb (drobná výroba, řemesla, maloobchod), která je vzhledem k rozvojovému potenciálu dotčeného území velmi úzká (výjimku tvoří pouze Varnsdorf). V regionu je evidováno mnoho desítek nevyužívaných areálů a budov, tzv. brownfields, které skýtají možnost nového využití.

Obrovský potenciál má spolupráce mezi subjekty a zajištění návaznosti jednotlivých činností např. v oblasti dřevovýroby (vytěžená dřevní hmota je v současné době bez přidané hodnoty vyvážena z regionu).

Inovace:

Jako jednoznačně přínosné a inovativní lze hodnotit zavedení regionální značky "*Českosaské Švýcarsko regionální produkt*". O certifikát se mohou ucházet výrobky, produkty a od r. 2014 i zážitky a služby. Cílem značky je přispět k rozvoji místní ekonomiky a udržitelnému cestovnímu ruchu. Značka garantuje původ výrobku v regionu, kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Uděluje se výrobkům, které mají v regionu dlouholetou tradici nebo jsou vyrobené z místních surovin.

Za tři roky od zavedení regionální značky si certifikované výrobky a produkty již našly zájemce z řad místních obyvatel a jsou vítaným artiklem návštěvníků z řad turistů. Tento projekt měl pozitivní dopad na podporu živnostníků a zemědělců, ale i na zatraktivnění služeb v cestovním ruchu.

V září 2013 se ve Varnsdorfu uskutečnil první ročník Festivalu lokální ekonomiky, jehož smyslem je přehlídka příkladů dobré praxe. Součástí programu je prezentační trh místní produkce a řemesel, doprovázený přehlídkou místních kulturních spolků. Následným cílem lokálně ekonomických aktivit je hospodářské oživení, vytváření příležitostí pro místní podnikatele a živnostníky, vytváření pracovních míst a zastavení poklesu místní kupní síly. První ročník festivalu se setkal s velkým zájmem veřejnosti i médií v ČR i v sousední SRN a zúčastnil se ho rovněž ministr zemědělství ČR.

Festival lokální ekonomiky je putovní akce – organizátoři hodlají festival uspořádat každý rok v jiném městě či obci Šluknovska. Organizátorem akce je Místní akční skupina Šluknovsko ve spolupráci

s hostitelským městem. Druhý ročník festivalu bude uspořádán v září 2014 ve Šluknově (ORP Rumburk).

V listopadu 2013 vzniklo ve Varnsdorfu první svépomocné družstvo Mandava, jehož cílem je obnovit místní obchod a řemesla, podporovat podnikatelské nápady, posilovat spolupráci v regionu, propagovat lokální ekonomiku, vytvářet pracovní příležitosti a spolupracovat s místní samosprávou.

Od jara 2011 probíhají každoročně od jara do podzimu ve Varnsdorfu farmářské trhy s nabídkou sezónních produktů a certifikovaných výrobků s regionální značkou *Českosaské Švýcarsko regionální produkt*. Organizátorem trhů je Místní akční skupina Šluknovsko.

Dotační podpora místních podnikatelských subjektů:

MAS Šluknovsko klade od samého počátku své činnosti důraz mj. na podporu drobných živnostníků - řemeslníků a podnikatelů v cestovním ruchu a dále soukromě hospodařících zemědělců na území celého regionu, tedy i v ORP Varnsdorf. MAS Šluknovsko od r. 2009 do r. 2014 administrovalo žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova ČR - osa IV Leader. V programovém období PRV 2009 - 2013 podpořila výběrová komise MAS Šluknovsko na území ORP Varnsdorf 14 podnikatelských subjektů a celková výše schválené dotace činila 4 824 786 Kč.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Zemědělství:

Zemědělská půda v SO ORP Varnsdorf má rozlohu 3 760 ha, což činí 42,3% podíl na celkové rozloze území ORP. Orná půda má rozlohu 440 ha, tj. 11,7 % ze zemědělské půdy. Pro oblasti s méně příznivými podmínkami pro zemědělství je typický vyšší podíl trvalých travních porostů (TTP), což nepřímo indikuje větší zaměření na extenzivní typ zemědělské výroby. Nejvýraznější podíl TTP mají SO ORP na severu kraje (především Varnsdorf a Rumburk, kde podíl TTP na zemědělské půdě přesahuje 70 %). Speciální zemědělské kultury se pěstují na rozloze 415 ha (podíl 11 % z celkové výměry zemědělské půdy).

Současný stav zemědělství zde určují především tyto faktory: nízká produkční schopnost daná podhorským klimatem a půdními podmínkami, zaměření státní dotační politiky a politiky EU na mimoprodukční funkce zemědělství, především pak údržbu kulturního vzhledu krajiny, relativně špatná finanční situace zemědělců, nevyjasněné majetko-právní vztahy a také nedokončená privatizace půdního fondu.

Základním pilířem dalšího vývoje zemědělství v příštích letech zůstane bezpochyby údržba trvalých travních porostů, spojená s extenzivním chovem dobytka - zejména hovězích masných plemen. Se zvyšující se mírou dotačních prostředků lze očekávat rozvoj tzv. doplňkových činností, jako je agroturistika spojená s ubytováním na farmách a prodej vlastních produktů (biopotravin).

Lesnictví:

Lesní půda se rozkládá na 3 886 ha (43,7 % z celkové výměry území). Drtivá většina lesů na území ORP je ve vlastnictví státu (Lesy ČR). Těžba je uskutečňována smluvními partnery. Hlavním smluvním partnerem je Uniles a. s. Rumburk.

CHKO:

Na území SO se nachází Národní park České Švýcarsko, CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce. Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen v roce 2000 jako nejceněnější území původní CHKO Labské pískovce. Předmětem jeho ochrany je geomorfologicky nejpestřejší část České křídové tabule budovaná turonskými kvádrovými pískovci, které utvářejí skalní města, bloky, věže a pilíře s četnými hlubokými roklemi a soutěskami.

Vzácná flóra se vyskytuje zejména v inverzních polohách na dnech depresí, kde má své biotopy řada podhorských a horských druhů. Cenná jsou rovněž menší rašeliniště, unikátem je skalní útvar Pravčické brány. Národní park se nachází na území SO ORP Děčín, Varnsdorf a Rumburk.

CHKO Labské pískovce byla vyhlášena v roce 1972, ke změně jejího vymezení došlo v souvislosti se zřízením Národního parku České Švýcarsko v roce 2000. Celková výměra je cca 24 500 ha. Nachází se na území SO ORP Děčín, Rumburk, Varnsdorf a Ústí nad Labem. Ve své současné podobě představuje především ochranné pásmo národního parku, který byl vyčleněn z její nejceněnější části.

CHKO Lužické hory byla vyhlášena v roce 1976. Na území Ústeckého kraje se nachází jeho menší část, a to v SO ORP Varnsdorf, Děčín a Rumburk. Větší část CHKO se nachází v Libereckém kraji. Celková výměra CHKO je cca 27 000 ha. Území má pestrou skladbu horninového podloží a je značně zalesněno, přičemž převažují druhotné smrkové lesy, místy se však vyskytují i relativně přirozené smíšené lesy a bučiny. Krajinný ráz dotváří hojně zastoupená lidová architektura.

Kvalita ovzduší:

Území SO ORP nevykazuje v porovnání s ostatními ORP Ústeckého kraje zhoršenou kvalitu ovzduší. Významnými zdroji emisí v Ústeckém kraji jsou především elektrárny, teplárny, povrchové doly a provozy chemického, strojírenského a papírenského průmyslu a průmyslu stavebních hmot. Tato průmyslová odvětví v regionu nejsou zastoupena, což má příznivý vliv na kvalitu životního prostředí.

Území SO má velký potenciál využívání tzv. obnovitelných zdrojů energie, především biomasy. V současné době je však v omezeném provozu jediné zařízení, a to v obci Rybníště. Další rozvoj je limitován především těmito faktory: nevyjasněná dlouhodobá energetická koncepce státu, scházející jednoznačná definice druhů energetických plodin, které je možno pěstovat ve velkoplošných chráněných územích a nedostatečná podpora subjektů, zabývajících se produkcí energetických plodin ze strany státu.

V některých lokalitách byl v posledních letech zaznamenán zvýšený zájem soukromých investorů o výstavbu větrných elektráren (např. v katastru obce Horní Podluží a města Varnsdorf). Hlavní překážkou rozvoje tohoto energetického odvětví je dlouhodobě zamítavé stanovisko státních orgánů ochrany přírody.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Vodní hospodářství:

Nejvýznamnější vodní nádrž je ve městě Chřibská (Chřibská Kamenice). Vodní plochy na území SO ORP Varnsdorf mají rozlohu 149 ha, což představuje 1,68% podíl na celkové rozloze území.

Pokud jde o protipovodňová opatření, pro území SO je platný Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe. Opatření většinou sestávají z kombinace úpravy břehů, protipovodňových zdí a hrází a případně mobilních hrazení. Stále častěji se opakujícím problémem jsou bleskové povodně způsobené přívalovými dešti na drobných vodních tocích, které mají velmi rychlý průběh. Za účelem včasného varování obyvatel a poskytnutí jim času pro přípravu potřebných protipovodňových opatření jsou na těchto drobných tocích umísťovány ultrazvukové a radarové sondy s průběžným monitorováním vodního stavu a případně průtoku.

Vodovody:

Pokud jde o zásobování pitnou vodou, na Šluknovsku se nachází hustá síť skupinových vodovodů a situace je v tomto ohledu relativně příznivá. Všechny obce v ORP jsou akcionáři Severočeské vodárenské, a. s. Výjimku tvoří obec Jiřetín pod Jedlovou, která je samostatným provozovatelem vodovodu.

Kanalizace:

Pokud jde o kanalizace a ČOV, společným rysem v této oblasti je špatný technický stav stávajících zařízení, nízké procento napojení na kanalizaci a ČOV (v obcích se nachází několik lokálních ČOV), absence sítí v okrajových částech měst a obcí. Kanalizace je vybudována ve všech obcích s výjimkou obce Rybníště. Významným zdrojem znečištění jsou odpadní vody, které neprocházejí přes ČOV.

Odpadové hospodářství:

Odstranění komunálního odpadu probíhá prostřednictvím smluvních partnerů obcí z řad svozových společností (EKO Servis Varnsdorf, a.s., AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o., Pro EKO Varnsdorf, s.r.o.).

Systémy plateb od obyvatelstva v jednotlivých městech a obcích závisí na místních podmínkách a jsou výsledkem historické zkušenosti. V zásadě jsou však používány dva režimy: tzv. kapitální platby (místní poplatek) a prodej známek na odpadové nádoby, které zohledňují frekvenci svozu odpadu (týdenní, čtrnáctidenní apod.).

Ve většině obcí je zaveden systém tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu resp. nebezpečného odpadu, a to prostřednictvím sběrných nádob, sběrných dvorů a mobilních svozů odpadů.

Jedním z významných problémů odpadového hospodářství v rámci ORP Varnsdorf je nakládání s biologicky rozložitelnými odpady (travní hmota, větve apod.).

Stavební odpad likvidují stavebníci zákonným způsobem na vlastní náklady. Průmyslový odpad hraje zanedbatelnou roli, neboť výrobní technologie byly v drtivé většině firem upraveny tak, aby odpad byl v maximální míře zhodnocován.

V minulosti byl výrazným problémem dovoz komunálního i nebezpečného odpadu ze SRN a jeho nelegální ukládání v příhraničním regionu (vznik černých skládek). Tento problém byl zapříčiněn především rozdílem v cenách za odstranění odpadu mezi Českou republikou a SRN, resp. nedostatečným vymáháním stávající legislativy. V současné době již není tento problém významný a vzniknou-li černé skládky, pak jsou tvořeny převážně odpadem z českých domácností.

Energetika:

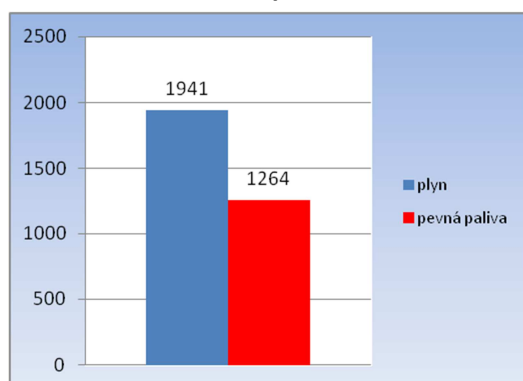
Kapacita dodávek elektrické energie do Šluknovského výběžku je vzhledem k rozvojovému potenciálu území nedostatečná. Od roku 1990 probíhají jednání mezi Severočeskou energetikou, a. s. a všemi zainteresovanými stranami o výstavbě nového vedení do oblasti Výběžku s kapacitou 110 kV, které bude eliminovat časté výpadky elektrické energie. Technické řešení by mělo mj. zajistit pouze lokální dopady v případě poruchy dodávek (v současné době je výpadkem postiženo vždy několik obcí najednou). Obce SO ORP podporují výstavbu nového rezervního vedení v tzv. "podzemní" variantě.

Tabulka č. 17: Stav plynofikace

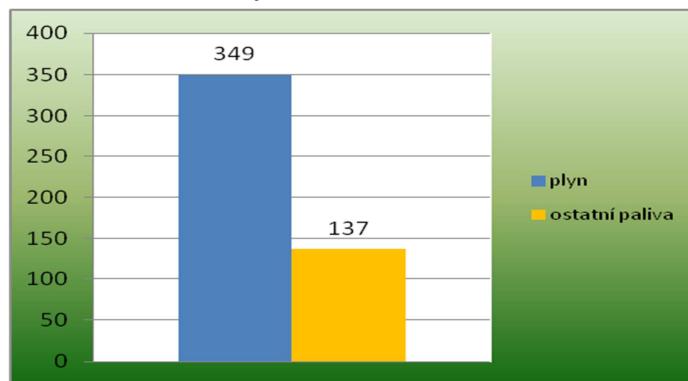
Dolní Podluží	Jsou plynofikovány hustě osídlené části obce. Ostatní lokality jsou z ekonomického hlediska nerentabilní. Počítá se s pokrytím cca 80 % domácností.
Horní Podluží	Plynofikace obce je dokončena, celkem je pokryto cca 95 % domácností. Ostatní lokality jsou ekonomicky nerentabilní.
Chříbská	V minulosti byla realizována I. a II. etapa plynofikace (střed města a část katastru Dolní Chříbská). Zbývá pokrýt poměrně hustě osídlenou část katastru Horní Chříbská (v blízkosti bývalé sklárny). Ostatní lokality jsou ekonomicky nerentabilní.
Jiřetín pod Jedlovou	Plynofikace je dokončena, celkem je napojeno cca 40 % domácností (zemní plyn je přiveden k 90 % domácností). V budoucnu připadá v úvahu napojení několika nových domů v nové zástavbě.
Rybniště	Obec není plynofikována. V roce 2002 byla vybudována spalovna biomasy pro centrální část obce.
Varnsdorf	V současné době je na dodávky zemního plynu napojeno cca 52 % domácností.

Zdroj: SRD MR Tolštejn

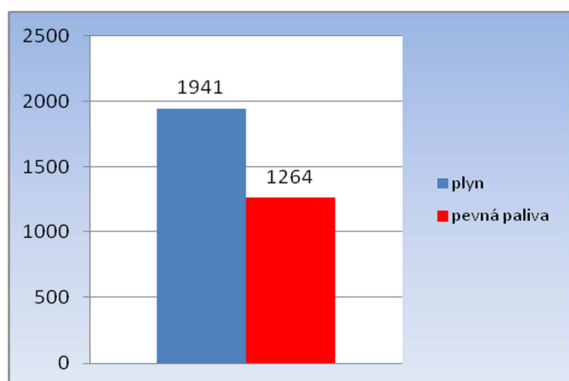
Graf č. 4: Ústřední topení

Graf č. 5: Etážové topení

Graf č. 6: Kamna

Zdroj pro graf č. 4, 5, 6: ČSÚ

Tabulka č. 18: Způsob vytápění v obydlených bytech

obydlené byty	7 984	19 216 osob
1. ústřední	6 457	
plyn	1 941	30,06%
pevná paliva	1 264	
2. etážové	505	
plyn	349	69,10%
ostatní paliva	137	
3. kamna	739	
plyn	176	23,81%
ostatní paliva	542	

Zdroj: ČSÚ

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

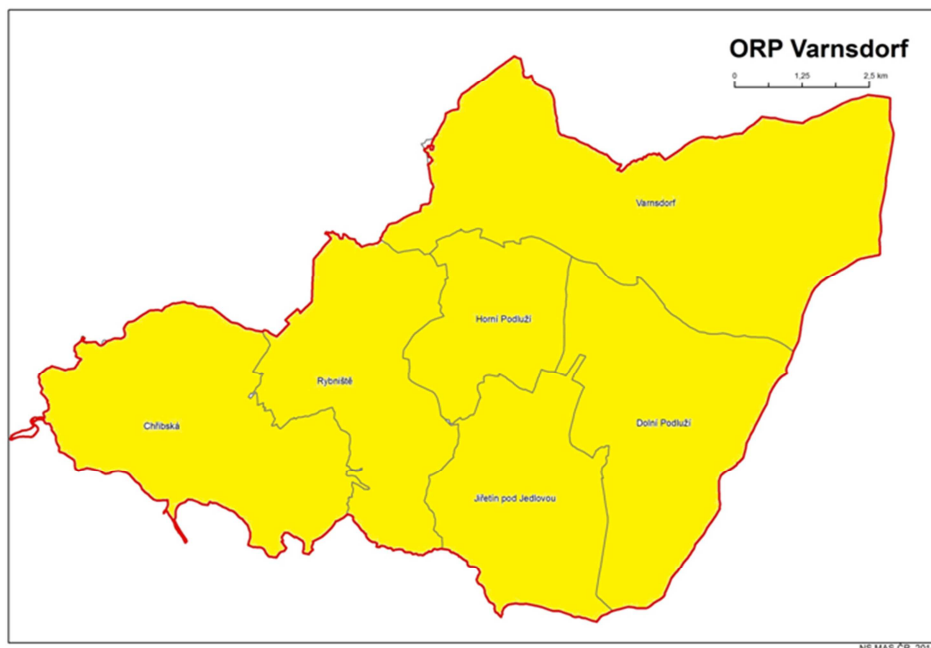
Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka č. 19: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	6	100	Varnsdorf (Územní plán sídelního útvaru Varnsdorf), Chřibská (Územní plán), Dolní Podluží (Urbanistická studie, Územní plán), Horní Podluží (Urbanistická studie, Územní plán), Rybníště (Územní plán), Jiřetín pod Jedlovou (Územní plán)
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	2	33	Strategický rozvojový dokument mikroregionu Tolštejn, Komplexní rozvojový dokument Šluknovského výběžku (dokumenty, obsahující strategii rozvoje členských obcí svazku, resp. ORP)

Zdroj: vlastní zjištění

Mapa č. 2: Obce, které mají územní plán (žlutá plocha)

Z územního plánování na úrovni obcí (*územní plány jednotlivých obcí*), kraje (*zásady územního rozvoje*) a státu (*politika územního rozvoje*) plynou tyto aktivity:

- vyhodnocení podkladů a námětů k socioekonomické analýze a analýze SWOT
- definice problémových okruhů
- aktualizace a doplnění databáze (zásobníku) projektových záměrů obcí
- vytipování projektů, jejichž charakter a předpokládaný finanční objem umožní financování s využitím dotačních zdrojů

Pokud jde o vazby území na regionální a nadregionální úrovni, obce ORP Varnsdorf jsou členy Dobrovolného Svazku obcí Tolštejn, kde společně postupují ve věcech veřejné správy a hospodářské a sociální politiky.

Svazky obcí Sever a Tolštejn tvoří současně členskou základnu Sdružení pro rozvoj Šluknovska. Zastupitelé jednotlivých měst a obcí ve spolupráci s Okresní hospodářskou komorou, Okresní agrární komorou a nevládními neziskovými organizacemi se shodli na potřebě další koordinace činností v rámci rozvoje obou mikroregionů a celého Šluknovského výběžku. Z tohoto důvodu bylo založeno Sdružení pro rozvoj Šluknovska, které vede diskusi o postavení Šluknovského výběžku v rámci kraje a o způsobu prosazování jeho specifických potřeb. Toto sdružení obce zastřešuje při jednáních na nadregionální úrovni (jednání s Krajem, ministerstvy, vládou atd.) např. při řešení palčivých sociálních otázek, problémů dopravy, napojení Výběžku na energetickou soustavu atd.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka č. 20: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář	
Město Varnsdorf	1	Město Varnsdorf je socioekonomickým, kulturním a správním centrem území.	
Ostatní obce SO	5	Pečují o rozvoj svého území.	
Subjekty v oblasti průmyslu a služeb	13	TOS Varnsdorf	strojírenství
		Velveta Varnsdorf	textil
		KWL Varnsdorf	elektronika
		Rubex Horní Podluží	obuvnictví
		Lukram Horní Podluží	elektronika
		Elite Varnsdorf	textil
		Retos Varnsdorf	strojírenství
		Aman Chřibská	textil
		Samat Jiřetín p. J.	výroba oken a dveří
		Helix Dolní Podluží	potravinářství
		Eurogreen Jiřetín p. J.	zatravnění, zavlažování
		ABX Varnsdorf	strojírenství
		Haas a Sohn Jiřetín p. J.	strojírenství
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, koordinuje veškeré rozvojové aktivity v území mj. i v oblasti školství, územního plánování, komunitního plánování a odpadového hospodářství.	
Stát	1	Vytváří legislativní rámec pro rozvojové aktivity v území.	
Státní instituce	0	V území nejsou významné státní instituce, veškerou agendu veřejné správy vykonává město Rumburk v rámci působnosti obce s rozšířenou působností.	
Tolštejn, svazek obcí	1	Všechna města a obce, spadající do SO ORP Varnsdorf, jsou současně členy svazku obcí Tolštejn. Svazek obcí je aktivní, starostové obcí se scházejí pravidelně 1x měsíčně a střídají se v hostitelské roli. Každé jednání zahájí starosta hostitelské obce a seznámí přítomné kolegy s aktuálním stavem ve své obci. Oblastí hlavních aktivit svazku obcí je veřejná správa a společná hospodářská a sociální politika. Význam dobrovolného svazku obcí je velký a zastává jednu z hlavních pozic v SO. Obce spolupracují při organizaci Tolštejnských slavností, které vždy v červnu symbolicky zahajují turistickou sezonu v regionu. Slavnosti se odehrávají v katastru obce Jiřetín pod Jedlovou, avšak organizačně jsou zapojeny do přípravy a průběhu akce i ostatní obce (financování programu, zapojení sborů dobrovolných hasičů, příprava terénu apod.). Obce ORP Varnsdorf se rovněž každoročně (vždy před letními prázdninami) podílejí na organizaci sportovních her, kterých se zúčastňují děti základních škol z území SO. Hry se konají ve sportovním areálu v obci Jiřetín pod Jedlovou.	
Sdružení pro rozvoj Šluknovska	1	Obce ORP Varnsdorf jsou současně členy Sdružení pro rozvoj Šluknovska. Cílem sdružení je koordinace společného postupu při realizaci záměrů ve městech a obcích Šluknovského výběžku, případně ve městech a obcích se Šluknovským výběžkem sousedících, stanou-li se tato města a obce členy sdružení, soustředování a předávání informací, týkajících se společných zájmů měst, obcí, a komor sdružení, zastřešení, reprezentace a prosazování zájmů měst a obcí mikroregionů, působících ve Šluknovském výběžku, sdružených v obou dobrovolných svazcích Tolštejn a Sever, které byly na Šluknovsku ustaveny, především ve vztahu k vyšším orgánům a organizacím.	

Místní akční skupina Šluknovsko	1	Svazek obcí Tolštejn je členem Místní akční skupiny Šluknovsko, starostové obcí se aktivně podílejí na rozvoji regionu, neboť spolupracovali již při přípravě integrované strategie území MAS Šluknovsko na programové období PRV 2007 - 2013 a stejně tak aktivně spolupracují při aktualizaci strategie na období 2014 - 2020. Zástupci veřejné správy z SO ORP Varnsdorf mají své zastoupení v orgánech MAS (představenstvu, výběrové a kontrolní komisi MAS).
---------------------------------	---	---

Zdroj: vlastní zjištění

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka č. 21: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
zkušenosti místních samospráv s přípravou projektů a čerpáním finančních prostředků z evropských fondů a dobrá připravenost projektů místních samospráv k realizaci	používání zastaralých technologií, nízká produktivita a malá konkurenceschopnost
existence rozvojových strategií a místních akčních plánů, které definují priority měst a obcí na další období v oblasti rozšíření a zkvalitnění občanské vybavenosti	malá zkušenost podnikatelských subjektů s přípravou projektů a čerpáním dotací, nedostatečná informovanost soukromých subjektů o možnostech čerpání finančních prostředků z vnějších zdrojů
velký zájem o vzdělávací, informační a poradenský servis z řad hospodářských subjektů, působících v regionu	nedostatečná ochrana životního prostředí vzhledem k přítomnosti velkoplošných chráněných území
vysoká poptávka po řemeslných činnostech a drobných službách v dotčeném území	nedostatečný marketing produktů a nedostatečný rozvoj služeb, drobného a středního podnikání
dostatek stávajících zemědělských subjektů	nízká míra přidané hodnoty v oblasti výroby a zpracování – polotovary (především dřevní hmota) jsou bez dalšího zhodnocení vyváženy mimo region
dobré výchozí podmínky pro vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie, především biomasy (velké množství nevyužívaných pozemků, dostatek dřevního odpadu)	nízká míra celoročního využití infrastruktury cestovního ruchu (krátká sezóna), nedostatečný rozsah doprovodných služeb cestovního ruchu (půjčovny, cykloservisy apod.)
dlouhodobé zajištění kvalifikovaných pracovních sil - řemeslných profesí, středních a vyšších pozic v oblasti strojírenství a dřevovýroby, tradice průmyslové výroby	zhoršený technický stav objektů cestovního ruchu, nedostatečná ubytovací a stravovací kapacita v dotčeném území, nedostatečná úroveň stravovacích služeb
atraktivní krajina se zachovalým životním prostředím, existence NP České Švýcarsko, množství kulturních a historických památek	nízká vzdělanost obyvatelstva, nízká příjmová hladina obyvatelstva, zvýšená kriminalita, nízká identifikace obyvatel s územím, ve kterém žijí, nedostatek pracovních příležitostí
poloha na hranici se SRN a množství hraničních přechodů	špatné dopravní spojení s vnitrozemím, perifernost území z hlediska okresu, kraje i celé ČR
turisticky atraktivní krajina s množstvím kulturních památek a rozhleden, hustá síť značených turistických a cyklistických a běžeckých tras	nedostatečný přístup široké veřejnosti k informačnímu a poradenskému servisu
široká nabídka sportovně-rekreačního a kulturního využití především v majetku obcí a měst	zhoršený technický stav objektů občanské vybavenosti, nízká úroveň technické vybavenosti objektů
Příležitosti:	Hrozby:
zajištění kvalitního informačního servisu o možnostech financování projektů z vnějších zdrojů a poradenství při zpracování projektů	další zvyšování administrativní náročnosti spojené s podnikáním ze strany státu

široká nabídka nejmodernějších technologií na trhu	nedostatečná dlouhodobá podpora podnikání ze strany státu a Ústeckého kraje
ochota bankovních ústavů v regionu financovat perspektivní podnikatelské záměry	zprůsnění podmínek pro získání úvěrů na podnikatelské projekty v souvislosti s hypoteční krizí
zajištění dlouhodobě cenově příznivého zdroje energie pro vlastní potřebu (biomasa)	rozpočtové určení daní v neprospěch obcí a menších měst
velký počet nevyužívaných areálů (brownfields) v dotčeném území	vylidňování venkova, nepodaří-li se dlouhodobě vytvářet nová pracovní místa, "odliv mozků"
historická tradice specifických řemeslných činností v regionu, oživení tradic spolkového života	úbytek lékařů (především praktických) v SO (jsou v důchodovém věku nebo již "přesluhují", mladí lékaři nemají zájem žít a vést praxi v regionu, veřejnost musí za lékaři cestovat i delší vzdálenosti
regionální zaměření středního školství a dostatek kvalifikovaných pracovních sil	zafixování perifernosti území
prodloužení návštěvnícké sezóny a vyšší vytížení kapacit jednotnou prezentací území	prohloubení disproporce mezi úrovní života ve městě a na venkově
historické tradice cestovního ruchu a rostoucí zájem o aktivní a poznávací formy turistiky (cykloturistika, agroturistika, hipoturistika, geocaching)	zvyšování kriminality, pramenící z nezaměstnanosti, sociální nepokoje
dlouhodobě dobrá spolupráce místních samospráv a mikroregionů Tolštejn i Sever s MAS Šluknovsko a Sdružením pro rozvoj Šluknovska	
zapojení široké veřejnosti do rozvojových aktivit v SO	

Shrnutí závěrů SWOT analýzy:

Silné stránky

- Turisticky atraktivní krajina s množstvím kulturních památek a turistických zajímavostí, poloha na hranici se SRN
- Zkušenost místních samospráv s čerpáním financí
- Vysoká poptávka místních obyvatel po řemeslných činnostech a službách

Slabé stránky

- Nízká vzdělanost obyvatelstva, nedostatek pracovních příležitostí
- Nízká míra celoročního využití infrastruktury cestovního ruchu, nedostatečná nabídka doprovodných služeb
- Špatná technická infrastruktura, nedostatečné dopravní spojení s vnitrozemím
- Nedostatečný marketing produkt a nedostatečný rozvoj služeb i drobného a středního podnikání

Příležitosti

- Historická tradice průmyslové výroby, specifických řemeslných činností a cestovního ruchu
- Ochota bankovních ústavů financovat perspektivní podnikatelské záměry v regionu
- Zajištění kvalitního informačního servisu o možnostech financování projektů z vnějších zdrojů

Hrozby

- Vylidňování venkova

- Nedostatečná podpora drobného podnikání ze strany státu a ÚK
- Rozpočtové určení daní v neprospěch obcí a menších měst
- Zvyšování kriminality, pramenící z nezaměstnanosti

3. Téma 1.: školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svoji mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svou základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole, zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu žáků ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi, o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Tabulka (soubor) č. 22: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Varnsdorf	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2011/2012 - 2012/2013											
-Počet obcí			3	2			1				6
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				1			3				4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň			1				1				2
-Počet MŠ			2	1			7				10
-Gymnázia							1				1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)			1	1			1				3
-Počet jiných zařízení							4				4

Zdroj: ČSÚ, rejstřík škol a školských zařízení

Jiná zařízení: Varnsdorf (Speciální základní škola a Mateřská škola, Základní umělecká škola, Dům dětí a mládeže, Schrödingerův institut).

V Dolním Podluží od r. 2012 funguje neformální "lesní mateřská škola" Lesní klub Lužnička <http://www.krasnalipa.cz/index.php?menu=47&id=4937>.

Od r. 2012 funguje nová MŠ Bratislavská.

Od r. 2012 funguje Schrödingerův institut Varnsdorf - středisko volného času pro Šluknovský výběžek, viz <http://www.sinstitut.cz>.

2005/2006 - 2010/2011											
-Počet obcí			3	2			1				6
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				1			3				4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň			1				2				3
-Počet MŠ			2	1			7				10

-Gymnázia							1				1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)			1	1							2
-Počet jiných zařízení							3				3

Zdroj: ČSÚ, rejstřík škol a školských zařízení

Ve Varnsdorfu od r. 2011 funguje mateřské centrum Jonáš, viz

<http://www.starokatolicivdf.com/web/jonas>

Ve Varnsdorfu od r. 2008 funguje mateřské centrum Brouček, viz

http://www.prosluknovsko.cz/index.php?id=4781&id_sluzby=181

Ve správním obvodu ORP Varnsdorf se nachází celkem 14 mateřských škol (vč. MŠ při Speciální škole ve Varnsdorfu), 9 základních škol, 1 osmileté gymnázium, 1 speciální škola, 1 základní umělecká škola a 1 dům dětí a mládeže (školní rok 2005/2006).

Tabulka č. 23: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Varnsdorf Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	22	14	9	1	1	5	3	1
Dolní Podluží	2	1	1					
Horní Podluží	1	1						
Chřibská	1	1	1			1	1	
Jiřetín pod Jedlovou	1	1						
Rybniště	1	1	1					
Varnsdorf	16	9	6	1	2	4	2	1

Zdroj: Výkazy ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT, rejstřík škol a školských zařízení, webové stránky obcí

Mateřská škola při Speciální škole ve Varnsdorfu má sídlo ve Varnsdorfu, avšak fyzicky je MŠ umístěna a působí v Rumburku v prostorách Lužické nemocnice.

Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP:

Na území ORP Varnsdorf nepůsobí žádné soukromé školy ani školské zařízení.

Tabulka č. 24: Počty církevních škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Poznámka: u gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

ORP Varnsdorf Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	1			1		1

Dolní Podluží					
Horní Podluží					
Chřibská					
Jiřetín pod Jedlovou					
Rybniště					
Varnsdorf	1			1	1

Zdroj: webové stránky soukromých zřizovatelů, rejstřík škol a školských zařízení

Na území ORP Varnsdorf působí Schrödingerův institut Varnsdorf - středisko volného času pro Šluknovský výběžek, viz <http://www.sinstitut.cz> a Gymnázium Varnsdorf - osmileté, obě instituce zřízené Litoměřickým biskupstvím, www.bgv.cz.

Tabulka (soubor) č. 25: Pracovníci ve školství ORP

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	Celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	70,857	56,369	14,488
základní školy	147,057	115,353	31,704
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP	0,333	0,333	
školní družiny a kluby	15,404	15,404	
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,538	3,04	0,498
zařízení školního stravování	51,75		51,75
celkem rok 2012/2013	288,939	190,499	98,44

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

Pozn.: Průměrný přepočtený počet pracovníků ve školství v ORP Varnsdorf je za sledované období stabilní, v poslední době s mírným nárůstem s ohledem na mírný růst počtu dětí v MŠ.

2011/2012			
mateřské školy	69,796	54,593	15,203
základní školy	145,889	113,729	32,16
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	15,85	15,85	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
zařízení školního stravování	51,499		51,499

celkem rok 2011/2012	283,034	184,172	98,862
----------------------	---------	---------	--------

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2010/2011			
mateřské školy	69,088	54,126	14,962
základní školy	146,562	112,159	34,403
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	16,392	16,392	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
zařízení školního stravování	52,005		52,005
celkem rok 2010/2011	284,047	182,677	101,37

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2009/2010			
mateřské školy	66,981	51,798	15,183
základní školy	147,437	113,459	33,978
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	17,229	17,229	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
zařízení školního stravování	52,589		52,589
celkem rok 2009/2010	284,236	182,486	101,75

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2008/2009			
mateřské školy	66,422	50,764	15,658
základní školy	151,967	116,98	34,987
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	17,017	17,017	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
dětské domovy			
zařízení školního stravování	53,974		53,974
celkem rok 2008/2009	289,38	184,761	104,619

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2007/2008			
mateřské školy	66,414	51,107	15,307
základní školy	153,895	118,55	35,345
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	16,766	16,766	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
dětské domovy			
zařízení školního stravování	53,651		53,651
celkem rok 2007/2008	290,726	186,423	104,303

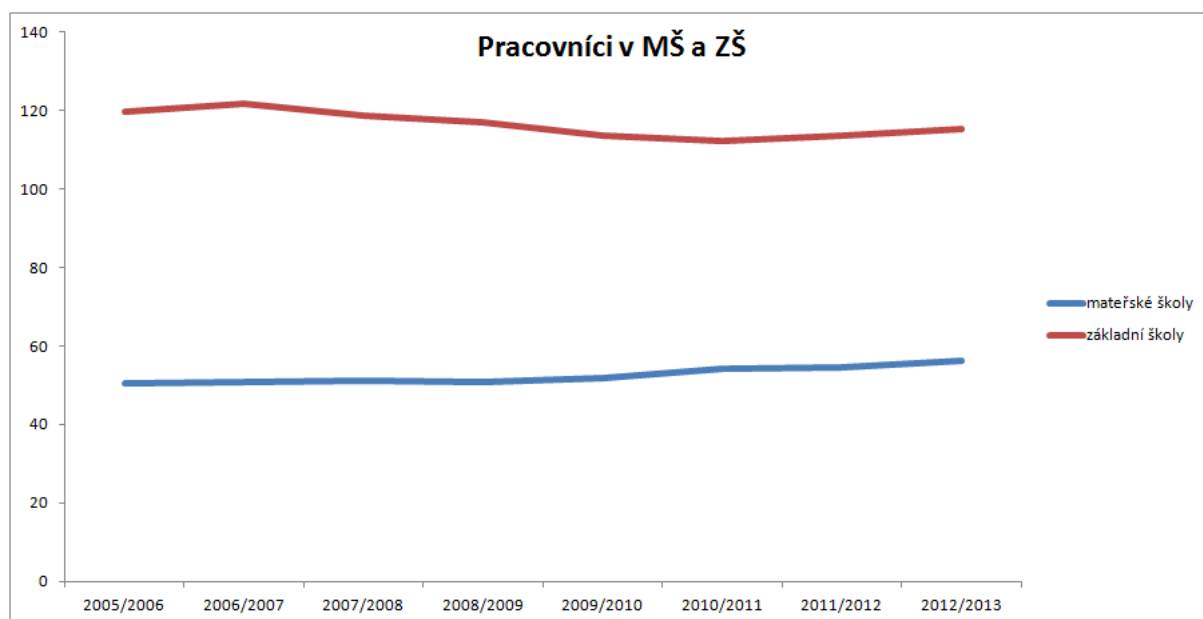
Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2006/2007			
mateřské školy	68,078	50,958	17,12
základní školy	157,602	121,711	35,891
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	17,339	17,339	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
zařízení školního stravování	51,582		51,582
celkem rok 2006/2007	294,601	190,008	104,593

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

2005/2006			
mateřské školy	67,352	50,332	17,02
základní školy	157,125	119,813	37,312
základní umělecké školy			
gymnázia			
mateřské školy pro děti se SVP			
základní školy pro žáky se SVP			
školní družiny a kluby	17,795	17,795	
střediska pro volný čas dětí a mládeže			
zařízení školního stravování	49,972		49,972
celkem rok 2005/2006	292,244	187,94	104,304

Graf č. 7 Pracovníci v MŠ a ZŠ

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

Předškolní vzdělávání

Tabulka č. 26: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

Zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	13	622	23	575	5	47
kraj	1	12			1	12
celkem:	14	634	23	575	6	59

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2011/2012						
obec	13	618	23	571	5	47
kraj	1	10			1	10
celkem:	14	628	23	571	6	57

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2010/2011						
obec	12	587	22	547	4	40
kraj	1	9			1	9
celkem:	13	596	22	547	5	49

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2009/2010						
obec	12	591	22	553	4	38
kraj	1	9			1	9

celkem:	13	600	22	553	5	47
---------	----	-----	----	-----	---	----

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2008/2009						
obec	12	590	22	552	4	38
kraj	1	9			1	9
celkem:	13	599	22	552	5	47

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2007/2008						
obec	12	581	22	549	3	32
kraj	1	8			1	8
celkem:	13	589	22	549	4	40

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2006/2007						
obec	12	572	22	540	3	32
kraj	1	8			1	8
celkem:	13	580	22	540	4	40

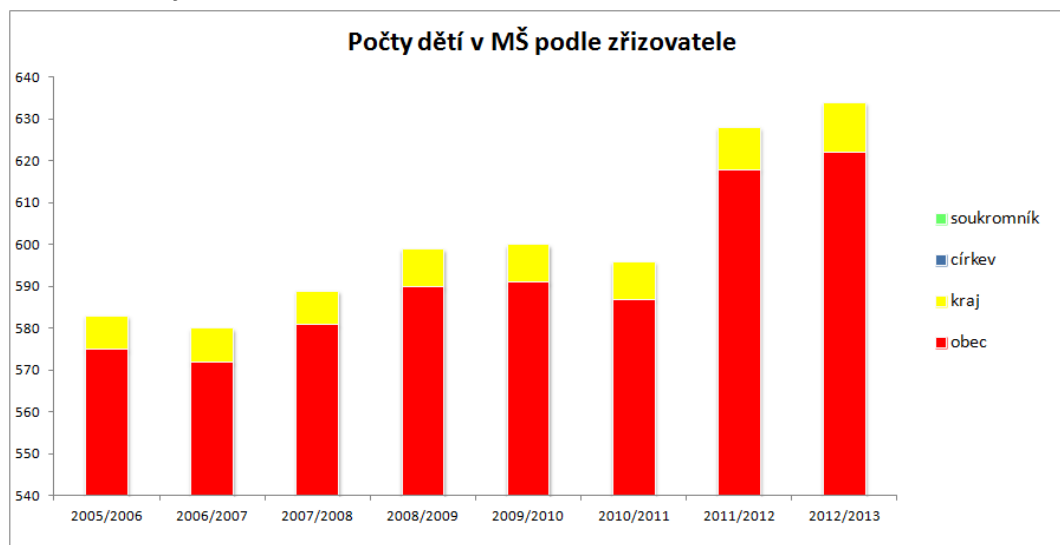
Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

2005/2006						
obec	12	575	22	543	3	32
kraj	1	8			1	8
celkem:	13	583	22	543	4	40

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

Na území ORP Varnsdorf se nachází celkem 14 MŠ s celkovým počtem 634 dětí. Ve sledovaném období zejména za poslední dva roky dochází k mírnému nárůstu počtu dětí v MŠ. Na různé poruchy a vady dětí je zaměřena zejména MŠ Nezvalova ve Varnsdorfu.

Graf č. 8 Počty dětí v MŠ

Zdroj: vlastní zjištění

Tabulka č. 27: MŠ zřizované obcí

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	13	10	23	622	54,4	11,43	27,04	47,85
2011/2012	13	10	23	618	51,2	12,07	26,87	47,54
2010/2011	12	9	22	587	51,5	11,40	26,68	48,92
2009/2010	12	9	22	591	51,5	11,48	26,86	49,25
2008/2009	12	9	22	590	49,0	12,04	26,82	49,17
2007/2008	12	9	22	581	49,0	11,86	26,41	48,42
2006/2007	12	9	22	572	48,6	11,77	26,00	47,67
2005/2006	12	9	22	575	48,6	11,83	26,14	47,92

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01, P1-04, R13-01)

Tabulka obsahuje údaje za MŠ zřizované obcemi. Počet tříd a dětí v posledních dvou letech mírně roste.

Tabulka č. 28: MŠ zřizované Krajem

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd/z toho spec.	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	1		1	12	1	12	12	12
2011/2012	1		1	10	1	10	10	10
2010/2011	1		1	9	1	9	9	9
2009/2010	1		1	9	1	9	9	9
2008/2009	1		1	9	1	9	9	9
2007/2008	1		1	8	1	8	8	8
2006/2007	1		1	8	1	8	8	8
2005/2006	1		1	8	1	8	8	8

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01, P1-04, R13-01)

Tabulka č. 23 zahrnuje údaje za MŠ při Speciální škole ve Varnsdorfu, kde jsou však děti i učitelé fyzicky přítomni v Rumburku (areál Lužické nemocnice). Jedná se stabilně o 1 třídu s průměrně 10 dětmi, v poslední době je vidět nárůst počtu dětí.

Církevní a soukromá MŠ

Na území ORP Varnsdorf se nenachází žádná církevní ani soukromá mateřská škola.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

Tabulka č. 29: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	55,4	4,4	8%

2011/2012	52,2	3,2	6%
2010/2011	52,5	6,5	12%
2009/2010	52,5	4,5	9%
2008/2009	50	5	10%
2007/2008	50	5	10%
2006/2007	49,6	8,6	17%
2005/2006	49,6	5,6	11%

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (R13-01)

Počet nekvalifikovaných pedagogických pracovníků v MŠ má během sledovaného období téměř klesající trend s mírnými zakolísáními. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků v MŠ se tedy postupně zlepšuje.

Tabulka č. 30: MŠ zřizované krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	1		
2011/2012	1		
2010/2011	1		
2009/2010	1		
2008/2009	1		
2007/2008	1		
2006/2007	1		
2005/2006	1		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (R13-01)

Všichni pedagogičtí pracovníci (celkem 1) v MŠ při Speciální škole Varnsdorf (zřizovatel Ústecký kraj) jsou plně kvalifikovaní.

Tabulka č. 31: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		651	634	17	
Speciální základní škola a Mateřská škola, Varnsdorf, T. G. Masaryka 1804, příspěvková organizace	Varnsdorf	20	12	8	http://www.specvdf.estranky.cz/
Mateřská škola Dolní Podluží, okres Děčín	Dolní Podluží	30	28	2	http://podluzanek.ic.cz/
Mateřská škola, Jiřetín pod Jedlovou, okres Děčín, příspěvková organizace	Jiřetín pod Jedlovou	30	28	2	http://www.jiretin.cz/radnice/zarizeni-a-institute/materska-skola/vitejte-na-strankach-ms-jiretin-pod-jedlovou/

Mateřská škola Varnsdorf, Seifertova 2471, příspěvková organizace	Varnsdorf	50	50	0	www.ms-jerabinka.webdone.cz
Mateřská škola Varnsdorf, Křižíkova 2757, příspěvková organizace	Varnsdorf	75	75	0	http://www.ms16.cz/
Mateřská škola Varnsdorf, Národní 1617, příspěvková organizace	Varnsdorf	50	50	0	http://msnakopecu.cz/
Mateřská škola Varnsdorf, Poštovní 1428, příspěvková organizace	Varnsdorf	37	37	0	http://www.ms-slovicko.wz.cz/
Mateřská škola Varnsdorf, Pražská 2812, příspěvková organizace	Varnsdorf	100	100	0	http://www.ms zahradkavdf.cz/
Mateřská škola Varnsdorf, T. G. Masaryka 2180, příspěvková organizace	Varnsdorf	50	50	0	www.13ms-stonozka.webdone.cz
Mateřská škola Varnsdorf, Nezvalova 2024, příspěvková organizace	Varnsdorf	82	82	0	http://www.msctyrlstek-vdf.cz/
Mateřská škola Horní Podluží, okres Děčín, příspěvková organizace	Horní Podluží	30	28	2	http://www.detizklicku.cz/
Základní škola a Mateřská škola Rybniště, okres Děčín, příspěvková organizace	Rybniště	27	24	3	http://www.zsrybniste.cz
Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho Chřibská, příspěvková organizace	Chřibská	45	45	0	http://www.zs-chribska.cz/
Základní škola a Mateřská škola Varnsdorf, Bratislavská 994, okres Děčín, příspěvková	Varnsdorf	25	25	0	http://zsbratislavska.benjamin.cz/

organizace					
------------	--	--	--	--	--

Zdroj: webové stránky obcí, zřizovatelů, weby jednotlivých škol, zřizovací listiny školy, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

Kapacita jednotlivých MŠ je zcela zaplněna v MŠ ve Varnsdorfu. V ostatních MŠ v dalších obcích ORP Varnsdorf je pouze několik volných míst, která však nejsou pro rodiče z Varnsdorfu řešením, navíc pokud pracují v jiném městě.

Přehled o odmítnutých žádostech o umístění do MŠ (na základě výkazu S 1-01, odd. XXVII.)

2013	96 neuspokojených žádostí
2012	87 neuspokojených žádostí
2011	51 neuspokojených žádostí
2010	36 neuspokojených žádostí
2009	24 neuspokojených žádostí
2008	27 neuspokojených žádostí
2007	17 neuspokojených žádostí
2006	10 neuspokojených žádostí
2005	5 neuspokojených žádostí

Na základě výše uvedeného přehledu lze sledovat ve školních 2005/2006 - 2012/2013 postupný nárůst neuspokojených žádostí o umístění do MŠ na téměř 100 žádostí. Na druhou stranu je třeba vzít v potaz fakt, že část žádostí se opakuje, resp. rodiče podávají na jedno dítě více žádostí do více MŠ.

Tabulka č. 32: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	651	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	625	26	96,01
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	558	26	85,71
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	509	26	78,19

Zdroj: ČSÚ, webové stránky obcí, zřizovatelů, weby jednotlivých škol, zřizovací listiny školy, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S1-01)

Podle dlouhodobé projekce obyvatel Ústeckého kraje do r. 2050 se předpokládá postupný úbytek počtu narozených dětí. Na základě této projekce byl stanoven předpoklad počtu dětí v MŠ v r. 2018 a 2023, který se bude rovněž snižovat.

Přestože očekáváme snižování počtu narozených dětí v dalších letech, je předpoklad, že v budoucnu uvolněné kapacity v mateřských školách by mohly sloužit pro děti nižšího věku, např. již od 2 let věku dítěte.

Základní vzdělávání

Tabulka č. 33: Počet základních škol úplných a neúplných

Za ORP Varnsdorf	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2005/2006 - 2012/2013			
Obec	8	5	3
Kraj	1	1	
Celkem	9	6	3

Zdroj: Výroční zpráva školy, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

Pozn.: V roce 2013 byla zavřena budova ZŠ Seifertova z důvodu plánované stavební rekonstrukce, avšak výuka probíhá dále v budově na Východní ul. (1. stupeň a částečně 2. stupeň) a v ul. Střelecká (2. stupeň).

Na území ORP Varnsdorf působí pouze **1 malotřídní škola v Rybníšti** (jedna dvoutřídky a jedna trojtřídky). Zdroj: Výroční zpráva školy, data u zřizovatele.

ZŠ zřizované v ORP

Tabulka č. 34: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	8	5	73	16	1554	109,0	14,26	17,46	194,25
2011/2012	8	5	74	17	1563	111,0	14,08	17,18	195,38
2010/2011	8	5	74	12	1574	109,6	14,36	18,30	196,75
2009/2010	8	5	74	12	1620	110,5	14,66	18,84	202,50
2008/2009	8	5	76	12	1665	115,1	14,47	18,92	208,13
2007/2008	8	5	78	13	1728	113,6	15,21	18,99	216,00
2006/2007	8	5	80	11	1740	114,5	15,20	19,12	217,50
2005/2006	8	5	85	12	1890	120,2	15,72	19,48	236,25

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3, P1-04)

Tabulka nezahrnuje údaje za nižší třídy osmiletého Gymnázia Varnsdorf, zřizovatelem je Biskupství litoměřické.

Tabulka č. 35: Soukromé ZŠ

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	1			11	77	14	5,50	7,00	77,00
2011/2012	1			10	85	15	5,67	8,50	85,00
2010/2011	2			9	83	14	5,93	9,22	41,50
2009/2010	2			9	86	14	6,14	9,56	43,00
2008/2009	2			9	68	14	4,86	7,56	34,00
2007/2008	2			9	64	13	4,92	7,11	32,00
2006/2007	2			9	75	12	6,25	8,33	37,50
2005/2006	2			9	71	12	5,92	7,89	35,50

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3, P1-04)

Tabulka obsahuje údaje za Speciální školu ve Varnsdorfu.

Církevní ZŠ

Na území ORP Varnsdorf se nenachází žádná církevní základní škola. Do statistik nejsou zahrnuty nižší třídy osmiletého Gymnázia Varnsdorf, zřizovatelem je Biskupství litoměřické.

Tabulka č. 36: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	9	9	4	10	5	9
Dolní Podluží	1	1		1	1	1
Horní Podluží						
Chřibská	1	1	1	1	1	1
Jiřetín pod Jedlovou						
Rybniště	1	1	1	1	1	1
Varnsdorf	6	6	2	7	2	6

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3), weby zřizovatelů

Tabulka obsahuje údaje včetně Speciální školy ve Varnsdorfu, ale bez Gymnázia Varnsdorf. Jiná zařízení: Dolní Podluží - obecní hřiště, které využívají i žáci školy. Ostatní školy mají všechny tělocvičny kromě Speciální školy ve Varnsdorfu. Ve Varnsdorfu se nachází městský bazén, který podle předem naplánovaného rozvrhu využívají jednotlivé školy.

Tabulka č. 37: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Varnsdorf Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	8	78	1554	194,25	19,92

Dolní Podluží	1	9	197	197,00	21,89
Horní Podluží					
Chřibská	1	10	158	158,00	15,80
Jiřetín pod Jedlovou					
Rybniště	1	2	28	28,00	14,00
Varnsdorf	5	57	1171	234,20	20,54

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3), weby zřizovatelů

Nejvíce žáků chodí do základních škol ve Varnsdorfu, dále pak do Dolního Podluží a Chřibské, nejméně pak do malotřídní školy v Rybništi. Průměrný počet žáků na třídu je kolem 20. Výjimku tvoří základní školy ve Chřibské a v Rybništi, kde je průměrně 15 žáků ve třídě.

Tabulka č. 38: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Varnsdorf Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	8	5	3
Dolní Podluží	1	1	
Horní Podluží			
Chřibská	1	1	
Jiřetín pod Jedlovou			
Rybniště	1		1
Varnsdorf	5	3	2

Zdroj: Výroční zpráva školy, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

Na území ORP Varnsdorf se nachází 5 úplných a 3 neúplné základní školy.

Tabulka č. 39: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Varnsdorf		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		112	108,1	88,1
v tom vyučující	na 1. stupni	57	54,8	53,8
	na 2. stupni	55	53,3	34,3

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

Počet pracovníků ZŠ na 1. stupni je zhruba stejný s počtem pracovníků na 2. stupni ZŠ. Na 1. stupni silně převažují ženy, na 2. stupni převažují zhruba ze 2/3.

Tabulka č. 40: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Varnsdorf		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	9	9	5,7	5,7

	pro žáky se sociálním znevýhodněním	1	1	1	1
psychologové		1		0,2	0
speciální pedagogové					
výchovní poradci		6	6	6	6

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

Kromě pozice psychologa tvoří ostatní pedagogičtí pracovníci pouze ženy.

Tabulka č. 41: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	9	1643	122,0	13,37
2011/2012	9	1648	125,0	13,18
2010/2011	10	1657	122,6	13,52
2009/2010	10	1706	123,5	13,81
2008/2009	10	1733	128,1	13,53
2007/2008	10	1792	125,6	14,27
2006/2007	10	1815	125,5	14,46
2005/2006	10	1890	131,2	14,41

Zdroj: výroční zprávy zřizovatele, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3, P1-04)

Tabulka obsahuje data i za Speciální školu ve Varnsdorfu. Počet škol (10) do školního roku 2010/2011 je dán souběžnou existencí Speciální školy a Praktické školy, i když jde fakticky o obdobný druh školy v jedné budově.

Tabulka č. 42: Počet absolventů ZŠ v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku																
	v 6. ročníku		1	1				1		3	1	2					
	v 7. ročníku	4	3	8		1		6	4	3		1	1	5	1	2	
	v 8. ročníku	7	3	8	4	14	0	7	3	10	8	17	1	17	6	8	4
	v 9. ročníku	217	6	190	8	172	8	183	7	167	6	161	1	126	7	146	13
	v 10.		1				2		2				4		1		2

	ročníku																
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z ročníku	5.	60		35		33		32		35		38		19		14
	ze ročníku	7.	4													1	
Žáci 1. roč. s dodatečným odkladem PŠD			6		1				2		3					2	

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

Tabulka obsahuje i údaje za Speciální školu ve Varnsdorfu.

Tabulka č. 43: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

Přehled škol	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	2	1	1		
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	1		1		
základní škola speciální	1	1			

Zdroj: Statistická ročenka školství, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (R13-01), sběr dat na SO, webové stránky zřizovatelů, Výroční zprávy škol

Mateřská škola pro děti se zdravotním postižením je MŠ Nezvalova, Varnsdorf a Základní škola speciální ve Varnsdorfu.

Tabulka č. 44: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v ORP

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,92	95,28	
- jinými subjekty	7,00	4,72	Speciální škola
Průměrný počet žáků celkem	13,46		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,30	94,84	
- jinými subjekty	8,50	5,16	
Průměrný počet žáků celkem	13,90		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,44	94,99	
- jinými subjekty	9,22	5,01	
Průměrný počet žáků celkem	14,83		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,04	94,96	
- jinými subjekty	9,55	5,04	
Průměrný počet žáků celkem	15,30		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,08	96,08	
- jinými subjekty	7,55	3,92	
Průměrný počet žáků celkem	14,32		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,07	96,43	
- jinými subjekty	7,11	3,57	
Průměrný počet žáků celkem	14,09		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,22	95,87	
- jinými subjekty	8,33	4,13	
Průměrný počet žáků celkem	14,78		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,67	96,24	
- jinými subjekty	7,88	3,76	
Průměrný počet žáků celkem	14,28		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3)

Průměrný počet žáků ve třídě je kolem 20 na běžných základních školách. Celkový průměrný počet žáků ve třídě snižuje Speciální škola ve Varnsdorfu, kde je pouze kolem 8 žáků ve třídě.

Tabulka č. 45: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		2603	1643	960	
Základní škola Dolní Podluží, okres Děčín	Dolní Podluží	300	197	103	http://www.zsdp.cz/
Základní škola a mateřská škola Tadeáše Haenkeho Chřibská, příspěvková organizace	Chřibská	230	158	72	http://www.zs-chrebska.cz/
Základní škola a Mateřská škola Rybníště, okres Děčín, příspěvková organizace	Rybníště	50	28	22	http://www.zsrybniste.cz
Speciální základní škola a Mateřská škola, Varnsdorf, T. G. Masaryka 1804, příspěvková organizace	Varnsdorf	125	77	48	http://www.specvdf.estranky.cz/
Interaktivní základní škola Varnsdorf, Karlova 1700, okres Děčín, příspěvková organizace	Varnsdorf	228	109	119	http://www.izskarlovka.cz
Základní škola Varnsdorf, Bratislavská 994, okres Děčín, příspěvková organizace	Varnsdorf	200	105	95	http://zsbratislavsk.a.benjamin.cz/
Základní škola Varnsdorf, náměstí E. Beneše 469, okres Děčín, příspěvková organizace	Varnsdorf	420	331	89	http://www.zs-namesti.cz
Základní škola Varnsdorf, Edisonova 2821, okres Děčín, příspěvková organizace	Varnsdorf	450	434	16	http://www.edisonka.cz/
Základní škola Varnsdorf, Seifertova 1650, okres Děčín, příspěvková organizace	Varnsdorf	600	204	396	http://www.zs-seifertova.cz

Zdroj: výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (R13-01, M3), webové stránky

Kapacita jednotlivých ZŠ je zdánlivě dostatečně velká pro mírný nárůst žáků v následujících letech. Avšak část školních učeben je již uzpůsobena pro výuku pro cca 20 - 25 žáků. Kapacita škol je zpravidla počítána pro cca 30 žáků na učebnu.

Velkou kapacitu má ZŠ Seifertova, pod kterou spadá i budova v ul. Střelecké, kde však působí Gymnázium Varnsdorf a Vyšší odborná škola. S největší pravděpodobností není volných 400 míst.

Tabulka č. 46: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	2603	----	----
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		----	----
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet žáků k 30. 9. 2012	1643	972	62,66
Předpoklad ke konci roku 2018	1455	972	55,90
Předpoklad ke konci roku 2023	1328	972	51,02

Zdroj: výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (R13-01), ČSÚ

Podle dlouhodobé projekce obyvatel Ústeckého kraje do r. 2050 se předpokládá postupný úbytek počtu narozených dětí. Na základě této projekce byl stanoven předpoklad počtu žáků v ZŠ v r. 2018 a 2023, který se bude rovněž snižovat.

Zařízení jeslového typu

Na území ORP Varnsdorf se nenachází žádné jesle ani jiné zařízení pro péči o děti do 3 let.

V Dolním Podluží od r. 2012 funguje neformální "lesní mateřská škola" Lesní klub Lužnička <http://www.krasnalipa.cz/index.php?menu=47&id=4937>.

Ve Varnsdorfu od r. 2011 funguje mateřské centrum Jonáš, viz <http://www.starokatolicivdf.com/web/jonas>.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka č. 47: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
obcemi	18	332	259	591
celkem	18	332	259	591

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Zřizovatelem školních družin a školních klubů v ORP Varnsdorf jsou výhradně obce. Nelze zcela přesně rozlišit počet zapsaných účastníků na 1. stupni a na 2. stupni u škol, kde je zároveň první a druhý stupeň a kde není registrovaný školní klub (zřejmě pro 2. stupeň), tj. ZŠ Dolní Podluží, ZŠ Chřibská a ZŠ Náměstí Varnsdorf.

1. stupeň je počítán pouze u škol s 1. stupněm ZŠ.

2. stupeň jsou počítány školní kluby (ZŠ Náměstí a ZŠ Seifertova) a "zbytek" škol, na kterých je zároveň 1. i 2. stupeň ZŠ (ZŠ Chřibská, ZŠ Dolní Podluží a ZŠ Edisonova).

2011/2012				
obcemi	18	343	315	658
celkem	18	343	315	658

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Podle sdělení pracovníce na odboru školství ORP Varnsdorf neumístění žáci z 1. stupně ZŠ v případě plné kapacity ŠD chodí do ŠK.

2010/2011				
obcemi	17	325	285	610
celkem	17	325	285	610

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

2009/2010				
obcemi	17	300	290	590
celkem	17	300	290	590

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Vznik školní klubu na ZŠ Seifertova Varnsdorf (školní rok 2009/2010).

2008/2009				
obcemi	18	325	220	545
celkem	18	325	220	545

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

2007/2008				
obcemi	18	335	230	565
celkem	18	335	230	565

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Vznik školní klubu na ZŠ Náměstí Varnsdorf (školní rok 2007/2008).

2006/2007				
obcemi	18	334	149	483
celkem	18	334	149	483

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

2005/2006				
obcemi	20	336	149	485
celkem	20	336	149	485

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Tabulka č. 48: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé		ostatní pedag. pracovníci			
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
obcemi	25	23				5
celkem	25	23				5

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z2-01)

Pedagogičtí pracovníci školních družin a školních klubů tvoří převážně také ženy.

Tabulka č. 49: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	1		
Varnsdorf	1		

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (S24-01), weby zřizovatelů

Jedná se o Základní uměleckou školu ve Varnsdorfu (zřizovatelem je Ústecký kraj).

Tabulka č. 50: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	20	11,1
Varnsdorf	20	11,1

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (P1-04)

ZUŠ Varnsdorf zaměstnává 20 pracovníků.

Tabulka č. 51: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem		1	1
Varnsdorf		1	1

Zdroj: statistická ročenka MŠMT, weby zřizovatelů, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z15-01)

Jedná se o Dům dětí a mládeže (zřizovatel Město Varnsdorf) a Akademie příslibu II neboli Schrödingerův institut (zřizovatel Biskupství litoměřické).

Tabulka č. 52: SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	291	3 569	212	912	4 693
Varnsdorf	291	3 569	212	912	4 693

Zdroj: Statistická ročenka MŠMT, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z15-01)

Velké množství zájmových kroužků a počet účastníků je dáno údaji za Schrödingerův institut. Ty zahrnují i ORP Rumburk, dohromady s ORP Varnsdorf tedy celý Šluknovský výběžek.

Tabulka č. 53: Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	112,5	16	14,5	82	44	2	1	41
Varnsdorf	112,5	16	14,5	82	44	2	1	41

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z15-01)

Počet pedagogických a ostatních pracovníků je částečně zkreslen (více než jen za ORP Varnsdorf) údaji za Schrödingerův institut. Ty zahrnují i ORP Rumburk, dohromady tedy celý Šluknovský výběžek.

Tabulka č. 54: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

ŠJ	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	19	2000	594	1406	2830
Dolní Podluží	2	162	28	134	280
Horní Podluží	1	28	28	0	32
Chřibská	2	149	42	107	292
Jiřetín pod Jedlovou	1	28	28	0	32
Rybniště	1	48	24	24	67
Varnsdorf	12	1585	444	1141	2127

Zdroj: statistická ročenka školství MŠMT, Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z17-01)

Nejvíce stravovaných případů na Varnsdorf, jejichž počty navyšují také žáci Gymnázia Varnsdorf.

Tabulka č. 55: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
obcemi	65	54,1

Zdroj: Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (Z17-01)

Na území ORP Varnsdorf se nachází pouze školní jídelny zřizované obcemi.

Financování

Tabulka č. 56: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	14 746 230	17 290 650	14 281 960	14 770 370	13 493 560	17 749 030	16 121 330	16 286 260
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	2 851 970	3 129 770	3 017 990	2 719 910	3 582 030	4 190 420
MŠ	7 451 410	6 160 540	6 707 190	6 862 880	6 059 180	6 523 750	6 385 950	7 142 690
Jiné	2 407 860	1 682 430	2 292 400	2 081 800	1 980 770	1 998 650	2 422 400	2 204 640
celkem	24 605 500	25 133 620	26 133 520	26 844 820	24 551 500	28 991 340	28 511 710	29 824 010

Zdroj: Data Ministerstva financí ČR

Provozní výdaje v jednotlivých letech jsou uvedeny z dat poskytnutých Ministerstvem financí ČR (MF ČR). Provozní výdaje ZŠ (jen 1. stupeň) za roky 2005 a 2006 nejsou uvedeny zvlášť a jsou zřejmě zahrnuty pod ZŠ (1. i 2. stupeň).

U celkových provozních výdajů na základní školy (ZŠ) může v jednotlivých letech sledovat značné výkyvy od 2 473 tis. Kč v roce 2005 až po rekordních 3 760 tis. Kč v roce 2010, což souvisí jak s počtem žáků ve školách, tak se způsobem financování ze státního rozpočtu v jednotlivých letech.

Mateřské školy naproti tomu nejvíce financí dostaly v r. 2005, téměř 2 274 tis. Kč, nejméně pak 1 230 tis. Kč v roce 2009.

Tabulka č. 57: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
mzdové prostředky celkem	63 965 999	66 094 317	68 519 350	72 121 562	70 242 552	73 636 867	77 455 425
z toho	platy	63 508 690	65 534 310	67 610 474	71 244 120	69 059 228	72 487 988
	ostatní osobní náklady	457 309	560 007	908 876	877 442	1 183 324	1 148 879
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	25 061 878	25 895 753	26 845 881	26 324 370	25 638 531	26 877 456	28 271 230
neinvestiční výdaje celkem	89 027 877	91 990 070	95 365 231	98 445 932	95 881 083	100 514 323	105 726 655

Zdroj: Sběr dat na SO

Z údajů za uvedené časové období je vidět postupný nárůst celkových mzdových prostředků, což mimo jiné souvisí s nárůstem počtu dětí ve školských zařízeních.

Tabulka č. 58: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP (v Kč)

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem	z toho náklady na jednotku výkonu*	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	25 931 799	41 691	449,47
základní školy	61 192 917	37 519	409,28
stravování MŠ, ZŠ	10 961 731	5 481	60,23
školní družiny a kluby	5 960 088	10 085	110,82
využití volného času	2 049 332	437	4,80
celkem použité finanční prostředky	106 095 867	95 212	121,94

Zdroj: Sběr dat na SO a KÚ

Tabulka č. 59: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	17 336 000	29 564 750
Dolní Podluží	1 800 000	2 835 410
Horní Podluží	224 000	314 230
Chřibská	1 552 000	2 454 570
Jiřetín pod Jedlovou	224 000	394 890
Rybniště	416 000	1 161 800
Varnsdorf	13 120 000	22 403 850

Zdroj: Sběr dat u jednotlivých zřizovatelů - obcí, <http://www.rozpocetobce.cz/>

Finanční prostředky z RUD jsou počítány hrubým způsobem počet žáků * koeficient pro rok 2013 8 000 Kč. Celkové skutečné náklady jsou z <http://www.rozpocetobce.cz/>. Téměř dvojnásobný rozdíl mezi oběma indikátory ukazuje na značné dofinancování provozních nákladů škol a školských zařízení jednotlivými obcemi. Např. Obec Rybniště doplácí cca 2/3 financí na provoz základní a mateřské školy, tedy pouze 1/3 dostává z rozpočtového určení daní (RUD). V absolutní výši nejvíce na provoz škol přispívá Město Varnsdorf (více než 22 mil. Kč v roce 2013), kde je soustředěna většina základních a mateřských škol.

Tabulka č. 60: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
celkem			165 350 000	
Dolní Podluží	Výměna oken a zateplení budovy ZŠ první stupeň	2014	4 000 000	
Dolní Podluží	Výstavba tělocvičny	2015 - 2018	30 000 000	dle velikosti 8 - 30 mil. Kč

Dolní Podluží	Zateplení půdy a její využití	2014	200 000	
Dolní Podluží	Oprava a těsnění oken ZŠ druhý stupeň	2014 - 2015	350 000	
Horní Podluží	Zateplení MŠ	2015 - 2016	3 000 000	
Chřibská	Oprava objektu pro volný čas dětí č. p. 255 Chřibská	2015 - 2016	5 000 000	
Jiřetín pod Jedlovou	Rozšíření, obměnu a dovybavení venkovního hřiště	2016 - 2017	500 000	
Rybniště	Rekonstrukce rozvodů topení - nové topení včetně nových krytů topení	2017 - 2020	1 500 000	
Rybniště	Rekonstrukce elektroinstalace (slabo+silnoproud) - nová elektroinstalace a s tím související omítky, štuky + malby	2015 - 2020	1 400 000	
Rybniště	Opravy (výměny) podlahových krytin	2015 - 2020	200 000	
Rybniště	Rekonstrukce podlahy v tělocvičně - včetně konstrukčních vrstev	2018	250 000	
Rybniště	Rekonstrukce toalet a vybudování sprch na polovině budovy	2016	250 000	
Rybniště	Pořízení nových herních prvků na zahradu a vybavení novými hračkami na zahradu	2015	150 000	
Rybniště	Obnova zastaralého nábytku + materiálové vybavení (jídlna, učebny ZŠ, družina, mateřská škola)	2015 - 2023	350 000	
Rybniště	Obnova vybavení v kuchyni	2015 - 2023	250 000	
Rybniště	Vybudování specializovaných učeben v podkroví (počítačová učebna, kuchyňka, keramika, výtvarná dílna apod.)	2015 - 2023	450 000	
Varnsdorf	ZŠ Karlova (fasáda, výměna oken; rekonstrukce ÚT, elektro); rekonstrukce hřiště	2014 - 2015	11 500 000	
Varnsdorf	ZŠ Seifertova - budova Seifertova (fasáda, výměna oken, rekonstrukce střechy, rekonstrukce tělocvičny)	2015 - 2016	80 000 000	v řízení
Varnsdorf	ZŠ Seifertova - budova Východní (fasáda, rekonstrukce ÚT, elektro, výměna oken)	2015 - 2016	7 000 000	
Varnsdorf	MŠ Nezvalova (oprava střechy, fasády, rekonstrukce ÚT, elektro)	2015 - 2016	5 000 000	
Varnsdorf	ŠJ Náměstí (obnova zařízení kuchyně; výměna oken)	2015 - 2016	4 000 000	

Varnsdorf	č. p. 1800 (výměna oken, elektroinstalace, osvětlení ve třídách; vybudování oken a šaten v tělocvičně)	2015 - 2016	10 000 000	max. z dotač. titulu, zřizovatelem jsou střední školy
-----------	--	-------------	------------	---

Zdroj: Sběr dat na SO, webové stránky zřizovatele

V tab. 61 jsou uváděny investice nad 100 tis. Kč uváděné jednotlivými obcemi. Rybníště má jednu školní budovu kde je ZŠ, MŠ, ŠD, školní kuchyně a jídelna, prostě vše v jednom.

Největší plánované investice v ORP Varnsdorf jsou generální rekonstrukce ZŠ Seifertova (80 mil. Kč), výstavba tělocvičny u ZŠ Dolní Podluží (až 30 mil. Kč), výměna oken a fasáda ZŠ Karlova (11,5 mil. Kč) a rekonstrukce budovy ZŠ, gymnázia a VOŠ, Střelecká č. p. 1800 (10 mil. Kč).

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka č. 61 Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Získání dobrého a odpovídajícího vzdělání, nerušení speciálních škol	Spoluodpovědnost za vzdělávání dětí	Rodičovské schůzky, zapojení do chodu školy, webové stránky s informacemi a možností kontroly známek	Smlouvy s rodiči, asistent pedagoga, výchovný poradce
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Informovanost o dění a vzdělávání, ŠVP	Nezájem	Webové stránky, školní noviny,	Dny otevřených dveří
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Škola hrou, maximální využití ICT	Nezájem o vzdělání	Pedagogické působení, spolupráce s rodiči, psychologická poradna	Motivace, odborný pedagogický sbor, pedagog, výchovný poradce
Pedagogové a další zaměstnanci	Dostatek dětí, které se chtějí vzdělávat, moderní pomůcky pro výuku, dobré finanční ohodnocení, dobrý kolektiv	Vyhoření, nedostatečná odbornost, případně vzdělání, nezájem o moderní trendy ve výuce	Pravidelné porady	Team buildingy, výběrová řízení na post pedagogů, studium na VŠ při zaměstnání
Představitelé	Kompetentní	Nekompetentní	Vzájemná	Vzájemné

obce, která má ZŠ, MŠ	ředitel, dostatek dětí, zájem rodičů o umístění dětí do školního zařízení v obci, dostatek finančních prostředků na provoz	zasahování do chodu školy, nedostatek finančních prostředků – nebezpečí zrušení školy	informovanost, spolupráce s ORP	nezasahování do kompetencí (legislativní opatření), navýšení finančních prostředků na provoz školy, výběrové řízení na ředitele školy, propagace vzdělávací soustavy školy
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Meziobecní spolupráce – umístění dětí v zařízeních okolních obcí	Nedostatek finančních prostředků na umístění žáků, nedostatek volných míst	Jednání na DSO Sever, jednání s ORP o volných kapacitách	Meziobecní spolupráce, smlouvy o využití volných kapacit, výstavba vlastního zařízení z dotací
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Naplnění kapacit školních zařízení, dostatek finančních prostředků, donátoři, atraktivní nabídka oborů-zaměření, zájem rodičů o dění ve škole	Odliv žáků ze soukromých škol (vysoké školné), nekompetentní pedagogický sbor, nedostatek finančních prostředků na provoz	Komunikace s donátory, informovanost rodičů (web, školní noviny)	Nabídka atraktivních oborů, vzdělání pedagogové, štedří donátoři, zapojení rodičů do volnočasových aktivit školy
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Kvalitní vzdělávání ve školním zařízení, komunikace	Nekompetentní zasahování do chodu školy	Webové stránky školy, školní noviny, schůzky školní rady	Rozdělení kompetencí, lepší informovanost, zapojení do chodu školy
Představitelé Obcí SO ORP	Výroční zprávy, podklady pro statistická šetření, kompetentní vedení, komunikace, kvalitní vzdělávání	Nekompetentnost úředníků a vedení ORP, nezájem o dění ve školních zařízeních, neúčast na jednání DSO	Porady škol s vedením ORP	Meziobecní spolupráce, kompetentní úředníci a vedení ORP, zájem o dění ve školních zařízeních
Kraje	Výroční zprávy, podklady pro statistická šetření, kompetentní vedení, komunikace, kvalitní vzdělávání	Zrušení dopravních spojů, rušení škol	Pravidelná jednání s vedením ORP a představiteli obcí	Lobbing, jednání
Stát	Vzdělané děti	Legislativa	Informovanost	Účast v odborných

				pracovních skupinách
Média	Informace o aktivitách na školách	Nepravdivé nebo zkreslené informace	Poskytování rozhovorů, tiskové zprávy, web školy	Rozhovory, tiskové zprávy o dění na školách

Analýza cílových skupin ve výše uvedené tabulce popisuje očekávání dotčené skupiny, způsob komunikace cílové skupiny se školou, rizika spojená s cílovou skupinou a opatření na eliminaci těchto rizik. Z analýzy a také z předchozích zjištění vyplývá nezastupitelná role při výchově a vzdělávání rodiny, komunikace se školou, resp. rodiči žáků a vytváření vstřícné atmosféry školy vůči rodičům a dalším partnerům školy.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka č. 62 Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	Dotace z rozpočtu obce, zateplení budov,	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	Čerpání dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	5	10	Navýšení peněz ze státního rozpočtu, zvýšení výběru daní	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	1	1	Otevření poboček ZŠ nebo MŠ v obcích	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	4	12	Výstavba nových zařízení, otevírání poboček, využití budov jako středisek volného času	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	3	9	Zřízení školního autobusu, jednání s krajským úřadem	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	1	1	1	Smlouvy mezi obcemi – meziobecní spolupráce, jednání na ORP	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	1	2	2	Dotování z provozu obce, jednání s Krajským úřadem	Obce daného území

Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	4	8	Výstavba nových škol z dotací, vyřízení výjimek, přesun dětí do škol, které splňují normy – meziobecní spolupráce	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	1	1	1	Kvalitní a vzdělaný pedagogický sbor	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	2	6	Pravidelné opravy	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	2	4	Dotace	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	3	4	12	Tlak školské rady, rodičů, učitelů na zlepšení resp. výměnu vedení školy	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	3	4	12	Další vzdělávání pedagogického sboru, výměna pedagogů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	4	12	Informovanost rodičů, dny otevřených dveří, webové stránky	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	3	4	12	Motivace k dalšímu vzdělávání, podmínky pro studium na VŠ – studijní volno, částečné úvazky	Konkrétní ZŠ, MŠ

Z analýzy rizik ve výše uvedené tabulce vychází jako největší riziko nedostatek financí na běžný provoz a opravy, což je v současné době řešeno každoročními dotacemi zřizovatelů (obcemi). Mezi další velká rizika patří Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj), Špatné řízení školy, Nízká kvalita výuky, Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ a Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...), což jsou reálně hrozící rizika.

Eliminace rizik spočívá v dlouhodobé koncepci školy, důsledném uplatňování nastavených pravidel a hledání inovativních přístupů ke vzdělávání, např. komunitní školy, školy spojené s praxí.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka č. 63 SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
individuální přístup k dětem, materiální vybavenost škol prostřednictvím šablon ze strukturálních fondů EU, hustá a stabilizovaná síť škol, potenciál zlepšení klimatu, znalostí a dovedností ve školách prostřednictvím malotřídek, kvalifikovaní učitelé	špatný technický stav budov škol a předškolních zařízení, nedostatek finančních prostředků na investice, odliv chytřejších dětí z 1. stupně ZŠ na víceletá gymnázia, odstěhovávání rodin s dětmi v případech nenalezení kvalifikované práce, přehnaná integrace pomalejších a postižených dětí do běžných tříd, vyšší procento zastoupení dětí z nepříznivých rodin na některých školách, dotování provozních výdajů škol a školských zařízení obcemi, nedostatek míst v mateřských školách
Příležitosti:	Hrozby:
společné dotace na investice, jiné využití školních budov v odpoledních hodinách a v případech úbytku žáků, nastartování hospodářského rozvoje regionu, přeshraniční spolupráce škol, rozšíření výuky jazyků a výměnné pobyty, společné nákupy vybavení, společné akce a soutěže, specializace škol na určitou oblast	rušení speciálních škol a integrace těchto dětí do běžných tříd, snižování kvalifikace, prestiže, ohodnocení a kompetencí učitelů, rušení či omezování veřejné autobusové dopravy Ústeckým krajem, sestěhování a příliv nepříznivých rodin, zvýšení nezaměstnanosti - nezakládání rodin (migrace mimo region) - úbytek dětí, snižování počtu dětí z důvodu stárnutí populace ČR, zpřísnění hygienických, požárních a dalších předpisů při rekonstrukcích budov, prohlubující se nedostatek finančních prostředků na investice, nenaplněnost základních a mateřských škol žáky resp. dětmi - drahý provoz

Data do SWOT analýzy byla získána z přípravného společného setkání starostů obcí ORP Varnsdorf dne 25. 4. 2014 a od pracovníků Městského úřadu Varnsdorf, kteří mají na starosti školství v ORP Varnsdorf.

Mezi silné stránky základního a předškolního vzdělávání patří zejména stabilizovaná síť škol a školských zařízení, kde v každé obci se nachází alespoň mateřská škola. Dále pak kvalifikovanost učitelů je na poměrně vysoké úrovni.

Mezi slabé stránky patří zejména odliv chytřejších dětí z 1. stupně ZŠ na víceletá gymnázia, přehnaná integrace pomalejších a postižených dětí do běžných tříd, špatný technický stav budov základních a mateřských škol, a dotování provozních výdajů škol a školských zařízení obcemi.

Příležitosti pro školy a školská zařízení se nabízejí ve specializaci škol na určitou oblast v návaznosti na efektivnější využívání školních prostor. Další příležitostí jsou společné investice a nákupy vybavení zejména prostřednictvím dotačních projektů.

Zřejmě největší hrozbou pro školy je snižování počtu dětí, což má za následek omezení provozu škol a jejich útlum. Velkou hrozbou je sestěhování a příliv nepřizpůsobivých rodin, a tím rostoucí počet dětí z těchto rodin ve školách, kteří narušují harmonické klima škol.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve správním obvodu ORP Varnsdorf se ve sledovaném období nacházely 4 základní školy 1. a 2. stupně, a to ve třech obcích: jedna spádová škola je v Dolním Podluží a slouží rovněž dětem z Horního Podluží a Jiřetína pod Jedlovou, další tři základní školy jsou ve Varnsdorfu a jedna ZŠ je ve Chřibské. Základních škol 1. stupně je v území celkem 6, pět z nich je ve Varnsdorfu a jedna v Rybníšti (dvoutřídky a trojtřídky). Všechny uvedené ZŠ mají vlastní jídelnu nebo výdejnu, školní družinu nebo školní klub.

Mateřské školy se nacházejí v každé obci v území a všechny mají vlastní jídelnu. Hlavním problémem těchto zařízení na celém území ORP je jejich nedostatečná kapacita.

Ve Varnsdorfu je dále Dům dětí a mládeže, základní umělecká škola a osmileté gymnázium. V Jiřetíně pod Jedlovou sídlí Schrödingerův institut. Střední odborné školy a učiliště se nacházejí v centru ORP, tj. ve Varnsdorfu.

Převážnou většinu zdejších pedagogů tvoří ženy, což je již léta celostátním fenoménem.

Na území ORP je podle názoru představitelů obcí největším problémem špatný technický stav budov mateřských a základních škol, které sídlí zpravidla ve starších, mnohdy předválečných budovách. Dalším problémem je zachování existence škol při nízkém počtu žáků, vysoké provozní náklady a nedostatek finančních prostředků na provoz a potřebné investice. Školy jsou financovány dvěma způsoby: jednak přímými náklady od státu na mzdové náklady, pomůcky a další neinvestiční náklady – tyto prostředky přerozděluje MŠMT na krajské úřady, které podle vlastních normativů přerozdělují na jednotlivé školy. Obce a města hradí provozní a investiční výdaje z RUD. Protože však provoz škol bývá vyšší, musejí na něj obce a města coby zřizovatelé svým školám přispívat, ovšem jen do výše svých možností. Ředitelé škol se snaží tuto nelehkou situaci alespoň částečně zmírnit formou získávání dotací z finančních prostředků EU a ČR v případě vyhlášení vhodných výzev.

Školní rok 2012/2013:

mateřské školy navštěvovalo	634 dětí
základní školy navštěvovalo	1 631 dětí
přepočtený počet pedagogů v MŠ	56,369
přepočtený počet pedagogů na ZŠ	115,353
přepočtený počet pracovníků ve školních jídelnách a výdejnách	51,75

3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma školství, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a odborníků na dané téma z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

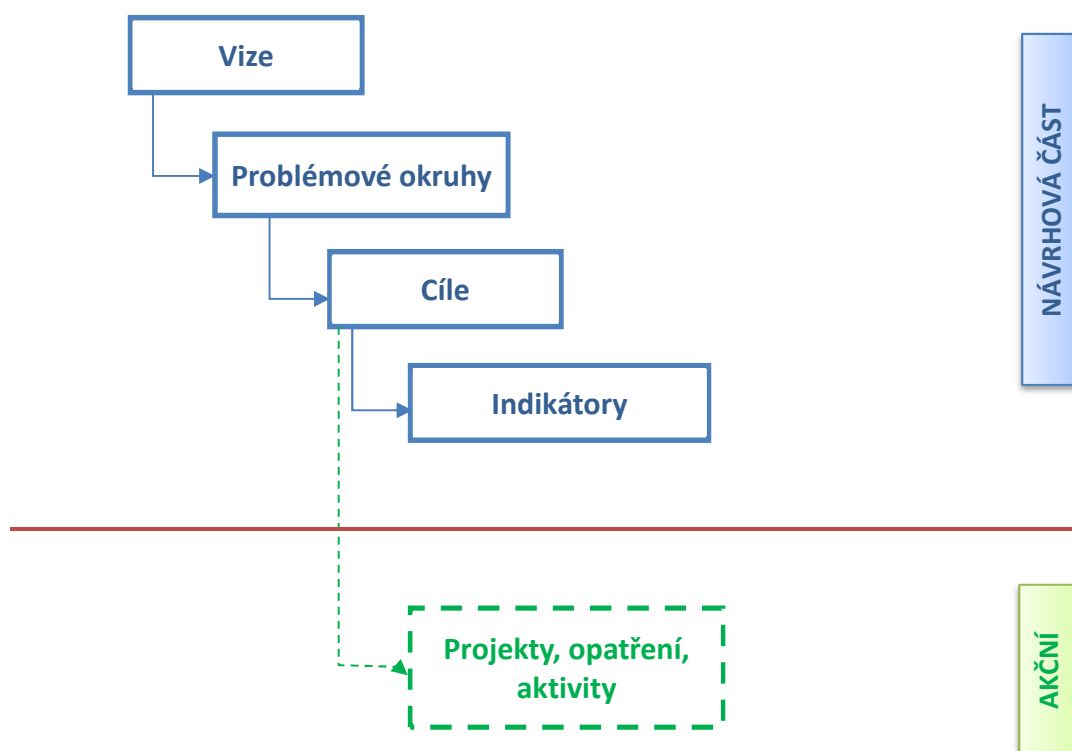
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení

dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce Školní a předškolní zařízení v ORP Varnsdorf zajišťují plnohodnotnou výchovu a vzdělávání dětí odpovídající požadavkům rodičů a trhu práce. V menších sídlech fungují školní a předškolní zařízení jako celodenní společenská, kulturní a sportovní centra obcí po vzoru komunitních škol.				
Školství	Problémová oblast 1 špatný technický stav budov základních a mateřských škol	Problémová oblast 2 zachování škol (nízké počty dětí ve třídách)	Problémová oblast 3 nedostatečná kapacita mateřských škol	
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1	cíl 3.2

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Školy a školská zařízení v ORP Varnsdorf zajišťují plnohodnotnou výchovu a vzdělávání dětí odpovídající požadavkům rodičů a trhu práce. V menších sídlech fungují školy a školská zařízení jako celodenní společenská, kulturní a sportovní centra obcí po vzoru komunitních škol.

Problémové okruhy:

1. špatný technický stav budov základních a mateřských škol

Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z investičních potřeb jednotlivých obcí ORP Varnsdorf a ze SWOT analýzy. Celkově obce ORP Varnsdorf plánují investice přes 165 mil. Kč.

Příčiny problémového okruhu jsou zejména zanedbané investice v minulých letech, nedostatek finančních prostředků na investice, zpřísnění hygienických, požárních a dalších předpisů při rekonstrukcích budov, nedostatečná pravidelná údržba (nedostatek finančních prostředků na provoz).

V případě neřešení problému může dojít ke ztrátě atraktivity školy, následně k omezení či rušení některých aktivit školy, až po zavření školy.

2. zachování škol (nízké počty dětí ve třídách)

Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z prognózy vývoje počtu dětí a ze SWOT analýzy (odstěhování rodin s dětmi z regionu).

Příčin problémového okruhu jsou zejména celkové stárnutí populace, odstěhovávaní rodin s dětmi v případech nenalezení kvalifikované práce, odliv chytřejších dětí z 1. stupně ZŠ na víceletá gymnázia. Dle prognózy "Projekce obyvatelstva v Ústeckém kraji do roku 2050" se počet dětí ve věku 0 - 14 let v následujících dvou letech nepatrně zvýší, ale následně bude postupně klesat. Do roku 2050 klesne

až o 30 % procent současné hodnoty (to znamená, že do roku 2023 by měl počet klesnout zhruba o 15 %).

V případě neřešení problému může dojít k omezení či rušení některých aktivit školy až po sloučení s jinou školou či úplné uzavření školy.

V souvislosti s tímto problémem se jeví jako nejvhodnější řešení dobře nastavená meziobecní spolupráce, kdy by mohli starostové v území vzájemně spolupracovat právě při optimální naplněnosti tříd nebo při využití těchto budov ZŠ jako společenských, kulturních a vzdělanostních center v malých obcích.

3. nedostatečná kapacita mateřských škol

Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z přehledu odmítnutých žádostí o umístění do MŠ a ze SWOT analýzy.

Příčiny problémového okruhu jsou zejména snižování kapacity a rušení MŠ v předchozích letech, zvýšení počtu narozených dětí (baby boom) silných ročníků 70. let.

V případě neřešení problému může dojít, resp. nyní dochází, k náhradním řešením, např. rodiče zůstávají s dětmi doma, s hlídáním pomáhají prarodiče, rodiče si děti vzájemně hlídají, rodiče se snaží umístit děti do MŠ v okolních obcích, rodiče umísťují děti do různých mateřských center.

V souvislosti s tímto problémem se jeví jako nejvhodnější řešení dobře nastavená meziobecní spolupráce, kdy by mohli starostové v území vzájemně spolupracovat právě při optimální naplněnosti tříd ve spolupráci s úředníky ORP Varnsdorf, nebo při slučování ZŠ s MŠ.

Dalším problémem je nevyváženost v naplněnosti tříd – třídy mateřských škol ve spádových oblastech jsou přeplněné, a naopak třídy v malých obcích „bojují“ o děti. Důvodem je nekomunikace představitelů obcí a představitelů škol a školských zařízení v rámci celého území. Pokud by obě strany věděly, kde místa ve třídách chybějí, a zároveň, kde přebývají děti, mohly by naplněnost tříd optimalizovat. Nesmíme však zapomínat na fakt, že o tom, do jaké mateřské školy dítě půjde, rozhodují rodiče, nikoliv obec. Zde je potřeba apelovat na obce, aby dále informovaly rodiče, aby s nimi komunikovaly a nabídly možnost umístění dítěte do jiné obce s dostačující kapacitou.

Důsledkem těchto obou výše jmenovaných problémů je neoptimální naplněnost tříd v základních a mateřských školách, která by vedla k nepřijímání dětí do přeplněných mateřských škol či k zavírání tříd škol základních.

Na jednání fokusní skupiny dále vyplynul problém komplikované až absurdní legislativy v rámci školství. Zřizovatelé škol by uvítali zjednodušení a zmírnění přísné legislativy, např. co se týká požadavků na hygienické normy MŠ, dále by uvítali možnost přednostního práva umístění dětí z vlastní obce do MŠ, jiný způsob financování ZŠ (ne rozdělování financí podle počtu dětí, ale podle počtu tříd).

A. Věcné argumenty

ad 1. Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z investičních potřeb jednotlivých obcí ORP Varnsdorf a ze SWOT analýzy.

ad 2. Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z prognózy vývoje počtu dětí a ze SWOT analýzy (odstěhování rodin s dětmi z regionu).

ad 3. Problémový okruh vychází z dotazníkového šetření starostů, z přehledu odmítnutých žádostí o umístění do MŠ a ze SWOT analýzy.

B. Příčiny problému

ad 1. Příčin problémového okruhu jsou zejména zanedbané investice v minulých letech, nedostatek finančních prostředků na investice, zpřísnění hygienických, požárních a dalších předpisů při rekonstrukcích budov, nedostatečná pravidelná údržba (nedostatek finančních prostředků na provoz).

ad 2. Příčin problémového okruhu jsou zejména celkové stárnutí populace, odstěhovávaní rodin s dětmi v případech nenalezení kvalifikované práce, odliv chytřejších dětí z 1. stupně ZŠ na víceletá gymnázia.

ad 3. Příčin problémového okruhu jsou zejména snižování kapacity a rušení MŠ v předchozích letech, zvýšení počtu narozených dětí (baby boom) silných ročníků 70. let.

C. Důsledky neřešení problému

ad 1. V případě neřešení problému může dojít ke ztrátě atraktivity školy, následně k omezení či rušení některých aktivit školy až po zavření školy.

ad 2. V případě neřešení problému může dojít k omezení či rušení některých aktivit školy, až po sloučení s jinou školou či úplné uzavření školy.

ad 3. V případě neřešení problému může dojít, resp. nyní dochází, k náhradním řešením, např. rodiče zůstávají s dětmi doma, s hlídáním pomáhají prarodiče, rodiče si děti vzájemně hlídají, rodiče se snaží umístit děti do MŠ v okolních obcích, rodiče umísťují děti do různých mateřských center.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Každému problémovému okruhu, který byl definován v předchozí kapitole, přísluší určitý omezený počet cílů, jejichž postupným naplňováním by měl být identifikovaný problém vyřešen či překonán. Každý definovaný cíl je formulován v souladu s tzv. pravidlem SMART.

Problémový okruh 1	Špatný technický stav budov základních a mateřských škol
Cíl 1.1	Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov

Popis cíle	V současné době jsou prováděné rekonstrukce objektů jen z části financovány z grantových programů. K financování zlepšení špatného technického stavu budov základních a mateřských škol lze využít státní, evropské, popř. jiné grantové (dotační) programy. Grantové programy nabízejí investiční dotace zpravidla v rozmezí 70-90 % finančních investičních prostředků. Dotační programy jsou zaměřené na rekonstrukce a modernizace objektů a technických zařízení, a také na snižování energetické náročnosti objektů. V případě stavebních projektů je bezpodmínečně nutné mít připravenou technickou projektovou dokumentaci včetně všech zákonných vyjádření a povolení.
Hlavní opatření	Finanční opatření • uvolnění finančních prostředků na vlastní spoluúčast • uvolnění finančních prostředků na předfinancování projektů Věcná opatření • příprava technických projektových dokumentací • příprava projektových žádostí
Název indikátorů k hodnocení cíle	• objem potřebných investičních prostředků • počet připravených technických projektových dokumentací vč. povolení • počet podaných projektových žádostí • počet zrealizovaných projektů
Správce cíle	<i>starosta Varnsdorfu nebo Dolního Podluží (mají největší plánované investice)</i>

Problémový okruh 1	Špatný technický stav budov základních a mateřských škol
Cíl 1.2	Zavést úsporná energetická opatření do budov základních a mateřských škol
Popis cíle	Na objektech škol a školských zařízení v ORP Varnsdorf jsou jen z menší části provedena úsporná energetická opatření. Snižování energetických nároků objektů přináší provozní ekonomické úspory, je šetrnější k životnímu prostředí (méně emisí) a snižuje energetickou závislost na fosilních palivech. Energetická opatření se týkají konkrétně instalací tepelně izolačních materiálů na pláště objektů, výměna oken a dveří, modernizace tepelných zdrojů vč. rozvodů, instalace vzduchotechniky pro hygienickou výměnu vzduchu a modernizace osvětlení (např. moderní ledkové osvětlení). Na financování uvedených investičních energetických opatření lze s výhodou využít dotační programy.
Hlavní opatření	Finanční opatření • uvolnění finančních prostředků na vlastní spoluúčast • uvolnění finančních prostředků na předfinancování projektů Věcná opatření • příprava technických projektových dokumentací • zajištění energetických auditů • příprava projektových žádostí
Název indikátorů	• počet energetických auditů

k hodnocení cíle	počet zrealizovaných projektů
Správce cíle	<i>Starosta Rybníště (civilním povoláním je projektant)</i>

Problémový okruh 2	Zachování škol (nízké počty dětí ve třídách)
Cíl 2.1	Zavést efektivnější organizační zabezpečení vzdělávání žáků v malotřídních školách
Popis cíle	Školský zákon definuje školu malotřídního typu jako školu s pouze jedním vzdělávacím stupněm, která má méně než pět tříd. V některé z jejích tříd jsou vyučováni žáci více než jednoho ročníku. Ke spojování ročníků do jedné třídy dochází z důvodu nedostatku žáků ve školním obvodu školy. Starostové menších obcí tak stojí před rozhodnutím školu zrušit nebo zachovat v podobě malotřídní školy. Malotřídní škola není pouze jedním z článků vzdělávacího systému, ale plní důležitou funkci kulturního a společenského centra obce. Malotřídky podle výzkumů vedou žáky k větší samostatnosti. Umožňují větší prostor pro lepší individuální přístup k žákům.
Hlavní opatření	Věcná opatření - osvěta mezi zainteresovanými subjekty – proč je dobré setkávat se - organizace společných setkávání - zavedení malotřídní školy v případě významného poklesu počtu žáků
Název indikátorů k hodnocení cíle	- Průměrný počet žáků ve škole - Uspořádané setkání představitelů škol a představitelů obcí v území pravidelně min. 1x ročně - Počet účastníků z řad zainteresovaných subjektů
Správce cíle	<i>Starosta Rybníště (jediná fungující malotřídní škola v ORP)</i>

Problémový okruh 2	Zachování škol (nízké počty dětí ve třídách)
Cíl 2.2	Uzavírání dohod mezi obcemi řešícími nevyužitou kapacitu budov
Popis cíle	Nevyužité kapacity budov v obcích lze zužít uzavřením dohody se sousední obcí/obcemi na spádovém vyčlenění budovy pro určité účely. V koordinaci s dalšími obcemi vznikne zařízení společně prospěšné všem zúčastněným obcím. Dohodou mezi obcemi vznikne např. z jedné větší budovy pro obce společná škola a totéž vznikne v jiné obci z jiné obdobné budovy v podobě mateřské školy. Všechny obce ušetří provozní náklady a svým způsobem omezí rodičům nabídku, která způsobuje problémy v obsazenosti. Eventuálně lze zakládat v takových budovách instituce, které umožní doplňovat vzdělání dospělým a seniorům na témata jako finanční a počítačová gramotnost, osvěta v oblasti třídění odpadů apod., popřípadě instituce jiné, sloužící např. sociálním účelům.
Hlavní opatření	Legislativní opatření uzavírání dohod mezi obcemi

	Finanční opatření • finance na přebudování objektu Věcná opatření • zapojení rodičů • vytipování budov • zjištění využitelnosti budov - studie
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Uzavřené dohody
Správce cíle	<i>Starosta Varnsdorfu (největší počet škol)</i>

Problémový okruh 3	Nedostatečná kapacita mateřských škol
Cíl 3.1	Slučování základních škol s mateřskými školami
Popis cíle	Nedostatečné kapacity v mateřských školách lze vyřešit vytvořením tříd v budovách základních škol, které mají nevyužívanou kapacitu. Tato problematika se v současné době týká hlavně města Varnsdorf. V souvislosti s tímto opatřením jsou zapotřebí takové stavební úpravy, které zajistí nezbytné (zákonné) podmínky pro provoz mateřských škol. Dále lze, pokud je to možné, rozšířit stávající kapacitu mateřských škol.
Hlavní opatření	Legislativní opatření • Zápis do rejstříku škol a školských zařízení Finanční opatření • finanční prostředky na přebudování objektů Věcná opatření • vytipování budov
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet odmítnutých dětí do MŠ • Slučování ZŠ s MŠ • Vytvoření nových tříd v MŠ
Správce cíle	<i>Starosta Varnsdorfu (největší počet mateřských škol a neumístěných dětí)</i>

Problémový okruh 3	Nedostatečná kapacita mateřských škol
Cíl 3.2	Uzavírání dohod mezi obcemi řešícími nedostatečnou kapacitu mateřských škol
Popis cíle	Nevyužité kapacity mateřských škol v menších obcích lze použít pro děti, které v místě bydliště nenašly volná místa v mateřských školách (ve Varnsdorfu). V koordinaci s dalšími obcemi vznikne informační systém o počtu volných míst na webových stránkách ORP Rumburk. Mezi obcemi bude uzavřena dohoda o společné koordinaci a efektivní využívání kapacit mateřských škol.

Hlavní opatření	Legislativní opatření - uzavírání dohod mezi obcemi Věcná opatření - zapojení rodičů - pravidelná aktualizace počtu volných míst v mateřských školách - informovanost v místních médiích (zejména noviny a internetové stránky)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Uzavřené dohody mezi obcemi
Správce cíle	Starosta Varnsdorfu (největší počet mateřských škol a neumístěných dětí)

3.2.4. Indikátory

Cíl 1.1	<i>Špatný technický stav budov základních a mateřských škol</i>		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Objem potřebných investičních projektů		
Měrná jednotka	mil. Kč		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	80
Skutečnost	165		
Popis měřítka:	Objem finančních prostředků potřebných (plánovaných) na rekonstrukce a modernizace budov MŠ a ZŠ		
Metodika a výpočet:	Prostým součtem zjištěných investičních potřeb na obecních a městských úřadech.		
Zdroj čerpání dat:	Investiční potřeby z jednotlivých obecních a městských úřadů..		

Cíl 1.1	<i>Využit grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov</i>		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet připravených technických projektových dokumentací vč. povolení		
Měrná jednotka	Počet dokumentací		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	8
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Počet připravených technických projektových dokumentací vč. povolení, která jsou nezbytná pro rekonstrukci budov.		
Metodika a výpočet:	Na základě vyhotovení projektových dokumentací bude proveden jejich prostý součet.		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace na jednotlivých obecních a městských úřadech.		

Cíl 1.1	Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet podaných projektových žádostí		
Měrná jednotka	Počet žádostí		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		7	5
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet připravených projektových žádostí o finanční dotaci z evropských i státních dotačních programů.		
Metodika a výpočet:	Na základě vyhotovení a podání projektových žádostí bude proveden jejich prostý součet.		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace na jednotlivých obecních a městských úřadech.		

Cíl 1.1	Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Počet zrealizovaných projektů		
Měrná jednotka	Počet projektů		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet dokončených projektů, rekonstrukcí a modernizací budov.		
Metodika a výpočet:	Na základě dokončení jednotlivých projektů bude proveden jejich prostý součet.		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace na jednotlivých obecních a městských úřadech.		

Cíl 1.2	Zavést úsporná energetická opatření do budov základních a mateřských škol		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet energetických auditů		
Měrná jednotka	Počet auditů		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet vyhotovených energetických auditů jako podklad pro úspěšnou přípravu a realizaci úsporných energetických opatření při rekonstrukcích a modernizacích budov.		
Metodika a výpočet:	Na základě dokončení jednotlivých energetických auditů bude proveden jejich prostý součet.		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace na jednotlivých obecních a městských úřadech.		

Cíl 1.2	Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov		
Číslo indikátoru	6		

Název indikátoru	Počet zrealizovaných projektů		
Měrná jednotka	Počet projektů		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	2
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet dokončených projektů, rekonstrukcí a modernizací budov.		
Metodika a výpočet:	Na základě dokončení jednotlivých projektů bude proveden jejich prostý součet.		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace na jednotlivých obecních a městských úřadech.		

Cíl 2.1	Zachování základních (nízké počty dětí ve třídách)		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Průměrný počet žáků ve škole		
Měrná jednotka	Počet žáků na ZŠ		
Správce měřítka	Jednotlivé obce		
Roky	2013	2017	2020
Plán		150	120
Skutečnost	194		
Popis měřítka:	Průměrný počet žáků ve škole ve správním obvodu ORP Varnsdorf.		
Metodika a výpočet:	Podíl celkového počtu žáků všech ZŠ celkovým počtem ZŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výkaz ANALYTICKO-STATISTICKÉHO ODBORU MŠMT (M3), weby zřizovatelů		

Cíl 2.1	Zavést efektivnější organizační zabezpečení vzdělávání žáků v malotřídních školách		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	Uspořádané setkání představitelů škol a představitelů obcí v území pravidelně min. 1x ročně		
Měrná jednotka	Počet setkání		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet uskutečněných setkání zainteresovaných subjektů v území, které bude probíhat v rámci setkávání dobrovolného Svazku obcí Tolštejn.		
Metodika a výpočet:	Na základě zápisu ze setkání starostů dobrovolného Svazku obcí Tolštejn budou sečteny počty setkání.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy ze setkání zainteresovaných subjektů na setkání dobrovolného Svazku obcí Tolštejn		

Cíl 2.1	Zavést efektivnější organizační zabezpečení vzdělávání žáků v malotřídních školách		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Počet účastníků z řad zainteresovaných subjektů		
Měrná jednotka	Počet účastníků		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		

Roky	2013	2017	2020
Plán		12	12
Skutečnost	6		
Popis měřítka:	Součtem podpisů na prezenčních listinách zjistíme zájem subjektů v území o výměnu zkušeností a informací o kapacitě jednotlivých školských zařízení, rozšíření nabídky vzdělávání (jazykové zaměření, sportovní zaměření školy a jiné).		
Metodika a výpočet:	Na základě prezenční listiny ze setkání starostů dobrovolného Svazku obcí Tolštejn budou sečteny počty setkání.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy a prezenční listiny ze setkání zainteresovaných subjektů na setkání dobrovolného Svazku obcí Tolštejn		

Cíl 2.2	Uzavírání dohod mezi obcemi řešícími nevyužitou kapacitu budov		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Uzavřené dohody		
Měrná jednotka	Počet dohod		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vytvoření společenských, kulturních a vzdělanostních center v malých obcích., popřípadě institucí jiných, sloužících např. sociálním účelům na základě uzavřených dohod mezi obcemi.		
Metodika a výpočet:	Součet všech uzavřených dohod.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy z jednání zastupitelstev jednotlivých obcí, zápis z jednání na dobrovolném Svazku obcí Tolštejn.		

Cíl 3.1	Slučování základních škol s mateřskými		
Číslo indikátoru	12		
Název indikátoru	Slučování ZŠ s MŠ		
Měrná jednotka	Počet sloučených ZŠ s MŠ		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	5
Skutečnost	3		
Popis měřítka:	Sloučené ZŠ s MŠ		
Metodika a výpočet:	Součet všech sloučených ZŠ s MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, zápisy z jednání zastupitelstev jednotlivých obcí		

Cíl 3.1	Slučování základních škol s mateřskými		
Číslo indikátoru	13		
Název indikátoru	Vytvoření nových tříd v MŠ		
Měrná jednotka	Počet vytvořených nových tříd v MŠ		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		

Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vytvořené nové třídy MŠ z nadbytečných kapacit ZŠ		
Metodika a výpočet:	Součet všech nově vytvořených tříd MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, zápisy z jednání zastupitelstev jednotlivých obcí, nově umístěné děti do MŠ		

Cíl 3.2	Uzavírání dohod mezi obcemi řešících nedostatečnou kapacitu mateřských škol		
Číslo indikátoru	14		
Název indikátoru	Uzavřené dohody mezi obcemi		
Měrná jednotka	Počet dohod		
Správce měřítka	Předseda svazku obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet dohod o společné koordinaci a efektivní využívání kapacit mateřských škol.		
Metodika a výpočet:	Součet všech uzavřených dohod.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy z jednání zastupitelstev jednotlivých obcí, zápis z jednání na dobrovolném Svazku obcí Tolštejn.		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Manažer strategie - dosud nestanoveno
Správci cílů - jména dosud nestanovena
Gestoři indikátorů - jména dosud nestanovena

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov	starosta Varnsdorfu nebo Dolního Podluží (mají největší plánované investice)
1.2	Zavést úsporná energetická opatření do budov základních a mateřských škol	starosta Rybníště (<i>civilním povoláním je projektant</i>)
2.1	Zavést efektivnější organizační zabezpečení vzdělávání žáků v mateřských školách	starosta Rybníště (jediná fungující malotřídní škola v ORP)
2.2	Uzavírání dohod mezi obcemi, řešících nevyužitou kapacitu budov	starosta Varnsdorfu (největší počet škol)
3.1	Slučování základních škol s mateřskými školami	starosta Varnsdorfu (největší počet mateřských škol a neumístěných dětí)
3.2	Uzavírání dohod mezi obcemi, řešících nedostatečnou kapacitu mateřských škol	starosta Varnsdorfu (největší počet mateřských škol a neumístěných dětí)

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Objem potřebných investičních projektů	jednotlivé obce
2	Počet připravených technických a projektových dokumentací včetně povolení	jednotlivé obce
3	Počet podaných projektových žádostí	jednotlivé obce
4	Počet zrealizovaných projektů (cíl 1.1)	jednotlivé obce
5	Počet energetických auditů	jednotlivé obce
6	Počet zrealizovaných projektů (cíl 1.2)	jednotlivé obce
7	Průměrný počet žáků ve škole	jednotlivé obce

8	Uspořádané setkání představitelů škol a představitelů obcí v území pravidelně min. 1x ročně	předseda svazku obcí
9	Počet účastníků z řad zainteresovaných subjektů	předseda svazku obcí
10	Uzavřené dohody	předseda svazku obcí
11	Počet odmítnutých dětí do MŠ	předseda svazku obcí
12	Slučování ZŠ a MŠ	předseda svazku obcí
13	Vytvoření nových tříd v MŠ	předseda svazku obcí
14	Uzavřené dohody mezi obcemi	předseda svazku obcí

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)¹. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit		
Návrh projektů do akčního plánu		
Výběr projektů do akčního plánu		
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok		
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok		
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok		
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		

Pozn.: tabulka bude doplněna v budoucnu

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů

za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje.

Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán realizace

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.² Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma školství, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Vize je formulována.

Školní a předškolní zařízení v ORP Varnsdorf zajišťují plnohodnotnou výchovu a vzdělávání dětí odpovídající požadavkům rodičů a trhu práce. V menších sídlech fungují školní a předškolní zařízení jako celodenní společenská, kulturní a sportovní centra obcí po vzoru komunitních škol.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy.

1. špatný technický stav budov základních a mateřských škol
2. zachování škol (nízké počty dětí ve třídách)
3. nedostatečná kapacita mateřských škol

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech.

Cíl 1.1. Využít grantových programů určených na rekonstrukci a modernizaci budov

Cíl 1.2. Zavést úsporná energetická opatření do budov základních a mateřských škol

Cíl 2.1. Zavést efektivnější organizační zabezpečení vzdělávání žáků v malotřídních školách

Cíl 2.2. Uzavírání dohod mezi obcemi řešících nevyužitou kapacitu budov

Cíl 3.1. Slučování základních škol s mateřskými školami

Cíl 3.2. Uzavírání dohod mezi obcemi řešících nedostatečnou kapacitu mateřských škol

Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu pro období 2015 až 2024 byla zpracována v následujících krocích:

- seznámení s projektem a společné školení pracovníků projektu
- analýza území, výběr a zpracování zdrojových dat

- vyplňování šablon (analytických tabulek) na základě zpracovaných zdrojových dat
- konzultace s pracovníky školství ORP Varnsdorf
- konzultace se starosty dotčených obcí ORP Varnsdorf
- zpracování připomínek SMO do finální šablony
- zpracování variantních návrhů a stanovení vize
- úprava analytické části souhrnného dokumentu
- zpracování připomínek SMO do souhrnného dokumentu
- prezentace analytické části souhrnného dokumentu na společném setkání starostů
- doplnění a oprava analytické části souhrnného dokumentu na základě oponentského posudku
- doplnění a oprava nástinu variantních návrhů
- stanovení problémových okruhů a cílů do souhrnného dokumentu
- tvorba a stanovení indikátorů pro problémové okruhy a problémové cíle
- dopracování závěru, postupu tvorby strategie a úprava finálního souhrnného dokumentu

Analytická část oblasti školství byla zpracovávána v období leden 2014 – květen 2014. Poté byly do dokumentu zpracovány připomínky z oponentury. Konečné znění analytické části bylo na SMO ČR předáno 30. 9. 2014. Další etapou bylo zpracování návrhové části SD v termínu do 20. 12. 2014. Dne 28. 2. 2015 obdržel realizační tým připomínky, které byly zpracovány do 31. 3. 2015.

Autorem analytické i návrhové části je Mgr. Filip Mágr, který své návrhy formuloval na základě předchozích řízených rozhovorů s představiteli obcí ORP Varnsdorf a odbornými pracovníky. Analytická část SD byla schválena na 1. oficiálním setkání 18. června 2014 v Lipové. Návrhová část bude předložena ke schválení na 2. oficiálním setkání představitelů obcí 24. dubna 2015 v Krásné Lípě.

3.5. Přílohy

Oblast školství neobsahuje žádné přílohy.

Seznam zkratek

BT	běžná třída
ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
MC	mateřské centrum
MF	Ministerstvo financí
MM	magistrát města
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství a tělovýchovy
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORP	obec s rozšířenou působností
RUD	rozpočtové určení daní
ŠD	školní družina
SO	správní obvod

ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

3.5.1. Vazba na operační programy EU

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vvv>

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Uvodni-strana>

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich

nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

SO ORP Varnsdorf patří mezi nejmenší obce s rozšířenou působností v Ústeckém kraji. V obvodu SO ORP je 6 obcí. V celém SO ORP Varnsdorf působí 15 registrovaných sociálních služeb. Zhruba stejný počet registrovaných sociálních služeb zasahuje na dané území ze sousedního SO ORP Rumburk.

Jako zdroje pro analýzu byly použity dokumenty Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2014 – 2017 a Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, který byl schválen všemi obcemi ve SO ORP Varnsdorf.

Při sestavování komentářů k analýze byl použit Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, který byl schválen pro celou oblast Šluknovského výběžku, tedy pro SO ORP Varnsdorf a SO ORP Rumburk. Vzhledem k místní provázanosti bylo mnoho komentářů ponecháno v původní podobě tak, jak jsou určeny pro celé Šluknovsko. Upravovány byly pouze ty komentáře, které dokument zmiňuje čistě pro oblast SO ORP Varnsdorf.

Tabulka č. 64: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

Druh zařízení sociálních služeb	celkem
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	1

Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	1
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	0
celkem	7

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Tabulka č. 65: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	celkem
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	3
Domovy se zvláštním režimem	4
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	1
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	0
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0

Ostatní	0
celkem	15

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Tabulka č. 66: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo SO ORP působících v rámci SO ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (SO ORP)
1.	Domov pro seniory Šluknov - Krásná Lípa p. o.	domov pro osoby se zdravotním postižením	Ústecký kraj	Rumburk
2.	Domov pro osoby se zdravotním postižením Brtníky p. o.	domov pro osoby se zdravotním postižením	Ústecký kraj	Rumburk
3.	Domov pro seniory Šluknov - Krásná Lípa p. o.	domov seniorů	Ústecký kraj	Rumburk
4	Domov "Srdce v dlaních" - sociální služby Jiříkov	domov seniorů	město Jiříkov	Rumburk
5	Domov "Srdce v dlaních" - sociální služby Jiříkov	domov se zvláštním režimem	město Jiříkov	Rumburk
6	Domov důchodců Lipová p. o.	domov se zvláštním režimem	obec Lipová	Rumburk
7	Domov Severka Jiříkov p. o.	domov se zvláštním režimem	Ústecký kraj	Rumburk
8	Azylový dům	azylové domy	CEDR - komunitní centrum, občanské sdružení	Rumburk

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Tabulka č. 67: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	2
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	1
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	0
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	0

	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	2
	Sociální rehabilitace	1

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Pro území SO ORP Varnsdorf je registrováno 15 sociálních služeb. Část služeb je určena pouze pro obyvatele města Varnsdorf, jedná se především o některé služby zajišťované městem Varnsdorf (např. noclehárna).

V SO ORP Varnsdorf působí azylový dům pro matky s dětmi, zde se ale jedná o velmi specifickou službu, která se zaměřuje na uživatele se zdravotním postižením, kteří pochází převážně z území mimo SO ORP Varnsdorf. Zároveň tento poskytovatel má registrované další 4 služby (nízkoprahová denní centra, odborné sociální poradenství, sociální rehabilitace, terénní programy), které jsou ale opět určeny pro specifickou cílovou skupinu a jsou zaměřeny na oblast působnosti zřizovatele (Diecézní charita Litoměřice) a tak mají většinový dopad mimo SO ORP Varnsdorf.

Zdrojem pro vyplnění tabulky byl Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV, Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).

Tabulka č. 68: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele SO ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	5
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	3
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	0
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	3
	Domovy se zvláštním režimem	4
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	2
Služby sociální prevence	Raná péče	2
	Telefonická krizová pomoc	5
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	0
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	4
	Sociální rehabilitace	3

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Seznam služeb působících v rámci SO ORP Varnsdorf, ale majících sídlo mimo SO ORP:

- § 37 odstavec 3 Odborné sociální poradenství: poskytovatel Sdružení Programy občanské pomoci a sociální intervence - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 37 odstavec 3 Odborné sociální poradenství: poskytovatel Kostka Krásná Lípa p. o., Krásná Lípa - služba je určena pro celé Šluknovsko,

- § 37 odstavec 3 Odborné sociální poradenství: poskytovatel Oblastní charita Rumburk - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 40 Pečovatelská služba: poskytovatel Domov "Srdce v dlaních" - sociální služby Jiříkov p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 40 Pečovatelská služba: poskytovatel NOEMA - komplexní domácí péče s.r.o. Rumburk - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 43 Podpora samostatného bydlení: poskytovatel Agentura Pondělí o. s., Rumburk - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 44 Odlehčovací služby: poskytovatel Kostka Krásná Lípa p. o., Krásná Lípa - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 48 Domovy pro osoby se zdravotním postižením: poskytovatel Domovy pro seniory Šluknov - Krásná Lípa, p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 48 Domovy pro osoby se zdravotním postižením: poskytovatel Domovy pro osoby se zdravotním postižením Brtníky, p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 49 Domovy pro seniory: poskytovatel Domovy pro seniory Šluknov - Krásná Lípa, p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko
- § 49 Domovy pro seniory: poskytovatel Domov "Srdce v dlaních" - sociální služby Jiříkov p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko
- § 50 Domovy se zvláštním režimem: poskytovatel Domov "Srdce v dlaních" - sociální služby Jiříkov p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 50 Domovy se zvláštním režimem: poskytovatel Domov "důchodců Lipová p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 50 Domovy se zvláštním režimem: poskytovatel Domov Severka Jiříkov p. o. - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 52 Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče Nemocnice Rumburk, příspěvková organizace Rumburk - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 54 Raná péče: poskytovatelem je Diakonie ČCE Středisko v Praze 5 Stodůlkách - služby je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 54 Raná péče: poskytovatel Federace rodičů a přátel sluchově postižených - Středisko rané péče Tamtam Praha - služba je poskytována v 9 krajích, tzn. pro celý Ústecký kraj,
- § 55 Telefonická krizová pomoc: poskytovatelem je Bílý kruh bezpečí, o.s., Praha - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 55 Telefonická krizová pomoc: poskytovatel: ONŽ - pomoc a poradenství pro ženy a dívky Praha - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 55 Telefonická krizová pomoc: poskytovatel Česká asociace pro psychické zdraví Praha - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 55 Telefonická krizová pomoc: poskytovatel ROSA - centrum pro týrané a osamělé ženy Praha - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 55 Telefonická krizová pomoc: poskytovatel Sdružení Linka bezpečí Praha - služba je určena pro celý Ústecký kraj,
- § 57 Azylové domy: poskytovatel CEDR - komunitní centrum, občanské sdružení Krásná Lípa - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 65 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi: poskytovatel Kostka Krásná Lípa p. o., Krásná Lípa - služba je určena pro celé Šluknovsko

- § 66 Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením: poskytovatel Svaz tělesně postižených v ČR, o. s. okresní organizace Děčín - služba je určena pro okres Děčín
- § 69 Terénní programy: poskytovatel WHITE LIGHT I. Rumburk, - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 69 Terénní programy: poskytovatel CEDR - komunitní centrum, občanské sdružení Krásná Lípa, - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 70 Sociální rehabilitace: poskytovatel Agentura Pondělí o. s. Rumburk - služba je určena pro celé Šluknovsko,
- § 70 Sociální rehabilitace: poskytovatel Rytmus D o.p.s. Rumburk, - služba je určena pro celé Šluknovsko,

Z komunitního plánu Šluknovského výběžku vyplývají následující doporučení:

Je potřeba zlepšit dostupnost informací pro část potenciálních uživatelů, především pro rodiny, osoby v krizi a osoby ohrožené sociálním vyloučením, pro osoby ohrožené drogou a studenty, zcela chybí služby určené lidem s psychiatrickou diagnózou.

Tabulka č. 69: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	SO ORP Varnsdorf					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře						
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory		1	1			1
Domovy se zvláštním režimem		1	2			1
Chráněné bydlení		1				
Azylové domy				1		1
Domy na půl cesty			1			
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			1			
Noclehárny			1			
Terapeutické komunity						
Sociální poradny						
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní						

celkem	0	5	6	1	0	3
--------	---	---	---	---	---	---

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Tabulka č. 70: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	Typ sociální služby	Typ zřizovatele					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Sociální poradenství			1	2		2
Služby sociální péče	Osobní asistence						
	Pečovatelská služba			2			1
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						1
	Odlehčovací služby			1			
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře						
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
	Domovy pro seniory		1	1			1
	Domovy se zvláštním režimem		1	2			1
	Chráněné bydlení		1				
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče			2			
Služby sociální prevence	Raná péče				1		1
	Telefonická krizová pomoc						5
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy				1		1
	Domy na půl cesty			1			
	Kontaktní centra						
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						
	Nízkoprahová denní centra						
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			1			
	Noclehárny			1			
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			1			
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						2
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy			1	1		2

Sociální rehabilitace				1		2
celkem	0	5	14	6	0	19

„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>).“

Služby sociální prevence jsou v území SO ORP poskytovány převážně nestátními neziskovými organizacemi (o.p.s., spolek, církevní organizace), z obcí se na poskytování preventivních služeb podílí Varnsdorf (dům na půli cesty, noclehárna, terénní programy, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež) a z SO ORP Rumburk je zde působnost příspěvkové organizace Kostka, zřizované města Krásná Lípa (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi).

Naopak v službách sociální péče obce kladou velký důraz na poskytování služeb poskytovaných převážně seniorům a osobám se zdravotním postižením, kdy z 15 registrovaných služeb je 6 poskytováno obcemi, z nichž pouze jedna je poskytována městem Varnsdorf, ostatní mají přesah ze SO ORP Rumburk.

V Komunitním plánu Šluknovska se nachází následující konstatování:

Ve většině oslovených obcí je nulová nebo malá finanční podpora sociálních služeb, proto je nutné posílit politickou podporu komunitnímu plánování a také finanční podporu sociálním službám. V tomto směru je vhodné posílit kompetence obcí (případně poskytovatelů) k využívání dotačních programů – buď samostatně, nebo v partnerství. Podpora ze strany obce může být také v podobě bezplatného/levného poskytnutí prostor pro realizaci služeb.

Většina zainteresovaných osob (poskytovatelé, obce, kraj, sociální odbory, uživatelé) konstatují, že na území SO ORP Varnsdorf chybí koordinace sociálních služeb a komunitního plánování, což většina z nich považuje za generální problém v sociální oblasti.

Na přímý dotaz, "Jaké služby Vám v obci chybí" odpověděli zástupci měst a obcí následovně:

- Horní Podluží, Rybníště, Dolní Podluží - konstatovali, že jim žádné sociální služby nechybí.
- Jiřetín pod Jedlovou, Chřibská - chybí terénní pracovníci
- Varnsdorf - chybí odborné sociální poradenství (právní a protidluhové...)

V rámci dotazníkového šetření mezi starosty obcí v SO ORP pro Místní akční skupinu Šluknovsko se zjišťovaly potřeby pro řešení společensky nepříznivých společenských jevů a podpory služeb pro specifické skupiny obyvatel.

V otázce řešení nepříznivých společenských jevů celkem 4 obce (Dolní Podluží, Horní Podluží, Jiřetín pod Jedlovou, Rybníště) vyjádřily potřebu aktivit zaměřených na volnočasové zařízení pro děti a mládež, 1 obec (Chřibská) vyjádřila potřebu terénní práce. Město Varnsdorf se k otázce nevyjádřilo. V otázce podpory služeb pro specifické skupiny obyvatel se 3 obce (Dolní Podluží, Horní Podluží, Rybníště) vyjádřily pro potřebu služeb pro seniory - domy pro seniory a pečovatelskou službu. Obec Varnsdorf, Chřibská a Jiřetín pod Jedlovou se k otázce nevyjádřily.

Tabulka č. 71: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Posuzovaný správní obvod	SO ORP Varnsdorf							
Druh zařízení sociálních služeb								
Centra denních služeb								
Denní stacionáře								
Týdenní stacionáře								
Domovy pro osoby se zdravotním postižením								
Domovy pro seniory					2 184 558			
Domovy se zvláštním režimem					2 597 854		145 235	2 329 793
Chráněné bydlení	478 873			377 239	821 453		156 235	2 754 089
Azylové domy	2 800 000	150 000			753 000			1 677 565
Domy na půl cesty								3 703 000
Zařízení pro krizovou pomoc								
Nízkoprahová denní centra								
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	280 000		850 000					
Noclehárny	305 000		550 000		90 000			1 130 000
Terapeutické komunity								945 000
Sociální poradny								
Sociálně terapeutické dílny								
Centra sociálně rehabilitačních služeb								
Pracoviště rané péče								
Intervenční centra								
Služby následné péče								
Ostatní	3 864 300		2 860 780	256 900	3 690 650		1 260 979	11 933 609
celkem za všechna zařízení	3 863 873	150 000	1 400 000	377 239	6 446 865		301 470	12 539 447

„Zdroj: Výkaznictví a dotace MPSV , dotace Krajský úřad Ústeckého kraje a vlastní šetření (výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb).“

Více jak 75 % z financí, které jsou do sociálních služeb v SO ORP Varnsdorf je směřována do pobytových služeb sociální péče.

Finanční analýza obecních výdajů na sociální oblast v SO ORP Varnsdorf v letech 2003 – 2012 ukazuje stálou tendenci k poklesu výdajů pro sociální oblast. Výdaje v roce 2004 klesly o 30,06 % oproti roku 2003 a v roce 2005 klesly o 37,8 % oproti roku 2003. V roce 2006 došlo k navýšení vydaných prostředků v SO ORP Varnsdorf, ale oproti roku 2003 se přesto jednalo o pokles o 21,71 %.

Výdaje v roce 2008 klesly o 0,35 % oproti roku 2007, v roce 2009 klesly o 8,17 % oproti roku 2007, v roce 2010 klesly o 7,23 % oproti roku 2007, v roce 2011 klesly o 9,12 % oproti roku 2007 a v roce 2012 klesly o 12,29 % oproti roku 2007.

SO ORP				Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	
Počet obcí				6	6	6	6	6	6	6	6	6	
Počet obyvatel				20 589	20 585	20 599	20 567	20 598	20 581	20 581	20 656	20 503	20 396
Oddíl	Pododdíl	Paragraf	Název	Výsledek od poč. roku 2003 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2004 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2005 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2006 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2007 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2008 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2009 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2010 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2011 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2012 v tis. Kč
			%	100,0 0	-30,06	-37,80	-21,71	100,0 0	-0,35	-8,17	-7,23	-9,12	-12,29
			Výdaje za SO ORP celkem	1 166,70	815,96	725,73	913,43	5 794,92	5 774,87	5 321,45	5 375,82	5 266,41	5 082,54

Tabulka č. 73: Kapacita zařízení sociálních služeb

[illegible]

101

Pro stanovení optimálních kapacit vycházíme z doporučení Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014 – 2017. Komunitní plán je stanoven na celou oblast Šluknovského výběžku (SO ORP Varnsdorf a SO ORP Rumburk). Vzhledem k územnímu propojení je velmi těžké rozlišovat a doporučovat služby pro samostatné SO ORP Varnsdorf, proto doporučení jsou vztahována pro celý Šluknovský výběžek.

Služby sociální péče

Osobní asistence:

Službu poskytují na Šluknovsku dva poskytovatelé (kapacita 6) a její okamžitá kapacita je nedostačující.

Pečovatelská služba:

Tato služba zaznamenala v regionu poměrně masivní rozvoj v posledních letech a lze očekávat další vysokou dynamiku. Stoupá počet uživatelů služby v terénu, nicméně stále existují území, která nejsou pečovatelskou službou zajištěna.

Podpora samostatného bydlení:

S ohledem na počet uživatelů „ústavních služeb“ na Šluknovsku se jeví současná kapacita (54) jako nedostačující a zasluhuje další podporu jak ze strany měst, obcí, kraje, MPSV a z dalších zdrojů. Je zde velká nutnost dalšího rozvoje služeb včetně změn ve formě jejich poskytování, zejména pro osoby s chronickým a duševním onemocněním.

Odlehčovací služby:

S ohledem na předpokládaný demografický vývoj na Šluknovsku se jeví současná kapacita této služby na Šluknovsku jako zasluhující další podporu v rozvoji, což definuje i řada opatření a cílů v Komunitním plánu Šluknovska.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením:

Celková kapacita poměrně výrazně přesahuje průměrnou okamžitou kapacitu k počtu obyvatel regionu, ovšem to je dáno historickým vývojem v těchto službách.

Domovy pro seniory:

Okamžitá kapacita služby je z hlediska Ústeckého kraje výrazně vyšší, než je běžné. Dvě zařízení kombinují tuto službu se službou DZR. S ohledem na předpokládaný demografický vývoj lze předpokládat, že se potřeba poskytování těchto služeb zvýší.

Domovy se zvláštním režimem:

Rozvojový potenciál této služby je dán zejména demografickou situací v regionu a procesem stárnutí populace a rovněž předpokladem rozvoje služeb pro osoby s chronickým a duševním onemocněním vč. Alzheimerovy choroby a jiných forem demencí či závislostí na návykových látkách. Současné domovy se zvláštním režimem mají na jedné straně sice poměrně vysokou kapacitu, ale současně také širší spádovost, než pouze z Ústeckého kraje a to vč. spádovosti Hlavního města Prahy.

Chráněné bydlení:

S ohledem na počet uživatelů např. „ústavních služeb“ na Šluknovsku má na změny v počtu osob (cílových skupin této služby) i s ohledem na doposud realizované projekty tato služba obrovský rozvojový potenciál a její současná kapacita nemůže pokrývat budoucí potřeby této formy pomoci a podpory.

Centra denních služeb, denní stacionáře, týdenní stacionáře:

Výše uvedené služby se v regionu neposkytují. S ohledem na předpokládaný demografický vývoj lze předpokládat, že se potřeba poskytování těchto služeb objeví.

Služby sociální prevence a odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství:

Současná okamžitá kapacita regionu ve službě odborné sociální poradenství je 6. Optimální kapacita by pro region byla 10.

Azylové domy:

S ohledem na množství neuspokojených žadatelů o službu je potřeba navýšit kapacitu služby u cílové skupiny muži a ženy na minimální stav 22 míst v okamžité kapacitě, 28 míst v optimální kapacitě. Dále je potřeba zřídit službu azylového bydlení pro rodiče s dětmi, s minimální kapacitou 25 míst.

Kontaktní centra:

Současná kapacita je 2. Optimální kapacita by byla 3 pro sousední SO ORP Rumburk.

Nízkoprahová denní centra:

V regionu není žádný registrovaný poskytovatel. Vzhledem ke kumulaci osob bez přístřeší ve větších městech by optimální okamžitá kapacita za celý region byla 10.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež:

Současná okamžitá kapacita služby v regionu je 140. Optimální stav je 160 až 180 míst, pokud by se do poptávky zahrnul zájem obcí Jiříkov, Staré Křečany a Mikulášovice.

Noclehárny:

V regionu není žádný registrovaný poskytovatel. Optimální okamžitá kapacita by byla 10 lůžek pro cílovou skupinu mužů (Rumburk) a 5 pro cílovou skupinu ženy pro Šluknovsko.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

Vzhledem k tomu, že určité části regionu jsou personálně pokrývány na úkor okamžité kapacity jinde a narůstají počty rodin, které se ocitají v nepříznivé sociální situaci, je požadovaná kapacita stanovena takto: ambulantní 10 - 15, terénní 11 - 15.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením:

V regionu mají registrovanou službu 3 poskytovatelé, reálně ale služba v regionu poskytována není.

Sociálně terapeutické dílny:

Současná kapacita této služby je 22, pro osoby se zdravotním postižením. Dle sdělení poskytovatele by optimální kapacita - s ohledem na neuspokojené pohledávky a probíhající transformaci v regionu, byla 30. V regionu zcela chybí tento typ služby pro osoby, na které jsou zaměřeny služby prevence, tj. například pro osoby bez přístřeší. Mezi poskytovateli bylo diskutováno o potřebě vzniku této služby pro uživatele azylových domů. Optimální kapacita by pro tuto cílovou skupinu byla minimálně 10 míst, optimálně 20 míst.

Terénní programy:

Současná okamžitá kapacita služby je 18 (včetně terénních pracovníků MěÚ). S ohledem na rostoucí počet osob, které se ocitají v nepříznivé sociální situaci, se optimální kapacita stanovila na 23.

Službu pro cílovou skupinu osob se závislostí poskytuje v regionu pouze jeden registrovaný poskytovatel, a to prostřednictvím svých dvou pracovníků. Tito pracovníci jsou v Rumburku, vyjíždí do Varnsdorfu. Program je zaměřen na poskytování zdravotně sociálních služeb komunitě pouličních uživatelů drog. Dle pracovníků služby chybí terénní program pro lokality Šluknov, Jiříkov, Staré Křečany, Krásná Lípa. Současná kapacita je 2. Optimální kapacita pro pokrytí požadovaného rozšíření je 4.

Sociální rehabilitace:

Současná kapacita služby pro region je 15. Vzhledem k množství neuspokojených zájemců je tato kapacita poskytovateli považována jako minimální. Optimální okamžitá kapacita za celý region by byla 25.

Komunitní plán Šluknovska reaguje a poukazuje na podhodnocenou kapacitu služeb pro seniory, menšiny a osoby ohrožené užíváním návykových látek. U seniorů je evidentní rostoucí tlak na služby – délka života se prodlužuje a populace Šluknovska stárne.

U všech služeb se jako vhodné jeví směřovat podporu do terénních a ambulantních služeb, které podpoří samostatný život uživatele služby v jeho přirozeném prostředí, působí preventivně v řadě sociopatologických jevů a umožní podchytit vznikající problémy. Tyto služby jsou také finančně méně náročné a umožňují pokrýt větší část regionu.

Chybí podpora oblasti prevence, nedostatečné jsou terénní služby, které by včas detekovaly problémy a eliminovaly je v jejich počátcích.

Zároveň chybí služby, zaměřující se na osoby s psychiatrickým onemocněním.

Tabulka č. 74: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	230 000							
Výdaje	2 027 250							
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	11,36%							

„Zdroj: Ministerstvo financí ČR (vyhláška č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě), celá tabulka členěná vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě.“

Údaje pro Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením se nepodařilo zjistit. Pro region mají registrovanou službu 3 poskytovatelé.

U Pečovatelské služby se jedná o jediného poskytovatele – město Varnsdorf.

Zdrojem pro vyplnění tabulky byly údaje z rozpočtu města Varnsdorf.

Tabulka č. 75: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	0
Osobní asistence	0
Tísňová péče	0
Průvodcovské a předčitatelské služby	0
Podpora samostatného bydlení	0
Odlehčovací služby	0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0

„Zdroj: vlastní šetření (výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb)“

Z dostupných zdrojů se nepodařilo zjistit množství neuspokojených žadatelů za rok 2012.

Tabulka č. 76: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	28	23
	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	24	22	0	3	2	46	0	22
	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

„Zdroj: vlastní šetření (data pocházejí z výročních zpráv organizací za rok 2012, popřípadě dalších dostupných zdrojů).“

S ohledem na předpokládaný demografický vývoj v SO ORP lze předpokládat, že se potřeba poskytování služeb pro seniory zvýší.

Tabulka č. 77: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře				
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				
Domovy pro seniory	4 329 793,00			320,61
Domovy se zvláštním režimem	4 754 089,00			296,02
Chráněné bydlení	1 677 565,00			1 149,02
Azylové domy	4 448 630,00			164,70
Domy na půl cesty	0,00			
Zařízení pro krizovou pomoc	0,00			
Nízkoprahová denní centra	0,00			
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1 130 000,00	103,20		
Noclehárny	945 000,00			287,67
Terapeutické komunity	0,00			
Sociální poradny	0,00			
Sociálně terapeutické dílny	0,00			
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0,00			
Pracoviště rané péče	0,00			
Intervenční centra	0,00			
Služby následné péče	0,00			
ostatní	0,00			

„Zdroj: Výkaznictví a dotace MPSV, dotace Krajský úřad Ústeckého kraje a vlastní šetření (výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb).“

Údaje o průměrných nákladech na uživatele vychází z propočtů nákladů na službu a počtu klientů v daných službách, které jsou uváděny v registru poskytovatelů sociálních služeb. Pro výpočet průměrných nákladů na uživatele/den pobytové služby byly využity dostupné zdroje poskytovatelů.

Dobrovolnická služba

Dobrovolník je každý, kdo ze své dobré vůle, ve svém volném čase a bez nároku na finanční odměnu vykonává činnost ve prospěch jiných lidí nebo organizací. Dobrovolníkem se může stát v podstatě kdokoli, protože každý z nás umí něco, co může poskytnout druhým.

Dobrovolnická činnost však není pouze o nahodilé pomoci, ale jde o organizované dobrovolnictví, které nabízí širší záběr možností pomoci. Na základě dobrovolnické služby vznikají dobrovolnická centra, která spolupracují s nejrůznějšími organizacemi a institucemi, kde budují optimální podmínky pro fungování dobrovolnictví. Lidé ochotní pomáhat, dobrovolníci, se tak dostanou například do

nemocnice, kde mohou zpříjemnit čas hospitalizovaným. To je výhodou nejen pro hospitalizované, ale i pro nemocnici jako takovou, která díky funkčnímu systému dobrovolnictví zvyšuje kvalitu péče o pacienta.

Smyslem zákona o dobrovolnické službě je vytvářet co nejpříznivější prostředí pro dobrovolnické aktivity v České republice. Zákonem se řídí ty organizace, které mají udělenou akreditaci na své projekty anebo programy Ministerstvem vnitra v oblasti dobrovolnické služby. Zákon představuje ucelený, vzájemně provázaný systém podmínek, jejichž splnění umožňuje občanským sdružením, obecně prospěšným společnostem, církvím a náboženským společnostem a jejich právníkům osobám získat akreditaci pro oblast dobrovolnické služby. Akreditace je svého druhu „značkou kvality“, garancí, že organizace s akreditovaným projektem všem svým partnerům působícím v akreditovaném režimu zajišťuje služby ve standardní kvalitě, zajišťuje bezpečí a ochranu pro dobrovolníky i příjemce dobrovolnické služby. Akreditace je udělována na 3 roky.

Existuje ale i nespočet dobrovolníků, kteří působí v organizacích mimo působnost zákona.

Tabulka č. 78: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu SO ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v SO ORP	2	1	1			
z toho občanská sdružení	2	1	1			
z toho církevní právní osoby						
z toho obecně prospěšné společnosti						
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá	1					
Z toho krátkodobá i dlouhodobá	1	1	1			

„Zdroj: data z MVČR.“

Poskytovatelé akreditované dobrovolnické služby pochází z SO ORP Rumburk.

Tabulka č. 79: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet projektů		
	2010	2011	2012
pomoc:			
nezaměstnaným	1	1	
osobám sociálně slabým			
osobám zdravotně postiženým	2	1	1
příslušníkům národnostních menšin			
imigrantům			
osobám po výkonu trestu odnětí svobody			
osobám drogově závislým			
osobám trpícím domácím násilím			
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	2	1	

při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí			
při péči o zachování kulturního dědictví			
pořádání kulturních akcí			
při sbírkových charitativních akcích			
uskutečňování rozvojových programů			

Zdrojem pro vyplnění tabulky byla data z MVČR.

Dle dostupných informací působí v některých organizacích dobrovolníci, kteří nespádají pod dikci zákona o dobrovolnické službě, ale splňují definici dobrovolnictví. Jedná se o dobrovolníky, které si vyhledává sám poskytovatel sociální služby. Tato dobrovolnická služba je vždy podřízena pravidlům, která si nastaví daná organizace v rámci vnitřních předpisů. Většinou se jedná o malé organizace, které umí jednodušeji zapojit dobrovolníky do své organizační struktury, větší organizace spíše chtějí dobrovolníky z akreditovaného programu.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka č. 80 Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	uživatelé služeb	<i>bude mi poskytnuto, co potřebuji, v době kdy, to potřebuji</i>	<i>"zneužiji" službu jak nejvíc to půjde</i>	<i>* poskytovatelé osobně motivují uživatele ke změně</i>	<i>* dodržování standardů kvality * dodržování profesionálních pravidel * pravidelná školení pracovníků * pravidelné hodnocení služby s uživatelem</i>
		<i>dostanu podstatné informace, když je potřebuji</i>	<i>nemám zájem na své situaci nic měnit</i>	<i>* poskytovatelé a úřady poskytnou potřebné informace o sociálních službách</i>	<i>* letáky sociálních služeb * elektronický katalog sociálních služeb * tištěné katalogy sociálních služeb (krajský, šluknovská)</i>
2.	poskytovatelé služeb	<i>je dostatečná informovanost o námi nabízených sociálních službách, programech a aktivitách</i>	<i>nedostatečné kapacity organizací (personální, finanční) na propagaci služeb</i>	<i>* informovanost prostřednictvím pořádání přednášek, seminářů, konferencí, osvětových akcí a vlastních prezentací poskytovatelů</i>	<i>* Den sociálních služeb 1x ročně * besedy, přednášky, semináře – každý poskytovatel min. 1x ročně * dny otevřených dveří –</i>

					poskytovatelé ambulantních a pobytových služeb 1x ročně Prezentace v médiích
		mám dostatečný personál na zajištění služeb	nejsou zde kvalitní pracovníci	* výběr kvalitního personálu * motivace personálu	* pravidelné školení personálu
		poskytuji kvalitní službu	nedostatečné standardy	* výběr kvalitního personálu * zajištění stabilního personálu	* pravidelné školení personálu * inspekce služeb
		mám zajištěné financování služeb na jejich rozvoj	ohrožení fungování služby a zajištění kvalitního personálu	* podání kvalitních projektů * zajištění vícezdrojového financování	* podání projektů
3.	zadavatelé služeb (obce, kraj, stát)	zajišťuji dostupnost služeb pro obyvatele regionu	nedojde k dostatečnému pokrytí celého území	* vytvoření koncepce poskytování služeb * aktualizace a vznik komunitního plánu	* výběr a podpora poskytovatele * koordinátor v sociální oblasti * horizontální i vertikální přenos informací o službách v SO ORP
		znám potřebnost služeb v regionu	nekoordinovaný vznik služeb v území, vznik služeb pouze „pro projekt“ nebo nedostatečná komunikace orgánů krajů a obcí k samosprávným kompetencím	* vytvoření koncepce poskytování služeb * aktualizace a vznik komunitního plánu	* meziobecní spolupráce * koordinátor v sociální oblasti * horizontální i vertikální přenos informací o službách v SO ORP
		objednávám kvalitní službu	nemám dostatečně kvalitního poskytovatele	* kontrola poskytování služeb	* inspekce kvality služeb
		objednávám finančně efektivní službu	nedostatek zdrojů, zmatená struktura financování zejména z veřejných zdrojů	* vytvoření koncepce poskytování služeb * kontrola poskytování služeb	* meziobecní spolupráce * prosazování společného postupu, společných zájmů (legislativa, finance) * horizontální i vertikální přenos informací o službách v SO ORP * koordinátor v sociální oblasti

4.	veřejnost	vím o službách, které potřebuji	nemožnost zjistit informace o službách	* informovanost prostřednictvím pořádání přednášek, seminářů, konferencí, osvětových akcí a vlastních prezentací poskytovatelů	* Den sociálních služeb 1x ročně * besedy, přednášky, semináře – každý poskytovatel min. 1x ročně * dny otevřených dveří – poskytovatelé ambulantních a pobytových služeb 1x ročně Prezentace v médiích
		vím o službách, co potřebuji	nezájem o sociální oblast nebo pocit „protežování“ některých skupin obyvatel	* informovanost prostřednictvím pořádání přednášek, seminářů, konferencí, osvětových akcí a vlastních prezentací poskytovatelů	* Den sociálních služeb 1x ročně * besedy, přednášky, semináře – každý poskytovatel min. 1x ročně * dny otevřených dveří – poskytovatelé ambulantních a pobytových služeb 1x ročně Prezentace v médiích
5.	rodinní příslušníci uživatelů	vím o službách, co potřebuji	nezájem o službu nebo nemožnost zjistit informace o službách	* prezentace na venek * spolupráce s médii	* pravidelné informace (články, TZ) * příklady dobré praxe * prezentace organizace na internetu (www, Facebook apod.)
		finančně dostupné služby	neznalost služby, pocit neadekvátních požadavků od poskytovatele	* prezentace na venek * spolupráce s médii	* informační letáky o službě a její ceně * prezentace organizace na internetu (www, Facebook apod.)
6.	média	silný příběh = zvýšený prodej novin	nedostatečné informace o službách – poškození poskytovatele	* mediální spolupráce	* pravidelné informace (články, TZ) * příklady dobré praxe
7.	zaměstnanci v sociálních službách	dobrá a stabilní práce	pracovní přetížení, nedostatečné ohodnocení	* vnitřní komunikace poskytovatele	* systém hodnocení * systém školení a supervizí

		<i>prestiž práce</i>	<i>nedostatečné vnímání potřeby sociální práce = špatné hodnocení veřejností</i>	<i>* prezentace na venek * spolupráce s médii</i>	<i>* pravidelné informace (články, TZ) * příklady dobré praxe * prezentace organizace na internetu (www, Facebook apod.)</i>
8.	<i>stát</i>	<i>potřeba optimalizovat výdaje na poskytované služby</i>	<i>nedostatek financí, špatné rozložení zdrojů financování, nejasná strategie</i>	<i>* nastavení komunikace se všemi zainteresovanými subjekty (obce, kraje, poskytovatelé, uživatelé, odborné organizace, odborníci)</i>	<i>* jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi * podpora místního plánování * dostatečné ukotvení legislativy v sociální oblasti</i>

V Analýze cílových (dotčených) skupin v rámci území SO ORP jsme se snažili zaměřit na osm nejdůležitějších skupin z pohledu sociálních služeb. U každé vybrané skupiny byla definována její očekávání a vhodný způsob komunikace s ní. I zde se objevuje jasná potřeba koordinace plánování a komunikace v sociální oblasti.

Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka č. 81 Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P. D		
1.	Finanční riziko	Nedostatečné financování sociálních služeb	3	5	15	* podání kvalitního projektu * podání více žádostí (vícezdrojové financování) * možné snížení nákladů	poskytovatel, zadavatel
2		Nekoncepční rozdělování finančních prostředků na fungování sociálních služeb	3	5	15	* podání kvalitního projektu * podání více žádostí	poskytovatel, zadavatel
3		Změna odvodů za zaměstnance, minimální mzda apod.	2	3	6	* nalezení úspor * podání mimořádné žádosti	poskytovatel
4		Nedostatek financí na investice a vybavení	2	2	4	* využití fondů EU a státního rozpočtu * fundraising	poskytovatel

5		Snížení dotace z důvodu nedodržení indikátorů	2	2	4	* zlepšení informovanosti o službě * kvalitní poskytování služby	poskytovatel
6	Organizační riziko	Nedostatek kvalitního personálu	3	2	6	* výběr kvalitního personálu * zajištění průběžného školení personálu	poskytovatel
7		Nedostatečná informovanost o službě	2	2	4	* zvýšení informovanosti prostřednictvím pořádání přednášek, seminářů, konferencí, osvětových akcí a vlastních prezentací poskytovatelů	poskytovatel
8		Nedostatečná koordinace v oblasti sociálních služeb	4	4	16	* horizontální a vertikální přenos informací o sociálních službách * vytvoření koncepce poskytování služeb * aktualizace a vznik komunitního plánu * meziobecní spolupráce * vznik koordinátora v sociální oblasti	poskytovatel, zadavatel, uživatel, veřejnost, stát
9		Nedostatečně zpracované standardy	2	2	4	* výběr kvalitního personálu * zajištění průběžného školení personálu	poskytovatel
10		Nedostatečné naplnění kapacity sociální služby	2	2	4	* zvýšení informovanosti o sociální službě	poskytovatel
10	Právní riziko	Změna legislativy, která povede ke změně v poskytování služby nebo zvýšení provozních nákladů	3	5	15	* průběžné zjišťování informací o možném dopadu změn * upozornění na možné dopady změn	poskytovatel
11	Technické riziko	Špatný technický stav budov, vybavení a zařízení	2	2	4	* průběžná obnova vybavení a zařízení * získání dotací na rekonstrukce	poskytovatel, vlastník
12	Věcné riziko	Chybné řízení sociální služby	1	2	2	* správné nastavení systému kontroly uvnitř organizace * systém kvality sociálních služeb	poskytovatel
13		Nevole místní politické reprezentace k poskytovateli sociálních služeb	2	2	4	* zvýšení informovanosti místní politické reprezentace	poskytovatel

Analýza rizik detekuje čtyři hlavní rizika, která mají největší vliv na poskytování sociálních služeb v SO ORP Varnsdorf.

Jako hlavní riziko ve skupině organizačních rizik analýza určuje nedostatečnou koordinaci v oblasti sociálních služeb (16 bodů významnosti rizika). Jedná se o riziko, které zasahuje 5 hlavních vlastníků rizika (poskytovatele, uživatele, zadavatele, veřejnost, stát) a zároveň je v rámci projektu meziobecní spolupráce snadno nastavitelné v rámci doporučení a opatření. Jedná se i o riziko, které má největší dopad na rizika další a jeho eliminací může dojít ke snížení hodnocení dalších rizik.

Další tři rizika jsou na škále hodnocení významnosti rizika hodnocena hodnotou 15 bodů. Jedná se o dvě rizika ve skupině finančních rizik (nedostatečné financování sociálních služeb a nekoncepční rozdělování finančních prostředků na fungování sociálních služeb) a jedno ve skupině právních rizik. Zmíněná rizika mají jako hlavního vlastníka poskytovatele, i když reálně mohou být přiřazena i k zadavateli. Tato rizika jsou z hlediska opatření relativně málo ovlivnitelná ze strany majitele rizik, zvláště pak riziko ze skupiny právních rizik, kdy se jedná o změny legislativy, která povede ke změně v poskytování služby nebo zvýšení provozních nákladů.

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka č. 82 SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
1. existence opakujícího se společného KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	1. chybí koordinace v sociální oblasti (plánování, propagace, informovanost mezi aktéry, horizontální i vertikální přenos informací)
2. dostatek proškoleného personálu	2. chybí provázání služeb – bydlení, vzdělávání, zadlužení, práce
3. existence sítě služeb a její propojenosti	3. většina obcí nemá zájem o sociální služby a nepodporuje je
4. spolupráce mezi poskytovateli	4. nevyrovnanost, nespravedlnost systému financování, nízká schopnost čerpat prostředky z jiných zdrojů - chybí systém rozdělování dotací – nelze službu rozvíjet
5. rozvíjející se terénní sociální práce	5. nedostatek kvalitních sociálních pracovníků a zdravotnického personálu, nedostatek financí na kvalifikovaný personál
6. kvalitní projektový management	6. malá informovanost uživatelů, veřejnosti, žadatelů
7. zlepšující se vybavenost	7. poskytovatelé poskytující nekvalitní služby nebo přicházející do regionu pouze „na skok“ po dobu trvání projektu
8. znalost místního prostředí	8. vysoká nezaměstnanost
	9. odchod kvalifikovaných lidí z regionu
	10. rozlehlost regionu pro terénní služby – dopravní dostupnost
	11. chybí služby pro osoby závislé, osoby s duševním onemocněním
	12. chybí nízkonákladové ubytovací kapacity pro seniory
	13. chybí pracovní příležitosti pro lidi s hendikepem
	14. chybí azylová lůžka pro rodiče a děti (jednotlivce)

	15. nákladovost starých objektů (zateplení)
	16. pověřené obce neplní roli regionálního koordinátora
	17. chybí ucelený preventivní program pro drogově závislé
	18. chybí služby na podporu rodiny
Příležitosti	Hrozby
1. flexibilita poskytovatelů k zaplnění mezer ve státní správě	1. legislativní změny
2. rostoucí poptávka po sociálních službách	2. chudnutí regionu, počet lidí v nouzi narůstá, zhoršující se bezpečnostní situace
3. finanční zdroje z EU a zdrojů z ČR	3. nedostatečné, nekonceptní financování služeb: snižování objemu financí na zajištění služeb a nesystémové zásahy do systému financování sociálních služeb
4. sociální služby jsou významným zaměstnavatelem	4. odchod kvalifikovaných lidí z regionu
5. potřeba nových služeb (senioři)	5. špatné jméno regionu
6. změna charakteru terénních služeb – rozsah péče	6. nezájem politiků o KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ, politicky neatraktivní téma (prevence)
7. možnost vyvíjet tým odborníků a získávat dobré zkušenosti	7. zneužívání služeb ze strany uživatelů
8. vzájemná podpora mezi obyvateli / sousedská výpomoc	8. statistiky a výkazy - návaznost financování na stanovení indikátorů (projekty EU)
9. rozvoj spolupráce s odbornými organizacemi, politiky, komerční sférou	9. sociální služby se neřeší multidisciplinárně, regionálně
10. spolupráce s NNO při řešení případů	
11. vysoká koncentrace služeb pro OZP z jiných regionů (ústavy) ale po přihlášení se do ev. obyvatel zvyšují příjmy obce	
12. vznik sociálních firem	
13. dobrovolníci	

Zdrojem pro SWOT analýzu byl Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017 a Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014 – 2012017, který byl schválen všemi obcemi v SO ORP Varnsdorf.

Jak u rizik, tak ze SWOT analýzy, jasně vyplývá problém nezájmu politiků o sociální oblast (data pocházejí ze schváleného komunitního plánu a potvrzují ho i další strategie vytvořené pro Šluknovsko). Jako jeden z největších problémů je definována neznalost sociálního systému a politická neatraktivita (zvláště u preventivních sociálních služeb). A i přesto všechna zastupitelstva schválila Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017. Na základě těchto údajů bude doporučeno jako řešení v oblasti možných variantních návrhů pro oblast sociálních služeb v projektu Meziobecní spolupráce vznik Koordinátora v sociální oblasti a komunitním plánování, který by mohl působit jako komunikační kanál směrem k politické reprezentaci v SO ORP Varnsdorf.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Celou analýzou v oblasti sociálních služeb se nese téma koordinace sociální oblasti. Toto téma zmiňují jak představitelé státní správy a samosprávy (kraj, obce), tak se objevuje v dalších dokumentech (např. Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, Situační analýza Rumburku a Starých Křečan, Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – Šluknovsko, Strategický plán lokality Šluknovsko, Analýza migračních trendů na Šluknovsku (Varnsdorf, Rumburk, Jiříkov, Krásná Lípa a Šluknov) apod.). V hodnocení rizik je toto téma hodnoceno nejvýše (16 bodů významnosti rizika). Jedná se o riziko, které zasahuje 5 hlavních vlastníků rizika (poskytovatele, uživatele, zadavatele, veřejnost, stát) a zároveň je v rámci projektu Meziobecní spolupráce snadno nastavitelné v rámci doporučení a opatření. Jedná se i o riziko, které má největší dopad na rizika další a jeho eliminací může dojít ke snížení hodnocení dalších rizik a do dalších oblastí v poskytování sociálních služeb.

Na základě těchto údajů bude doporučeno jako řešení v oblasti možných variantních návrhů pro oblast sociálních služeb v projektu Meziobecní spolupráce vznik koordinátora v sociální oblasti a komunitním plánování.

Komentáře ke kapacitě sociálních služeb jsou podrobně popsány u tabulky Kapacita zařízení sociálních služeb. Při určování potřebné kapacity analýza vychází z doporučení Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014 – 2017. Komunitní plán je stanoven na celou oblast Šluknovského výběžku (SO ORP Varnsdorf a SO ORP Rumburk).

Ze schváleného Plánu rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, který byl schválen pro celou oblast Šluknovského výběžku, tedy pro SO ORP Varnsdorf a SO ORP Rumburk, vychází doporučení k jednotlivým sociálním službám na Šluknovsku. Vzhledem k historickému komunitnímu plánování v rámci Šluknovského výběžku, územní propojenosti a propojené působnosti poskytovatelů sociálních služeb v rámci Šluknovského výběžku, jsme nerozdělovali doporučení dle působnosti SO ORP, ale ponechali jsme je pro celou oblast Šluknovska.

Jednotlivá doporučení komunitního plánu (členění je zachováno dle původního členění KP, podrobnější členění opatření je samostatnou přílohou analýzy):

Služby pro osoby se zdravotním hendikepem

- Zkvalitnění stávajících sociálních služeb a rozšíření terénní práce pro osoby se ZP
- Zavádění služeb pro osoby s duševní nemocí, včetně kvalitní psychiatrické, psychologické a terapeutické pomoci
- Podpora bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním
- Podpora zaměstnanosti pro osoby se zdravotním znevýhodněním

Služby pro seniory

- Koordinace služeb a podpory seniorům s cílem podpořit jejich setrvání v domácím prostředí, vytváření sítí služeb a jejich propagace

- Podpora stávajících a nově vznikajících kapacit nepobytových sociálních a sociálně-zdravotních služeb pro seniory
- Podpora stávajících kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory a zvyšování kvality prostředí

Služby pro děti, mládež a rodiny s dětmi

- Zajištění předškolní výchovy s cílem připravit děti na nástup do 1. třídy hlavního vzdělávacího proudu, podpora rodin s dětmi v předškolním věku.
- Podpora sociálních kontaktů rodičů s dětmi, podpora návratu rodičů do zaměstnání.
- Nabídnout dětem a mládeži bezpečný prostor pro trávení volného času, nabízet pomoc v obtížných životních situacích, podporovat samostatnost, umožňovat smysluplné trávení volného času, rozvíjet individuální dovednosti a schopnosti, posilovat motivaci ke vzdělávání se
- Posilovat kompetence rodin ze sociálně znevýhodňujícího prostředí při řešení obtížných životních situací, v péči o děti a rodiny aktivizovat. Podporovat rodiny s dětmi v péstounské nebo náhradní rodinné péči
- Podpora zvládání samostatného bydlení pro mládež z ústavní péče a pro mládež propuštěnou z výkonu trestu s možností získat zaměstnání

Služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

- Sociální rehabilitace, terciární prevence osob ohrožených sociálním vyloučením
- Funkční síť sociálních služeb pro řešení sociálního vyloučení a bydlení
- Prevence kriminality v rámci sociálního vyloučení
- Služby pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách
- Udržet, popřípadě pokusit se rozvíjet stávající nízkoprahové služby pro osoby ohrožené drogou ve Šluknovském výběžku
- Zajistit realizaci programu specifické primární prevence na školách v regionu

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma sociálních služeb, na jejímž základě byly připraveny nástupy opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu SO ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a odborníků na dané téma z území SO ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

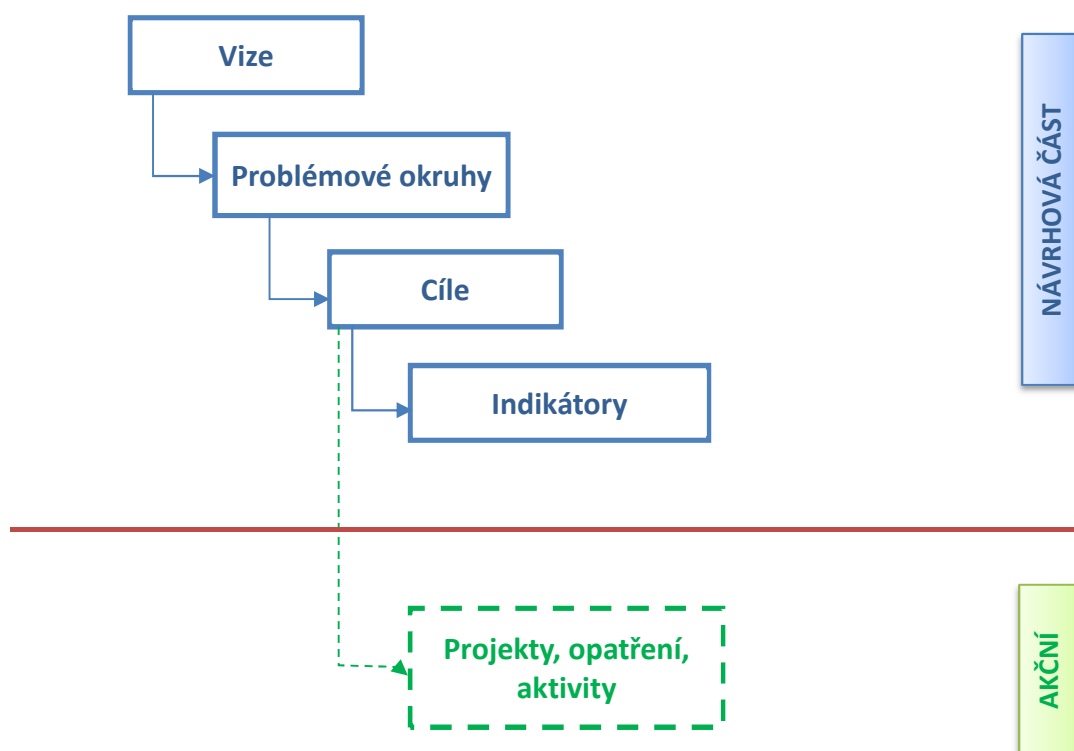
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území SO ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v SO ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu sociálních služeb je uvedena v níže uvedeném schématu.

Sociální služby	Problémový okruh 1 Nekoordinovanost v sociální oblasti	Problémový okruh 2 Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce)
	cíl 1.1	cíl 2.1
	Zajištění pozice koordinátora/ koordinátorů v sociální oblasti	Zajištění dostupného sociálního bydlení
	cíl 1.2	cíl 2.2
	Společné komunitní plánování	Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Fungující a koordinovaná spolupráce v sociální oblasti ve SO ORP Varnsdorf, přispívající ke kvalitní síti poskytovatelů sociálních služeb.

Problémový okruh: Nekoordinovanost v sociální oblasti

1. Věcné argumenty

Z analýzy v oblasti sociálních služeb vyplývá jako hlavní téma koordinace v sociální oblasti. Tento okruh vychází i jako jedno z nejvýše hodnocených rizik v sociální oblasti (16 bodů významnosti rizika) a zároveň zasahuje 5 hlavních vlastníků rizika (poskytovatele, uživatele, zadavatele, veřejnost, stát). Dané riziko má i největší dopad na rizika další a jeho eliminací může dojít ke snížení hodnocení dalších rizik v dalších oblastech v poskytování sociálních služeb.

Koordinace jako téma se objevuje jak u představitelů státní správy a samosprávy (kraj, obce), tak se objevuje v dokumentech, které se zabývají sociální oblastí (např. Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, Situační analýza Rumburku a Starých Křečan, Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – Šluknovsko, Strategický plán lokality Šluknovsko, Analýza migračních trendů na Šluknovsku (Varnsdorf, Rumburk, Jiříkov, Krásná Lípa a Šluknov) apod.). Koordinace v sociální oblasti je v projektu Meziobecní spolupráce snadno nastavitelné v rámci doporučení a opatření.

8	Organizační riziko	Nedostatečná koordinace v oblasti sociálních služeb	4	4	16	* horizontální a vertikální přenos informací o sociálních službách * vytvoření koncepce poskytování služeb * aktualizace a vznik komunitního plánu * meziobecní spolupráce * vznik koordinátora v sociální oblasti	poskytovatel, zadavatel, uživatel, veřejnost, stát
---	--------------------	---	---	---	----	--	--

2. Příčiny problému

Hlavní příčinou problému je systém registrace sociálních služeb bez návaznosti na znalost místní potřeby (poskytovatel, zadavatel, uživatel, veřejnost, obce) a bez zjevné návaznosti na stávající schválené strategické dokumenty (Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2014 – 2017).

3. Důsledky neřešení problému

Důsledkem neřešení této situace je stav, kdy v regionu nejsou registrovány potřebné sociální služby, kdy není řešena nedostatečná kapacita stávajících služeb a který napomáhá k zavádění nepotřebných sociálních služeb v SO ORP či zbytečnému navyšování nepotřebné kapacity u stávajících služeb. Díky tomuto stavu nedochází k jak k horizontálnímu tak vertikálnímu směru přenosu informací mezi

potřebnými aktéry v sociální oblasti. Což v praxi znamená, že jednotliví aktéři (poskytovatelé, zadavatelé, uživatelé, veřejnost, obce, stát) neví kdo, kde a jak poskytuje sociální služby, na koho se mohou v případě potřeby obrátit a kdo jim může v případě potřeby pomoci. Zároveň dochází i k jevu kdy do SO ORP přicházejí poskytovatelé jen na dobu realizace jejich projektu. Tito poskytovatelé po ukončení projektu opouští lokalitu, bez dalšího pokračování jejich aktivit v území SO ORP Varnsdorf, což má v regionu negativní dopad.

Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce)

1. Věcné argumenty

Region SO ORP Varnsdorf je zařazen mezi sociálně vyloučené lokality (Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – Šluknovsko, GAC 2006). Vliv na složení struktury obyvatelstva a na místní sociální situaci měli historické dějinné události a nemalou měrou se na ni podílí i současný ekonomický stav regionu. V regionu je poměrně vysoká míra nezaměstnanosti (průměrně cca 16%). Vzdělanostní profil SO ORP Varnsdorf se vyznačuje velkým podílem osob nižším stupněm vzdělání (62,3% bez maturity – z tohoto počtu je úplně bez vzdělání 1,4% osob, téměř čtvrtina obyvatel (24,5%) má vzdělání základní nebo neukončené základní a více než třetina (36,4%) dosáhla středoškolského vzdělání včetně vyučení bez maturity). Region se potýká s odchodem vzdělanější části obyvatelstva a v rámci regionu dochází k častému stěhování sociálně slabších rodin. V oblasti SO ORP je i velký počet Domovů pro osoby se zdravotním postižením. V neposlední řadě se začíná projevovat i demografický vývoj, kdy dochází ke stárnutí populace.

Region s takto nastavenou sociální situací má velkou potřebu provázanosti sociálních služeb na další následné služby, tak aby byly schopné pojmout uživatele služeb, kteří již podporu sociálních služeb nepotřebují a jejichž situace se stabilizovala. Z analýzy je znatelný nárůst poptávky po sociálních službách v regionu ORP, kdy dochází k meziročnímu nárůstu uživatelů o cca 2%.

2. Příčiny problému

Region se potýká s nízkou schopností zaměstnavatelů absorbovat velký počet osob s nízkým stupněm vzdělání. Zároveň je zde malá nabídka odpovídajícího zaměstnání pro osoby s vyšším stupněm vzdělání, které z regionu odchází nebo se do něj po ukončení studia nevrací. Obce v SO ORP se v rámci prvků aktivní politiky zaměstnanosti snaží pro osoby s nízkým stupněm vzdělání nebo osoby, které jsou v dlouhodobé evidenci Úřadu práce vytvářet pracovní místa v rámci veřejně prospěšných prací.

Region se potýká i s nedostatečnou kapacitou bydlení pro osoby, které opouštějí systém sociálních služeb z oblasti prevence i péče.

3. Důsledky neřešení problému

Ztížené možnosti vstoupit na otevřený trh práce a najít si adekvátní bydlení neumožňuje uživatelům sociálních služeb opustit záchranou sociální síť a navrátit se do běžného života. Tato situace vede ve společnosti ke vzniku sociálních problémů a patologických jevů (vznik ubytoven, zadluženost, lichva, prostituce, drogy, práce na černo, závislost na sociálním systému atd.).

Neexistence systému kvalitního sociálního bydlení nahrává tzv. podnikání s chudobou, kdy v regionu vzniká velké množství legálních i nelegálních ubytoven a skupování volných bytů, za účelem

ubytování osob v nouzové situaci. Na základě toho pak dochází k velké migraci osob z nízkopříjmových skupin v rámci regionu.

Obdobná situace je i v případě zaměstnávání, kdy nemožnost najít si práci a dlouhodobě trvající nezaměstnanost sebou může nést hmotné, zdravotní, psychické a sociální problémy, což vyústí v závislosti na sociálním systému a sociálních službách. Zároveň se značně posiluje systém práce na černo.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Každému problémovému okruhu, který byl definován v předchozí kapitole, přísluší určitý omezený počet cílů, jejichž postupným naplňováním by měl být identifikovaný problém vyřešen či překonán. Každý definovaný cíl je formulován v souladu s tzv. pravidlem SMART.

Problémový okruh 1	Nekoordinovanost v sociální oblasti
Cíl 1.1	Zajištění pozice koordinátora/ koordinátorů v sociální oblasti
Popis cíle	V oblasti SO ORP je dlouhodobá zkušenost se společným komunitním plánováním v rámci všech 18 obcí Šluknovského výběžku. Nevýhodou procesu plánování sociálních služeb je to, že je veden hlavně ze strany poskytovatelů (neziskové organizace, příspěvkové organizace apod.) s minimálním zapojením obcí. Obce mají velkou potřebu koordinace v sociální oblasti. Vytvořená pozice koordinátora by měla zlepšit zapojení obcí do komunitního plánování a do rozhodování v sociální oblasti. Pomocí daného opatření by mělo dojít k zlepšení horizontálního a vertikálního přenosu informací mezi všemi aktéry v sociální oblasti.
Hlavní opatření	Finanční opatření • zajištění financí na zřízení pozice koordinátora / koordinátorů (mzdové, materiálové a nemateriálové náklady) Zajištění agendy koordinátora • definování úkolů pro koordinaci v sociální oblasti Zajištění odborného pracovníka • definování potřeb na pracovní pozici • nalezení vhodného pracovníka na danou pozici Zapojení obcí v SO ORP pro spolupráci s koordinátorem • zajištění zástupce pro komunikaci s koordinátorem v obcích
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet koordinátorů v SO ORP • Počet zástupců obcí pro spolupráci s koordinátorem • Počet zapojených organizací do spolupráce s koordinátorem
Správce cíle	Starosta SO ORP Varnsdorf
Cíl 1.2	Společné komunitní plánování
Popis cíle	Pro obce v SO ORP Varnsdorf existuje společný Plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit Šluknovského výběžku pro roky 2013 – 2017, který zahrnuje

	všech 18 obcí ve Šluknovském výběžku. Komunitní plán je potřeba průběžně aktualizovat, tak aby v obcích SO ORP bylo zajištěno optimální pokrytí sociálními službami reagujících na skutečné potřeby zdejších obyvatel. Pro zajištění průběžného a kvalitního komunitního plánování v SO ORP je nutné získat finanční. Naplněním tohoto cíle mohou být lépe definovány a plněny ostatní cíle v sociálních službách
Hlavní opatření	Legislativní opatření • respektování strategie sociálních služeb Ústeckého kraje Finanční opatření • zajištění finančních prostředků na realizaci projektu komunitního plánování (realizační tým KP, provoz online katalogu apod.) Zapojení obcí v SO ORP do KP • zajištění zástupců obcí v KP Věcná opatření • definice potřeb cílových skupin • definice struktury komunitního plánování
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Zpracování komunitního plánu • Plnění komunitního plánu • Počet zapojených realizátorů komunitního plánování (obce, NNO, poskytovatelé, podnikatelé, uživatelé, zadavatelé)
Správce cíle	Starosta SO ORP Varnsdorf

Problémový okruh 2	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce)
Cíl 2.1	Zajištění dostupného sociálního bydlení
Popis cíle	Cílem opatření je zajištění sociálního bydlení pro oblast SO ORP Varnsdorf a vytvoření konceptu, který bude odpovídat potřebám jednotlivých obcí a bude nastavovat systém a parametry sociálního bydlení. Systém sociálního bydlení by měl snížit počet lidí bez přístřeší, na ubytovnách, v institucích či sociálně vyloučených lokalitách; měl by snížit počet lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých příjmů (např. podstatná část seniorů), měl by také preventivně působit v oblasti bezdomovectví.
Hlavní opatření	Finanční opatření • získání finančních prostředků na výstavbu sociálních bytů Věcná opatření • vytvoření konceptu sociálního bydlení v obcích – koncept bude obsahovat systém a parametry sociálního bydlení v konkrétních obcích SO ORP Varnsdorf, dle specifických požadavků jednotlivých obcí • zajištění vhodných objektů, pozemků pro sociální bydlení Legislativní opatření • respektování strategií v oblasti sociálního bydlení • podílení se na tvorbě strategií v oblasti sociálního bydlení
Název indikátorů	• Počet sociálních bytů • Počet osob využívající sociální bydlení

k hodnocení cíle	Počet zapojených obcí
Správce cíle	Starosta SO ORP Varnsdorf
Cíl 2.2	Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky
Popis cíle	Cílem je do praxe zavést tzv. komunální podniky, s nimiž počítá návrh zákona o sociálním podnikání. Komunální podniky realizují většinu činností ve prospěch obce a maximální majetková účast obce v podniku činí 49 %. Hlavním cílem komunálního sociálního podniku s účastí obce je přispívat k rozvoji místní komunity s přednostním využíváním místních zdrojů, přednostním uspokojováním místní poptávky, zohledněním environmentálních aspektů výroby i spotřeby a spoluprací s důležitými místními aktéry.
Hlavní opatření	Finanční opatření - získání finančních prostředků na rozjezd sociálního komunálního podniku Věcná opatření - vytvoření podnikatelského plánu - zajištění personálu - získání partnerů pro komunální sociální podnikání Legislativní opatření - koordinace se vznikajícím zákonem o sociálním podnikání
Název indikátorů k hodnocení cíle	- Počet nových komunálních podniků - Počet zapojených obcí - Počet zaměstnaných osob
Správce cíle	Starosta SO ORP Varnsdorf

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Zajištění pozice koordinátora nebo koordinátorů v sociální oblasti		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet koordinátorů ve SO ORP		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet vzniklých pracovních pozic koordinátora pro sociální oblast. Vzhledem k rozsahu sociální oblasti je ideálním stavem vznik dvou pracovních pozic v rámci SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Počet pracovních pozic koordinátora		
Zdroj čerpání dat:	Pracovní smlouva koordinátora		

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Zajištění pozice koordinátora nebo koordinátorů v sociální oblasti		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do spolupráce s koordinátorem		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet obcí, které se zapojily do spolupráce s koordinátorem v sociální oblasti. Ideálním stavem je zapojení všech obcí ve SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Počet jednání a zápisů ze schůzek se zástupci obcí ve SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	Výkaznictví koordinátora		

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Zajištění pozice koordinátora nebo koordinátorů v sociální oblasti		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet zapojených organizací do spolupráce s koordinátorem		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet organizací působících v sociální oblasti, které se zapojily do spolupráce s koordinátorem. Ideálním stavem je zapojení co největšího počtu organizací.		
Metodika a výpočet:	Počet jednání a zápisů ze schůzek se zástupci spolupracujících organizací		
Zdroj čerpání dat:	Výkaznictví koordinátora		

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Společné komunitní plánování		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Zpracování komunitního plánu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat tvorba, aktualizace a schvalování komunitního plánu pro oblast SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Počet jednání a zápisů ze schůzek komunitního plánování, vytvořený a schválený komunitní plán		
Zdroj čerpání dat:	Komunitní plán		

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Společné komunitní plánování		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Plnění komunitního plánu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat naplňování strategie komunitního plánování v rámci působnosti SO ORP, zejména vznik potřebných chybějících služeb, které budou vycházet z průběžné aktualizace komunitního plánování a budou reagovat na aktuální potřeby v SO ORP		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru bude sloužit registr poskytovatelů sociálních služeb, z nějž bude zřejmé, zda vznikly potřebné chybějící služby v regionu, které vychází z průběžné aktualizace komunitního plánování a reagují na aktuální potřeby v SO ORP, čímž dojde k naplnění části komunitního plánu pro SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb		

Problémový okruh/Cíl	Nekoordinovanost v sociální oblasti / Společné komunitní plánování		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet zapojených realizátorů komunitního plánování (obce, NNO, poskytovatelé, podnikatelé, uživatelé, zadavatelé)		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	14
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet subjektů, které se zapojí do komunitního plánování v oblasti SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z počtu jednání a zápisů ze schůzek komunitního plánování a počtu účastníků jednání o komunitním plánování.		
Zdroj čerpání dat	Prezenční listiny		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění dostupného sociálního bydlení		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet sociálních bytů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020

Plán		4	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat vznik nových sociálních bytů v oblasti SO ORP.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z údajů obcí, které budou evidovat tzv. sociální byty a budou splňovat parametry sociálního bydlení, které budou vytvořeny v rámci konceptu sociálního bydlení, který bude obsahovat systém a parametry sociálního bydlení v konkrétních obcích SO ORP Varnsdorf, dle specifických požadavků jednotlivých obcí		
Zdroj čerpání dat:	Informace obcí		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění dostupného sociálního bydlení		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet osob využívajících sociální bydlení		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet osob využívajících systém sociálního bydlení.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z počtu uzavřených nájemních smluv na sociální bydlení ve sledovaném období.		
Zdroj čerpání dat:	Nájemní smlouvy		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění dostupného sociálního bydlení		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet obcí, v nichž je nastaven systém sociálního bydlení a v nichž jsou zřízeny sociální byty.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z informací od obcí, které zřídí systém sociálního bydlení.		
Zdroj čerpání dat:	Obce se systémem sociálního bydlení		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet nových komunálních podniků		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet nově vzniklých komunálních podniků, do nichž budou zapojeny obce ve SO ORP, dle specifik návrhu zákona o sociálním podnikání, který říká, že tzv. komunální podnik realizuje většinu činností ve prospěch obce a maximální majetková účast obce v podniku činí 49 %.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z podkladů od nově vytvořených sociálních podniků komunálního typu.		
Zdroj čerpání dat:	Zřizovací listiny		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet obcí, které se zapojí do vzniku komunálních sociálních podniků, dle specifik návrhu zákona o sociálním podnikání, který říká, že tzv. komunální podnik realizuje většinu činností ve prospěch obce a maximální majetková účast obce v podniku činí 49 %.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z podkladů od nově vytvořených sociálních podniků komunálního typu.		
Zdroj čerpání dat:	Zřizovací listiny		

Problémový okruh/Cíl	Provázanost služeb – návaznost služeb na další oblasti (bydlení, práce) / Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky		
----------------------	--	--	--

Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet zaměstnaných osob		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta SO ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci indikátoru se bude sledovat počet osob, které naleznou zaměstnání v komunálním sociálním podniku.		
Metodika a výpočet:	Pro stanovení výpočtu indikátoru se bude vycházet z podkladů od nově vytvořených sociálních podniků komunálního typu.		
Zdroj čerpání dat:	Pracovní smlouvy		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pozn.: Řídící skupina zatím nebyla stanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle

dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zajištění pozice koordinátora/koordinátorů v sociální oblasti	starosta SO ORP Varnsdorf
1.2	Společné komunitní plánování	starosta SO ORP Varnsdorf
2.1	Zajištění dostupného sociálního bydlení	starosta SO ORP Varnsdorf
2.2	Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky	starosta SO ORP Varnsdorf

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1 (cíl 1.1)	Počet koordinátorů v SO ORP	starosta SO ORP Varnsdorf
2 (cíl 1.1)	Počet obcí zapojených do spolupráce s koordinátorem	starosta SO ORP Varnsdorf
3 (cíl 1.1)	Počet zapojených organizací do spolupráce s koordinátorem	starosta SO ORP Varnsdorf
1 (cíl 1.2)	Zpracování komunitního plánu	starosta SO ORP Varnsdorf
2 (cíl 1.2)	Plnění komunitního plánu	starosta SO ORP Varnsdorf
3 (cíl 1.2)	Počet zapojených realizátorů komunitního plánování (obce, NNO, poskytovatelé, podnikatelé, uživatelé, zadavatelé)	starosta SO ORP Varnsdorf
1 (cíl 2.1)	Počet sociálních bytů	starosta SO ORP Varnsdorf
2 (cíl 2.1)	Počet osob využívajících sociální bydlení	starosta SO ORP Varnsdorf
3 (cíl 2.1)	Počet zapojených obcí	starosta SO ORP Varnsdorf
1 (cíl 2.2)	Počet nových komunálních podniků	starosta SO ORP Varnsdorf
2 (cíl 2.2)	Počet zapojených obcí	starosta SO ORP Varnsdorf
3 (cíl 2.2)	Počet zaměstnaných osob	starosta SO ORP Varnsdorf

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit		
Návrh projektů do akčního plánu		
Výběr projektů do akčního plánu		
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok		
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok		
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok		
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		

Pozn.: tabulka bude vyplněna v budoucnu

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán realizace

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování.

Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část téma sociálních služeb, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů.

Vize je formulována.

Fungující a koordinovaná spolupráce mezi obcemi a poskytovateli sociálních služeb v SO ORP Varnsdorf, přispívající ke kvalitní síti poskytovatelů sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy.

1. Nekoordinovanost v sociální oblasti
2. Provázanost služeb – návaznost na další oblasti (bydlení, práce)

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech.

Cíl 1.1 – Zajištění pozice koordinátora/koordinátorů v sociální oblasti

Cíl 1.2 – Společné komunitní plánování

Cíl 2.1 – Zajištění dostupného sociálního bydlení

Cíl 2.2 – Zajištění podpory sociálního podnikání – komunální podniky

Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie území správního obvodu SO ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu pro období 2015 až 2024 byla zpracována v následujících krocích.

- seznámení s projektem a společné školení pracovníků projektu
- analýza území, výběr a zpracování zdrojových dat
- vyplňování šablon (analytických tabulek) na základě zpracovaných zdrojových dat
- konzultace s odbornými pracovníky SO ORP Varnsdorf
- konzultace se starosty dotčených obcí SO ORP Varnsdorf
- zpracování připomínek SMO do finální šablony
- zpracování variantních návrhů a stanovení vize
- úprava analytické části souhrnného dokumentu
- zpracování připomínek SMO do souhrnného dokumentu
- prezentace analytické části souhrnného dokumentu na společném setkání starostů
- doplnění a oprava analytické části souhrnného dokumentu na základě oponentského posudku
- doplnění a oprava nástinu variantních návrhů
- stanovení problémových okruhů a cílů do souhrnného dokumentu
- tvorba a stanovení indikátorů pro problémové okruhy a problémové cíle
- dopracování závěru, postupu tvorby strategie a úprava finálního souhrnného dokumentu.

Analytická část oblasti sociálních služeb byla zpracovávána v období leden 2014 – květen 2014. Poté byly do dokumentu zpracovány připomínky z oponentury. Konečné znění analytické části bylo na SMO ČR předáno 30. 9. 2014. Další etapou bylo zpracování návrhové části SD v termínu do 20. 12. 2014. Dne 28. 2. 2015 obdržel realizační tým připomínky, které byly zpracovány do 31. 3. 2015.

Autorem analytické i návrhové části je Mgr. Filip Mágr, který své návrhy formuloval na základě předchozích řízených rozhovorů s představiteli obcí ORP Varnsdorf a odbornými pracovníky. Analytická část SD byla schválena na 1. oficiálním setkání 18. června 2014 v Lipové. Návrhová část

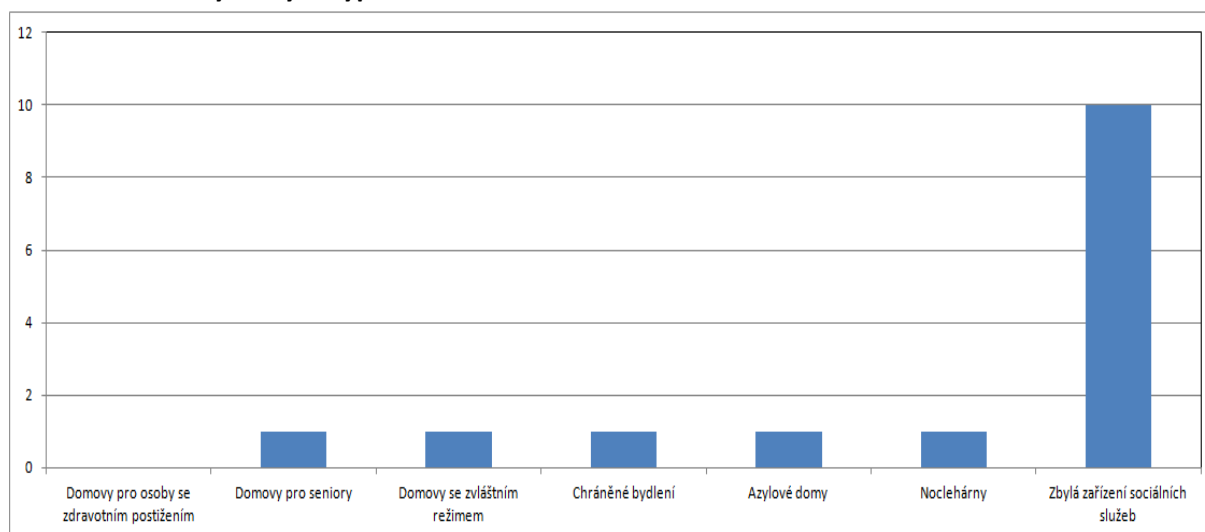
bude předložena ke schválení na 2. oficiálním setkání představitelů obcí 24. dubna 2015 v Krásné Lípě.

4.5. Přílohy

Přílohu tvoří přehled obecních výdajů na sociální oblast v SO ORP Varnsdorf v letech 2003 – 2012.

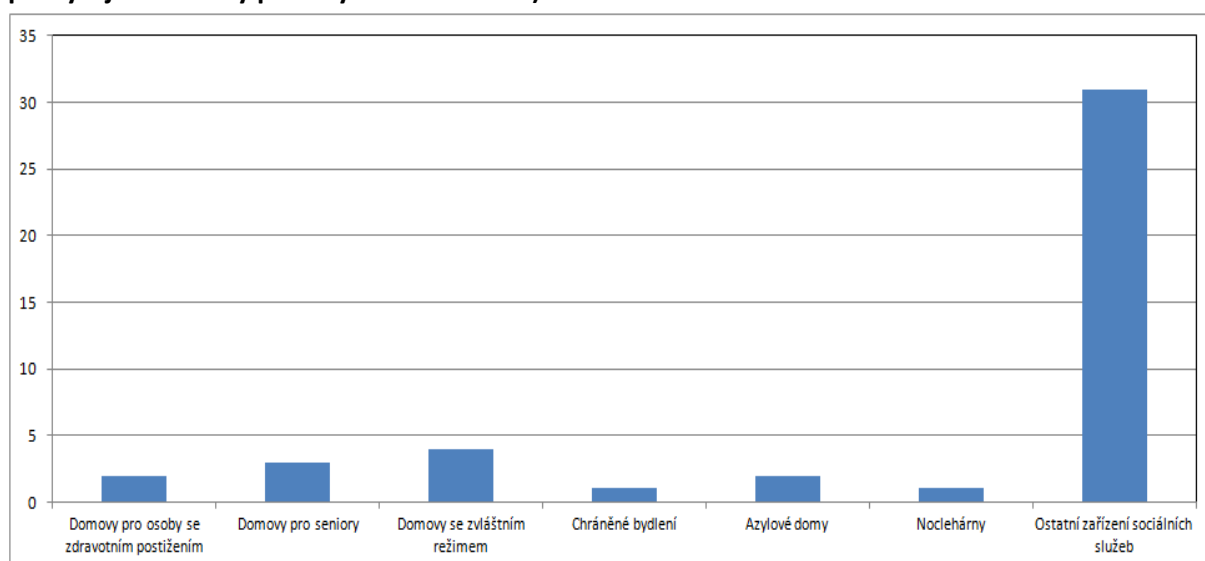
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

Graf č. 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP

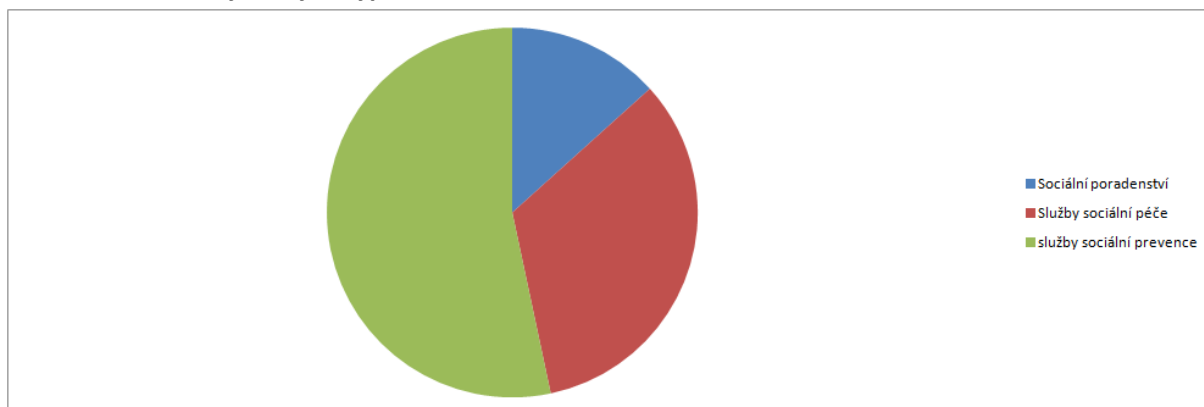
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 10: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

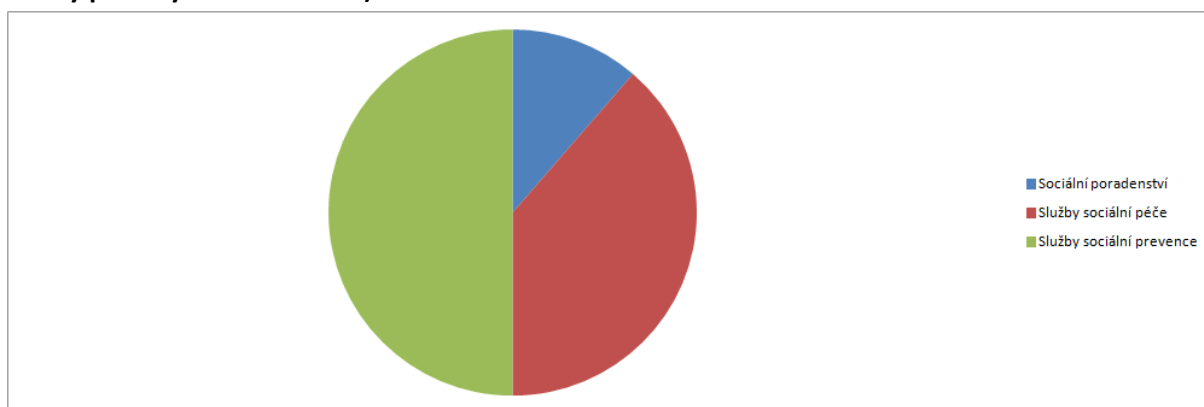
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 11: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP

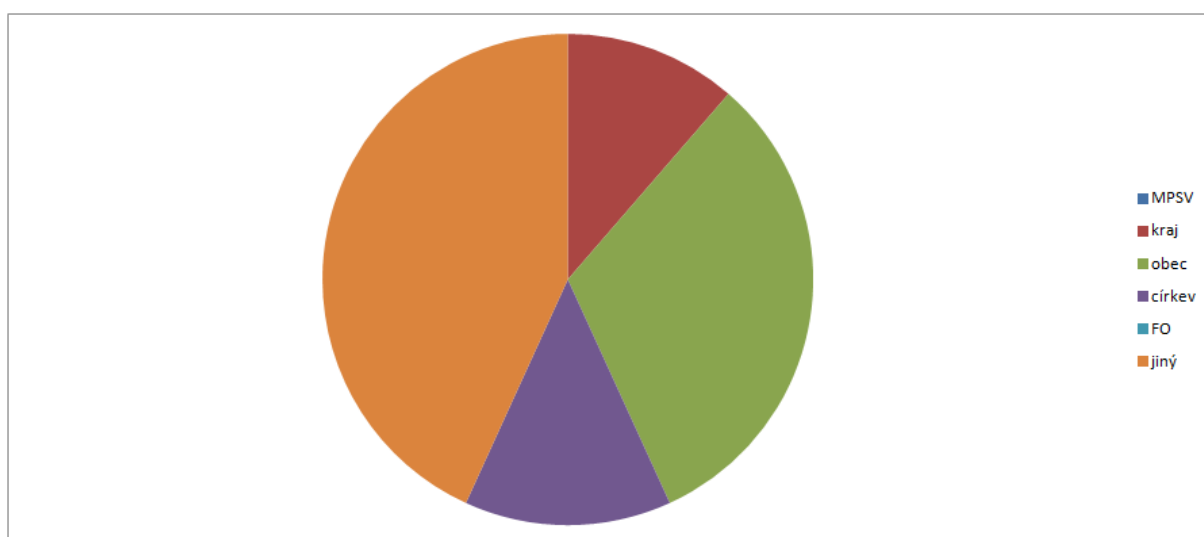
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 12: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)

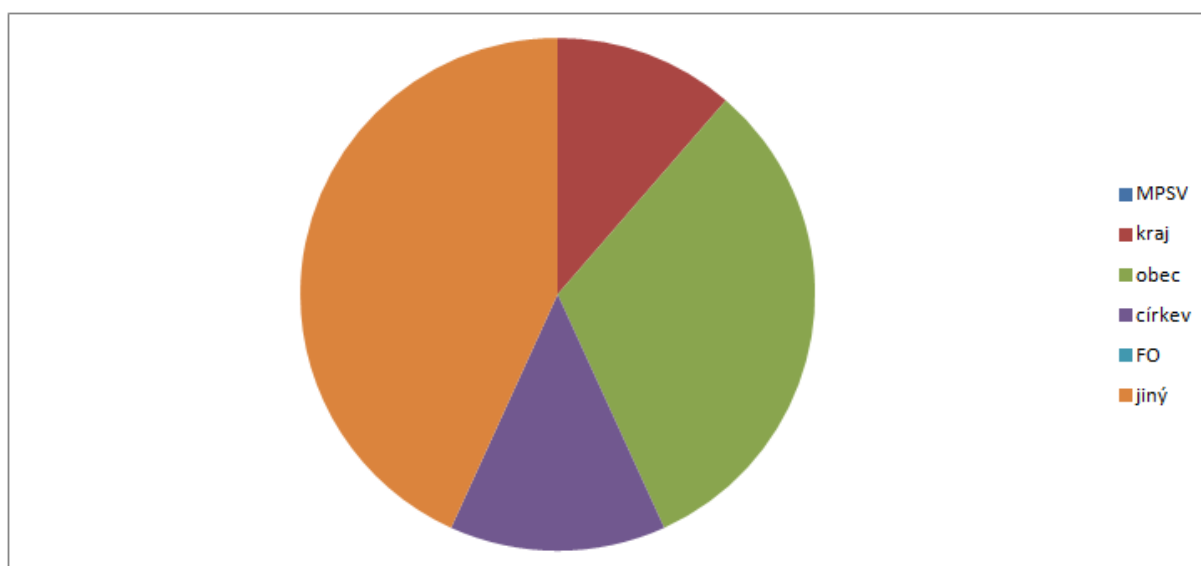
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 13: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

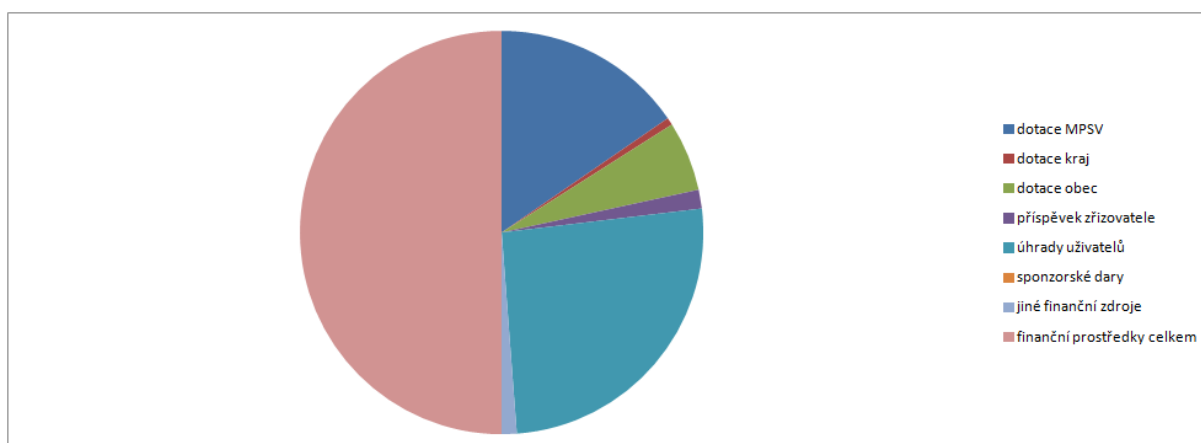
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 14: Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele

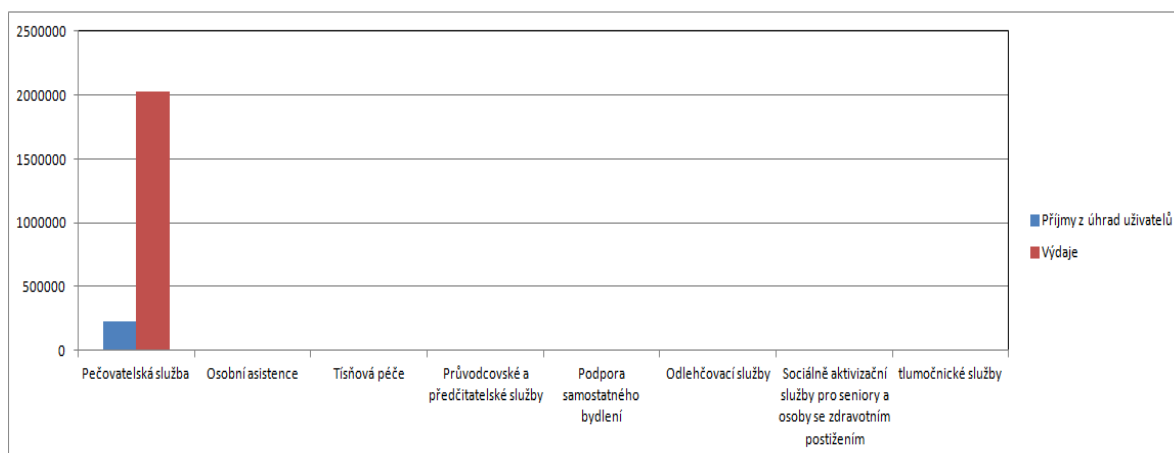
„Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV a Katalog služeb Komunitního plánování na Šluknovsku (<http://www.prosluknovsko.cz/cz/4781-katalog-sluzeb.html>)“

Graf č. 15: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP

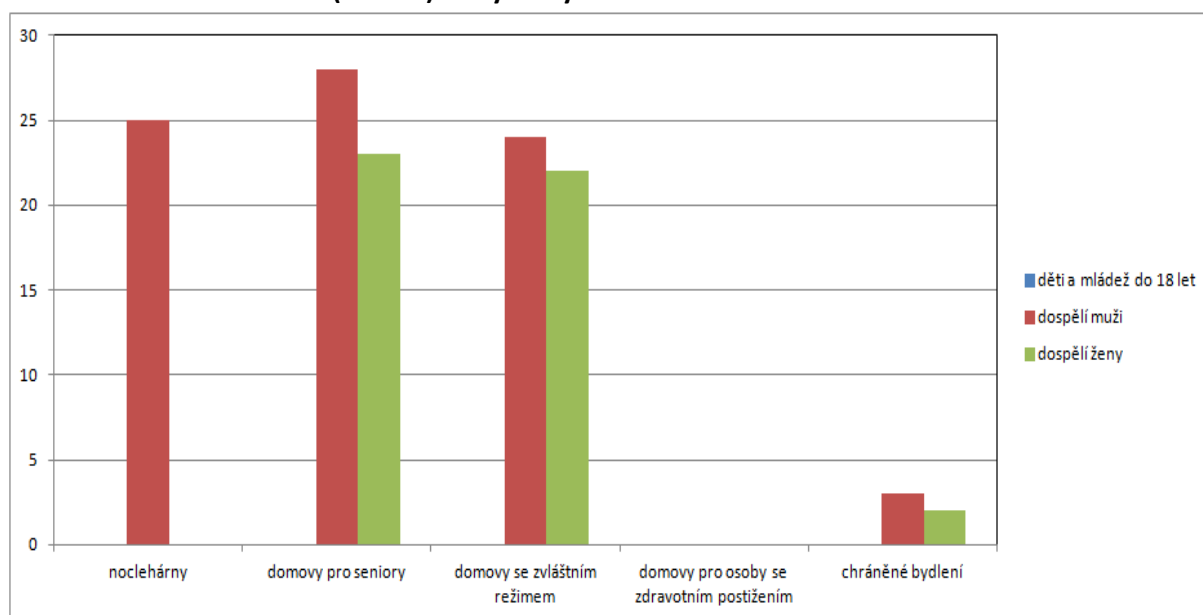
„Zdroj: Výkaznictví a dotace MPSV, dotace Krajský úřad Ústeckého kraje a vlastní šetření (výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb).“

Graf č. 16: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích

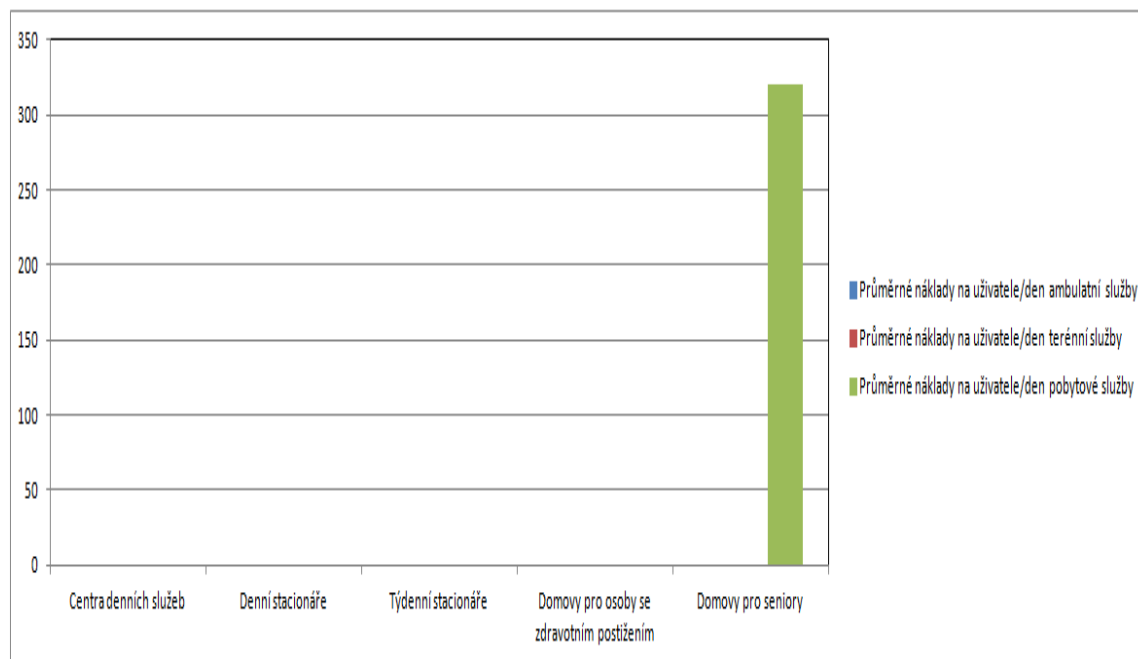
„Zdroj: Ministerstvo financí ČR (vyhláška č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě), celá tabulka členěná vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě.“

Graf č. 17: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

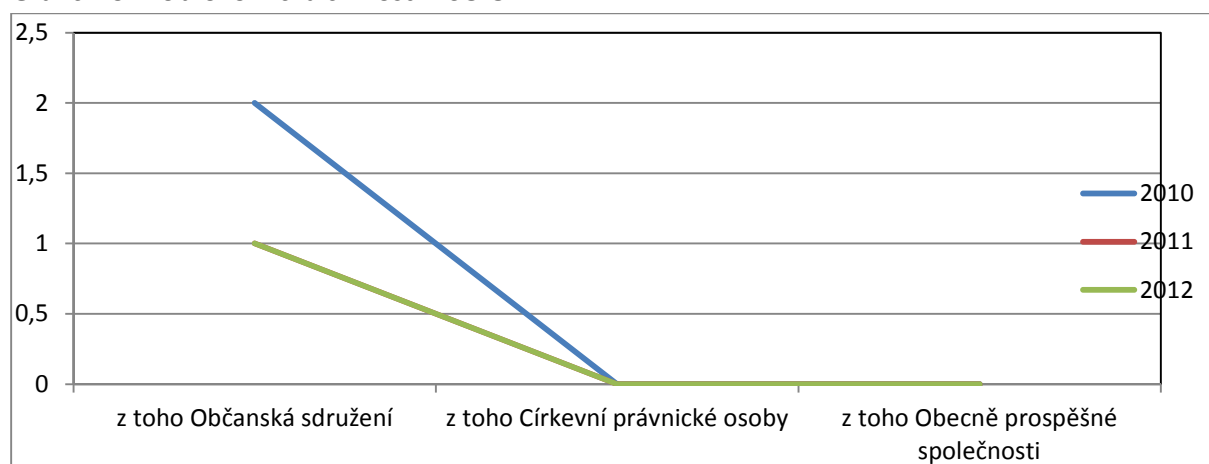
„Zdroj: vlastní šetření (data pocházejí z výročních zpráv organizací za rok 2012, popřípadě dalších dostupných zdrojů).“

Graf č. 18: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP

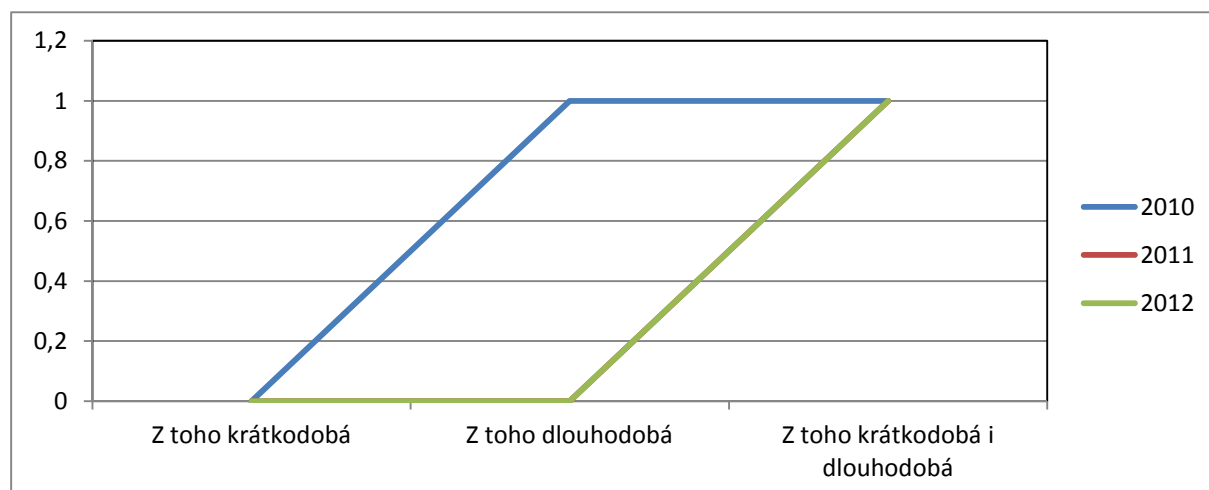

„Zdroj: výkaznictví a dotace MPSV , dotace Krajský úřad Ústeckého kraje a vlastní šetření (výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb).“

Graf č. 19: Dobrovolnická činnost v SO ORP

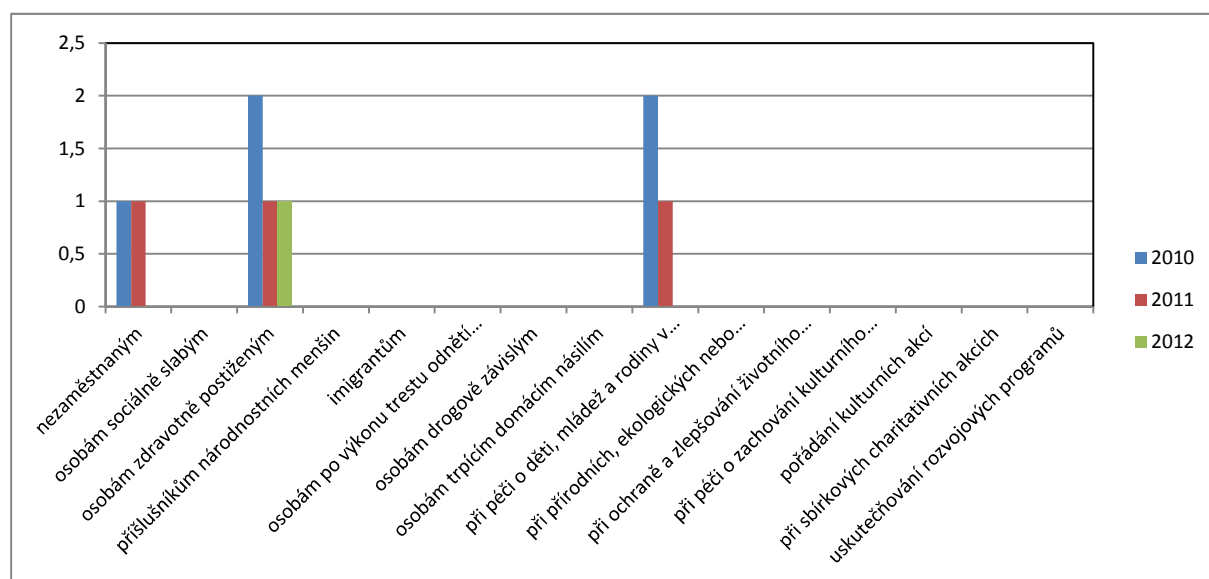

„Zdroj: data z MVČR.“

„Zdroj: data z MVČR.“

Graf č. 20: Typy dobrovolnických projektů v SO ORP

„Zdroj: data z MVČR.“

Příloha k bodu 4.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části):

Doporučení v oblasti sociálních služeb

Ze schváleného komunitního plánu Šluknovska vychází tato doporučení k jednotlivým službám (členění je zachováno dle původního členění KP):

Služby pro osoby se zdravotním hendikepem

Zkvalitnění stávajících sociálních služeb a rozšíření terénní práce pro osoby se ZP

1. Rozvoj stávajících služeb tak, aby poskytovaly činnosti, které zajistí kvalitní život osobám se ZP a začlenění je do života místní komunity:
2. Zajištění kvalitních opatrovníků a podporujících osob. Zvyšování povědomí o obsahu pravidel a formách opatrovnictví a zajištění, aby byly využívány k ochraně osob se ZP.
3. Vznik terénních služeb, které podporují pobyt osob se ZP v domácím prostředí. Podpora i osobám pečujícím nebo poskytujícím službu osobám se ZP.

Zavádění služeb pro osoby s duševní nemocí, včetně kvalitní psychiatrické, psychologické a terapeutické pomoci

1. V regionu zavedení kvalitních služeb pro osoby s duševní nemocí (poskytují služby převážně komunitní a terénní)
2. Zkvalitnění a lepší dostupnost psychiatrické, psychologické a terapeutické péče v regionu
3. Zajistit informovanost dalších institucí a veřejnosti o situaci osob s duševní nemocí a předávání zkušeností a informací o způsobu jednání s nimi (policie, MěÚ, školy, ÚP, církve)

Podpora bydlení pro osoby se zdravotním znevýhodněním

1. Zlepšení dostupnosti nízkonákladových bytů, které zajistí dlouhodobé, kvalitní bydlení osob se ZP v přirozeném prostředí, v případě potřeby i s podporou

Podpora zaměstnanosti pro osoby se zdravotním znevýhodněním

1. Zlepšení nabídky práce pro osoby se ZP a zajištění dostatečné podpory osob se ZP při hledání si práce a udržení si práce
2. Zajištění dostatečné kapacity přípravných dílen a rekvalifikací (sociálně terapeutické dílny, chráněné dílny, speciální kurzy), které podporují u lidí se ZP rozvoj pracovních dovedností

Služby pro seniory

Koordinace služeb a podpory seniorům s cílem podpořit jejich setrvání v domácím prostředí, vytváření sítí služeb a jejich propagace

1. Budování sítě sociálních služeb, sociálně- zdravotních služeb, institucí, úřadů a další pomoci seniorům, podpora činnosti pečujících osob a sousedské výpomoci a vzdělávání všech zapojených osob
2. Propagace služeb pro seniory

Podpora stávajících a nově vznikajících kapacit nepobytových sociálních a sociálně-zdravotních služeb pro seniory

1. Udržení, rozvoj a zvyšování kvality a kapacity stávajících a nově vznikajících nepobytových terénních sociálních a sociálně-zdravotních služeb pro seniory
2. Rozvoj půjčoven kompenzačních pomůcek
3. Jednání se vzdělávacími institucemi o zaměření kurzů Pracovník sociálních služeb na terénní programy a práci v rodinném prostředí

Podpora stávajících kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory a zvyšování kvality prostředí

1. Udržení a rozvoj stávajících kapacit pobytových sociálních služeb pro seniory
2. Organizování pobytových zařízení prostorově formou bytových jednotek, zajišťujících důstojný pobyt uživatelů služeb. Snižování počtu osob v bytové jednotce
3. Zavedení individuálního nastavení poskytované služby v pobytovém zařízení tak, aby uživatel byl minimálně omezen provozními limity poskytovatele

Služby pro děti, mládež a rodiny s dětmi

Zajištění předškolní výchovy s cílem připravit děti na nástup do 1. třídy hlavního vzdělávacího proudu, podpora rodin s dětmi v předškolním věku. Podpora sociálních kontaktů rodičů s dětmi, podpora návratu rodičů do zaměstnání.

1. Zajištění kvalitní předškolní přípravy dětí z nepodnětného (sociokulturně odlišného) prostředí a aktivizace jejich rodičů
2. Rozvoj služeb, programů a aktivit stávajících mateřských center pro děti a jejich rodiče. Poradenství pro rodiče.
3. Podpora zaměstnanosti rodičů pečujících o děti, sladění pracovního a rodinného života

Nabídnout dětem a mládeži bezpečný prostor pro trávení volného času, nabízet pomoc v obtížných životních situacích, podporovat samostatnost, umožňovat smysluplné trávení volného času, rozvíjet individuální dovednosti a schopnosti, posilovat motivaci ke vzdělávání se

1. Zajištění služeb NZDM
2. Zajištění dostupnosti inkluzivních volnočasových aktivit a klubů

Posilovat kompetence rodin ze sociálně znevýhodňujícího prostředí při řešení obtížných životních situací, v péči o děti a rodiny aktivizovat. Podporovat rodiny s dětmi v pěstounské nebo náhradní rodinné péči

1. Rozvoj terénní práce a zajištění dostupnosti odborníků
2. Zajištění sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
3. Podpora rodin zajišťujících náhradní rodinnou péči a pěstounskou péči

Podpora zvládání samostatného bydlení pro mládež z ústavní péče a pro mládež propuštěnou z výkonu trestu s možností získat zaměstnání

1. Vytvoření startovacích bytů propojených se zaměstnáním pro mládež opouštějící zařízení pro výkon ústavní výchovy a propuštěnou z výkonu trestu

Služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Sociální rehabilitace, terciární prevence osob ohrožených sociálním vyloučením

1. Spolupráce obcí, škol a Úřadu práce při zkvalitňování pracovní síly a udržení si pracovních návyků osob z cílové skupiny (vzdělávání, rekvalifikace, VPP, VS, projekty a dotovaná pracovní místa)
2. Podpora sociálního podnikání a vzniku sociálních firem
3. Sociálně zodpovědné zadávání veřejných zakázek – u vybraných zakázek uplatnit pravidlo 10 % (podíl uchazečů o zaměstnání z obce mezi zaměstnanci dodavatele)
4. Prevence nezaměstnatelnosti osob vlivem jejich předlužení

Funkční síť sociálních služeb pro řešení sociálního vyloučení a bydlení

1. Vytvořit systém dostupného bydlení za účasti samosprávy, majitelů bytového fondu a poskytovatelů sociálních služeb. Systém bydlení by měl být dostupný oběma směry, dobrovolný a motivační

Prevence kriminality v rámci sociálního vyloučení

1. Podpora existence asistentů prevence kriminality a využívání community policing
2. Omezení provozu výherních automatů, regulace sběrů druhotných surovin a zastaváren
3. Posilování schopností ohrožených osob, aby se dokázaly domoci práva na ochranu před nezákonným chováním ostatních osob

Služby pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách

Udržet, popřípadě pokusit se rozvíjet stávající nízkoprahové služby pro osoby ohrožené drogou ve Šluknovském výběžku

1. Zajistit odpovídající finanční zabezpečení stávajících nízkoprahových programů pro osoby ohrožené drogou
2. Zlepšení dostupnosti terénního programu pro osoby ohrožené drogou ve Šluknovském výběžku

Zajistit realizaci programu specifické primární prevence na školách v regionu

1. Monitoring psychosociálního prostředí na školách v regionu
2. Vytvoření a realizace programů specifické primární prevence

Tabulka Přehled obecních výdajů na sociální oblast v SO ORP Varnsdorf v letech 2003 – 2012

SO ORP				Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	
Počet obcí				6	6	6	6	6	6	6	6	6	
Počet obyvatel				20 589	20 585	20 599	20 567	20 598	20 581	20 581	20 656	20 503	20 396
Oddíl	Pododdíl	Paragraf	Název	Výsledek od poč. roku 2003 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2004 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2005 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2006 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2007 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2008 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2009 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2010 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2011 v tis. Kč	Výsledek od poč. roku 2012 v tis. Kč
			%	100	-30,06	-37,80	-21,71	100	-0,35	-8,17	-7,23	-9,12	-12,29
			Výdaje za SO ORP celkem	1 166,70	815,96	725,73	913,43	5 794,92	5 774,87	5 321,45	5 375,82	5 266,41	5 082,54
43			Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (Činnosti a služby (nikoliv přímé dávky a podpory) zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo obecné sociální programy. Společné činnosti, tj. ty, které nelze jednoznačně přiřadit jen k oddílu 41 nebo 42.)										
	431		Sociální poradenství										
		4311	Základní sociální poradenství podle § 37 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.										
		4313	Odborné sociální poradenství podle § 37 odst. 3 a 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.										
		4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	479,63	415,28	550,42	499,28	185,05	228,45	203,07	182,82	201,23	233,59
	432		Sociální péče a pomoc dětem a mládeži (Výdaje na sociální péči a pomoc dětem a mládeži kromě výdajů na služby sociální péče patřící do pododdílu 435.)										
		4322	Ústavy péče pro mládež - Dětské domovy pro děti ve věku nad 3 roky a ústavní zařízení pro mládež, podpora dětských vesniček, nespadají-li do oddílu 31 (školská internátní zařízení) a není-li prvotním smyslem pomoc zdravotně postiženým.										

			Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc - Patří sem výdaje na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42g až 42n zákona o sociálně právní ochraně dětí (zákona č. 359/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů).										
		4324											
		4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži - Zahrnuje i vymožené výživné přijaté od osob povinných výživou.		1,27	0,20							
		433	Sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám (Výdaje na sociální péči a pomoc manželství a rodinám kromě výdajů na služby sociální péče patří do pododdílu 435.)										
		4332	Zařízení pro výkon pěstounské péče - Zařízení obcí a krajů pro výkon pěstounské péče podle § 39 odst. 1 písm. e) a § 44 až 47 zákona o sociálně právní ochraně dětí (zákona č. 359/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů).										
		4333	Domovy-penzióny pro matky s dětmi					288,67	262,82	229,58	239,11	259,85	266,99
		4334	Pečovatelská služba pro rodinu a děti										
		4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	0,61	13,46	3,08	8,48	6,28	13,31	5,96	4,98	6,49	5,46
		434	Sociální rehabilitace a ostatní sociální péče a pomoc										
		4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým - Pomoc osobám v hmotné nouzi a osobám sociálně nepřízpůsobivým včetně zvláštní pomoci osobám, které se dostaly bez vlastního zavinění do nepříznivých poměrů nebo v nich žijí.	3,00	0,16	3,00	0,30	0,70	1,50		8,03		
		4342	Sociální péče a pomoc přistěhovalcům a vybraným etnikům - Zahrnuje i např. činnosti spojené s integrací Romů či jiných etnik.	146,07									
		4343	Sociální pomoc osobám v souvislosti s živelní pohromou nebo požárem								0,21		
		4344	Sociální rehabilitace - Zahrnuje činnosti v rámci sociální rehabilitace poskytované formou terénních nebo ambulantních služeb mimo pobytových služeb v rámci sociálně rehabilitačních center.										
		4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb - Soustředěné poskytování různých forem sociálních služeb.	101,00									

		4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva - Včetně např. programů pomoci propuštěným vězňům včetně prevence kriminality a neoddelitelných podpor více skupinám obyvatelstva apod.	436,39	385,79	169,03	405,37	351,79	362,82	579,74	336,35	328,97	353,59
	435		Služby sociální péče (výdaje na zařízení a činnosti podle části třetí dílů 2 a 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a příjmy z nich.)										
		4350	Domovy pro seniory - Příjmy a výdaje domovů pro seniory (§ 49 zákona č. 108/2006 Sb.)										
		4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení					3 372,66	3 047,16	2 434,08	2 483,22	2 144,90	2 027,25
		4352	Tísňová péče										
		4353	Průvodcovské a předčitatelské služby										
		4354	Chráněné bydlení										
		4355	Týdenní stacionáře										
		4356	Denní stacionáře a centra denních služeb										
		4357	Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem - Příjmy a výdaje domovů pro osoby se zdravotním postižením (§ 48 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 206/2009 Sb.) a domovů se zvláštním režimem (§ 50 zákona č. 108/2006 Sb.).					3,00	3,00		12,00		4,00
		4358	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče										
		4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče - Zahrnuje např. odlehčovací služby.					210,84	154,03	134,72	157,56	166,83	166,92
	437		Služby sociální prevence										
		4371	Raná péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi										
		4372	Krizová pomoc										
		4373	Domy na půli cesty										
		4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny					1 370,64	1 694,41	1 715,21	1 934,07	2 141,78	2 005,94
		4375	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež										

		4376	Služby následné péče, terapeutické komunity a kontaktní centra										
		4377	Sociálně terapeutické dílny										
		4378	Terénní programy										
		4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence - Zahrnuje zejména sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby a další činnosti v oblasti sociální prevence.					5,29	7,37	19,09	17,47	16,36	18,80

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obec jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění

- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Klíčovým problémem odpadového hospodářství ORP Varnsdorf je ukončení činnosti skládky Rožany (u Šluknova) na konci roku 2013 a s tím spojené otázky alternativních způsobů nakládání s komunálními odpady (překladiště Varnsdorf a následná přeprava odpadu na skládku Volfartice, resp. ve výjimečných případech do Termizo Liberec a.s.). Na trhu služeb „odstraňování odpadu“ tak v regionu není dostatečná konkurence, která by vytvářela prostředí pro optimalizaci cen za odstraňování odpadu.

Na území ORP je obecně nedostatek zařízení na nakládání s dalšími druhy odpadu (bioodpad, pneumatiky, zpracovatelská zařízení na využitelné složky apod.), které by umožňovaly zajištění nezávislosti na kapacitách mimo území ORP Varnsdorf, či sousedních ORP (Rumburk, Děčín). Závislost na „vnějších“ kapacitách vytváří rizika pro obce spojená s nárůstem ceny za odstraňování (resp. využívání) odpadu v důsledku vyšších přepravních nároků a nemožností tento nárůst ceny jakkoli ovlivnit. Společně s tlakem na zvýšení využití některých složek komunálního odpadu (zejména bioodpadu) a snahou ukončit skládkování neupraveného odpadu po roce 2024 to vytváří nebezpečí prohlubování schodků obecních rozpočtů v kapitole ‘odpadové hospodářství’, protože v důsledku sociální situace obyvatel periferního regionu není politická vůle ke zvyšování plateb za komunální odpad, který by kompenzoval nárůst nákladů. Současně není v rámci ORP Varnsdorf dostatečně využit potenciál, který vytváří vývoj cen na trhu druhotných surovin (snaha zobchodovat využitelné složky komunálního odpadu na vlastní účet).

Další problémy obcí v rámci ORP jsou problémy operativní povahy. Jedná se především o:

- přetrvávající nepořádek kolem nádob na využitelné složky komunálního odpadu (turisté, rekreanti, v ojedinělých případech i místní občané); tento nepořádek je tvořen nikoli běžně, každodenně se generujícím odpadem v domácnosti, ale především objemným odpadem (velké spotřebiče, nábytek, pneumatiky apod.)
- znečištění obsahu nádob na využitelné složky komunálního odpadu, jakkoli se nejedná o zásadní problém (řeší se po domluvě se svozovou společností)

- zneužívání sběrných nádob na území obce živnostníky, kteří nemají smlouvu s obcí, ani svozovou společností a tudíž za odpadové služby neplatí (tento problém však nemá vnímán jako závažný)
- v systémech s poplatkem za komunální odpad, resp. úhradou dle § 17 a 17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech je v některých obcích možné identifikovat neochotu občanů k pořizování sběrných nádob (deklarace typu: “neprodukuji žádný odpad”)
- nemožnost zvyšování plateb za KO z důvodu sociální situace domácností v rámci periferního regionu Šluknovského výběžku (ORP)
- problémy se sociálně slabými skupinami občanů v některých lokalitách měst a obcí (neochota třídit nebo znečišťování obsahu sběrných nádob cizorodými složkami odpadu, nepořádek kolem kontejnerů, spalování odpadu apod.)
- cenová politika svozových firem, kdy obce v případě svozu KO a využitelných složek většinou neplatí za reálnou produkci, ale paušálně za konkrétní službu (výsyp, velikost sběrné nádoby, pronájem apod.) - změnou produkce tak obce mají pouze omezenou schopnost ovlivnit výši ceny
- ojedinělé problémy s vykrádáním sběrných dvorů (OEEZ)
- výkup železa a barevných kovů (případy výkupu kradených materiálů).

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce:

Sdružení pro rozvoj Šluknovska

Sdružuje 18 obcí z ORP Varnsdorf a ORP Rumburk a z Okresní agrární komory a Okresní hospodářské komory.

Předmětem činnosti sdružení je dle Stanov:

- koordinace společného postupu při realizaci záměrů ve městech a obcích Šluknovského výběžku případně ve městech a obcích se Šluknovským výběžkem sousedících, stanou-li se tato města a obce členy sdružení,
- soustřeďování a předávání informací, týkajících se společných zájmů měst, obcí, a komor sdružení,
- zastřešení, reprezentace a prosazování zájmů měst a obcí mikroregionů, působících ve Šluknovském výběžku, sdružených v Dobrovolných svazcích obcí Sever a Tolštejn ve vztahu k vyšším orgánům a organizacím.

Toto sdružení bylo mimo jiné zřízeno i za účelem řešení problému s odstraňováním odpadu na území ORP Varnsdorf a ORP Rumburk.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Svoz odpadu, poplatky

Na území ORP Varnsdorf provozují činnost tři svozové společnosti: AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o., EKO Servis Varnsdorf a.s. (Marius Pedersen) a Pro EKO Varnsdorf s.r.o. Kalkulace ceny pro jednotlivé obce respektuje smluvní ujednání o poskytovaných službách. Ceny jsou tak většinou

kalkulovány paušální částkou za výsyp sběrné nádoby v závislosti na jejím objemu a frekvenci svozu. V rámci ORP Varnsdorf není cena kalkulována dle hmotnosti odpadu, ale výkonově (podle výsypu). Aby bylo možné data porovnat, pak byla přepočítána na základě znalosti nákladů tříděného sběru a nákladů na směsný komunální odpad a dat o produkci SKO a využitelných složek, která pochází z ISPOP a z informací poskytnutých zástupci obcí. V obou případech se jedná o data za rok 2012. Pro účely vyhodnocení je však třeba počítat s tím, že rozdílné hodnoty v nákladech (Kč/t) nemusí nutně indikovat odlišné cenové podmínky pro jednotlivé obce, ale pouze odlišné náklady na sběr a svoz SKO, resp. využitelných složek (např. přepravní náklady, svozová technika apod.). Bez znalosti kalkulačních vzorců a nákladů, které jsou součástí kalkulace, není možné vypočtené údaje hodnotit.

Z dostupných údajů nicméně vyplývá, že průměrná cena za svoz a nakládání s SKO je 2 598 Kč/t (vč. ceny za odstranění na koncovém zařízení). Většina obcí (4 obce) však platí nižší než průměrnou cenu. Průměrná cena za svoz využitelných složek KO je 2 732 Kč/t, přičemž 5 obcí dosahuje nižší než průměrné ceny, což je dáno extrémní hodnotou u jedné z obcí. Vyloučením této extrémní hodnoty náklady klesnou na 2 210 Kč/t. Uvedené ceny nekorespondují s údaji ze studie IURMO (Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012), kde ORP Varnsdorf je řazeno do skupiny obcí s náklady na SKO ve výši 2 728 – 4 174 Kč/t a náklady na tříděný sběr využitelných složek ve výši 3 784 – 4 476 Kč/t. Důvody těchto rozdílů mohou spočívat v samotném vykazování nákladů na nakládání s odpady a využitelnými složkami, které mohou zahrnovat odlišné služby. V takovém případě nejsou údaje porovnatelné.

Výše poplatku na občana (Kč) je rovněž údaj, který není porovnatelný v okamžiku, kdy mají jednotlivé obce odlišné způsoby zpoplatnění obyvatel. V rámci ORP Varnsdorf mají obce zavedený tzv. **známkový systém** (úhrada dle § 17 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech) a **místní poplatek** (zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích). Platba v známkovém systému odráží velikost sběrné nádoby a frekvenci svozu (týdenní vs. 14 denní), resp. pronájem sběrné nádoby, a je kalkulována tak, aby společně s dalšími příjmy do systému (např. živnostníků) pokryla náklady na sběr a svoz SKO. Odměna od AOS EKO-KOM, a.s. obvykle umožňuje pokrýt náklady na sběr a svoz využitelných složek KO, i když v některých případech pouze částečně. Největším problémem v těchto systémech jsou tak náklady na sběr a svoz nebezpečných a objemných odpadů, které jsou ukládány na sběrném dvoře bezúplatně (resp. náklady jsou zahrnuty do poplatku od občanů, pouze tzv. „gate fee“ je nulová), resp. v některých případech dle platného ceníku. V případě místního poplatku obce řeší problémy s neplátiči, jejichž počet obvykle dosahuje 10 - 15 %. Obce tyto problémy řeší v souladu s právními předpisy a prostředky vymáhají.

Poslední údaj o částce, kterou obce doplácí na občana, se podařilo zjistit pouze u některých obcí. V minulých letech míra dotace dosahovala 25 - 30 % nákladů systému nakládání s odpady. V této souvislosti je nutné nicméně dodat, že obce v rámci ORP Varnsdorf, které mají úhradový systém zpoplatnění občanů, vykazují většinou téměř vyrovnané rozpočty s tím, že mezi problémové nákladové položky patří především nakládání s nebezpečným a objemným odpadem, které nejsou součástí kalkulace plateb od občanů.

Občané v rámci ORP Varnsdorf mají možnost využít kombinaci nádobového a pytlového sběru směsného komunálního odpadu, kdy pytlový sběr je určen především pro rekreanty a domácnosti se zhoršenou dostupností pro svozovou techniku (především v zimních měsících). Cena pytle se

pohybuje mezi 50 a 60 Kč/ks. V případě nádobového sběru mají domácnosti většinou možnost volit z portfolia velikosti sběrných nádob, a to od 80 l (resp. 60 l) do 110 l (resp. 120 l), a to podle požadavku domácnosti a s ohledem na volbu frekvence svozu (týdenní vs. 14 denní). Nádoby jsou většinou ve vlastnictví obce, v některých případech ve vlastnictví svozové firmy. Platba obce svozové společnosti je vázána na počet sběrných nádob, resp. počet výsypů v rámci daného svozu odpadu.

Největší obec v rámci ORP (Varnsdorf) má vytvořený motivační systém pro občany v případě, kdy se zaváží k třídění odpadu, a to v podobě úlevy z výše poplatku, resp. snížení povinné velikosti sběrné nádoby z 25 l/os./týden na 20 l/os./týden (snaha tuto motivaci rozšířit i na třídění bioodpadu).

Všechny obce disponují nádobami na oddělený sběr využitelných složek komunálního odpadu v dělení na papír, plasty a sklo – čiré a směsné. Nádoby jsou převážně o objemu 3,2 m³, přičemž obce platí svozové společnosti v závislosti na počtu výsypů (v některých případech mají obce nasmlouvaný pevný svozový kalendář, v případě nejmenších obcí se výsyp uskutečňuje na objednání. Nádobový sběr doplňuje v obci Varnsdorf i pytlový sběr, na který jsou obyvatelé navyklí z minulosti. Velkým problémem odděleného sběru do barevných kontejnerů je nepořádek kolem sběrných nádob, který je odstraňován na náklady obce (znečištění obsahu sběrných nádob oproti tomu není významným problémem).

V obcích ORP Varnsdorf není zaveden nádobový sběr bioodpadu z domácností. Obce odděleně sbírají pouze materiál z údržby veřejné zeleně (tráva, větve apod.), který je ukládán na pozemcích obce (účelově vymezená plocha v obci, která slouží ke skladování odpadu před konečným využitím), nebo předán zemědělci. Na území ORP se nachází pouze 2 kompostárny (BPS se na území ORP nenachází), a to v obci Varnsdorf (využívá i bioodpad z domácností) a Jiřetín pod Jedlovou (převážně bioodpad z veřejné zeleně). Město Varnsdorf umožňuje svým občanům oddělený sběr bioodpadu do modrých pytlů, které domácnosti mohou odnést do sběrného dvora³. Protože je však kapacita zařízení v městě Varnsdorf naplněna, pak je organický materiál předáván zemědělci.

V současné době jsou obce oslovovány společností Marius Pedersen s pilotním projektem na nádobový sběr bioodpadu, který by byl využíván v zařízení mimo ORP (kompostárna u České Lípy).

Kovy nejsou na území ORP Varnsdorf systematicky sbírány, občané však mají možnost pro odložení kovů využít sběrných dvorů a výkupu. Situace se postupně mění v případě sběru elektrozařízení, kdy např. v městě Varnsdorf mají občané k dispozici červené kontejnery na sběr elektrozařízení. Sběr elektrozařízení ve sběrných dvorech je motivován smlouvou s kolektivními systémy – v rámci regionu se etabloval kolektivní systém Asekol a Elektrowin.

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedeny komunitní kompostárny a bioplynové stanice.

Tabulka č. 83: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé	Adresa provozu na území ORP	Provozovatel/vlastník	Poznámky
----	---------------	-----------------------------	-----------------------	----------

³ Cena pytle 7,50 Kč vč. DPH (pytle je možné používat opakovaně), cena za vysypání 120 l - pytle je 20 Kč.

	zařízení	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	(O, S)	
1.	Obec Dolní Podluží	Dolní Podluží 6	Dolní Podluží	562432	S	Sběrné dvory jsou dimenzovány pro potřeby občanů města, v případě potřeby jsou dovybaveny sběrnými nádobami nebo svezeny svozovou společností.
2.	Obec Horní Podluží	Horní Podluží 21	Horní Podluží	562505	O	
3.	Obec Rybníště	Rybníště 33	Rybníště	562793	O	
4.	Obec Jiřetín pod Jedlovou	Děčínská (naproti 182)	Jiřetín pod Jedlovou	562572	O	
5.	Město Varnsdorf	Svatopluka Čecha 1277	Varnsdorf	562882	S	

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrné využití kapacit jsou z pohledu obcí irelevantní, obce tyto údaje neznají (viz 'poznámky').

Tabulka č. 84: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Eduard Doležal	Chřibská 322	Chřibská	562530	S	železo a barevné kovy
2.	Kovošrot Group CZ a.s.	České mládeže 3069	Varnsdorf	562882	S	železo a barevné kovy, plasty, papír
3.	Mgr. Blanka Janáčková	Říční 1774	Varnsdorf	562882	S	železo a barevné kovy
4.	Milan Nožička	Svatopluka Čecha 1153	Varnsdorf	562882	S	železo a barevné kovy
5.	RENOpastic družstvo	Kolínská 929	Varnsdorf	562882	S	plasty
6.	RYDOS s.r.o.	Rybníště 253	Rybníště	562793	S	není v provozu
7.	Futura Nostra s.r.o.	Karlínská 1839	Varnsdorf	562882	S	autovraky

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrné využití kapacit nejsou k dispozici.

Síť sběrných dvorů je na území ORP dostatečná, obyvatelé téměř všech obcí na území ORP mají možnost odkládat nebezpečné odpady, objemné odpady, elektrozařízení, popř. bioodpady ve sběrném dvoře na území obce. Otevírací doba sběrných dvorů je přizpůsobena potřebám občanů (v některých případech mají možnost občané využívat sběrný dvůr každý den, v některých případech 1x týdně (obvykle o víkendu), v některých případech na zavolání. Informace o otevírací době a druhu sbíraného odpadu jsou uvedeny na webových stránkách obce. Sběrné dvory jsou provozovány většinou obcemi, ve vybraných případech soukromou osobou (firmou). Přístup do sběrného dvora mají občané obce po předložení občanského průkazu, avšak tam, kde je definovaný ceník služeb, mohou sběrných dvorů využít i obyvatelé okolních obcí.

Na území ORP Varnsdorf nejsou evidována sběrná místa.

Síť výkupu je rovněž dostatečná a odpovídá potenciálu území v produkci na jedné straně a dostupnosti pro občany na straně druhé. Výkupny jsou provozovány soukromými osobami. Do všech uvedených zařízení mají možnost vozit materiál občané z ORP Varnsdorf a ORP Rumburk, resp. z okolních regionů. Výkupny se koncentrují v obci Varnsdorf a Chřibská.

Tabulka č. 85: Třídící linky na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKO servis Varnsdorf a.s.	Svatopluka Čecha 1277	Varnsdorf	562882	--	--	S

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrně využitě kapacitě nejsou k dispozici.

Tabulka č. 86: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Technické služby Děčín	Březová 402	Děčín	562335	--	--	O
2.	Ing. Vlastimil Ladýř - LADEO	Nové Zákupy	Zákupy	562262	--	--	S

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>, <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrně využitě kapacitě nejsou k dispozici.

Na území ORP Varnsdorf se nachází třídící linka provozovaná společností EKO Servis Varnsdorf s.r.o., která současně sváží využitelné složky odpadu z vybraných obcí i mimo ORP Varnsdorf (např. ORP Rumburk). Kapacita zařízení postačuje potřebám regionu. Obce většinou nemají informace o způsobech nakládání s odpady (resp. využitelnými složkami), které jsou sváženy z území obce. S přijetím nového POH ČR se však tato situace změní a obce by tyto informace měly mít k dispozici. Klíčovou je kvalita a cena poskytované služby. Z tohoto důvodu ani aktivně nevyhledávají informace o tom, v jakém zařízení jednotlivé materiály končí, jak je s nimi nakládáno a o jak hodnotnou surovinu se jedná. S tím souvisí i skutečnost, že obce většinou hradí paušální částku za výsyp (svezení) kontejneru na využitelné složky a nemají informaci o příjmech z prodeje druhotných surovin (tato položka není součástí příjmové části rozpočtu).

Kromě uvedené třídící linky jsou v blízkosti ORP Varnsdorf evidovány ještě zařízení v Děčíně a Zákupích, které však podle dostupných informací nejsou obcemi ORP Varnsdorf využívány.

Tabulka č. 87: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popis.	Obec	ZÚJ				
1.	Obec Jiřetín pod Jedlovou		Jiřetín pod Jedlovou	562572	--	--	O	malá obecní kompostárna

2.	Město Varnsdorf		Varnsdorf	562882	--	--	O	komunitní kompostárna
----	-----------------	--	-----------	--------	----	----	---	-----------------------

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasys.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrně využitě kapacitě nejsou k dispozici.

Tabulka č. 88: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámka
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Marius Pedersen a.s.	Rožany - kompostárna	Šluknov	562858	--	--	S	kompostárna
2.	Zemní a dopravní stavby Hrdý Milan s.r.o.		Dobkovice	562408	--	--	S	kompostárna

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasys.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrně využitě kapacitě nejsou k dispozici.

V rámci ORP Varnsdorf byly bioodpady (především odpady z veřejné zeleně) v minulosti předávány místním zemědělcům (popř. využity v obci), kteří je využívali pro produkci kompostu používaného pro vlastní účely. V roce 2014 byla v obci Jiřetín pod Jedlovou uvedena do provozu komunitní kompostárna, která využívá bioodpad z obce (diskutuje se možnost, jak využít kapacity i obcí Dolní Podluží). Kompostárna není určena pro odpad z domácností (organické zbytky potravin).

V obcích ORP Varnsdorf není bioodpad z domácností systematicky odděleně sbírán. Pouze město Varnsdorf má zavedený systém pytlového sběru pro občany (opakovaně použitelný pytel v ceně 7,50 Kč), kdy občané mají možnost pytle odevzdávat na sběrném dvoře (cena za vysypání 120 l pytle je 20 Kč). V ostatních obcích sběr bioodpadu neprobíhá, jakkoli obce dostaly nabídku od společnosti EKO Servis Varnsdorf a.s. na zavedení nádobového sběru pro občany (v současné době se v oslovených obcích zjišťuje poptávka ze strany obyvatel). Obyvatelé obcí využívají většinou domácího kompostování, avšak i přesto musí obce v souladu s vyhláškou č. 321/2014 Sb. zavést systematický sběr bioodpadu.

V sousedních ORP jsou evidována zařízení na nakládání s bioodpady, ovšem informace o míře jejich využití nejsou dostupné.

Na území ORP Varnsdorf, ani v okolních ORP není v provozu žádná bioplynová stanice.

V souvislosti s vyhláškou MŽP č. 321/2014 Sb. musí obce zavést oddělený sběr bioodpadu z domácností. Je proto otázkou, do jaké míry by individualizované systémy nakládání s bioodpady v jednotlivých obcích ORP Varnsdorf měly být nahrazeny centrálním systémem sběru a využití bioodpadu z celého území ORP Varnsdorf. Stávající síť zařízení není dostatečná pro využití veškerého bioodpadu vznikajícího na území ORP. I pilotní projekty nabízené obcím předpokládají využití kapacit na využití bioodpadu mimo území ORP Varnsdorf (resp. Ústeckého kraje). Vytvoření komplexního systému nakládání s bioodpady ale předpokládá důkladnou analýzu odbytového sektoru (zejména absorpci zemědělců, jež mají povolení nakládat s odpady).

Klíčovým aspektem při rozhodování obcí o zavedení systém odděleného sběru bioodpadu není pouze snaha zvýšit kvalitu služeb poskytovaných občanovi (obec jako garant veřejné služby), ale především snaha být dobrým hospodářem. Znamená-li zavedení tříděného sběru bioodpadu potenciální úsporu nákladů pro obec, pak je vyšší pravděpodobnost, že obec (či obce) k tomuto kroku přistoupí. Uvedení systému do praxe vyžaduje reorganizaci celého systému sběru a svozu komunálního odpadu - doplnění sběrných nádob o hnědou nádobu doprovází výměna sběrných nádob na SKO (k nádobám s nižším objemem), resp. snížení frekvence svozu. Cílem je odstranit duplicitní objemy nádob, které by mohly vést k nadměrné produkci SKO. Rozšíření poskytovaných služeb v obci se tak děje ve spolupráci se svozovou společností a vyžaduje změnu smlouvy mezi obcí a svozovou společností (většinou pouze cenové přílohy, která se každoročně aktualizuje).

Tabulka č. 89: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel /vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Termizo a.s.	Třída Dr. M. Horákové 571/56	Liberec	556904	96000,00	91 - 96 tis. t	ZEVO	S
2.	T.A. Laut	Industrie- und Gewerbegebiet Laut, Strasse B, Nr. 5	Laut	--	225000,00	--	ZEVO	S

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>

Pozn. Údaje o roční maximální kapacitě a průměrně využitě kapacitě německého zařízení nejsou k dispozici.

Na území ORP Varnsdorf ani v okolních ORP se nenachází spalovna, ani zařízení na energetické využití odpadu. Nejbližším zařízením je Termizo Liberec, a.s. (vzdálenost Varnsdorf - Liberec je 45 km; město Varnsdorf bylo zvoleno jako východisko pro výpočet vzdálenosti proto, že se na jeho území nachází překladiště odpadů, což je důležité zařízení minimalizující přepravní náklady). ZEVO v Liberci využívají svozové společnosti v případě, kdy provozovatel snižuje cenu za využití odpadu v tomto zařízení (především v zimních měsících, kdy může být nedostatek odpadu pro naplnění kapacity zařízení). Vzhledem k přepravním vzdálenostem nelze očekávat pravidelné využívání kapacit tohoto zařízení, protože přepravní náklady jsou jednou z klíčových nákladových položek pro kalkulaci ceny (v současné době využívána skládka odpadu v obci Volfartice je vzdálena 36 km).

Dalším zařízením na energetické využití odpadu, které je v blízkosti ORP Varnsdorf, je zařízení v obci Laut (Německo) vzdálené 97 km od města Varnsdorf. Toto zařízení využívá sítě překládacích stanic, které vzdálenost od města Varnsdorf snižují - překladiště Bautzen-Nadelwitz (46 km), Grossröhrsdorf (83 km), Reichenbach (37 km), Weisswasser (87 km). Cena na vstupu do zařízení se v roce 2013 pohybovala zhruba na úrovni 115 EUR/t (přibližně 3.100 Kč/t).

S ohledem na předpokládaný zákaz skládkování neupraveného odpadu v ČR v letech 2023 - 2025 lze očekávat tendenci k vyššímu energetickému využití odpadu, a to včetně plánování nových kapacit. Výjimkou nebude ani region Ústeckého kraje, který zahrnuje ORP Děčín, ORP Varnsdorf, ORP Rumburk a další. Vzhledem k disponibilním kapacitám na energetické využití odpadu ve spolkové zemi Sasko lze uvažovat i potenciální využití těchto kapacit.

Tabulka č. 90: Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen a.s.		Rožany	562858	OO	uzavřená pro příjem odpadů	S

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>

Tabulka č. 91: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKO Volfartice a.s.	Volfartice 150	Volfartice	562220	OO	v provozu	S
2.	TS Děčín a.s.		Malšovice	562718	OO	v provozu	S
3.	Ekoservis Ralsko s.r.o.	Svébořice, parcela č. 85-89	Ralsko	562017	OO	v provozu	S
4.	ENERGIE Holding a.s.	Jezová	Ralsko	562017	IO	v provozu	S

Zdroj: řízené rozhovory se zástupci obcí, <http://websouhlasy.kr-ustecky.cz>, <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Na území ORP Varnsdorf se nenachází skládka komunálního odpadu. Obce v rámci ORP Varnsdorf využívaly (prostřednictvím nasmlouvaných svozových společností) skládku odpadu na území sousední ORP Rumburk (skládka Rožany). Vzhledem k tomu, že nebyla prodloužena životnost skládky založením nové kazety, pak bylo přijímání odpadu ke skládkování ukončeno ke konci roku 2013. Komunální odpad je přepravován na skládku v obci Volfartice, kterou provozuje společnost EKO Volfartice a.s. (Marius Pedersen). V zimních měsících byly v ojedinělých případech využívány kapacity ZEVO v Liberci. Další skládkovací kapacity jsou v obci Malšovice (Děčín) - skládka komunálního odpadu Orlík IV (provozována TS Děčín a.s. - Marius Pedersen), která se nachází ve vzdálenosti 58 km od centra ORP Varnsdorf (město Varnsdorf), skládka Svěbořice v obci Ralsko - skládka komunálního odpadu (Ekoservis Ralsko s.r.o. - Compaq), která se nachází 50 km od města Varnsdorf. Poslední kapacitu nabízí skládka inertního odpadu, již provozuje ENERGIE holding a.s. v obci Ralsko.

V současné době je diskutována varianta opětovného otevření skládky v Rožanech, avšak po vyřešení problému se starou zátěží, která se nachází v místech nové kazety.

Kapacity na ukládání odpadu jsou dostatečné, ale skutečnost, že se v současné době využívána skládka nachází na území jiného kraje (Liberecký kraj), vytváří nejistotu ohledně budoucího vývoje. Z tohoto důvodu se diskutují možnosti, jak zajistit soběstačnost ORP Rumburk a okolních ORP v odstraňování odpadu, alespoň do doby ukončení možnosti využívat skládek pro SKO.

Koncová zařízení (třídící linky na separovaný odpad, spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu, skládky) se v dané ORP nenacházejí.

Projekty, podpořené z dotačních programů

Jak vyplývá z databáze podpořených projektů z Operačního programu Životní prostředí, pak v prioritní ose 4 - *Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží* byly v rámci ORP Varnsdorf schváleny či podpořeny následující projekty:

- investice do malé obecní kompostárny v Jiřetíně pod Jedlovou (celkové náklady 1,93 mil. Kč, výše podpory 1,51 mil. Kč)
- investice do vybavení kompostárny v Jiřetíně pod Jedlovou (celkové náklady 0,7 mil. Kč, výše podpory 0,6 mil. Kč)

Investice do zařízení na nakládání s bioodpady pomáhají naplnit cíle směrnice 99/31/ES o skládkách odpadu, nicméně pro vyšší účinnost je třeba:

- zapojení okolních obcí do systému sběru a následného využití kompostu
- zapojení zemědělců
- vytvoření logistického systému pro sběr a svoz bioodpadu
- investice do dalších zařízení, které pokryjí potřeby ORP Varnsdorf

Další investiční akce jsou plánovány v novém programovacím období, avšak v okamžiku tvorby analytické části této studie nebyly zástupci obcí nijak konkretizovány.

Jedním z témat, které se dílčím způsobem dotýká o odpadové problematiky, jsou i tzv. staré ekologické zátěže (resp. brownfields). Stará ekologická zátěž je zátěž, která vzniká v důsledku lidské činnosti, ale původce není znám, či právně neexistuje. Starou ekologickou zátěží mohou být i zátěže, jejichž původ souvisí s nakládáním s odpady. Jak vyplývá ze seznamu lokalit brownfields v rámci ORP Varnsdorf, pak se jedná o zhruba 40 lokalit, které mají původ zejména v průmyslové a zemědělské činnosti (bývalý textilní závody, jatka, drůbežárna, továrny, statky apod.), přičemž se většinou jedná o soukromě vlastněné objekty⁴.

Financování sanace těchto starých ekologických zátěží do značné míry závisí na možnosti čerpat veřejné prostředky – např. ze strukturálních fondů EU. Především se jedná o Operační program 'Životní prostředí' – prioritní osa 4.2. "Odstraňování starých ekologických zátěží". Jak vyplývá ze seznamu projektů podpořených z tohoto programu, pak odstraňování starých ekologických zátěží nepatří mezi prioritní oblasti ze strany žadatelů. Je to dáno do značné míry soukromým vlastnictvím objektů, která vyžaduje součinnost vlastníka a veřejné správy a řešením jiné (prioritnější) agendy v rámci ORP Varnsdorf. Stejný přístup lze očekávat i v následujícím programovacím období.

⁴ Více informací lze získat z Integrované strategie území MAS Šluknovsko (příloha 6 – seznam lokalit brownfields) a <http://kontaminace.cenia.cz>.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na území ORP Varnsdorf obce nevnímají černé skládky jako zásadní problém, a to především v obcích, kde došlo v minulosti k přechodu od známkového systému k místnímu poplatku (motivace k zakládání černých skládek se tak odstranila). Na území ORP Varnsdorf sice vznikají lokality černých skládek, ale pouze v ojedinělých případech, které jsou ihned po identifikaci problému obcemi odstraněny (tak, aby nevytvářely příklady pro rozšiřování černých skládek). Současně se změnilo složení odpadu černých skládek - od komunálního odpadu k objemnému odpadu, resp. elektroodpadu, neboli druhům odpadu, které mají občané možnost odstranit ve sběrném dvoře. Podle názoru obcí se původci černých skládek rekrutují z řad rekreantů, turistů nebo občanů Německa. Právě z těchto důvodů obce umožňují i těmto občanům využívat služeb sběrného dvora, popř. pytlového sběru odpadu.

Černé skládky v současné době vznikají jako nepořádek u sběrných nádob na využitelné složky komunálního odpadu, kam je odkládán i odpad, který se do nádob nevejde a který ani není odpadem, který je možné do těchto nádob ukládat. Jedná se o objemný odpad, elektroodpad a v některých případech i bioodpad ze zahrad. Obce se snaží provádět úklid kolem kontejnerů využitím veřejně prospěšných prací, jakkoli je úklid stanovišť v některých případech součástí smlouvy se svozovou společností. Obce se snaží předcházet vzniku těchto černých skládek tím, že rozšiřují služby sběrných dvorů, organizují mobilní svozy odpadu a rozšiřují nabídku sběrných nádob a pytlového sběru.

Produkce odpadů

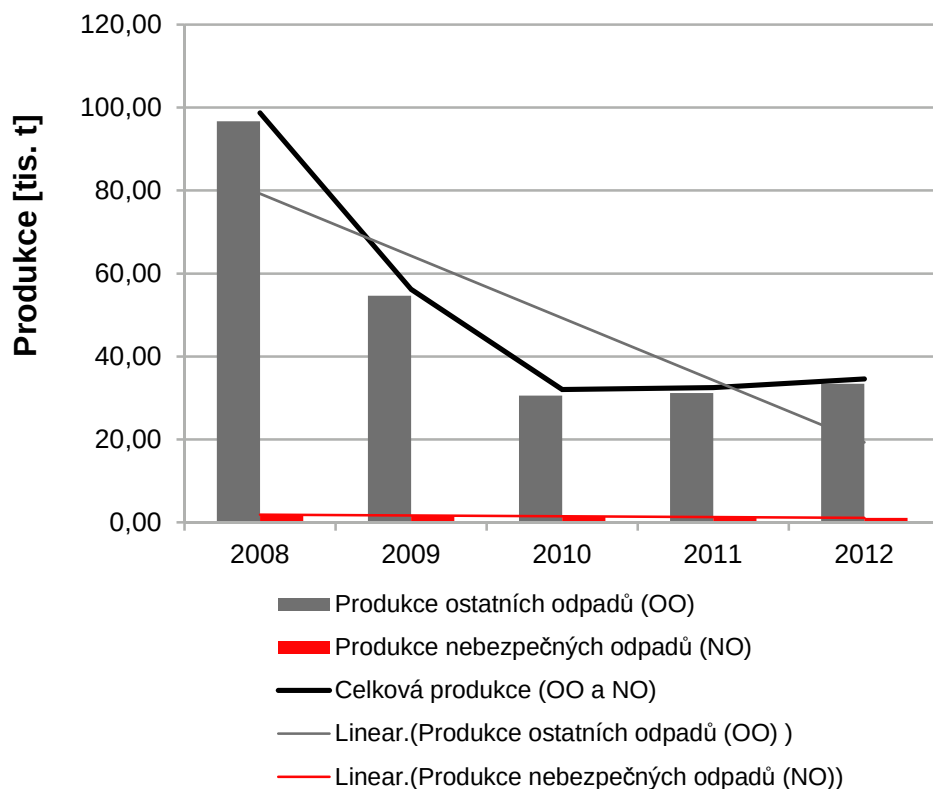
V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Tabulka č. 92: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	62 036,54	96 658,29	54 621,74	30 591,15	31 161,71	33 468,74
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 429,45	2 032,25	1 575,50	1 427,21	1 360,85	1 125,23
Celková produkce (OO a NO)	65 019,69	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 21: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z vývoje celkové produkce odpadu v rámci ORP Varnsdorf vyplývá pozitivní trend poklesu produkce ostatního odpadu, ale i nebezpečného odpadu mezi rokem 2008 a 2010. Od roku 2010 však množství opět mírně roste. Pokles celkové produkce je dán především poklesem evidovaného odpadu ve skupině 10 ('odpady z tepelných procesů' - pokles o zhruba 4,5 tis. tun), ve skupině 17 („stavební a demoliční odpady“ - pokles o zhruba 50 tis. tun) a ve skupině 19 („odpady ze zařízení na zpracování odpadu“ - pokles o zhruba 5 tis. tun), tedy nikoli odpadů, které nepochází z obcí. I přes tento pozitivní vývoj je však otázkou, do jaké míry se jedná o reálný pokles produkce a do jaké míry může jít o změnu evidenčních povinností a přesunu části produkce mimo "odpadový režim" (to se týká především stavebního a demoličního odpadu, který může mít za určitých okolností povahu „výrobku“). Od roku 2010 dochází k opětovnému mírnému zvyšování produkce odpadů, avšak pouze o 2,5 tis. tun. Z vývoje HDP v Ústeckém kraji lze usuzovat, že se daří dosahovat (relativního) decouplingu a tedy plnit cíl POH ve snižování měrné produkce odpadu nezávisle na úrovni hospodářského růstu.

Pozitivní je i vývoj produkce nebezpečného odpadu v rámci sledovaného období, kdy mezi lety 2008 a 2012 došlo k více než 50 % poklesu produkce ve srovnání s rokem 2000. Daří se tedy plnit cíl poklesu měrné produkce o 20 % mezi lety 2000 a 2010.

Tabulka č. 93 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž

původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Varnsdorf	20 396	265,09	13,00	13 590,48	666,33	13 855,57	679,33
Ústecký kraj	826 764	9 729,62	11,77	474 709,62	574,18	484 439,25	585,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 94 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 40,05 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 23,56 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 59,95 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Ústecký kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 0,86 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 136,52 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka č. 94: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008 – 2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	29,75	2 324,27	69,69	1 271,09	1 473,64
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	0,00	0,06	0,18	0,00	0,00
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	173,69	166,24	162,90	119,32	170,51
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,30	0,00	0,00	0,04
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,27	2,40	0,25	5,15	0,39
07	Odpady z organických chemických procesů	79,52	116,14	111,55	110,91	194,55
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	24,35	23,33	17,81	30,61	34,09

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
09	Odpady z fotografického průmyslu	1,78	2,26	1,32	1,09	0,82
10	Odpady z tepelných procesů	5 338,52	3 161,55	1 919,32	937,42	1 342,24
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	12,66	8,60	1,43	5,65	4,17
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	996,02	582,92	438,12	563,25	833,24
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	169,18	157,15	122,97	113,92	114,67
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	10,89	27,03	9,95	6,58	6,32
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	2 268,26	2 064,53	2 216,42	2 180,96	2 223,69
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	473,65	567,99	453,66	920,90	369,58
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	65 101,37	28 036,30	7 329,74	11 949,62	12 609,75
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	29,44	29,21	29,10	27,32	27,44
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	10 379,38	3 570,42	3 203,72	4 236,54	2 981,80
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	15 954,42	15 356,14	15 930,24	10 041,84	12 207,01
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,20	0,41	0,00	0,04	0,02
Celková produkce odpadů [t]		101 043,35	56 197,25	32 018,37	32 522,21	34 593,97

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nejvíce množstevně zastoupenými skupinami odpadů v rámci ORP Varnsdorf jsou stavební a demoliční odpady ('skupina 17'), komunální odpady ('skupina 20'), odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu ('skupina 19'), odpadní obaly ('skupina 15') a odpady z prvovýroby v zemědělství ('skupina 2'). Rozložení celkové produkce odpadu v rámci ORP Varnsdorf odpovídá povaze regionu a zastoupení jednotlivých sektorů národního hospodářství (zemědělství, průmysl, stavebnictví, resp. služby). Zastoupení těchto sektorů koresponduje se složením v rámci celé České republiky, až na oblast obchodu, ubytování, stravování a pohostinství, protože území ORP Varnsdorf patří mezi turisticky atraktivní lokality v rámci celé ČR (ORP Varnsdorf/ČR: zemědělství 3,6 %/3,9 %, průmysl 11,1 %/11,6 %, stavebnictví 12,2 %/12,1 %, obchod, ubytování, stravování a pohostinství 34,1 %/29,9 %).

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

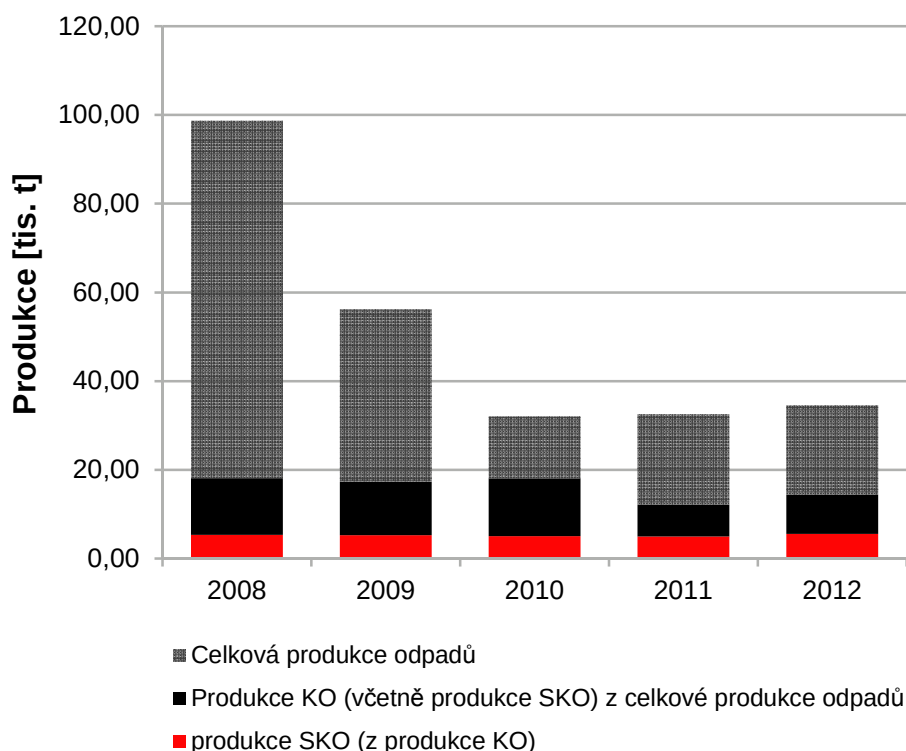
V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka č. 95: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97
Celková produkce KO	18 134,98	17 340,99	18 078,51	12 156,49	14 359,52
Celková produkce SKO	5 343,57	5 298,35	5 095,52	4 979,35	5 547,86

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 22: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z časové řady vývoje produkce komunálního odpadu, resp. jeho nejvýznamnější složky (SKO), vyplývá, že mezi lety 2008 a 2012 klesla produkce KO zhruba o 4 tis. tun, avšak v letech 2011 - 2012 došlo k nárůstu produkce především z důvodu vyšší produkce SKO (o zhruba 600 tun). Roste tedy podíl SKO na KO, a to i z důvodu vyššího třídění využitelných složek. Porovnáme-li údaje o produkci KO v rámci ORP Varnsdorf a průměru ČR, pak dojdeme k dvěma rozdílným závěrům: a) celková produkce KO v rámci ORP Varnsdorf je o zhruba 30 % vyšší, než je průměr ČR (tedy zhruba 493,7 kg/obyv. rok); b) produkce SKO je v rámci ORP Varnsdorf o 2,6 % nižší než je průměr ČR (279,1 kg/obyv.*rok). S ohledem na dlouhodobé trendy v České republice a zahraničí lze očekávat sblížování měrné produkce komunálního odpadu v rámci ORP Varnsdorf a ČR, a to na úroveň zhruba 300 kg SKO/obyv.*rok. V této souvislosti je však nutné pozornit na skutečnost, že v údajích o produkci je započítána i produkce subjektů mimo obce, které produkují odpady skupiny 20. Údaje o produkci z obcí znázorňuje následující tabulka.

Tabulka č. 96: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Varnsdorf	20 396	10 192,21	499,72	4 010,85	196,65	192,05
Ústecký kraj	826 764	308 947,74	373,68	183 100,71	221,47	206,01

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 97 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 70,98 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 72,3 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 29,02 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 130,12 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 13,6 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Složení komunálního odpadu

Nejvýznamnějšími druhy komunálních odpadů dle produkce v rámci ORP Varnsdorf jsou směsný komunální odpad ('200301'), objemný odpad ('200307'), kovy ('200140'), papírové a lepenkové obaly ('150101') a vyřazené elektrické a elektronické zařízení ('200136'). Hmotnostně nejvýznamnější je přitom směsný komunální odpad, ostatní druhy komunálního odpadu jsou méně významné.

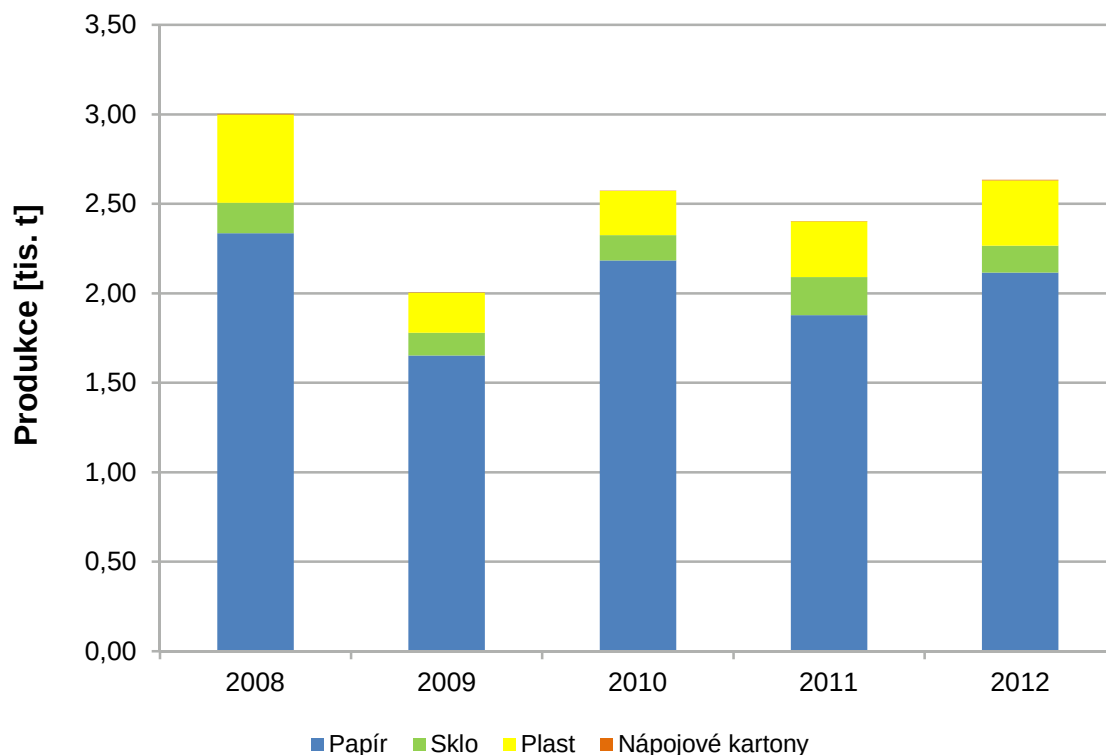
Jak vyplývá z odpovídajících dat za celou Českou republiku, pak složení komunálního odpadu v rámci ORP Varnsdorf neodpovídá průměrnému složení produkce jednotlivých druhů komunálního odpadu v ČR. Zatímco v rámci ORP Varnsdorf představuje zastoupení SKO zhruba 45 % celkové produkce KO, pak v rámci celé ČR je to 66 % (bez započítání využitelných odpadů skupiny 1501). Obdobné je to v případě objemného odpadu (19 % v rámci ORP Varnsdorf ve srovnání s 10 % v rámci celé ČR), ale i odděleně sbíraného recyklovaného odpadu (23 % v rámci ORP Varnsdorf ve srovnání s 9 % v rámci celé ČR). Jedním z vysvětlení těchto rozdílů je dlouhodobá zkušenost obcí ORP Varnsdorf se systémem tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu, který je systematicky (a ve spolupráci obcí a svozovou firmou) rozvíjen již od konce 90. let minulého století. Formulace dalších důvodů těchto rozdílů by měly být předmětem dodatečné analýzy.

Tabulka č. 97: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	2 336,91	1 652,86	2 184,21	1 877,84	2 115,58
Sklo	150107, 200102	168,54	126,05	140,60	212,85	151,04
Plast	150102, 200139	494,21	223,87	247,20	311,78	364,46
Nápojové kartony	150105	3,51	1,23	1,89	2,13	2,93
Celkem separovaný sběr		3 003,17	2 004,01	2 573,90	2 404,60	2 634,01

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 23: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Klasický tříděný sběr využitelných složek komunálního odpadu, jako je papír, plasty, sklo (barevné, bílé) a nápojové kartony doplňuje (nejen) v poslední době: a) nádobový sběr textilu; b) nádobový a pytlový sběr bioodpadu; c) nádobový sběr elektroodpadu, resp. kovů; d) nádobový sběr baterií.

V návaznosti na plnění cílů POH je klíčový především rozvoj tříděného sběru a využití bioodpadu, a to nejen bioodpadu pocházejícího z veřejné zeleně, ale i bioodpadu, který pochází z domácností (především bioodpad ze zahrad a současně i rostlinné zbytky potravin). Víceméně nesystémové nakládání s bioodpady nahrazuje využití bioodpadu v komunitních kompostárnách, resp. zařízeních dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Hlavním cílem zavádění systémů nádobového sběru, který doplňuje v některých případech fungující sběr v rámci systému sběrných dvorů, je snaha připravit

obecní systémy nakládání s bioodpady na chystané legislativní změny (především povinné zavádění systémů tříděného sběru). Stále však chybí úzká spolupráce s odbytovým sektorem (především zemědělci) a zjišťování jejich potřeb.

Nádobový sběr textilu je fenoménem posledních zhruba 6 měsíců, kdy v obcích ORP Varnsdorf začala své služby nabízet firma Dimatex CS s.r.o. Výsledkem bylo vybavení obecních systémů bílými kontejnery na textil, obuv a hračky. Z průběžného hodnocení systému vyplývá, že občané tyto nádoby využívají, což vzhledem k zastoupení tohoto materiálu v domovním odpadu (zhruba 5,5 %) znamená nezanedbatelný potenciál snížení množství produkovaného domovního odpadu (především SKO).

Zpětný odběr elektrozařízení probíhá v obcích ve spolupráci s vybranými kolektivními systémy (především Asekol, Elektrowin a Ekolamp). Ve vybraných obcích probíhá tříděný sběr prostřednictvím kontejnerů na elektroodpad rozmístěných po obci a chráněných proti krádežím, většinou jsou však elektrozařízení sbírána v rámci sběrných dvorů (míst), kde je minimalizováno riziko přijetí neúplných zařízení, resp. krádeží (sběrné dvory jsou většinou dostatečně zabezpečeny proti krádežím).

Tříděný sběr baterií se realizuje pomocí kontejnerů umístěných ve veřejných budovách (obecní úřady, školy a školky apod.) a vzniká ve spolupráci s kolektivním systémem Ecobat.

Úspěšnost systému tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu v rámci ORP Varnsdorf dokládá umístění v soutěži o Skleněnou popelnici, ve které se obce ORP Varnsdorf každým rokem umísťují na předních příčkách. Jak je patrné z předchozí tabulky, pak narůstá množství vytríděného plastu a nápojových kartonů, na hodnoty z roku 2008 se postupně vrací i množství papíru, pouze množství skla postupně klesá. Nicméně je třeba zdůraznit, že se jedná nejen o obalový odpad z obcí, ale i od firem.

Tabulka č. 98: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Varnsdorf	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	20 396	854,27	41,88	28,41
Sklo	(150107, 200102)		133,61	6,55	8,13
Plast	(150102, 200139)		185,59	9,10	8,90
Nápojové kartony	(150105)		2,25	0,11	0,08
Kovy	(200140, 150104)		1 713,27	84,00	23,31

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 98 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 40,38 %, produkce skla tvoří 88,46 %, produkce plastů tvoří 50,92 % a produkce nápojových kartonů tvoří 76,79 %, z celkové produkce těchto odpadů,

vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z firem.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u skla, plastů a nápojových kartonů a vyšší u papíru a kovů. Průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tabulka č. 99: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Varnsdorf	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	20 396	20,69	17,63
Plast	(150102, 200139)		8,79	7,66
Sklo	(150107, 200102)		6,47	7,85
Nápojové kartony	(150105)		0,13	0,13
Kovy	(200140, 150104)		91,14	29,95

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 99 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj na stejné úrovni. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů (databáze EKO-KOM, a.s.) vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u skla, plastů a nápojových kartonů a vyšší u papíru a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy

ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka č. 100: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Ústecký kraj	18,26	8,01	8,18	0,14	26,72	61,31
(0 až 500 obyv. včetně)	9,97	13,13	12,69	0,17	1,40	37,36
(501 až 1000 obyv. včetně)	9,73	11,54	11,70	0,21	2,67	35,84
(1001 až 4000 obyv. včetně)	11,38	9,91	9,68	0,15	3,02	34,14
(4001 až 10000 obyv. včetně)	15,30	6,60	7,78	0,15	44,02	73,84
(10001 až 20000 obyv. včetně)	16,98	6,76	7,22	0,14	30,81	61,92
(20001 až 50000 obyv. včetně)	14,89	7,55	7,26	0,08	6,19	35,98
(50001 až 100000 obyv. včetně)	28,01	6,67	6,90	0,13	49,92	91,63
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Ústeckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 1001 do 4000 obyvatel (v ORP Varnsdorf se ve stejné velikostní kategorii nachází obce Dolní Podluží a Chřibská). Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 50001 do 100000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídají v ORP žádná města. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 338 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji o mnoho řidší, přičemž hustota sběrné sítě v Ústeckém kraji je 160 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Bílina, ORP Podbořany, či ORP Žatec) vykazuje ORP Varnsdorf výrazně nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je výrazně podprůměrná (nádobový sběr je doplně o pytlový sběr).

Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tabulka č. 101: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0,00	0,00	0,00	0,00	1456,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	7157,90	1485,33	1635,80	1737,63	1169,07
190902	Kaly z čištění vody	452,00	443,00	607,00	367,00	372,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	31,05	49,58	47,32	30,43	106,57

040221	Odpady z nepracovaných textilních vláken	94,71	62,31	89,49	71,46	55,69
--------	--	-------	-------	-------	-------	-------

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Jak vyplývá z přehledu pěti množstevně nejvýznamnějších druhů BRO na území ORP Varnsdorf, pak klíčovou úlohu hrál v roce 2012 odpad z výroby alkoholických a nealkoholických nápojů, resp. suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování. Jedná se o odpadový tok, který až do roku 2012 nebyl vykazován, jeho význam je proto vzhledem k dlouhodobým trendům diskutabilní. Dalšími významnými druhy BRO v rámci analyzovaného ORP jsou kaly z čištění komunálních odpadních vod, resp. kaly z čištění vody, které představují významný potenciál pro další využití v rámci procesu kompostování, resp. výroby bioplynu. Odpady pocházející z textilních vláken (zpracovaných či nepracovaných) pochází z textilního průmyslu, který je stále ještě významným způsobem zastoupen v rámci ORP.

V budoucím období lze očekávat nárůst produkce BRO v podobě organických odpadů vznikajících na území obce (veřejná zeleň, odpad ze hřbitovů a městských parků apod.) a z činnosti domácností (odpady ze zahrad, organické zbytky z kuchyní). Produkce odpadu z čištění komunálních odpadních vod bude mít stabilní úroveň i v následujících letech.

Tabulka č. 102: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	19 107,62	11 548,00	12 365,36	12 770,03	13 334,95
z toho celková produkce BRKO	8 464,46	7 743,33	8 169,85	7 724,49	8 456,23

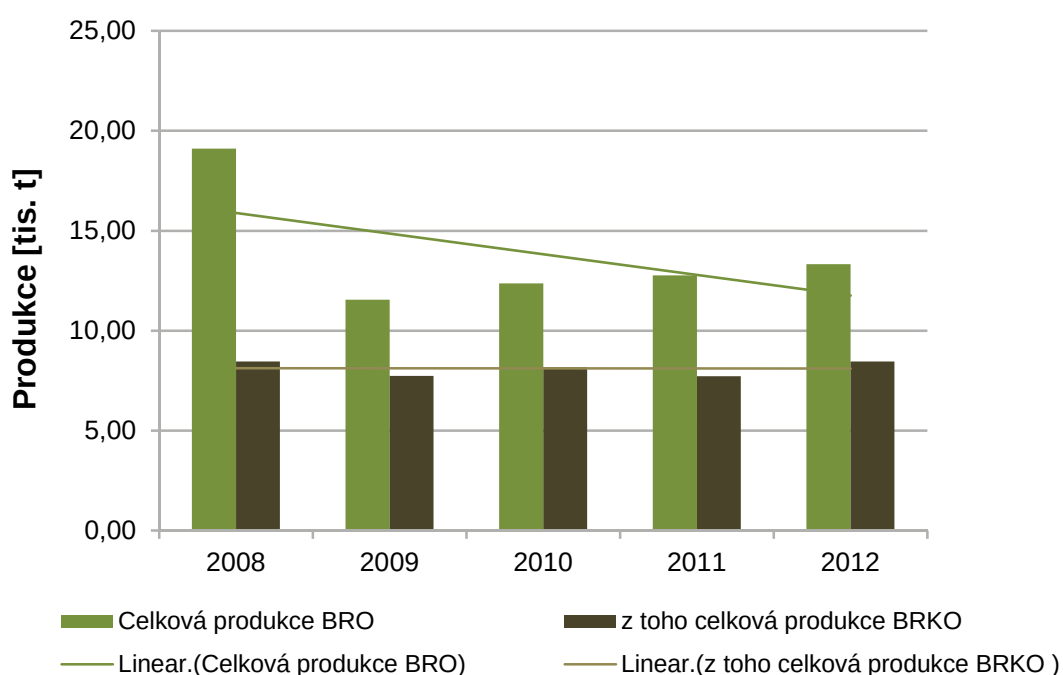
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 102 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.).

Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně).

V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Graf č. 24: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Jak je patrné z časové řady, pak po mírném propadu produkce BRO, resp. BRKO, mezi lety 2008 a 2009 dochází k nárůstu produkce BRO, resp. BRKO, v následujících letech 2009 - 2012. Lze očekávat, že s intenzifikací tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony, kovy, textil, elektrozařízení, baterie apod.) se bude zvyšovat podíl organické složky komunálního odpadu (hmotnostně však dojde pouze k nepatrnému navýšení produkce).

Z hmotnostních údajů o produkci BRO a BRKO je patrné, že existuje významný potenciál pro vytvoření systému odděleného sběru a následného využití bioodpadu v procesu kompostování a anaerobní digesce. Vzhledem k absenci systémového přístupu k tříděnému sběru bioodpadu a jeho využití nelze očekávat významný příspěvek ORP Varnsdorf k plnění cílů směrnice o skládkování odpadu (situace je však obdobná i v jiných regionech České republiky).

Tabulka č. 103: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. Č. 200201 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Varnsdorf	20 396	6 565,38	321,90	0,00	0,00
Ústecký kraj	826 764	249 410,57	301,67	14 397,61	17,41

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 103 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 77,6 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 22,4 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 33,75 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 19,53 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden ve všech obcích ORP Varnsdorf (komunitní kompostování pouze v obci Varnsdorf a Jiřetín pod Jedlovou). Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém zatím není zaveden.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka č. 104: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

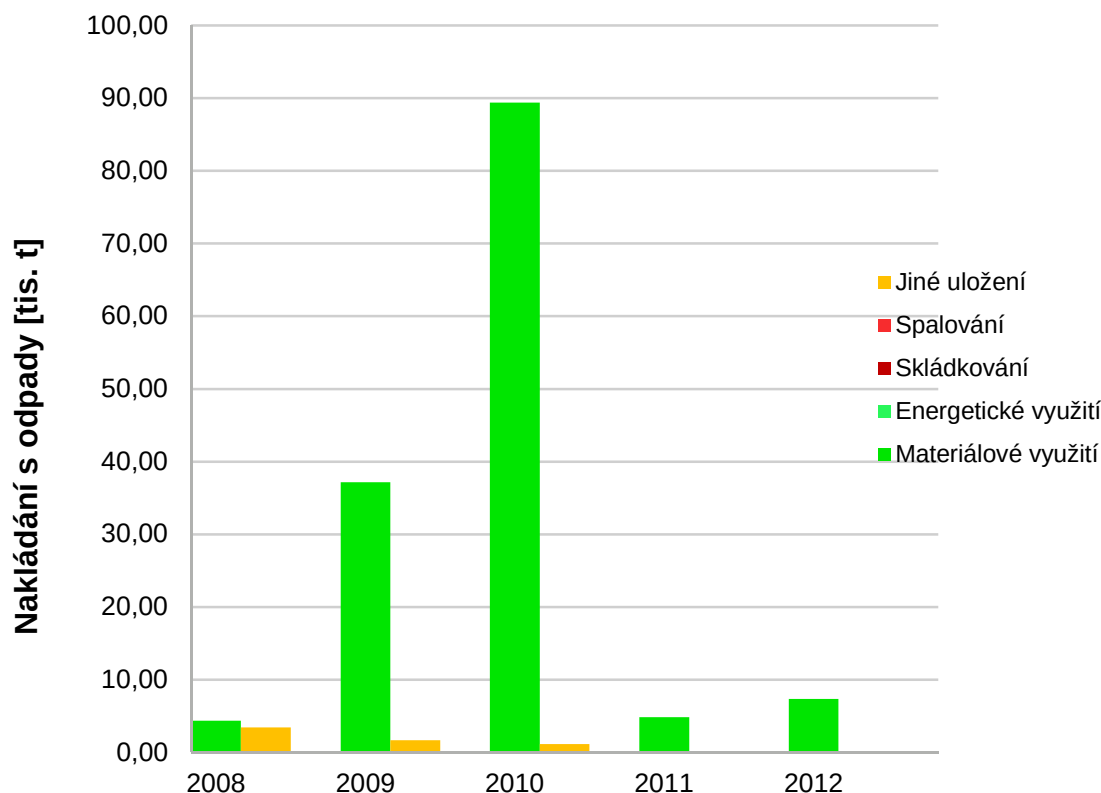
Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	19 424,12	4 371,25	37 157,37	89 413,46	4 839,91	7 350,30
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		29,87	4,43	66,12	279,26	14,88	21,25
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	19 227,73	4 371,25	37 157,37	89 413,46	4 839,91	7 350,30
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		29,57	4,43	66,12	279,26	14,88	21,25
Celková produkce odpadů		65 019,69	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení	3 451,00		1 683,00	1 163,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	3 451,00		1 683,00	1 163,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Pozn. údaje za rok 2010 naznačují, že míra využití celkové produkce odpadů je vyšší než 100 %. Původ této skutečnosti je neznámý.

Z údajů o materiálovém využití odpadu v roce 2012 vyplývá, že předmětem materiálového využití jsou zejména papírové a lepenkové obaly, vyřazené elektrické a elektronické zařízení a kovy. Skládování je především směsný komunální odpad a objemný odpad, a to na území jiné ORP.

Graf č. 25: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nakládání s odpady v rámci ORP Varnsdorf odpovídá dostupnosti zařízení v daném území. Vzhledem k tomu, že se na území ORP Varnsdorf nenachází žádné zařízení na odstranění odpadu (skládka Rožany, kterou až do konce roku 2012 využívaly všechny obce ORP Varnsdorf, leží na území ORP Rumburk; spalovna se na daném území rovněž nenachází a nejbližší zařízení na energetické využití v rámci ČR se nachází v Liberci), pak celkové odstranění v roce 2012 je nulové. Ze stejného důvodu je jediným způsobem využití recyklace odpadu (neboli materiálové využití). Materiálově je využíván zejména odpad, který je předmětem odděleného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, kovy), ale i stavební a demoliční odpad. V současné době se využívá zhruba 20 % odpadu, vznikajícího na území ORP (a v rámci ORP také využitého) a v nejbližší budoucnosti nelze očekávat výrazné navýšení využití s cílem přispět ke splnění cílů POH ČR. Změny v jednotlivých způsobech nakládání s odpady mohou nastat pouze v okamžiku existence jednotné koncepce nakládání s odpady v rámci ORP Varnsdorf a ORP Rumburk a investic do zařízení na nakládání s odpady (především zařízení na odstranění odpadu, které po uzavření skládky Rožany v regionu chybí).

Tabulka č. 105: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008 – 2012

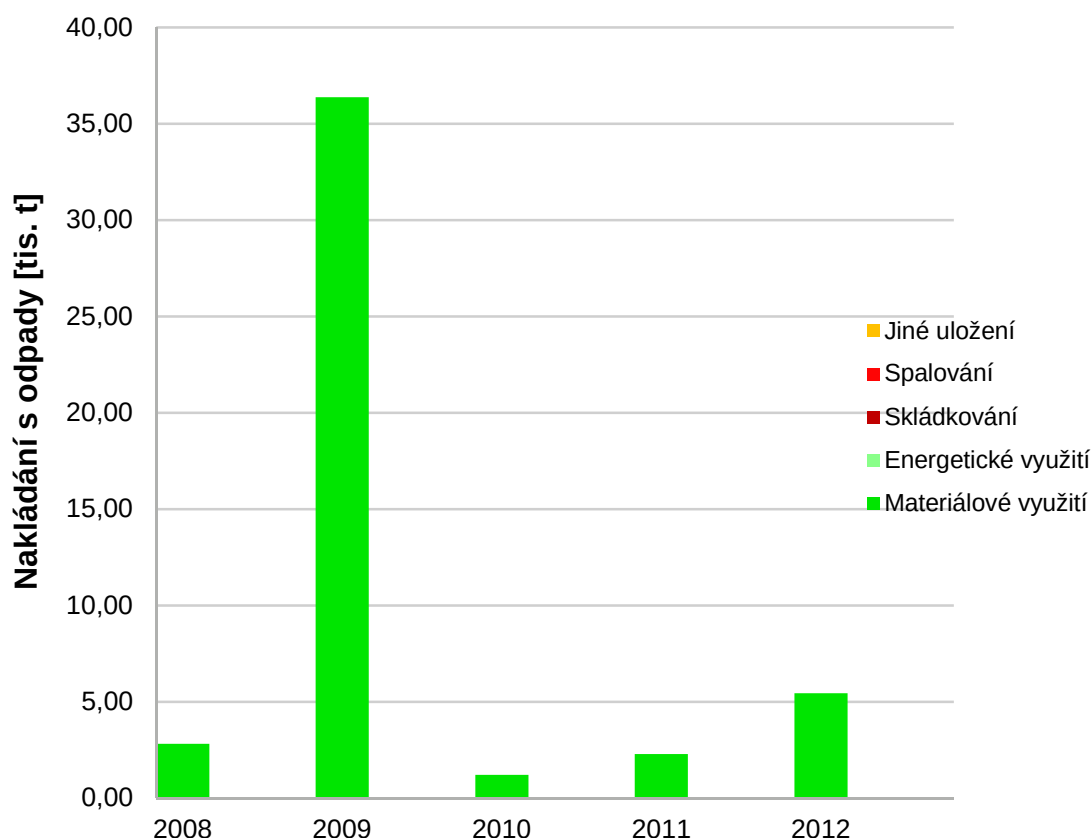
Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	2 244,13	2 825,57	36 374,89	1 203,70	2 281,64	5 444,73
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			20,36	15,58	209,76	6,66	18,77	37,92
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	2 062,52	2 825,57	36 374,89	1 203,70	2 281,64	5 444,73
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			18,71	15,58	209,76	6,66	18,77	37,92
	Celková produkce KO [t]		11 021,91	18134,98	17340,99	18078,51	12156,49	14359,52
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Pozn. údaje za rok 2009 naznačují, že míra využití celkové produkce odpadů je vyšší než 100 %. Původ této skutečnosti je neznámý.

Po bližší analýze materiálového využití komunálního odpadu je zřejmé, že materiálové využití se týká zejména tříděných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, nápojové kartony, kovy a obalové materiály viz následující tabulka).

Graf č. 26: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

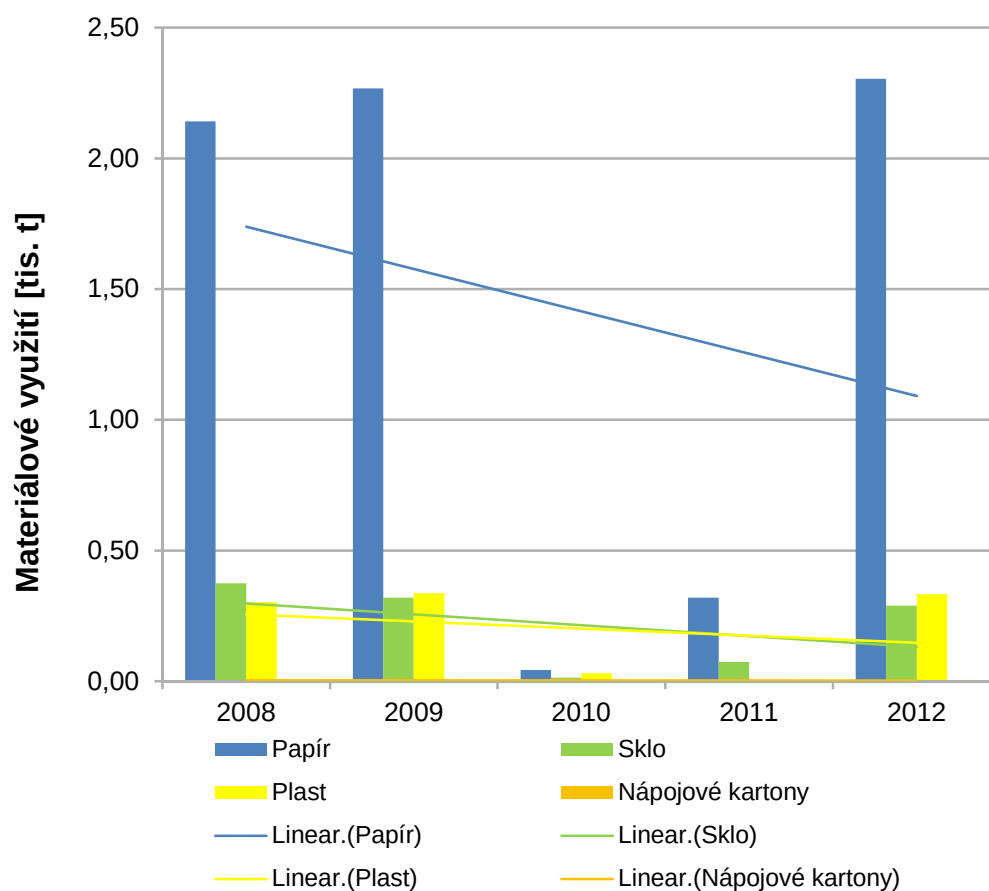
Pro nakládání s KO, resp. SKO, platí to, co bylo řečeno v případě nakládání s odpady jako celkem. Na území ORP Varnsdorf chybí zařízení na odstranění s odpady, až do roku 2012 byla využívána skládka Rožany (ORP Rumburk), avšak po ukončení činnosti této skládky je odpad odstraňován na území Libereckého kraje (obec Volfartice). V zimních měsících a nedostatku odpadu je odpad přepravován do zařízení na energetické využití odpadu Termizo Liberec. Z časové řady je patrné, že od roku 2010 narůstá podíl materiálového využití KO, a to až na úroveň zhruba 38 % komunálního odpadu. Nakládání s komunálními odpady v rámci ORP Varnsdorf tak významným způsobem přispívá k naplňování cíle 50 % recyklace komunálního odpadu, jakkoli tohoto cíle zatím není dosaženo.

Tabulka č. 106: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008 – 2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2141,10	2267,51	42,71	319,62	2304,26
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	374,52	319,54	13,83	74,07	289,20
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	302,73	336,38	31,12	2,64	332,97
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	3,79	4,24	1,64	0,80	4,58
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 27: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

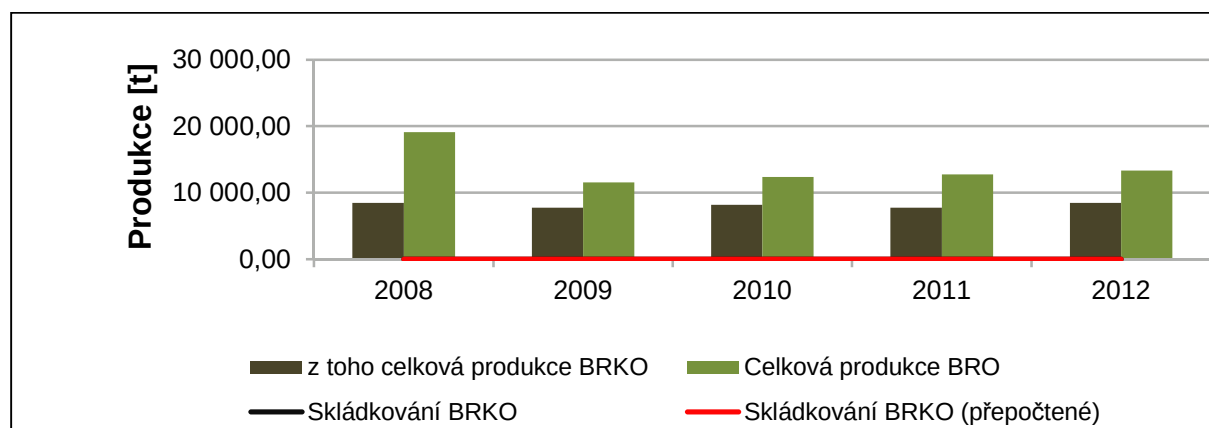
Jak vyplývá z předchozích analýz, pak ORP Varnsdorf vykazuje vysokou míru třídění využitelných složek komunálního odpadu. Především se to týká třídění a materiálového využití papíru (a to i přes propad v letech 2010 a 2011). Podobné propady lze však zaznamenat i v případě komodit sklo, plasty a nápojové kartony, kdy rok 2012 představuje rok návratu na předkrizovou úroveň tříděného sběru a využití vybraných složek komunálního odpadu. Ostatní způsoby nakládání s využitelnými složkami komunálního odpadu (energetické využití, skládkování) nejsou vykazovány, protože příslušná zařízení leží na území jiných ORP. S intenzifikací tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu lze očekávat postupný nárůst produkce jednotlivých složek v rámci ORP Varnsdorf, a to i přesto, že již v současné době patří obce v rámci daného území k neúspěšnějším obcím v tříděném sběru v rámci Ústeckého kraje. Obecně lze říci, že veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití (kromě výmětu z třídící linky).

Tabulka č. 107: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání		DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]										
BRO	Využití	Materiálové využití			2 141,10	2 267,51	42,71	319,62	2 304,26	
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití			112,95	60,19	1,23	281,84	198,82	
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg/obyv. ⁻¹] ↓					
					148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Počet obyvatel v území ORP					20 581	20 651	20 656	20 503	20 396	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 28: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 – 2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Materiálové využití se týká pouze papíru, protože systematické třídění bioodpadu v rámci ORP se v současné době zatím nerealizuje. Občané mají možnost využívat nádobového a pytlového sběru bioodpadu pouze v ojedinělých případech (resp. možnost využít sběrných dvorů). Materiál, který vzniká z veřejné zeleně, je využíván v rámci spolupráce se zemědělskými podniky a do režimu odpadů většinou nevstupuje.

Finanční analýza

Tabulka č. 108: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v tis. Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	433,95	487,03	462,25
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	11.422,86	11.888,5	11.350
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	3.696,17	3.739,27	3.924,3
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	11,36	6,18	7,15
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	1.272,56	1.392,22	1.782,7
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	320,99	275,12	401,56
Celkové náklady		17.157,89	17.788,32	17.927,96

Zdroj: ÚFIS (2014), Ministerstvo financí

Tabulka č. 109: Vybrané příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Pods skupení položek	Položky	Příjmy v tis. Kč/rok		
		2010	2011	2012
1333	Poplatky za uložení odpadů	759,79	0	0
1337	Poplatek za komunální odpad	7.032,95	7.334,85	469,71
1338	Registrační a evidenční poplatky za obaly	0	0	0
1340	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	0	0	6798,04
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	32,4	33,05	20,1
Celkové příjmy		7.825,14	7.367,9	7.287,85

Zdroj: ÚFIS (2014), Ministerstvo financí

V souvislosti s interpretací dat v tabulce je nutné uvést, že v tabulce nejsou uvedeny příjmy ze smluvních závazků. Do příjmů ze smluvních závazků se zařazují příjmy za provoz sběrné sítě ke zpětnému odběru obalových odpadů a za jejich využití, od společnosti EKO-KOM, a.s. (tvoří velkou část příjmů), ze známkového systému poplatků, z přímých smluv s občany a ze smluv o zapojení malých firem a živnostníků do systému nakládání s odpady obce.

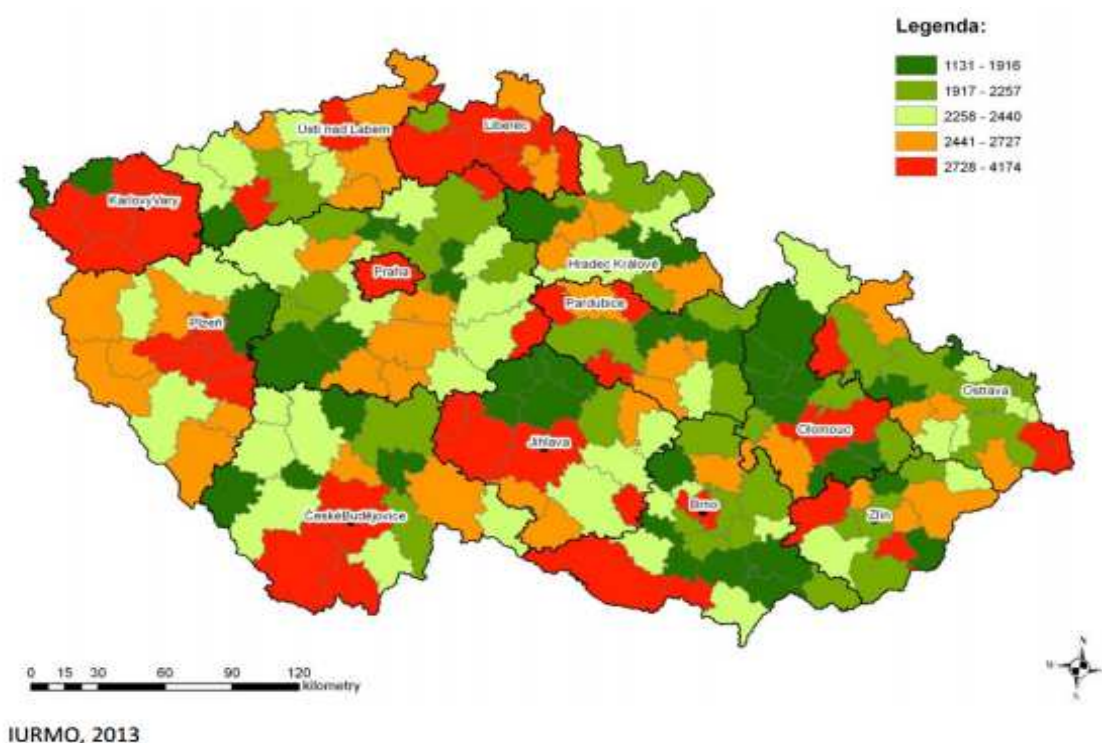
Jak je patrné z tabulek nákladů a příjmů systému odpadového hospodářství (zdroj dat: ÚFIS), pak informace o příjmech obsahuje pouze nekompletní data o zdrojích příjmů z odpadového hospodářství. Patrné je to především v položce 1340 (místní poplatek), kdy tuto příjmovou položku vykazuje pouze město Varnsdorf, ale ostatní obce s místním poplatkem nikoli. Některé obce v rámci ORP dokonce nevykazují v rámci databáze ÚFIS žádné příjmy, což potvrzuje, že vypovídací schopnost dat je pouze velmi omezená. To platí bohužel i o nákladech odpadového hospodářství. Z křížového porovnání údajů (ÚFIS) s údaji, které vykazují obce pro AOS EKO-KOM, a.s., vyplývá, že se údaje zásadním způsobem liší. Z tohoto důvodu je jakákoli praktická využitelnost dat z tabulek 16a a 16b velmi omezená, protože by vedla k zavádějícím závěrům.

Pro tvorbu jakéhokoli koncepčního dokumentu proto doporučujeme využít data reportovaná obcemi AOS EKO-KOM, a.s., která obsahují všechny druhy příjmů (vč. příjmů z prodeje druhotných surovin, příjmů od povinných osob a rekreantů, resp. další příjmy) doplněná o údaj o výši odměny od AOS EKO-KOM, a.s. I v případě nákladů odpovídají reportovaná data realitě obecních systémů nakládání s odpady, a proto je i jejich praktická využitelnost vyšší.

Náklady odpadového hospodářství v rámci ORP Varnsdorf

Z následujícího obrázku lze pozorovat, že průměrné náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem v ORP Varnsdorf v roce 2012 dle studie společnosti IURMO s názvem „Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR: za rok 2012“ (2013) činí 2.728 – 4.174 Kč/t. Průměrnou hodnotou za celou Českou republiku je 2.549 Kč/t, což znamená, že náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem v ORP Rumburk jsou vyšší než je průměr České republiky.

Graf č. 29: Průměrné náklady na SKO v jednotlivých ORP v České republice v Kč/t (2012)

Zdroj: IURMO (2013)

Následující mapa (IURMO, 2013) uvádí průměrné náklady na separovaný sběr využitelných složek komunálního odpadu bez členění na jednotlivé materiálové toky (papír, plasty, sklo). Z uvedeného vyplývá, že průměrné náklady na separovaný sběr v ORP Varnsdorf dosáhly v roce 2012 úrovně 3.784 – 4.476 Kč/t. Průměrné náklady za celou ČR přitom činily 4.679 Kč/t, za Ústecký kraj dokonce 5.735 Kč/t, z čehož vyplývá, že nákladově patří ORP Varnsdorf mezi ORP s nižšími než průměrnými náklady na separaci a využití využitelných složek komunálního odpadu. Situace v jednotlivých složkách separovaného sběru je zřejmá z následující tabulky:

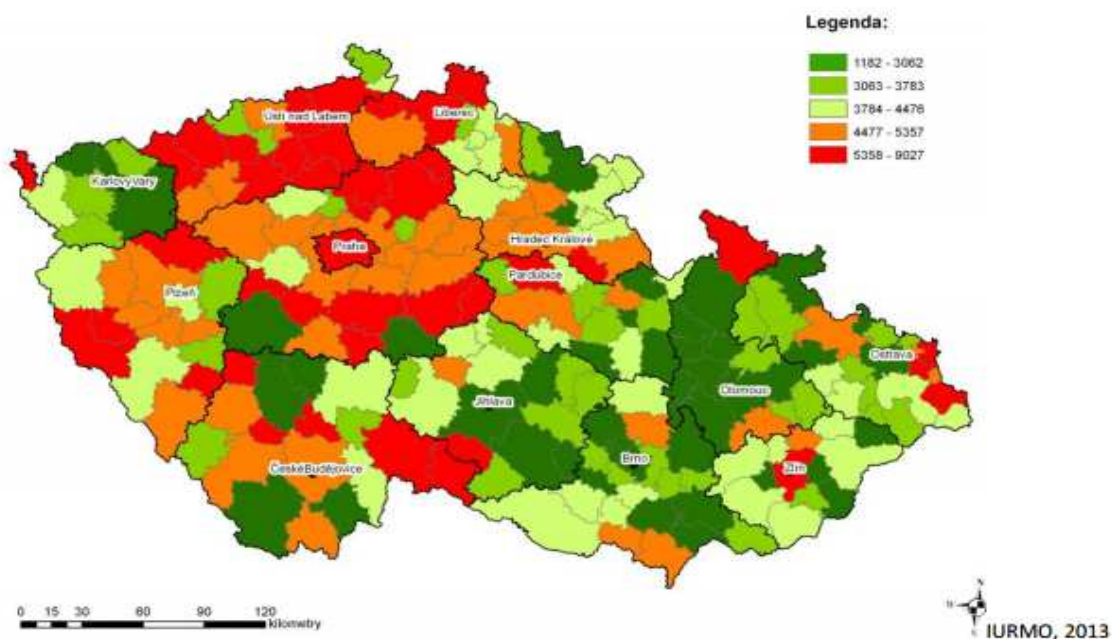
Tabulka č. 110: průměrné náklady na separovaný sběr

	ORP Varnsdorf Kč/t	ČR Kč/t	Ústecký kraj Kč/t
Papír	992 – 2.502	4.297	5.157
Plasty	2.147 – 4.889	7.764	8.126
Sklo	2.459 – 6.751	1.987	2.950

Zdroj: IURMO (2013)

Z tabulky je zřejmé, že náklady na separovaný sběr papíru a plastů jsou v ORP Varnsdorf nižší než náklady ČR a Ústeckého kraje (a to zhruba poloviční), v případě skla je tomu ale naopak. Hlavním důvodem může být především oddělený sběr čírého a směsného skla, které je nákladově náročnější, než v případě, kdyby bylo sklo separováno v rámci jednoho kontejneru.

Graf č. 30: Průměrné náklady na separovaný sběr využitelných složek komunálního odpadu v jednotlivých ORP v České republice v Kč/t (2012)

Zdroj: IURMO (2013)

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka č. 111: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané	Co nejnížší platba za KO Svoz KO v preferované frekvenci (většinou týdně/14 denní) Dostupné nádoby na tříděný sběr (co nejnížší dochozí vzdálenost) Dostupný sběrný dvůr v obci (vč. otevíracích hodin odpoledne a o víkendu) Nabídka doplňkových služeb (pytlový sběr, mobilní svoz NO, stavebních odpadů apod.) Dostupné informační zdroje o odpadech (webové stránky obce, vývěska, místní časopis, letáky apod.)	Ztráta důvěry v představitele obce Neochota platit za KO (neplatiči) Neochota pořídit si sběrnou nádobu (především v systémech s úhradou dle §17 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech) Zakládání černých skládek (nepořádek kolem sběrných nádob na využitelné složky) Spalování KO v domácích topeništích Znečišťování obsahu sběrných nádob na využitelné složky Neochota k výstavbě zařízení na nakládání s odpady v obcích (NIMBY)	Obvyklé způsoby komunikace (webové stránky obce, místní časopis, místní rozhlas) Kulturní akce (vč. environmentální resp. odpadové tematiky) Obecně závazná vyhláška Letáky ve schránkách	Komunikační strategie pro celé ORP a pro danou obec Aktivní zapojování občanů do dění v OH obce Optimalizace sběrné sítě (velikost a frekvence svozu nádob, dostupnost nádob) Rozšiřování nabízených služeb (komplexní služby vč. vynášky; vybavenost sběrného dvora vč. otevírací doby; mobilní svoz min. 2x ročně; pytlový sběr atp.)
2.	Rekreanti	Dostupné nádoby na KO a tříděný sběr Individualizovaná platba za KO (zohledňující sezónnost produkce KO) Pytlový sběr KO a využitelných složek Možnost využívat sběrný dvůr i bez trvalého bydliště (vč. otevíracích hodin o víkendu)	Ukládání odpadu v lokalitách mimo sběrná místa (černé skládky) Spalování odpadu (nejen listí) Vyhýbání se platbě za KO (černí pasažéři) Import odpadu z měst a odstraňování v místě rekreace	Obvyklé způsoby komunikace (webové stránky obce, místní časopis, místní rozhlas) Obecně závazná vyhláška Letáky ve schránkách	Komunikační strategie pro danou obec Optimalizace sběrné sítě (pytlový sběr, menší objem sběrných nádob - např. 80 l) Rozšíření nabízených služeb (sběrný dvůr vč. otevírací doby odpoledne a o víkendu; mobilní svoz NO a OO o víkendu)

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
3.	Živnostníci	Co nejnížší platba za KO Možnost využít systému obce (i když za úplatu) Minimální administrativní zátěž	Zneužívání systému obce (bez platby za KO) Vyhýbání se platbě za KO (problém evidence obce vs. svozové společnosti)	Obvyklé způsoby komunikace (webové stránky obce, místní časopis, místní rozhlas) Obecně závazná vyhláška Osobní návštěvy zástupců obce	Komunikační strategie (informování o povinnostech ze zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech) Pravidelné kontroly plnění povinností (sankce nahradit motivací) Možnost využívat infrastruktury obce (vč. ceníku služeb)
4.	Představitelé obce	Vytvoření transparentního, srozumitelného a jednoduše pochopitelného systému nakládání s KO v obci Vytvoření efektivního systému nakládání s KO v obci (minimální rozdíl příjmy - výdaje) Vytvoření vyhovujících komunikačních kanálů s občany Udržování čistoty veřejných ploch a komunikací v obci	Nedostatečné příjmy (příjmy od obyvatel, příjmy z prodeje druhotných surovin, příjmy od živnostníků) Nedostatečné kapacity na odstranění odpadu (skládka) Nedostatečná vybavenost území dalšími zařízeními na nakládání s odpady (kompostárny, třídící linky apod.) - zdražování obecního systému Ztráta politického kapitálu (důvěry občanů)	Jednání Dobrovolného svazku obcí Tolštejn Jednání Sdružení pro rozvoj Šluknovska Telefonické rozhovory	Strategie rozvoje odpadového hospodářství v rámci ORP Optimalizace sítě zařízení na nakládání s odpady v rámci ORP Meziobecní spolupráce

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
5.	Svozové společnosti	Maximalizace zisku (u soukromých společností bez majetkové účasti obce) Úspory nákladů (optimalizace využití zařízení v daném regionu) Rozšiřování svozové oblasti (úspory z rozsahu) Spokojenost zákazníka (představitelů obce) Optimalizace využití kapacit zařízení na nakládání s odpady Rozšiřování komplexu nabízených služeb (např. sběr a svoz bioodpadů)	Kartelové dohody (omezení hospodářské soutěže) Neplatné povolení k nakládání s odpady Konání v rozporu se smlouvou s obcí (ohrožení kvality poskytované služby)	Smlouva o dílo Telefonické rozhovory Osobní rozhovory	Zapojení do meziobecní spolupráce Společné výběrové řízení na zajištění odpadových služeb v rámci ORP
6.	Provozovatelé zařízení	Maximální využití nabízených kapacit zařízení Potenciální rozšiřování kapacit s rostoucí poptávkou Garance dlouhodobých smluv s oprávněnými osobami a původci odpadu Maximalizace zisku	Nenaplnění kapacity zařízení na využití odpadu (rostoucí provozní náklady) Zákaz skládkování odpadu po roce 2023 - 2025	Komunikace přes svozovou společnost (osobní rozhovory, písemná korespondence, telefonické rozhovory)	Optimalizace kapacit a umístění zařízení dle potenciálu produkce v rámci ORP (jako jeden z efektů meziobecní spolupráce)

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
7.	Školská zařízení	Spolupráce s obcemi, nevládními organizacemi a odpadovými firmami na vzdělávání dětí a mládeže (vzdělávací programy, exkurze, 'ekologické dny' se soutěžemi apod.) Vybavení školských zařízení sběrnými nádobami (využitelné složky, baterie, elektrozařízení) a informačními materiály (např. letáky)	Bezpečnostní rizika se sběrem baterií a elektroodpadů Hygienická rizika se sběrem využitelných složek	Pravidelná jednání s představiteli škol Besedy s žáky a studenty Letáky resp. jiné informační předměty na nástěnkách Kulturní akce (vč. environmentální a odpadové problematiky)	Strategie environmentální výchovy a vzdělávání v oblasti OH v rámci ORP Zapojení školských zařízení do dění v OH obce (úklidové akce; 'odpadová policie', neboli kontrola obsahu sběrných nádob na SKO a využitelné složky apod.),
8.	Nevládní organizace	Výchova a osvěta veřejnosti (vč. dětí) Podpora prevence vzniku a minimalizace odpadů Snížení množství odpadu ukládaného na skládky Zvýšení materiálového využití odpadu	Tvorba negativních konotací souvisejících s odpady Averze vůči výstavbě nových zařízení na nakládání s odpady	Obvyklé způsoby komunikace (webové stránky, newsletter, informace v místním tisku apod.) Environmentální akce (vč. odpadové tematiky) Letáky ve schránkách	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (způsob zapojení odborné veřejnosti) Aktivní zapojování nevládních organizací do dění v OH v rámci ORP ('public participation') Strategie environmentální výchovy a osvěty v oblasti OH v rámci ORP
9.	Média	Aktivní spolupráce obcí a odpadových firem na informování veřejnosti (poskytování informací) Zvýšení prodejnosti	Zkreslování informací Negativní informace o systémech nakládání s odpady	Místní a regionální tisk Regionální televize	Komunikační strategie (způsob spolupráce s médii) Zapojení médií do EVVO

Zdroj: rozhovory se zástupci obcí (2014)

Role jednotlivých cílových skupin v odpadovém hospodářství v rámci ORP Varnsdorf by měla být vymezena "Strategií rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (SROH)", která definuje mimo jiné i práva a povinnosti těchto cílových skupin a dále pak priority, cíle, nástroje a opatření rozvoje OH v regionu. Součástí této strategie je i "Komunikační strategie", která definuje základní parametry komunikace mezi jednotlivými cílovými skupinami navzájem, ale i vně region (sousední ORP, krajský úřad, sousední kraje, spolkovou zemí Sasko, resp. územními jednotkami Kreis, Ministerstvem životního prostředí ČR atd.). Cílem této strategie je minimalizovat komunikační

problémy a naopak využít potenciálu spolupráce jednotlivých cílových skupin na realizaci cílů SROH Šluknovského výběžku. Protože řada aktivit vybraných cílových skupin v odpadovém hospodářství (občané, živnostníci, rekreanti, zástupci obce) je determinována množstvím a kvalitou informační základny, pak neméně významnou je i „Strategie environmentální výchovy a vzdělávání“, která si klade za cíl pomocí „měkkých“ aktivit zvýšit povědomí odborné i neodborné veřejnosti o prioritách odpadového hospodářství v regionu a způsobu, jak těchto prioritních oblastí rozvoje dosáhnout.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka č. 112: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P. D		
1.	Finanční riziko	Zvyšování schodku rozpočtu na OH v obcích (rozdíl mezi příjmy a náklady)	3	4	12	Rozšíření portfolia příjmů do systému (kolektivní systémy na OEEZ, příjmy z DS, příjmy od živnostníků a subjektů napojených na systém obce) Proporcionální zvýšení platby za KO (dle zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech) tak, aby výše odpovídala výši nákladů obecního systému Meziobecní spolupráce na zajištění odpadových služeb (vč. společného výběrového řízení na zajištění svozu komunálního odpadu) Optimalizace nákladů obecního systému nakládání s odpady (sběrné nádoby, jejich objem a frekvence svozu)	obec
2.		Nedostatek prostředků na investice do technické infrastruktury v obcích	2	3	6	Meziobecní spolupráce Zajištění sběrné sítě AOS EKO-KOM, a.s., nebo svozovou společností (pronájem) Dotace z fondů EU	obce v celé ORP
3.		Zvyšování počtu neplatičů z řad občanů a živnostníků	2	3	6	Pravidelné kontroly ('motivace místo sankce') Sociální programy (zvýhodnění pro některé skupiny obyvatel - např. mladé rodiny s dětmi, důchodci apod.) Komunikační kampaně (zvyšování povědomí o důvodech zpoplatnění)	obec
4.		Pokles cen druhotných surovin a zvýšení nákladů na sběr a svoz využitelných složek KO	3	4	12	Dlouhodobé garance cen pro obce (ochrana před výkyvy cen)	trh (zprostředkovaně svozová společnost)
5.		Ohrožení (resp. zdražení) ukládání odpadu na skládce Volfartice	3	5	15	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (dlouhodobé priority nakládání s odpady) Meziobecní spolupráce (hledání společných řešení)	provozovatel skládky
6.		Nedostatečné investice do koncových zařízení v regionu	4	4	16	Dotace z fondů EU	obce v celé ORP

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P. D		
7.		Opravy místních komunikací a okolních nemovitostí (poškození vzniklé v důsledku přepravy odpadu)	2	4	8	Dotace z fondů EU Prostředky z národních zdrojů (MMR, MD)	obec
8.	Organizační riziko	Absence dostatečných kapacit na nakládání s odpady v regionu (resp. kraji)	4	5	20	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (dlouhodobé priority nakládání s odpady) Meziobecní spolupráce (společné investice) Dotace z fondů EU	obce v celé ORP
9.		Nemožnost optimalizovat svozové trasy a tím i přepravní náklady (GPS, pasparty)	2	3	6	Spolupráce se svozovou společností na optimalizaci svozových tras	obec + svozová společnost
10.		Zajištění nasmlouvané kvality služeb v zimě (nesjízdné komunikace, kopcovitý terén)	1	2	2	Koordinace svozu odpadu s čištěním komunikací Možnost náhrady (doplnění) kontejnerového sběru pytlovým	obec + svozová společnost
11.		Neochota hledat společné řešení OH v regionu	3	3	9	Meziobecní spolupráce	obce v celé ORP
12.	Právní riziko	Ukončení skládkování neupraveného komunálního odpadu v letech 2023 - 2025	5	5	25	Meziobecní spolupráce Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (dlouhodobé priority nakládání s odpady)	obce v celé ORP
13.		Definice nových povinností obcí v OH (např. povinnost vytvořit systém tříděného sběru a využití bioodpadu)	5	3	15	Meziobecní spolupráce Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (dlouhodobé priority nakládání s odpady)	obce v celé ORP

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P. D		
14.		Nové znění zákona v části věnující se platbám za KO (sjednocení třech typů plateb do jedné)	2	3	6	--	obce v celé ORP
15.	Technické riziko	Zhoršení technického stavu příslušné infrastruktury (sběrné nádoby, odpadkové koše, vybavení a zabezpečení sběrného dvora)	2	2	4	Dotace z fondů EU Spolupráce s AOS EKO-KOM, a.s., kolektivními systémy na OEEZ a svozovou společností na obnově technické infrastruktury	obec
16.		Zhoršení technického stavu zařízení na nakládání s odpady (mimo vlastnictví obce)	2	1	2	Dotace z fondů EU Společné projekty obcí (resp. svazku obcí) s podnikatelskými subjekty (PPP projekty)	provozovatel zařízení
17.		Zhoršení technického stavu komunikací, po kterých jezdí těžká technika s odpady a okolních nemovitostí	3	3	9	Dotace z fondů EU Prostředky z národních zdrojů (MMR, MD)	obce v postižených částech ORP
18.	Věcné riziko	Neplnění povinností vyplývajících z obecně závazné vyhlášky ('obec vs. občan resp. živnostník')	3	2	6	Kontrola ze strany pracovníků obce resp. sociální kontrola (tlak sousedů)	obec
19.		Neplnění podmínek smlouvy ('obec vs. svozová společnost')	2	4	8	Interní auditing	obec
20.		Změny v odměnách od AOS EKO-KOM, a.s. a kolektivních systémů na OEEZ	2	4	8	Komunikace s kolektivními systémy (obaly, OEEZ)	obec

Zdroj: rozhovory se zástupci obcí (2014)

Klíčovými riziky v oblasti odpadového hospodářství ORP Varnsdorf jsou rizika vyplývající z ukončení činnosti skládky KO Rožany (konec roku 2013) a současné přepravy komunálního odpadu z celé ORP

na skládku Volfartice (Liberecký kraj). V rámci ORP chybí strategie nakládání s odpady v případě, kdy by bylo ohroženo ukládání komunálního odpadu na skládku v jiném kraji, resp. ke zdražení tohoto způsobu nakládání s odpady. Chybí adaptační mechanismus na změny priorit ČR v nakládání s odpady (ukončení skládkování neupraveného odpadu do roku 2023 - 2025, povinný sběr a využití bioodpadu v obcích apod. a současně i kapacity na nakládání s využitelnými složkami komunálního odpadu, které jsou k využití často přepravovány na území jiného kraje. Na úrovni obcí v rámci celé ORP chybí personální kapacity na hledání optimalizačních opatření problémů v odpadovém hospodářství operativního charakteru (např. zvyšování schodku rozpočtu obcí na OH, zvyšování nákladů, problémy s vymahatelností plateb za KO apod.).

K dalším rizikům patří především prohlubování schodkového financování nakládání s odpady v obcích, které může být způsobeno plněním nových povinností (např. třídění a využití bioodpadu), ale i vývojem na trhu druhotných surovin (pokles cen využitelných složek komunálního odpadu).

Mezi opatření, která mají potenciál na snížení definovaných rizik, patří efektivnější využití prostředků ze strukturálních fondů EU a národních zdrojů, stejně jako vlastní aktivity obcí na zvýšení efektivity poskytovaných služeb (úprava smluvního vztahu se svozovou společností, úprava svozových tras apod.). Významným prvkem je i meziobecní spolupráce, resp. spolupráce s významnými partnery, které se mohou podílet na financování nákladů obcí (EKO-KOM, a.s., kolektivní systémy na elektroodpady a baterie).

Řešení rizik v závislosti na časovém horizontu by se mělo stát součástí Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku, která mimo jiné identifikuje příležitosti pro zintenzivnění meziobecní spolupráce na řešení společných problémů a která identifikuje možnosti, jak využít stávajících institutů pro přípravu projektů v odpadovém hospodářství určených k podpoře z fondů EU (např. MAS Šluknovsko, Sdružení pro rozvoj Šluknovska, Dobrovolný svazek obcí Tolštejn, Svazek obcí Sever apod.).

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

|

Tabulka č. 113 SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
1. Dlouholetá tradice v třídění využitelných složek KO (pravidelně skvělé umístění obcí v soutěži o Skleněnou popelnici)	1. Místní skládka uzavřena (konec 2013)/závislost na skládce na území jiného kraje
2. Blízkost příkladů dobré praxe (saské obce, Nový Bor, apod.)	2. Periferní region - vysoké logistické nároky na přepravu odpadů (resp. využitelných složek) do odpovídajících zařízení
3. Minimální zkušenost s tvorbou černých skládek (pouze nepořádek kolem sběrných nádob) a řešení problémů se starými zátěžemi	3. Legislativní bariéry využití kapacit zařízení na území okolních států (spolková země Sasko, Polsko)
4. Kvalitní personální zázemí pro přípravu projektů podpořených z fondů EU (vč. projektů přeshraniční spolupráce)	4. Rizikové socio-demografické složení obyvatelstva (věk, vzdělání, nezaměstnanost)
5. V blízkosti ORP se nachází překládací stanice (obec Varnsdorf), která slouží k shromažďování SKO za účelem přepravy ke konečnému odstranění	5. Lokální problémy s nepříznivými občany (nikoli však na území všech obcí)
	6. Nižší vybavenost systému tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu oproti průměru ČR
Příležitosti	Hrozby
1. Meziobecní spolupráce (optimalizace využití stávajících a nových kapacit, společná výběrová řízení apod.)	1. Ukončení skládkování neupraveného odpadu do roku 2024
2. Vyšší využití kapacit v zahraničí (spolková země Sasko, Polsko)	2. Zavedení nových povinností původců komunálního odpadu (např. sběr a využití bioodpadu)
3. Využití dotačních prostředků EU pro strategické projekty v OH	3. Omezení konkurence na trhu svozu a využití (resp. odstranění) odpadu (riziko zdražení služeb)
4. Zlepšení komunikace mezi cílovými skupinami v regionu (především obce - svozové společnosti - provozovatelé zařízení - nevládní organizace - školy)	4. Případné omezení dotačních prostředků pro projekty v OH
5. Tvorba Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku	5. Pokračující negativní vývoj socio-demografických charakteristik obyvatelstva
6. Vyšší třídění využitelných složek komunálního odpadu a jejich využití v blízkosti ORP sníží nároky na odstraňování odpadu mimo ORP	

Zdroj: rozhovory se zástupci obcí (2014)

Silnou stránkou odpadového hospodářství v rámci ORP je dlouhodobá podpora tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu (práce s veřejností), jež se projevuje i v nízkém sklonu k zakládání černých skládek, znečišťování obsahu sběrných nádob na využitelné složky KO a nižší produkci směsného komunálního odpadu (v rámci ORP se pouze ojediněle objevují případy odkládání odpadu kolem kontejnerů na využitelné složky KO). Slabé stránky vyplývají na jedné straně ze socio-demografických charakteristik a geografické polohy regionu a na druhé straně z omezeného kapacitního vybavení regionu zařízeními na odstranění (resp. využití) odpadu (v důsledku uzavření místní skládky odpadu a závislosti na skládce odpadu v sousedním kraji).

Příležitosti rozvoje odpadového hospodářství lze spatřovat ve využití synergických efektů meziobecní spolupráce (společná výběrová řízení, společné provozování kapacit, projekty z dotačních titulů EU apod.) a využití perifernosti regionu jako konkurenční výhody (možnost čerpat příklady 'dobré praxe' od saských a polských obcí, využití kapacit zahraničních zařízení apod.). Neméně významnou příležitostí je i tvorba společné 'Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku' a

‘Komunikační strategie’, která by měla posílit vazby mezi jednotlivými cílovými skupinami v regionu. Mezi vnější hrozby patří zejména skutečnosti, které jsou mimo sféru vlivu obcí v rámci ORP - např. legislativní omezení skládkování neupraveného odpadu po roce 2023-2025, zavedení nových povinností původců odpadu (vč. komunálního) jako je např. povinnost sběru a využití bioodpadu. Vedle toho je však třeba zvážit i adaptační politiku na pokračující negativní vývoj socio-demografických charakteristik obyvatelstva, které jsou však společným problémem periferních regionů Ústeckého (ale i např. Karlovarského, či Moravskoslezského) kraje. Významnou hrozbou je i potenciální omezení využití prostředků z dotačních programů EU (viz problém s ROP Severozápad).

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

ORP Varnsdorf je územně specifickým regionem (dopravní dostupnost, hospodářská struktura, socio-demografické složení obyvatel a jejich ekonomická situace apod.), což klade specifické nároky na organizaci odpadového hospodářství v obcích. Především se jedná o zabezpečení soběstačnosti v odstraňování odpadu, a to z důvodu relativně vysokých přepravních nákladů k nejbližším skládkám v regionu (38 km skládka Volfartice, 50 km skládka Ralsko, 58 km skládka Malšovice), resp. k zařízení na energetické využití odpadu (45 km ZEVO Termizo Liberec). Závislost obcí na zařízeních mimo ORP Varnsdorf, resp. přilehlé území (ORP Rumburk) zvyšuje riziko nárůstu nákladů na odpadové hospodářství.

Z tohoto důvodu je klíčovou výzvou, před kterou stojí nejen obce ORP Varnsdorf, ale i obce v rámci celého regionu Šluknovského výběžku, způsob odstraňování komunálního odpadu (směsného komunálního odpadu, objemného odpadu a dále nevyužitelných složek komunálního odpadu) s perspektivou let 2023-2025, kdy by mělo v České republice skončit ukládání neupraveného odpadu na skládky. S ohledem na současnou situaci v regionu se nabízí následující možnosti:

- otevření nové kazety skládky Rožany (za předpokladu vyřešení všech technických a právních problémů, dohody všech obcí v rámci ORP Varnsdorf a Rumburk na finanční záruce apod.), které vytvoří přechodné období pro hledání dlouhodobého řešení odstraňování odpadu v tomto regionu (za horizont let 2023-2025);
- pokračování ve využívání skládky Volfartice (Liberecký kraj), resp. jiných skládek v regionu (Ralsko, Děčín) s potenciálním rizikem nárůstu ceny v důsledku rostoucích přepravních nákladů (vývoj cen pohonných hmot apod.) a cenové politiky provozovatelů skládek, a to až do okamžiku ukončení skládkování neupraveného odpadu v letech 2023 - 2025
- varianta b. s tím, že přechodné období bude opět využito pro plánování dlouhodobé strategie odstraňování odpadu po roce 2023 - 2025 (intenzifikace recyklace v kombinaci s alternativními způsoby odstranění zbytkového odpadu, mechanicko-biologická úprava odpadu v kombinaci s využitím nadsítné frakce v cementárnách, elektrárnách, kotelnách apod. a stabilizované podsítné frakce na skládkách inertního odpadu, zařízení na energetické využití odpadu atd.);
- využití kapacit na využití odpadu ve spolkové zemi Sasko (bude-li tato varianta umožněna MŽP ČR a současně bude pro obce cenově zajímavá).

S respektem k hierarchii nakládání s odpady je nutné odstraňování odpadu doplnit o systémy nakládání, které umožní využít materiálový a energetický potenciál odpadu. V souladu s požadavky

POH ČR a s ohledem na chystanou legislativní povinnost zavést v obcích systémy třídění bioodpadu se prioritním odpadovým tokem stal právě bioodpad (resp. BRKO). Aby mohly být minimalizovány technické, organizační, personální a zejména finanční tlaky na jednotlivé obce v rámci ORP Varnsdorf, pak je třeba hledat společné cesty, jak povinnost splnit. Především se jedná o společné investice do zařízení (svazky obcí, partnerství obcí se soukromými subjekty - např. PPP-projekty), které umožňují investice do větších kapacit a tím minimalizují provozní náklady zařízení. Tyto investice mohou mít povahu tzv. decentralizovaných systémů kompostování (regionálně determinované kompostování bioodpadu, které probíhá v úzké spolupráci se zemědělci), centralizovaného kompostování v malých zařízeních, či bioplynové stanice. Všechny tyto investice mají své výhody, ale i nevýhody determinované očekáváním, které na ně zúčastněné obce kladou. Výhodou při rozhodnutí podobný systém zavést jsou nejen dlouhodobě pozitivní zkušenosti občanů v rámci ORP Varnsdorf se systémy tříděného sběru, ale i příklady „dobré praxe“ z České republiky.

Současná úroveň tříděného sběru využitelných složek je na vyšší, nebo srovnatelné úrovni s průměrem Ústeckého kraje, resp. ČR (nižší hodnoty vykazuje tříděný sběr skla), a to v podmínkách nižšího infrastrukturálního vybavení (dostupnost sběrných nádob apod.). S tím souvisí skutečnost, že ORP Varnsdorf vykazuje nižší měrnou produkci smíšeného komunálního odpadu, což potvrzuje vyšší účinnost tříděného sběru.

Nakládání s bioodpady je strategickou otázkou, jejíž řešení je vyvolané plánovanou legislativou, nicméně trh druhotných surovin nabízí i celou řadu dalších příležitostí pro investice do zařízení, které nakládají s vybranými druhy odpadů (např. dřevěné odpady, pneumatiky apod.). Všechny uvedené investice mohou být podpořeny prostředky ze strukturálních fondů EU, resp. vybraných národních zdrojů, nicméně základem je meziobecní spolupráce na jejich financování. Bude-li investice do podobných zařízení založena na ziskovém principu, pak získané zdroje se mohou podílet na financování celého systému nakládání s odpady v rámci ORP.

Jelikož má vytvoření kvalitního a efektivního systému nakládání s odpady v rámci ORP Varnsdorf strategickou povahu, pak prvním krokem by mělo být vytvoření **Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku**, která by obsahovala varianty vývoje odpadového hospodářství, vč. vyhodnocení nákladů pro jednotlivé cílové skupiny (zejména obce, občané a živnostníky).

Protože má většina problémových oblastí odpadového hospodářství v ORP Varnsdorf spíše operativní povahu, kterou je možné vyřešit měkkými opatřeními typu vzdělávacích a informačních aktivit, pak nedílnou součástí je řešení i navržení **Komunikační strategie**, jednotné pro všechny obce ORP Varnsdorf. Součástí komunikační strategie by měla být nejen pokračující podpora občanů v jejich pro-environmentálním chování (prevence vzniku odpadu, jeho opětovné používání, třídění, prevence litteringu, vzniku černých skládek či spalování v domácích topeništích), ale především zvýšení informovanosti o možnostech nakládání s odpady (využití sběrných dvorů, mobilního svozu, pytlového sběru apod.) a o výsledcích, které jejich pro-environmentální chování má (informační portál, letáky, PR akce, vzdělávání pro žáky a studenty apod.).

Jednou z cest, jak dosáhnout výše uvedených cílů, je i meziobecní spolupráce. Jejím smyslem je vytvoření společné strategie, jak řešit problémy odpadového hospodářství zúčastněných obcí (zařízení na nakládání, svoz apod.) a jak generovat společné zdroje na jejich financování. Meziobecní

spolupráce však nevytváří unifikované obecní systémy nakládání s odpady, protože každá zúčastněná obec má možnost si nastavit parametry obecního systému dle historických zkušeností.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma odpadů, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadů.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadů.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a odborníků na dané téma z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadů.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

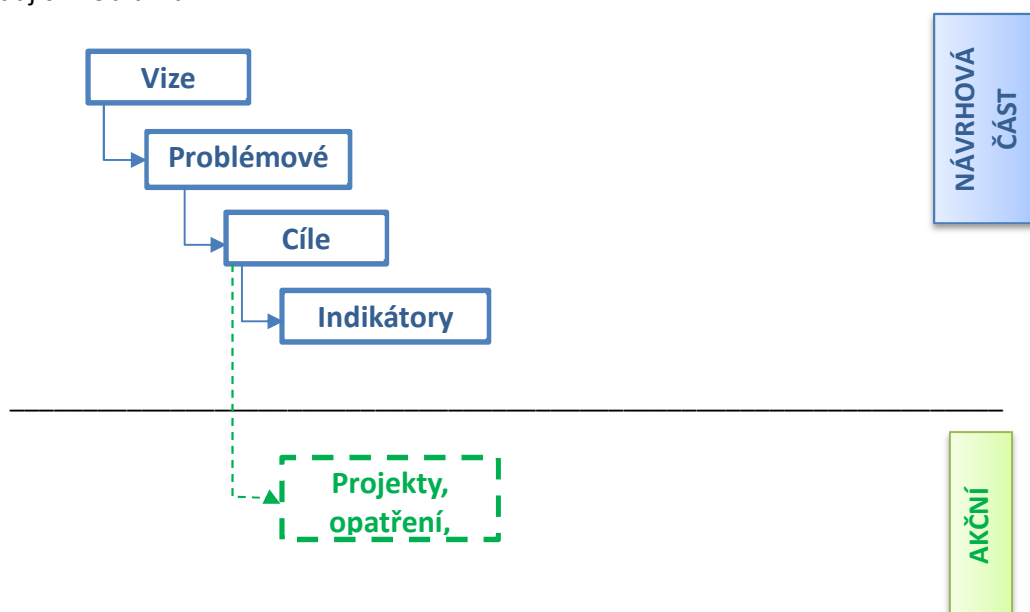
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po

nejnižší úrovni. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadů. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu odpadů je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE							
Obce v rámci ORP Varnsdorf zajišťují společnými silami efektivní, regionálně specifický a uživatelsky přátelský systém nakládání s odpady akcentující tříděný sběr a materiálové využití odpadů							
ODPADY	Odstraňování/využití odpadu			Nakládání s bioodpady		Zařízení na využití odpadu	Společné výběrové řízení na zajištění svozu odpadu
	Vytvořit společnou strategii odstraňování/využívání komunálního odpadu do roku 2024			Vytvořit společnou strategii měst a obcí v ORP Rumburk pro nakládání s bioodpady		Zvýšit využití vybraných druhů odpadu	Vypsát společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu
	Zajistit kapacity na odstraňování/využívání SKO po roce 2024			Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady			
	Zajistit pokles množství směsného komunálního odpadu ukládaného na skládky			Osvěta a vzdělávání občanů			

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Obce ORP Varnsdorf zajišťují společnými silami efektivní, regionálně specifický a uživatelsky přátelský systém nakládání s odpady akcentující tříděný sběr a materiálové využití odpadu.

Problémové okruhy

Problémové okruhy a cíle jsou definovány společně pro ORP Varnsdorf a ORP Rumburk, protože obě území spolupracují a mají společný přístup k navrhovanému řešení problémů odpadového hospodářství.

1. Odstraňování odpadu (skládkování, resp. alternativní způsoby odstranění)
2. Nakládání s bioodpady
3. Provoz zařízení na využití vybraných druhů odpadů (např. pneumatiky, stavební odpady apod.)
4. Společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu

Popis problémových okruhů

1. Odstraňování odpadu (skládání, resp. alternativní způsoby odstranění)

Věcné argumenty

Až do konce roku 2013 využívaly obce na území ORP Varnsdorf k odstranění SKO, objemného odpadu apod. skládku komunálních odpadů Rožany (obec Šluknov). Po uzavření skládky se komunální odpad sváží na skládku Volfartice (Liberecký kraj), resp. v ojedinělých případech do zařízení na energetické využití odpadu Termizo Liberec. Ukončením ukládání komunálního odpadu na území ORP Varnsdorf ztrácí obce v regionu soběstačnost v odstraňování odpadu se všemi potenciálními riziky (především nárůst cen v důsledku logistických nároků – přeprava, mezisklady, nakládka).

Současně z dlouhodobé strategie Ministerstva životního prostředí ČR vyplývá, že by v roce 2024 mělo být ukončeno ukládání neupraveného odpadu na skládky. Po roce 2024 by mělo být možné na skládky ukládat pouze inertní odpad (po předchozí úpravě a stabilizaci). Tento záměr doprovodí postupné zvyšování poplatku za ukládání odpadu na skládky tak, aby původci odpadu byli motivováni k preferenci alternativních způsobů odstranění zbytkového odpadu (např. energetické využití, MBÚ), resp. k vyššímu materiálovému využití komunálního odpadu tak, aby byl minimalizován objem zbytkového odpadu ukládaný na skládku.

Obce ORP Varnsdorf tak stojí před dvojím problémem – jak vyřešit odstraňování odpadu do roku 2024 (zda ponechat rozhodování plně v režii svozové společnosti, nebo ovlivňovat volbu zařízení a tím i cenu) a jak s odpady nakládat po roce 2024, kdy bude možné na skládky ukládat pouze inertní odpad. Řešením těchto otázek je spolupráce měst a obcí na vytvoření dostatečného množství kapacit na odstranění (od roku 2024 především materiálové, či energetické využití) odpadu, které by do značné míry akcentovalo soběstačnost regionu a nezávislost na kapacitách mimo region ORP Varnsdorf a ORP Rumburk (oblast Šluknovského výběžku).

Příčiny problému

Příčiny problémů jsou dvojí povahy – objektivní (strategie ČR v odpadovém hospodářství) a místních podmínek. Uzavření skládky Rožany je důsledkem absence dohody mezi městem Šluknov, na jehož katastrálním území skládka leží a provozovatelem skládky společností Marius Pedersen, a.s. o rozšíření kapacity skládky o další kazetu, která by prodloužila životnost skládky o několik let. Problém s odstraňováním odpadu po roce 2024 je důsledkem dlouhodobé strategie ČR v odpadovém hospodářství.

Důsledky neřešení problému

V důsledku neřešení tohoto problému by obce ORP Varnsdorf ztratily vliv na způsob odstranění odpadu a tím i na cenu, za kterou svozová společnost službu nakupuje (v horizontu do roku 2024). Využívání kapacit skládek v okolních ORP (Děčín, Česká Lípa, Nový Bor) s sebou nese zvýšené logistické nároky a tím i riziko zvyšování nákladů na odstraňování komunálního odpadu. Absence dlouhodobé strategie, jak nakládat s odpady po roce 2024, by vedla k prohlubování závislosti na

zařízeních mimo hranice ORP a tím i ke zvyšování rizika nárůstu nákladů na sběr, svoz, využití/odstranění odpadu v jednotlivých obcích.

Indikátor výsledku

Kapacity zařízení na nakládání (odstraňování/využívání) s komunálním odpadem instalované po roce 2016 (tis. tun)

2. Nakládání s bioodpady

Věcné argumenty

V souladu s požadavky POH ČR a s vyhláškou MŽP č. 321/2014 Sb. je třeba vytvořit v obcích systémy třídění bioodpadu. Vytvoření takových systémů je současně motivováno snahou snížit množství směsného komunálního odpadu a tím i závislost na kapacitách k odstranění odpadu, které se nachází mimo území ORP Varnsdorf. Z ekonomických analýz vyplývá, že odklon organické složky komunálního odpadu mimo skládky může obcím uspořit prostředky na odstraňování směsného komunálního odpadu. Náklady využití bioodpadu v kompostárnách, či bioplynových stanicích je třeba porovnávat s náklady na přepravu a případné energetické využití (po roce 2024), které v sobě zahrnují vysoké investice do těchto zařízení.

Aby mohly být minimalizovány technické, organizační, personální a zejména finanční tlaky na jednotlivé obce v rámci ORP Varnsdorf, pak je třeba hledat společné cesty, jak povinnost splnit. Především se jedná o společné investice do zařízení (svazky obcí, partnerství obcí se soukromými subjekty - např. PPP-projekty), které umožňují investice do větších kapacit a tím minimalizují provozní náklady zařízení. Tyto investice mohou mít povahu tzv. decentralizovaných systémů kompostování (regionálně determinované kompostování bioodpadu, které probíhá v úzké spolupráci se zemědělci), centralizovaného kompostování v malých zařízeních, či bioplynové stanice. Všechny tyto investice mají své výhody, ale i nevýhody determinované očekáváním, které na ně zúčastněné obce kladou. Investice do vybraných zařízení na nakládání s bioodpady mohou být v rámci meziobecní spolupráce sdíleny všemi obcemi a současně podpořeny z dotačních prostředků strukturálních fondů EU.

Jak vyplývá z následující tabulky, pak produkce bioodpadu (vč. odpadu, který má původ v komunální sféře) v letech 2009 – 2012 narůstá. Tomuto trendu však neodpovídá množství zařízení na nakládání s bioodpady v rámci ORP Varnsdorf (v rámci ORP jsou pouze dvě zařízení – v obci Varnsdorf a Jiřetín pod Jedlovou – viz tabulka č. 88); ve většině obcí chybí systém tříděného sběru a svozu bioodpadu.

Tabulka č. 114: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	19 107,62	11 548,00	12 365,36	12 770,03	13 334,95
z toho celková produkce BRKO	8 464,46	7 743,33	8 169,85	7 724,49	8 456,23

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Podíl bioodpadu, který má původ v obcích, je patrný z následující tabulky:

Tabulka č. 115: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. Č. 200201 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Varnsdorf	20 396	6 565,38	321,90	0,00	0,00
Ústecký kraj	826 764	249 410,57	301,67	14 397,61	17,41

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Pro schopnost splnit zákonné požadavky na zajištění odděleného sběru bioodpadu je vytvoření funkčního systému v obcích zcela klíčové. Zatímco tříděný sběr bioodpadu v obcích může probíhat individuálně (každá obec může zvolit systém, který jejím občanům vyhovuje nejlépe), využití bioodpadu v příslušném zařízení (kompostárna, bioplynová stanice) je z důvodu vysokých investičních a provozních nákladů vhodné řešit společnými silami.

Příčiny problému

Příčinou problému jsou na jedné straně povinnosti obcí vyplývající z platné legislativy (vyhláška MŽP č. 321/2014 Sb., a Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2024) a na straně druhé povinnost obcí efektivně nakládat s veřejným majetkem a snižovat náklady, které souvisí se systémem nakládání s odpady (např. snižování nákladů na SKO odklonem organické složky z tohoto odpadového toku).

Důsledky neřešení problému

V případě, že nebude vytvořen systém odděleného sběru a využití bioodpadu, pak:

- budou obce i nadále závislé na kapacitách k odstraňování odpadu mimo území ORP Varnsdorf
- bude ohroženo plnění cílů směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadu v roce 2020
- bude ohroženo plnění odpovídajících cílů definovaných v POH ČR
- bude jednání obcí jako původců komunálního odpadu v rozporu s příslušnými požadavky zákona č. 185/2001 Sb.

Indikátor výsledku

Množství vytříděného bioodpadu z domácností (kg/obyv.)

3. Provoz zařízení na využití vybraných druhů odpadů (např. pneumatiky, stavební odpady apod.)

Věcné argumenty

V současné době jsou odpady vznikající na území obcí ORP Varnsdorf předány firmě zajišťující svoz a další nakládání s komunálními (a jinými) odpady. Obchodní potenciál jednotlivých komodit je však příležitostí, jak zvýšit využití odpadu vznikajícího na území ORP a současně generovat prostředky na financování odpadových projektů neziskového typu (např. vzdělávání a osvěta). Tyto investice mohou být podpořeny prostředky ze strukturálních fondů EU, resp. vybraných národních zdrojů, nicméně základem je meziobecní spolupráce na jejich financování.

Jak vyplývá z analytické části studie, pak se na území ORP Varnsdorf nenachází zařízení na třídění a zpracování odpadu, a to i přesto, že struktura produkovaného odpadu skýtá potenciál pro jeho další zpracování a využití nejen materiálové, ale i využití finanční hodnoty odpadu. Využitelný odpad je převážně mimo území ORP, což má za následek odliv přidané hodnoty a produkce z území, které trpí nezaměstnaností, nízkou výkonností a zhoršováním socio-demografických charakteristik.

Příčiny problému

Mezi klíčové příčiny uvedeného problému patří:

- perifernost regionu, která má za následek vyšší přepravní vzdálenosti na trh v ČR, resp. globální trhy
- nedostatečná kvalifikace práce v oboru „recyklace“ (dle *Národní soustavy kvalifikací* se jedná zejména o pracovní pozice: technik pro recyklaci, dělník pro recyklaci, pracovník pro recyklaci, hutník v recyklaci neželezných kovů)
- propad trhu druhotných surovin v letech 2008 – 2009
- nejistota v oblasti budoucího vývoje sektoru OH z důvodu absence dlouhodobé strategie (vč. vývoje poplatku za ukládání odpadu na skládky) a stabilní právní úpravy

Důsledky neřešení problému

Ke klíčovým důsledkům patří zejména:

- odliv přidané hodnoty a produkce mimo území ORP
- ztráta jednoho ze zdrojů příjmu do systému OH v rámci ORP
- riziko prohlubování schodkového financování OH v obcích
- ztráta potenciálně využitelných pracovních míst

- nemožnost ovlivnit způsob nakládání s odpady v ORP a tím i cenu (náklady obcí)

Indikátor výsledku

Množství kapacit na využití vybraných druhů odpadu (tis. tun)

4. Společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu

Věcné argumenty

V současné době je svoz komunálního odpadu v obcích ORP Varnsdorf zajišťován většinou soukromými firmami na základě výběrového řízení, jehož periodicita se pohybuje kolem 4 let. Svozová firma předá směsný komunální odpad k odstranění (např. skládka komunálního odpadu), využitelné složky odveze k dotřídění a zajistí materiálové využití odpadu. Jakkoli je cena pro obce kalkulována na výkonovou jednotku (např. velikost sběrné nádoby, frekvence svozu), pak je patrné, že v sobě obsahuje cenu za několik navazujících služeb: sběr odpadu (prostřednictvím sběrných nádob, či pytlů), svoz odpadu a jeho odstranění. Povaha odpadových služeb tak umožňuje obcím vypisovat výběrová řízení na zajištění těchto služeb zvláště - výběrové řízení na sběr a svoz komunálního odpadu a výběrové řízení na odstranění odpadu. Oddělené výběrové řízení pro jednotlivé služby představuje potenciál pro úsporu nákladů. Tato úspora může být vyšší v okamžiku vyšší hmotnosti odpadů, neboli v okamžiku, kdyby obce ORP Varnsdorf vypsaly společné výběrové řízení na zajištění jednotlivých služeb.

Příčiny problému

Příčinou problému je způsob kalkulace ceny pro jednotlivé obce, které jsou z pohledu svozové společnosti zákazníkem a tržní cena je výsledkem bilaterálního jednání mezi zástupci obce a svozovou společností (avšak s ohledem na to, že je třeba dbát pravidel pro věcně usměrňované ceny). Kalkulace ceny odráží v každé obci různá specifika – jednotkou zpoplatnění může být počet a velikost sběrných nádob, počet svozů, počet ujetých km, množství svezeneho odpadu apod. Tato skutečnost komplikuje případný cenový benchmarking, který by umožnil obcím porovnávat jejich efektivnost s obdobně velikými obcemi. Z personálních důvodů obdobu cenového benchmarkingu provádí většinou pouze velké obce.

Důsledky neřešení problému

Důsledkem mohou být odlišné ceny pro jednotlivé obce v rámci ORP Varnsdorf, a to i v případech, kdy k tomu není objektivní důvod (odlišné výkony – např. vzdálenost od koncových zařízení). Externí zajištění svozu odpadu zvyšuje závislost obce na cenové politice svozové společnosti, obce nemají vliv na to, jakým způsobem se s odpady nakládá, obce nemohou využít příjmů z prodeje druhotných surovin, vliv na kvalitu poskytovaných služeb mají obce pouze v mezích smlouvy se svozovou společností, která nemusí reflektovat všechny aspekty svozu odpadu v dané obci. Zajištění svozu odpadu v rámci celé ORP Varnsdorf by umožnilo realizovat úspory z rozsahu, které mají pozitivní dopad na výši ceny za poskytované služby.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Odstraňování odpadu (skládování, resp. alternativní způsoby odstranění)
Cíl 1.1	Vytvořit společnou strategii odstraňování/využívání komunálního odpadu do roku 2024
Popis cíle	Ukončením ukládání směsného komunálního odpadu na skládku Rožany na konci roku 2013 se ORP Varnsdorf stalo závislým na využití kapacit na území jiných ORP (Česká Lípa, Děčín), což zvyšuje náklady na přepravu odpadu mimo území ORP a současně o riziko zvyšování ceny za odstraňování odpadu, které nebudou moci obce ORP ovlivnit. Vzhledem k plánovanému ukončení ukládání SKO na skládky od roku 2024 je třeba zajistit na přechodnou dobu (2015 – 2024) kapacity na odstraňování/využívání odpadu, které minimalizují případná rizika zvyšování cen za odstraňování odpadu. Nulovou variantou tohoto cíle je pokračování v individuálním přístupu obcí při uzavírání smluv se svozovými společnostmi.
Hlavní opatření	Legislativní opatření - Formalizovaná podoba meziobecní spolupráce (např. sdružení obcí apod.) Finanční opatření - Zajistit finanční prostředky pro zpracovatele strategie Věcná opatření - Vybrat zpracovatele strategie - Vytvořit pracovní skupinu z řad zástupců obcí a koordinační skupinu, která se bude podílet na organizačním zajištění realizace strategie v praxi (vč. projektové podpory v případě žádostí o financování ze SF EU) - Definovat časový harmonogram naplnění strategie - Dohoda obcí o společném postupu v tvorbě Strategie
Název indikátorů k hodnocení cíle	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku (alespoň 10 obcí z ORP Varnsdorf a OR Rumburk)
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska
Cíl 1.2	Zajistit kapacity na odstraňování/využívání SKO po roce 2024
Popis cíle	S ohledem na cíl 1.1 je třeba v přechodném období do roku 2024 vytvořit podmínky pro odstranění komunálního odpadu (zejména směsného komunálního odpadu, objemného odpadu, či nebezpečného odpadu) po roce 2024. Ať již se jedná o prosazování principů prevence vzniku, či opětovného použití, ale především o další rozvoj využití (materiálové i energetické) odpadu. Přechodné období je třeba využít pro přípravu projektů zvolených kapacit, vč. jejich finančního zabezpečení (zejména SF EU). Investice do nových kapacit je možná pouze v případě meziobecní spolupráce, a to nejen obcí v rámci ORP

	Rumburk, ale i okolních ORP, které nedisponují kapacitami na využití komunálního odpadu (ORP Varnsdorf, ORP Děčín, ORP Nový Bor a ORP Česká Lípa). Nabízí se i možnost využít kapacity zařízení na energetické využití odpadu v Lautu (Německo), která však v tuto chvíli není možné z důvodů legislativních a administrativních bariér. Využití kapacita ZEVO v Liberci v daném časovém horizontu je problematické s ohledem na naplnění kapacity. Jednotlivé varianty naplnění cíle musí být hodnoceny s ohledem na náklady a užítky!
Hlavní opatření	Právní opatření - Vytvoření institucionalizované formy meziobecní spolupráce (např. sdružení obcí), která splní cíl společnými silami (bez spolupráce obcí se snižuje pravděpodobnost v řešení problému investicí do nových kapacit) Finanční opatření - Zajistit zdroje na financování projektového týmu, který vytvoří variantní řešení problému s nedostatkem kapacit na odstraňování/využití SKO (studie proveditelnosti – zhodnocení nákladů a užitků jednotlivých variant) - Zajistit zdroje na financování projektů na nakládání s odpady (národní, ale zejména nadnárodní zdroje) Věcná opatření - Vytvoření projektového týmu, který bude řídit projekty zařízení na nakládání s odpady, vč. komunikace se starosty jednotlivých obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Studie proveditelnosti (ano/ne)
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska
Cíl 1.3	Zajistit pokles množství směsného komunálního odpadu ukládaného na skládky
Popis cíle	Jedním z významných cílů POH ČR je zajistit 50 % recyklaci komunálního odpadu do roku 2020. Přechodné období (2015 – 2024) bude mimo jiné využito k poklesu množství SKO ukládaného na skládky, a to intenzifikací tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu na jedné straně (např. nádobový a pytlový sběr využitelných složek, sběrné dvory, mobilní svozy apod.) a projekty prevence (vč. vzdělávacích kampaní) na straně druhé. Snížení množství SKO je cestou, jak snížit závislost na kapacitách mimo ORP Rumburk a Šluknovský výběžek (minimalizace logistických nákladů) a současně snížit náklady na nakládání s tímto odpadem (odstranění vs. energetické využití).
Hlavní opatření	Právní opatření - Obecně závazné vyhlášky obcí, které definují systémy obcí na nakládání s komunálními odpady Finanční opatření - Zajištění finančních prostředků na intenzifikaci tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu - Zajištění finančních prostředků na kapacity využití komunálního odpadu (ZEVO, kompostárny, BPS, třídící linky)

	• Zajištění finančních prostředků na programy prevence, vzdělávací a informační kampaně Věcná opatření • Intenzifikace systémů odděleného sběru využitelných složek KO • Realizace programů prevence vzniku • Realizace vzdělávacích a informačních kampaní
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Výtěžnost tříděného sběru vybraných složek KO (t) • Podíl komunálního odpadu, který byl využit (materiálově, energeticky) (%) • Podíl komunálního odpadu uloženého na skládky (%) • Počet vzdělávacích a informačních kampaní
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska

Problémový okruh 2	Nakládání s bioodpady
Cíl 2.1	Vytvořit společnou strategii měst a obcí v ORP Varnsdorf pro nakládání s bioodpady
Popis cíle	Hlavním smyslem tohoto cíle je vytvořit společný postup měst a obcí v plnění cíle nové vyhlášky MŽP, kterou se stanoví rozsah a způsob zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů. Ta uvádí, že obce je povinna provádět oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu, vč. bioodpadu, a to prostřednictvím sběrných dvorů, zařízení dle § 14 odst. 1 a v případě biologicky rozložitelných komunálních odpadů také prostřednictvím malých zařízení dle § 33b zákona a prostřednictvím systému komunitního kompostování, velkoobjemových kontejnerů, sběrných nádob, pytlového způsobu sběru, resp. kombinací těchto způsobů. Společný postup nikoli ve smyslu jednotného způsobu sběru bioodpadu z domácností, resp. veřejné zeleně, protože způsob sběru by měl respektovat lokální zvyklosti obyvatel dané obce, ale ve smyslu společného nakládání s bioodpady (využívání v kompostárně – malé, velké zařízení, bioplynové stanici). Společný postup umožňuje minimalizovat náklady na využití bioodpadu spojené s provozem příslušného zařízení.
Hlavní opatření	Legislativní opatření • -- Finanční opatření • Vyčlenění finančních prostředků na vytvoření strategie Věcná opatření • Vybrat zpracovatele strategie • Vytvořit pracovní skupinu z řad zástupců obcí a koordinační skupinu, která se bude podílet na organizačním zajištění realizace strategie v praxi (vč. projektové podpory v případě žádostí o financování ze SF EU) • Definovat časový harmonogram naplnění strategie
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Strategický dokument (Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku)
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska

Cíl 2.2	Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady
Popis cíle	Smyslem tohoto cíle je vytvořit síť zařízení ve Šluknovském výběžku, které absorbují bioodpady pocházející z obecních systémů sběru (viz předchozí cíl). V současné době sice existují zařízení na využití bioodpadu, ale územně nerovnoměrně rozmístěná a v kapacitě, která nedostačuje potřebám všech měst a obcí. Současně je třeba naplánovat využití produktu procesu zpracování vč. marketingových strategií. V případě kompostu je třeba intenzivně jednat se zemědělci, v případě bioplynu s obcemi, které mohou využít teplo příp. elektřinu. Smyslem je tedy vytvořit uzavřený koloběh bioodpadu od jeho vzniku, přes sběr a svoz, až k jeho využití, ovšem s důrazem na odbyt produktů procesu využití!
Hlavní opatření	Právní opatření • Obecně závazné vyhlášky obsahující definici způsobu odděleného sběru bioodpadu z domácností • Smlouvy se svozovými společnostmi na zajištění svozu bioodpadu do koncového zařízení • Smlouvy mezi městy, obcemi a soukromými subjekty o provozu zařízení (vč. PPP projektů) • Smlouvy s odběrateli produktů procesu zpracování Finanční opatření • Zajistit zdroje financování systémů odděleného sběru (nádoby, pytle, sběrné dvory apod.) – rozpočtové zdroje obcí, SFŽP a jiné národní zdroje, SF EU • Zajistit zdroje financování projektů výstavby a provozu zařízení na využití bioodpadu Věcná opatření • Informovat občany o možnostech odděleného sběru bioodpadu v obci (vč. vzdělávání o smyslu sběru a využití bioodpadu a důsledcích případného znečišťování – setkání s veřejností, informační letáky, informace v místním tisku, prezentační akce jako součást kulturních akcí konaných v ORP Rumburk) • Rozšíření domácího kompostování a jeho podpora (vybavení kompostéry, svoz nadbytečného bioodpadu)
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Množství vytríděného bioodpadu v ORP Rumburk (t) • Množství směsného komunálního odpadu v ORP Rumburk (t) • Množství kompostérů, které mají domácnosti k dispozici (ks) • Naplněnost kapacit zařízení na využití bioodpadu v rámci ORP (tis. t) • Množství využitého bioodpadu v rámci ORP (t, resp. %)
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska
Cíl 2.3	Osvěta a vzdělávání občanů

Popis cíle	Fungování celého systému nakládání s bioodpady v rámci ORP je závislé na akceptaci tohoto systému veřejností. Z tohoto důvodu je třeba občanům obcí zprostředkovat informace nejen o způsobu sběru bioodpadu v obci (informace technického charakteru), ale i o smyslu odděleného sběru a využití bioodpadu. Vyšší informovanost veřejnosti současně zvýší ochotu akceptovat zařízení na nakládání s bioodpady v obci (prevence tzv. NIMBY).
Hlavní opatření	Právní opatření • Obecně závazné vyhlášky obsahující definici způsobu odděleného sběru bioodpadu z domácností Finanční opatření • Zajištění finančních prostředků na informační a vzdělávací kampaně (letáky, besedy s občany, se žáky) – např. program EVVO, SF EU, spolupráce s nevládními organizacemi apod. Věcná opatření • Aktivizace různých komunikačních kanálů (např. webové stránky obce, letáky a lokální periodika, rozhlas, televize, semináře a besedy s občany apod.) • Spuštění jednotné komunikační kampaně v ORP Rumburk (s využitím webových stránek Sdružení pro rozvoj Šluknovska)
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet obcí zapojených do společných informačních a vzdělávacích kampaní (počet obcí) • Množství občanů zapojených do systémů odděleného sběru (počet občanů)
Správce cíle	Starostové jednotlivých obcí ORP Varnsdorf, resp. jejich pověřené pracovníci

Problémový okruh 3	Provoz zařízení na využití vybraných druhů odpadů (např. pneumatiky, stavební odpady apod.)
Cíl 3.1	Zvýšit využití vybraných druhů odpadu
Popis cíle	V současné době chybí na území ORP kapacity zařízení na využití některých druhů odpadu. Konkurenční výhodu regionu, vč. tvorby pracovních míst je možné zajistit investicí do nových zařízení. Současně se tím zvýší využití odpadu na území ORP, resp. sníží množství odpadu ukládaného na skládky. Investice do konkrétního zařízení je podmíněna analýzou trhu a odbytového sektoru (zařízení by mělo být životaschopné bez dotačních prostředků). Na základě této analýzy bude vybrán typ zařízení a druh odpadu, který v něm bude využíván.
Hlavní opatření	Legislativní opatření • Obecně závazná vyhláška obce definující systém nakládání s odpady na jejím území Finanční opatření • Zajištění finančních prostředků na investice do nových zařízení Věcná opatření • Vybudování nových zařízení na nakládání s odpady • Prodej výstupu procesu zpracování na vlastní účet

	Rozdělování prostředků na odpadové hospodářství v ORP Varnsdorf a ORP Rumburk
Název indikátorů k hodnocení cíle	- Množství kapacit na využití vybraných druhů odpadu (v tunách) - Míra využití kapacit zařízení (%) - Počet obcí, které využívají kapacity zařízení na využití odpadu (počet obcí)
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska

Problémový okruh 4	Snaha zefektivnit systém nakládání s odpady (společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu)
Cíl 4.1	Vypsat společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu
Popis cíle	Smyslem tohoto cíle je uspořít prostředky z rozpočtu měst a obcí v ORP Varnsdorf určených na sběr, svoz, využití resp. odstranění odpadu, a to společným postupem při výběru dodavatele služeb. Rozšířením svozové oblasti a optimalizací technologického zabezpečení celého systému nakládání s odpady lze dosáhnout „úspor z rozsahu“ a tím i lepší ceny pro jednotlivé obce.
Hlavní opatření	Legislativní opatření - Výběrové řízení na dodavatele služeb - Smlouva mezi obcemi a dodavatelem služeb Finanční opatření - Finanční prostředky právní konzultace Věcná opatření - Dohoda mezi obcemi o společném postupu
Název indikátorů k hodnocení cíle	- Společné výběrové řízení - Míra úspory (snížení nákladů) pro jednotlivé obce - Počet obcí v ORP Rumburk, které společně postupují při výběru služeb
Správce cíle	Sdružení pro rozvoj Šluknovska

5.2.4. Indikátory

	Indikátor pro PO 1		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Kapacity na nakládání s komunálním odpadem		
Měrná jednotka	tis. tun		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítka sleduje celkové množství kapacit na nakládání se směsným komunálním odpadem v oblasti Šluknovského výběžku (ORP Rumburk a ORP Varnsdorf)		
Metodika a výpočet:	Výpočet je záložek na množství instalovaných kapacit na odstraňování (resp. energetické využití) směsného komunálního odpadu po roce 2024.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence Krajského úřadu Ústeckého kraje		

Cíl	Vytvořit společnou strategii odstraňování komunálního odpadu do roku 2024		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Strategie odstraňování komunálního odpadu do roku 2024		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Měřítka sleduje, zda ORP disponuje či nedisponuje strategickým dokumentem „Strategie odstraňování komunálního odpadu do roku 2024“, který řeší dlouhodobé nakládání s odpady v rámci ORP.		
Metodika a výpočet:	Měřítka sleduje pouze to, zda je daná „strategie“ k dispozici, či nikoli.		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zpráva činnosti SPRŠ		

Cíl	Zajistit kapacity na nakládání se směsným komunálním odpadem po roce 2024		
Číslo indikátoru	1.2a		
Název indikátoru	Kapacity na nakládání s komunálním odpadem		
Měrná jednotka	tis. tun		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítka sleduje celkové množství kapacit na nakládání se směsným komunálním odpadem v oblasti Šluknovského výběžku (ORP Rumburk a ORP Varnsdorf)		

Metodika a výpočet:	Výpočet je záložek na množství instalovaných kapacit na odstraňování (resp. energetické využití) směsného komunálního odpadu po roce 2024.
Zdroj čerpání dat:	Evidence Krajského úřadu Ústeckého kraje

Cíl	Zajistit kapacity na nakládání se směsným komunálním odpadem po roce 2024		
Číslo indikátoru	1.2b		
Název indikátoru	Projekty zařízení na nakládání s odpady		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Nenulový počet	Nenulový počet
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje celkový počet projektů zařízení na nakládání se směsným komunálním odpadem v rámci oblasti Šluknovského výběžku (ORP Rumburk a ORP Varnsdorf). Není smyslem maximalizovat počet projektů, ale dosáhnout, aby existovaly realizovatelné projekty (proto nenulový počet jako cíl).		
Metodika a výpočet:	Výpočet je založen na znalosti počtu projektů zařízení na nakládání se směsným komunálním odpadem		
Zdroj čerpání dat:	Evidence Krajského úřadu Ústeckého kraje		

Cíl	Zajistit pokles množství komunálního odpadu ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	1.3a		
Název indikátoru	Výtěžnost tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, nápojový karton)		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska ŠPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		45	50
Skutečnost	35,7 – 39,6		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje množství separovaného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, nápojový karton)		
Metodika a výpočet:	Jedná se o podíl množství odděleně sebraných využitelných složek komunálního odpadu (bez kovů!) (kat. čísla 150101, 150107, 150102, 150105, 200101, 200102, 200139) a počtu obyvatel.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence o produkci a nakládání s odpady, hlášení o produkci a nakládání s odpady		

Cíl	Zajistit pokles množství komunálního odpadu ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	1.3b		
Název indikátoru	Podíl komunálního odpadu, který byl využit (materiálově, energeticky)		
Měrná jednotka	%		

Správce měřítka	<i>Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 – 30 %	30 – 50 %
Skutečnost	0 – 10 %		
Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje, jaké množství z celkové produkce komunálního odpadu se materiálově, či energeticky využije tak, aby ORP přispělo k plnění cíle POH ČR (50 % materiálového využití v roce 2020).</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Jedná se o podíl materiálového a energetického využití komunálního odpadu a celkové produkce komunálního odpadu (rozpětí je dáno tím, že není znalost skutečného nakládání s komunálními odpady mimo ORP).</i>		

Cíl	Zajistit pokles množství komunálního odpadu ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	1.3c		
Název indikátoru	<i>Podíl komunálního odpadu ukládaného na skládky</i>		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	<i>Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		70 – 80 %	50 – 70 %
Skutečnost	80 – 100 %		
Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje, jaké množství z celkové produkce komunálního odpadu se ukládá na skládky tak, aby ORP přispělo k plnění cíle POH ČR (50 % materiálového využití v roce 2020).</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Jedná se o podíl množství komunálního odpadu ukládaného na skládky a celkové produkce komunálního odpadu (rozpětí je dáno tím, že není znalost skutečného nakládání s komunálními odpady mimo ORP).</i>		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy svozových společností v ORP		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy svozových společností v ORP		

Cíl	Zajistit pokles množství komunálního odpadu ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	1.3d		
Název indikátoru	<i>Počet vzdělávacích a informačních kampaní</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0 - 10	> 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje úroveň komunikace mezi obcemi (resp. pověřenými institucemi) a občany o způsobech nakládání s bioodpady.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Výpočet je založen na spolupráci všech relevantních subjektů v rámci ORP (obcí, MAS, NNO apod.) a informování o realizovaných aktivitách.</i>		
Zdroj čerpání dat:	MAS Šluknovsko		

	Indikátor pro PO 2		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Množství vytríděného bioodpadu z domácností		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30 - 100	100 – 120
Skutečnost	0 - 30		
Popis měřítka:	V rámci tohoto indikátoru chceme zjistit, jaké množství bioodpadu pocházejícího z domácností je odděleně sebráno a následně využito v příslušném zařízení.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o podíl množství odděleně sebraného bioodpadu a počtu obyvatel.		
Zdroj čerpání dat:	ISOH ČR + výkazy jednotlivých obcí		

Cíl	Vytvořit společnou strategii měst a obcí ve Šluknovském výběžku pro nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	V současné době chybí v rámci Šluknovského výběžku dlouhodobá strategie nakládání s odpady, která by dokázala reagovat na povinnosti měst a obcí, které vyplývají z POH ČR.		
Metodika a výpočet:	Měřítka sleduje pouze to, zda je daná „strategie“ k dispozici, či nikoli.		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zpráva činnosti SPRŠ		

Cíl	Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2.2a		
Název indikátoru	Množství vytríděného bioodpadu z domácností		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30 - 100	100 – 120
Skutečnost	0 - 30		
Popis měřítka:	V rámci tohoto indikátoru chceme zjistit, jaké množství bioodpadu pocházejícího z domácností je odděleně sebráno a následně využito v příslušném zařízení.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o podíl množství odděleně sebraného bioodpadu a počtu obyvatel.		

Zdroj čerpání dat:	ISOH ČR + výkazy jednotlivých obcí
---------------------------	------------------------------------

Cíl	Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2.2b		
Název indikátoru	Množství směsného komunálního odpadu v obcích		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		260 - 272	240 - 260
Skutečnost	272		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje, jakým způsobem přispívá oddělený sběr bioodpadu k poklesu produkce směsného komunálního odpadu (který obvykle obsahuje vysoký podíl organické složky). Hypotéza je, že zvýší-li se oddělený sběr bioodpadu, pak se sníží produkce směsného komunálního odpadu.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o podíl množství směsného komunálního odpadu (kat. č. 200301, způsob nakládání A00, BN30) a počtu obyvatel k 31. 12. daného roku.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence o produkci a nakládání s odpady, hlášení o produkci a nakládání s odpady		

Cíl	Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2.2c		
Název indikátoru	Množství kompostérů rozdaných obcemi domácnostem		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		500 - 1000	> 1000
Skutečnost	0 - 500		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje, kolik domácností má vytvořené podmínky k prevenci vzniku odpadu. Kompostéry umožňují snižovat produkci směsného komunálního odpadu.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o celkový počet kompostérů rozdaných domácnostem.		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy jednotlivých obcí		

Cíl	Vytvořit integrovaný systém nakládání s bioodpady		
Číslo indikátoru	2.2d		
Název indikátoru	Kapacita zařízení na využití bioodpadu v rámci ORP		
Měrná jednotka	tis. tun		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SRPŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5 - 10	> 10
Skutečnost	0 - 5		

Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje celkové množství kapacit na nakládání s bioodpady (kompostárny, bioplynové stanice)</i>
Metodika a výpočet:	<i>Výpočet je založen na znalosti instalovaných kapacit na nakládání s bioodpady.</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Evidence krajského úřadu Ústeckého kraje</i>

Cíl	Osvěta a vzdělávání občanů		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	Množství občanů zapojených do systémů odděleného sběru bioodpadu		
Měrná jednotka	Počet obyvatel		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5 – 10 tis.	> 10 tis.
Skutečnost	0 – 5 tis.		
Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje, kolik z celkového počtu obyvatel ORP má přístup k systémům odděleného sběru bioodpadu</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Výpočet je založen na znalosti počtu obyvatel obcí, které zavedly jakýkoli systém odděleného sběru bioodpadu (vlastní šetření v obcích).</i>		
Zdroj čerpání dat:	MAS Šluknovsko		

	Indikátor pro PO 3		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Množství kapacit na využití vybraných druhů odpadu		
Měrná jednotka	tis. tun		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0 - 10	> 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Indikátor sleduje celkové množství instalovaných kapacit na využití vybraných odpadů (např. stavební a demoliční odpad, pneumatiky apod.).</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Výpočet je založen na znalosti instalovaných kapacit na nakládání s vybranými odpady v rámci ORP Varnsdorf.</i>		
Zdroj čerpání dat:	Evidence krajského úřadu Ústeckého kraje		

Cíl	Zvýšit využití vybraných druhů odpadu		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	Množství kapacit na využití vybraných druhů odpadu		
Měrná jednotka	tis. tun		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska		
Roky	2013	2017	2020

Plán		0 - 10	> 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje celkové množství instalovaných kapacit na využití vybraných odpadů (např. stavební a demoliční odpad, pneumatiky apod.).		
Metodika a výpočet:	Výpočet je založen na znalosti instalovaných kapacit na nakládání s vybranými odpady v rámci ORP Varnsdorf.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence krajského úřadu Ústeckého kraje		

	Indikátor pro PO 4		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Společné výběrové řízení		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje, zda obce v rámci ORP vypisují společné výběrové řízení na zajištění odpadových služeb v obci.		
Metodika a výpočet:	Indikátor sleduje, zda obce vypisují společné výběrové řízení, či nikoli. Není přitom důležité, aby se jednalo o všechny obce.		
Zdroj čerpání dat:	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		

Cíl	Vypsat společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	4.1		
Název indikátoru	Společné výběrové řízení		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje, zda obce v rámci ORP vypisují společné výběrové řízení na zajištění odpadových služeb v obci.		
Metodika a výpočet:	Indikátor sleduje, zda obce vypisují společné výběrové řízení, či nikoli. Není přitom důležité, aby se jednalo o všechny obce.		
Zdroj čerpání dat:	Sdružení pro rozvoj Šluknovska (SPRŠ)		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude

pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pozn.: řídící skupina nebyla zatím ustavena

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit společnou strategii odstraňování komunálního odpadu do roku 2024	SPRŠ (Sdružení pro rozvoj Šluknovska)
1.2	Zajistit kapacity na odstraňování směsného komunálního odpadu po roce 2024	SPRŠ
1.3	Zajistit pokles množství komunálního odpadu ukládaného na skládky	SPRŠ
2.1	Vytvořit společnou strategii měst a obcí ve Šluknovském výběžku pro nakládání s bioodpady	SPRŠ
2.2	Vytvořit integrovaný systém nakládání s odpady	SPRŠ
2.3	Osvěta a vzdělávání občanů	starostové jednotlivých obcí ORP Varnsdorf, resp. jejich pověřené pracovníci
3.1	Zvýšit využití vybraných druhů odpadu	SPRŠ
4.1	Vypsát společné výběrové řízení na svoz komunálního odpadu	SPRŠ

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Strategie odstraňování komunálního odpadu do roku 2024	SPRŠ (Sdružení pro rozvoj Šluknovska)
1.2a	Kapacity na nakládání s komunálním odpadem	SPRŠ
1.2b	Projekty zařízení na nakládání s odpady	SPRŠ
1.3a	Výtěžnost tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, nápojový karton)	SPRŠ
1.3b	Podíl komunálního odpadu, který byl využit (materiálově, energeticky)	SPRŠ
1.3c	Podíl komunálního odpadu ukládaného na skládky	SPRŠ
1.3d	Počet vzdělávacích a informačních kampaní	SPRŠ
2.1	Strategie rozvoje odpadového hospodářství Šluknovského výběžku	SPRŠ
2.2a	Množství vytríděného bioodpadu z domácností	SPRŠ
2.2b	Množství směsného komunálního odpadu v obcích	SPRŠ
2.2c	Množství kompostérů rozdaných obcemi domácnostem	SPRŠ
2.2d	Kapacita zařízení na využití bioodpadu v rámci ORP	SPRŠ
2.3	Množství občanů zapojených do systému odděleného sběru bioodpadu	SPRŠ
3.1	Množství kapacit na využití vybraných druhů odpadu	SPRŠ
4.1	Společné výběrové řízení	SPRŠ

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit		
Návrh projektů do akčního plánu		
Výběr projektů do akčního plánu		
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok		
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok		
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok		
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3 Akční plán realizace

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁵ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by

měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Jak vyplývá z datových vstupů *Strategie*, pak ORP Varnsdorf patří k regionům České republiky, jejichž systém odpadového hospodářství je postaven na nadprůměrné produkci komunálního odpadu, resp. podprůměrné produkci směsného komunálního odpadu a naopak nadprůměrné výtěžnosti tříděného sběru (především díky papíru a kovům). S ohledem na náklady systému se jedná o region s nadprůměrnými náklady na nakládání se směsným komunálním odpadem a naopak relativně nízkými náklady na nakládání s papírem a plasty (nižší efektivnosti je dosahováno pouze v případě tříděného sběru a využití skla). Je tedy možné říci, že vytvořený systém splňuje technické a ekonomické nároky, které jsou na systémy nakládání s odpady v České republice kladeny, avšak s určitými výhradami.

Těmito výhradami je zejména nevyřešené nakládání se směsným komunálním odpadem po roce 2024, kdy dojde k ukončení možnosti ukládat na skládky recyklovatelný a využitelný odpad. Současně v obcích chybí systémy odděleného sběru bioodpadu, které by přispěly k plnění závazků České republiky vyplývajících ze směrnice 1999/31/EC o skládkách odpadu. Z hlediska kapacit na nakládání s odpady je ORP Varnsdorf region s nižšími kapacitami nakládání, než odpovídá potřebám regionu. V neposlední řadě je možné dosáhnout vyššího tlaku na efektivnost systému nakládání s odpady, budou-li implementována příslušná opatření. Jak bylo uvedeno ve SWOT analýze, pak slabou stránkou odpadového hospodářství v ORP Varnsdorf je relativní perifernost regionu s ohledem na dostupné kapacity nakládání s odpady, jež klade vyšší logistické nároky na přepravu odpadu do příslušného zařízení mimo region. Pro budoucí vyšší nároky na využití odpadu se nabízí přeprava odpadů do zařízení TA Lauta (zařízení na energetické využití odpadu) ve spolkové zemi Sasko, nebo jiných obdobných zařízení, která vzniknou v okolních regionech.

Další slabou stránkou regionu, která klade specifické nároky na odpadové hospodářství, je socio-demografické složení obyvatelstva (zejména věk, vzdělání, velikost rodiny a nezaměstnanost). Při organizaci odpadových služeb je potřeba tyto skutečnosti reflektovat a snížit tak případnou averzi k zavádění nových prvků nakládání s odpady (např. třídění bioodpadu). Pozornost je třeba věnovat nepříznivým občanům, kteří jsou vůči environmentálně šetrnému nakládání s odpady rezistentní. Dlouhodobá zkušenost obcí ORP Varnsdorf s tímto problémem však poskytuje řadu nástrojů, jak tyto problémy řešit a jak vytvářet příklady pozitivní praxe i pro obce z jiných regionů

s obdobnými problémy.

Z těchto důvodů se cíle *Strategie* soustřeďují zejména na oblast nakládání s bioodpady a jinými druhy využitelných odpadů, nakládání se směsným komunálním odpadem po roce 2024 a společných výběrových řízení na zajištění služeb ve svozu odpadu z obcí ORP a nakládání s ním.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Tvorba *Strategie* v oblasti „Odpadové hospodářství“ byla rozdělena do několika na sebe navazujících etap. V první etapě byl proveden sběr analytických dat o produkci a způsobech nakládání s odpady v rámci ORP Varnsdorf, a to s využitím dat Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH CENIA), autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí ČR (IURMO), či ÚFIS.

Ve druhé etapě byly provedeny řízené rozhovory se zástupci obcí v ORP Varnsdorf (starostové, pracovníci odborů životního prostředí, či oddělení odpadového hospodářství), jejichž hlavním smyslem bylo kvalitativní hodnocení dat, která byla sebrána v první etapě tvorby *Strategie*. Získané informace byly využity pro komentování kvantitativních dat, což přiblížilo podobu hodnocení místním podmínkám a současně umožnilo reflektovat silné a slabé stránky obecních systémů nakládání s odpady, příležitosti a hrozby, stejně jako očekávání týkající se budoucího vývoje odpadového hospodářství v regionu.

Výsledky první a druhé etapy byly ve třetí etapě využity k tvorbě analýzy cílových (dotčených) skupin, analýzy rizik a SWOT analýze, které předpokládají znalost kvalitativních charakteristik oblasti.

Ve čtvrté etapě proběhlo oponentní řízení zástupci SMO ČR a externími oponenty, na jehož základě byla *Strategie* dopracována.

V páté etapě tvorby *Strategie* byly organizovány fokusní skupiny, které formulovaly vize, problémové okruhy, cíle a indikátory, a to s využitím výsledků analytické části *Strategie*. Při formulaci cílů *Strategie* byly zohledněny regionální podmínky vč. zkušeností a strategických záměrů v odpadovém hospodářství v rámci okolních ORP (především Rumburk, Děčín, Česká Lípa a Nový Bor) tak, aby bylo možné vytvořit komplexní systém nakládání s odpady, který respektuje územní specifika, je efektivní a uživatelsky přátelský.

Analytická část oblasti odpadového hospodářství byla zpracovávána v období leden 2014 – květen 2014. Poté byly do dokumentu zapracovány připomínky z oponentury. Konečné znění analytické části bylo na SMO ČR předáno 30. 9. 2014. Další etapou bylo zpracování návrhové části SD v termínu do 20. 12. 2014. Dne 28. 2. 2015 obdržel realizační tým připomínky, které byly zapracovány do 31. 3. 2015. Autorem analytické i návrhové části je Ing. Jan Slavík, Ph.D., který své návrhy formuloval na základě předchozích řízených rozhovorů s představiteli obcí ORP Varnsdorf a odbornými pracovníky. Analytická část SD byla schválena na 1. oficiálním setkání 18. června 2014 v Lipové. Návrhová část bude předložena ke schválení na 2. oficiálním setkání představitelů obcí 24. dubna 2015 v Krásné Lípě.

5.5. Přílohy

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 8 - Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad

OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011
Produkce ostatních odpadů (OO)	62 036,54	96 658,29	54 621,74	30 591,15	31 161,71	33 468,74	155,81	88,05	49,31	50,23
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 429,45	2 032,25	1 575,50	1 427,21	1 360,85	1 125,23	83,65	64,85	58,75	56,01
Celková produkce (OO a NO)	65 019,69	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97	151,79	86,43	49,24	50,02
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		97,94		97,20		95,54		95,82		96,75
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		2,06		2,80		4,46		4,18		3,25
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg/obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		20 581		20 651		20 656		20 503		20 396
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		4 795,23		2 721,28		1 550,08		1 586,23		1 696,12
Měrná produkce OO		4 696,48		2 644,99		1 480,98		1 519,86		1 640,95
Měrná produkce NO	300,20	98,74		76,29		69,09		66,37		55,17
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		32,89		25,41		23,02		22,11		18,38
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-67,11		-74,59		-76,98		-77,89		-81,62

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	881,00	86,11	475,93	336,71	559,24
200102	Sklo	O	0,00	0,05	0,00	3,72	0,00
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	9,47	9,20	8,30	8,13
200110	Oděvy (BRKO)	O	5,91	6,87	5,64	2,13	3,37
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200113*	Rozpouštědla	N	0,12	0,09	0,10	0,00	0,02
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,69	0,39	0,31	0,38	0,48
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	0,66	0,24	1,05	0,24	0,04
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,01	0,00	0,04	0,03	2,33
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,95	1,30	0,10	0,02	0,00
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	2,02	1,58	0,66	1,76	1,69
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,47	0,37	0,50	0,47	0,89
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,14	0,14	0,00	0,01	0,01
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123	N	1,28	1,60	2,55	1,08	2,39
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	1,29	1,60	134,82	69,55	1 444,43
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,65	0,00	0,00	0,00	0,00
200139	Plasty	O	33,63	0,34	7,15	20,51	2,84
200140	Kovy	O	0,00	0,00	7 254,71	1 922,63	2 261,23
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,02	0,02	0,03	0,00	0,03
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	5,70	0,00	1,18	0,00	0,00
200202	Zemina a kameny	O	5 779,60	7 085,43	348,39	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	5 343,57	5 298,35	5 095,52	4 979,35	5 547,86
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	205,09	315,63	0,00	0,00	33,74
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 371,20	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	91,50	204,00	10,00	297,00	3,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	2 227,62	2 342,53	2 582,34	2 397,97	2 335,30
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 455,91	1 566,75	1 708,28	1 541,13	1 556,34
150102	Plastové obaly	O	460,58	223,53	240,05	291,27	361,62
150103	Dřevěné obaly	O	4,86	3,53	3,67	0,00	2,00
150104	Kovové obaly	O	6,69	1,96	3,76	1,28	2,57
150105	Kompozitní obaly	O	3,51	1,23	1,89	2,13	2,93
150106	Směsné obaly	O	1,02	0,00	2,35	18,75	33,07
150107	Skleněné obaly	O	168,54	126,00	140,60	209,13	151,04
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	80,55	61,84	47,51	50,88	42,93

150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,20	0,01	0,16	0,06	0,00
Celková produkce KO			18 134,98	17 340,99	18 078,51	12 156,49	14 359,52
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			8 464,46	7 743,33	8 169,85	7 724,49	8 456,23
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			4 124,99	3 346,70	3 711,13	3 456,12	3 935,79

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97	-43,06	-43,03	1,57	6,37
Celková produkce KO	18 134,98	17 340,99	18 078,51	12 156,49	14 359,52	-4,38	4,25	-32,76	18,12
Celková produkce SKO	5 343,57	5 298,35	5 095,52	4 979,35	5 547,86	-0,85	-3,83	-2,28	11,42
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	18,38		30,86		56,46		37,38		41,51
Podíl SKO na produkci KO	29,47		30,55		28,19		40,96		38,64
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	20 581		20 651		20 656		20 503		20 396
Měrná produkce KO	881,15		839,72		875,22		592,91		704,04
Měrná produkce SKO	259,64		256,57		246,68		242,86		272,01

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	2 336,91	1 652,86	2 184,21	1 877,84	2 115,58	-29,27	32,15	-14,03	12,66
Sklo	150107, 200102	168,54	126,05	140,60	212,85	151,04	-25,21	11,54	51,39	-29,04
Plast	150102, 200139	494,21	223,87	247,20	311,78	364,46	-54,70	10,42	26,12	16,90
Nápojové kartony	150105	3,51	1,23	1,89	2,13	2,93	-64,96	53,66	12,70	37,56
Celkem separovaný sběr		3 003,17	2 004,01	2 573,90	2 404,60	2 634,01	-33,27	28,44	-6,58	9,54
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		20 581		20 651		20 656		20 503		20 396
Měrná produkce tříděného papíru		113,55		80,04		105,74		91,59		103,73
Měrná produkce tříděného skla		8,19		6,10		6,81		10,38		7,41
Měrná produkce tříděného plastu		24,01		10,84		11,97		15,21		17,87
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,17		0,06		0,09		0,10		0,14
Měrná produkce tříděného odpadu		145,92		97,04		124,61		117,28		129,14

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředěvané odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	15,02	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	5,49	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	8,49	44,93	40,05	70,02	9,95
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	4,68	23,47	21,95	14,94	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,56	5,87	2,20	6,13	1,70
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	6,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	1 456,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	1 180,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	5,50	2,20	3,30	4,40	4,40
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	94,71	62,31	89,49	71,46	55,69
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	31,05	49,58	47,32	30,43	106,57
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 455,91	1 566,75	1 708,28	1 541,13	1 556,34
150103	Dřevěné obaly	O	4,86	3,53	3,67	0,00	2,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	11,68	36,20	7,36	0,00	45,60
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	7 157,90	1 485,33	1 635,80	1 737,63	1 169,07
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	17,60	51,50	23,60	22,40	50,40

190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	452,00	443,00	607,00	367,00	372,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	11,00	30,00	0,00	0,00	43,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	881,00	86,11	475,93	336,71	559,24
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,00	9,47	9,20	8,30	8,13
200110	Oděvy	O	5,91	6,87	5,64	2,13	3,37
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,01	0,00	0,04	0,03	2,33
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,65	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	5,70	0,00	1,18	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad	O	5 343,57	5 298,35	5 095,52	4 979,35	5 547,86
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 371,20	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	2 227,62	2 342,53	2 582,34	2 397,97	2 335,30
Celková produkce BRO			19 107,62	11 548,00	12 365,36	12 770,03	13 334,95

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	19 107,62	11 548,00	12 365,36	12 770,03	13 334,95	-39,56	7,08	3,27	4,42
z toho celková produkce BRKO	8 464,46	7 743,33	8 169,85	7 724,49	8 456,23	-8,52	5,51	-5,45	9,47
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	44,30		67,05		66,07		60,49		63,41
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	20 581		20 651		20 656		20 503		20 396
Měrná produkce BRO	928,41		559,20		598,63		622,84		653,80
Měrná produkce BRKO	411,28		374,96		395,52		376,75		414,60

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	19 424,12	4 371,25	37 157,37	89 413,46	4 839,91	7 350,30	22,50	191,30	460,32	24,92
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		29,87	4,43	66,12	279,26	14,88	21,25				
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Celkem vybrané způsoby využití	19 227,73	4 371,25	37 157,37	89 413,46	4 839,91	7 350,30	22,73	193,25	465,02	25,17
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		29,57	4,43	66,12	279,26	14,88	21,25				
Celková produkce odpadů		65 019,69	98 690,54	56 197,24	32 018,36	32 522,56	34 593,97				
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-	-	-	-
	Spalování	0,000,000,000,000,00						Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								-	-	-	-
	Jiné uložení	3 451,001 683,001 163,000,000,00						-51,23	-30,90	-100,00	-
	Celkem vybrané způsoby odstranění	3 451,001 683,001 163,000,000,00						-51,23	-30,90	-100,00	-

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	2 244,13	2 825,57	36 374,89	1 203,70	2 281,64	5 444,73	125,91	1 620,89	53,64	101,67	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			20,36	15,58	209,76	6,66	18,77	37,92	25,91	1520,89	-46,36	1,67	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	2 062,52	2 825,57	36 374,89	1 203,70	2 281,64	5 444,73	137,00	1 763,62	58,36	110,62	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓										
			18,71	15,58	209,76	6,66	18,77	37,92	Meziroční změna [%] ↓				
	Celková produkce KO [t]		11 021,91	18134,98	17340,99	18078,51	12156,49	14359,52	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
--	--	-----------------------------------	------	------	------	------	------	---	---	---	---

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2141,10	2267,51	42,71	319,62	2304,26	5,90	-98,12	648,35	620,94
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	374,52	319,54	13,83	74,07	289,20	-14,68	-95,67	435,57	290,44
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	302,73	336,38	31,12	2,64	332,97	11,12	-90,75	-91,52	12512,50
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	3,79	4,24	1,64	0,80	4,58	11,87	-61,32	-51,22	472,50
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání		DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
Nakládání s BRO a BRKO [t]										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití			2 141,10	2 267,51	42,71	319,62	2 304,26	5,90	-98,12	648,35	620,94
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
BRKO	Využití	Materiálové využití			112,95	60,19	1,23	281,84	198,82	-46,71	-97,96	22813,82	-29,46
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
		Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Měrné skládkování		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									

		- pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						-100,00	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
									-	-	-	-	-
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

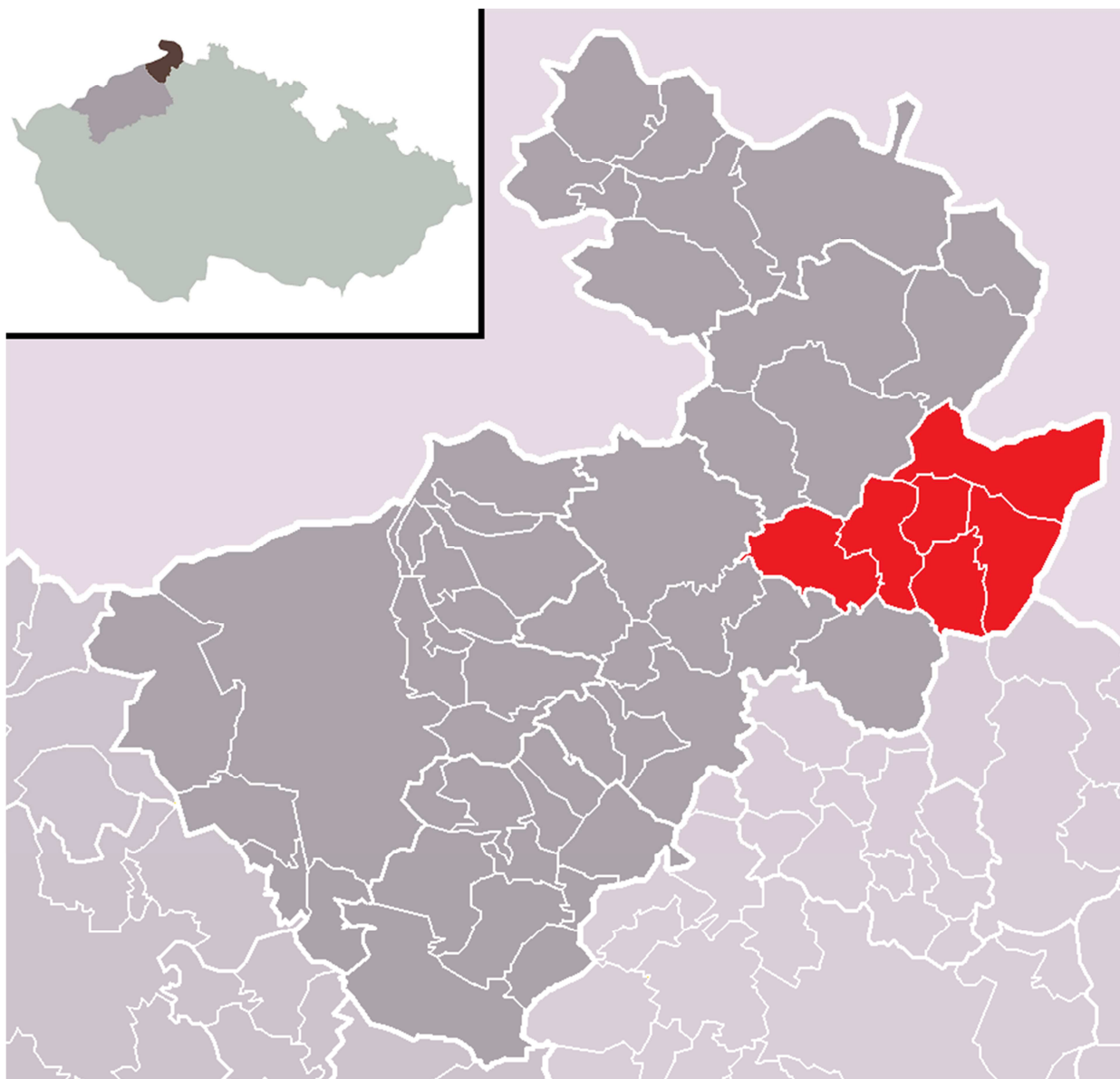
6. Téma 4.: cestovní ruch

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

6.1.1.1 Poloha destinace

Mapa č. 3 Poloha destinace

Zdroj: cs.wikipedia.org

Oblast obce s rozšířenou působností Varnsdorf (dále též Varnsdorfsko) se nachází ve Šluknovském výběžku, který najdeme u severní hranice České republiky s Německem. Varnsdorfsko náleží na

území Ústeckého kraje, v okrese Děčín a v územním celku NUTS II Severozápad. Rozloha území ORP Varnsdorf činila v roce 2012 celkem 8 885,4 ha, přičemž v témže roce jej obývalo 20 396 obyvatel. Do regionu náleží 6 obcí, z nichž 2 mají statut města. Jsou jimi Horní Podluží, Dolní Podluží, Varnsdorf, Rybníště, Chřibská a Jiřetín pod Jedlovou. Typickým rysem území ORP Varnsdorf, stejně jako pro ostatní příhraniční regionu, je nízká hustota osídlení. Oblast se přitom nachází v přírodně cenné krajině, leží zde NP České Švýcarsko, CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce.

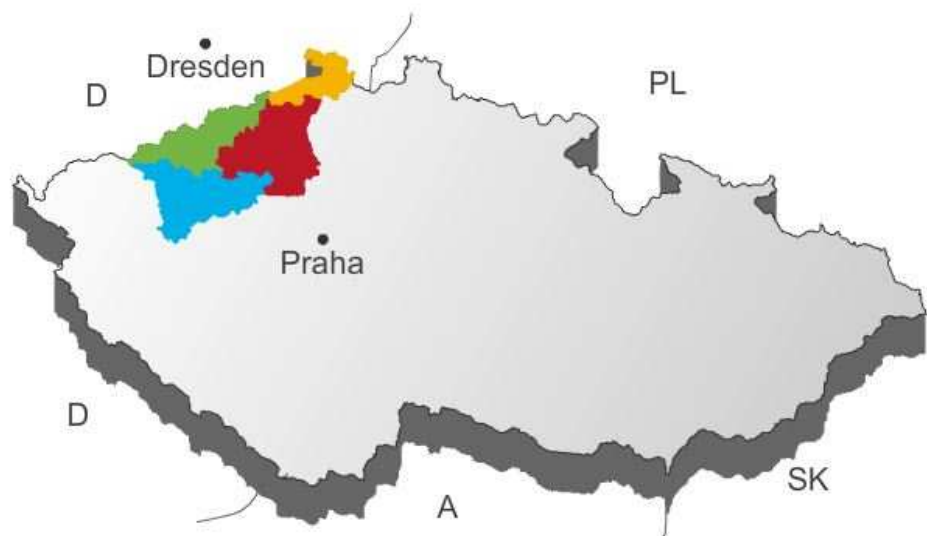
6.1.1.2 Vymezení destinace

ORP Varnsdorf se z pohledu správního členění České republiky nachází v Ústeckém kraji, okrese Děčín. Region přitom svou jedinečnou geografickou polohou a zachovalou přírodou poskytuje velmi dobré předpoklady pro rozvoj šetrného cestovního ruchu. Cestovní ruch v ORP Varnsdorf je vázán zejména k jiné významné destinaci, a to k Národnímu parku České Švýcarsko. Velká většina návštěvníků přijíždí do regionu právě za návštěvou NP Českého Švýcarska, přičemž se pohybují v širším regionu (tedy nikoliv pouze v přesně ohraničené území NP České Švýcarsko, ale jako širší oblast okolo tohoto národního parku, kam spadá i Varnsdorfsko). Jedna z obcí náležející k ORP Varnsdorf se nachází přímo v tzv. jádrové oblasti destinace České Švýcarsko, touto obcí je Chřibská. Avšak potenciál čerpající z blízkosti NP mají možnost využít i další obce v ORP Varnsdorf.

Pokud se zaměříme na polohu destinace v rámci Ústeckého kraje, má dokonce ORP Varnsdorf jednu z ideálních poloh právě díky zahrnutí do regionu Českého Švýcarska, ale i ostatních přírodně cenných oblastí. Území Ústeckého kraje je přitom pro účely destinačního managementu rozčleněno do 4 oblastí (viz mapa č. 4), a pokud se podíváme na počty návštěvníků, České Švýcarsko patří mezi tu nejoblíbenější. Jednou z nevýhod polohy území Varnsdorfska je větší vzdálenost od krajského města Ústí nad Labem i od hlavního města Prahy (ve srovnání s ostatními destinacemi v Ústeckém kraji), avšak výhodou této polohy však je, že oblast může těžit z přeshraničního cestovního ruchu díky své poloze na hranici s Německem.

Na základě rozčlenění dle dokumentu Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje je oblast Českého Švýcarska rozdělena na 3 základní oblasti: existující jádrové území (území národního parku České Švýcarsko, částečně i město Děčín a Tiské stěny – jádrové území má přesah i do národního parku Saské Švýcarsko v Německu), potenciální jádrové území (město Děčín, Tiské stěny, potenciál stát se jádrovým územím mají i Šluknovsko, Lužické hory a Podluží) a konečně zázemí (ostatní části území – Českokamenicko, blízké okolí Děčína a Benešova nad Ploučnicí a část saského příhraničí). ORP Varnsdorf má potenciál stát se oblastí vyhledávanou turisty, je však třeba se dlouhodobě věnovat rozvoji nabídky služeb v cestovním ruchu a také dbát na tvorbu pozitivní image a propagaci Varnsdorfska jak v rámci České republiky, tak i v zahraničí (zejména v sousedním Německu).

Mapa č. 4: Rozdělení Ústeckého kraje na jednotlivé destinační agentury

6.1.1.3 Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti

V regionu Varnsdorfska má cestovní ruch dlouhou tradici, jeho počátky je možné dohledat až k začátku 18. století, již v tomto období do regionu přijížděli hosté zejména za jeho přírodním bohatstvím. Díky tomu docházelo ke zpřístupňování nejzajímavějších míst prostřednictvím budování stezek, vyhlídkových míst a prvních míst pro ubytování a stravování zaměřených na návštěvníky. Význam oblasti narůstal v souvislosti s romantismem, kdy se zvýšil zájem o překrásnou přírodu a krajinu v oblasti zejména na přelomu 18. a 19. století, přičemž docházelo i k dalšímu rozšiřování nabídky pro návštěvníky. Velkou ranou pro rozvoj turismu v celé Evropě byla první a zejména druhá světová válka, kdy došlo k přerušení většiny rekreačních aktivit, obě války měly na širší region devastující vliv. Především na konci druhé světové války došlo v regionu k nevratnému přetnutí společenského života a tradic následkem vyhnání původních německých obyvatel, kteří tvořili většinu populace oblasti. Následkem odsunu a vylidnění regionu mnoho turisticky atraktivních míst dlouhá léta chátralo, u celé řady z nich došlo dokonce k zániku. Přestože byl nedlouho nato region znovu zčásti osídlen nově příchozími obyvateli, návrat k tradičnímu využití regionu pro rekreaci trval mnoho let a není doposud zcela dokončen.

K výrazným změnám došlo zejména se změnou politické situace v roce 1989, kdy začala obnova infrastruktury důležité pro cestovní ruch (zčásti také díky národním i zahraničním dotačním titulům). Dochází také k rozvoji přeshraniční spolupráce se sousedním Saskem a region navštěvují domácí i zahraniční turisté, avšak v mnohem menší míře, než jak by bylo nutné pro celkový rozvoj regionu. Díky snahám místních obyvatel se daří opravovat a pro turisty i místní obyvatele zprovozňovat mnoho atraktivních míst, nabídka pro cestovní ruch je však stále omezená.

6.1.1.4. Předpoklady destinace pro cestovní ruch

Varnsdorfsko má ideální předpoklady především pro venkovskou turistiku a při dalším rozvoji infrastruktury i agroturistiku. Jedinečnou devizou regionu je jeho přírodní bohatství, jelikož zde najdeme NP České Švýcarsko, CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce. Přírodní bohatství oblasti zapříčinilo i zájem Klubu českých turistů, který se činí při vyznačování velkého množství kvalitně značených a dobře udržovaných pěších turistických tras. Na Varnsdorfsku se také nachází poměrně velké množství značených cyklistických tras, jejich problémem však je, že z velké části vedou po silnicích 2. a 3. třídy, tento stav však zcela neodpovídá současným evropským standardům, cyklostezky by bylo vhodnější vést po samostatném tělese, aby byla minimalizována pravděpodobnost střetů cyklistů s ostatní dopravou a také byl zvýšen rekreační potenciál stezek.

ORP Varnsdorf je oblastí bohatou na kulturní a historické památky s potenciálem přilákat návštěvníky k jejich prohlídce (kostel sv. Jiří ve Chřibské, Křížová hora v Jiřetíně pod Jedlovou, vyhlídka Hrádek ve Varnsdorfu, zřícenina hradu Tolštejn atd.), které jsou však často ve zhoršeném technickém stavu a je třeba značné vynaložit úsilí a finanční prostředky k jejich obnově. Velkou výhodou je i konání množství tradičních kulturních i sportovních akcí v oblasti, slabinou je pouze jejich nedostatečná propagace směrem k návštěvníkům regionu.

Problematická pro rozvoj cestovního ruchu je kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení pro turisty, přičemž je třeba do budoucna podpořit jejich rozvoj v návaznosti na další opatření pro podporu cestovního ruchu. Schází především služby vyšší kvalitativní kategorie, čímž je velmi omezena nabídka pro movitější klientelu. V aktuálně dostupném přehledu Českého statistického úřadu je oblast ORP Varnsdorf začleněna pod širší turistickou oblast nazvanou Děčínsko a Lužické hory. Dle dostupných informací z roku 2012 bylo v tomto regionu celkem 133 hromadných ubytovacích zařízení, v nichž se nacházelo 1 944 pokojů s celkem 5 761 lůžky.

Na Varnsdorfsku se nachází také několik míst zvyšujících atraktivitu pro návštěvníky nabídkou doplňkových služeb, jako jsou například lanový park na Jedlové hoře, sportovní areál se zimní i letní nabídkou v Jiřetíně pod Jedlovou a další. I tuto nabídku je však do budoucna potřeba výrazně rozšířit.

6.1.1.5 Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti

Sledování aktuálních trendů v cestovním ruchu je vždy klíčovým elementem při strategických snahách o rozvoj v jakékoliv oblasti. Nejinak je tomu i v cestovním ruchu, kde vzhledem k jeho povaze ještě narůstá jejich význam. Je také třeba si uvědomit, že trendy v dnešní době nejsou lokálního charakteru, ale dá se říci, že většina jich vzniká na celosvětové úrovni, neboť dochází k jejich šíření raketovou rychlostí, zejména prostřednictvím internetu a nových médií. Sledování trendů v cestovním ruchu v kontextu České republiky se věnuje Česká centrála cestovního ruchu, která ve svých dokumentech uvádí, že na evropské úrovni budou v blízké budoucnosti převládat následující významné turistické trendy:

1. Demografie

Dojde k výraznému nárůstu osob ve vyšším věku, senioři budou mnohem zdravější a budou disponovat vyššími příjmy, než tomu bylo v minulosti. Tím dojde k nárůstu poptávky zkušenějších turistů – seniorů. V rámci tohoto trendu lze očekávat rostoucí poptávku po kvalitě, pohodlí a bezpečnosti; rostoucí poptávku po jednoduchých způsobech dopravy; rostoucí poptávku po relaxačních aktivitách (např. Golf); rostoucí poptávka po produktech zaměřených na jednotlivce; rostoucí poptávka spíše v obdobích mimo hlavní sezónu (např. zimní pobyty); v marketingových aktivitách by měl být kladen méně důraz na věk a více na pohodlí a rostoucí poptávku po vzdálenějších destinacích, ale částečně i po kratších pobytech.

2. Zdraví

Důležitost zdraví a zdravotní prospěšnosti v mnoha ohledech bude v budoucnosti neustále narůstat. Nebude tím sice ovlivněn objem poptávky, bude ale zcela určitě ovlivňovat rozhodovací proces ve vztahu k destinaci a chování během pobytu v zahraničí a ve výběru konkrétních služeb.

V rámci tohoto trendu lze očekávat, že turisté se budou stále častěji vyhýbat destinacím, které jsou chápány jako méně zdravé; poptávka po pouze letních dovolených bude stále klesat, poroste stále více popularita aktivní dovolené a rovněž poptávka po všech aktivitách s ní spojených, poroste poptávka po wellness produktech, lázeňských pobytech a fitness centrech.

3. Vnímavost a vzdělávání

Průměrná úroveň vzdělanosti bude v celé Evropě v budoucnu postupně stoupat. Tím dojde k nárůstu trendu, kdy bude při plánování dovolené rostoucí role umění, kultury a historie, včetně rostoucího významu výchovných a duchovních hodnot. V rámci tohoto trendu lze očekávat rostoucí poptávku po speciálních produktech; stále častěji budou do balíčků služeb cestovních kanceláří zahrnovány prvky umění, kultury a historie, totéž se týká i individuálního cestování; poroste potřeba lepšího a tvořivějšího způsobu poskytování informací a poroste poptávka po nových destinacích střední a východní Evropy.

4. Volný čas

S nárůstem tlaku v pracovním i osobním životě je stimulována poptávka po volném čase a relaxaci. Tento trend má i opačný vliv na volné disponibilní příjmy vzhledem k rostoucímu počtu dnů placené dovolené. V rámci tohoto trendu lze očekávat rostoucí poptávku po levnějších produktech; rostoucí poptávku po relaxačních pobytech a zkracování hlavní delší dovolené a její nahrazování větším počtem krátkodobějších dovolených.

5. Zkušenosti s cestováním

Stále zkušenější budou v oblasti cestovního ruchu i spotřebitelé, budou stále více zajišťovat cesty sami podle svých potřeb, bude kladen větší důraz na kvalitu a na poměr kvality a ceny. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že dovolená bude stále více doplňována alternativními způsoby trávení času a peněz, mnohem více utrpí destinace s nepříjemným standardem služeb; bude se stále více objevovat smíšené spotřební chování: jeden rok jednoduchá, další rok luxusní dovolená nebo jeden rok dlouhodobá, další rok krátkodobá dovolená; preference dovolených budou stále více roztržštěné; věrnost destinacím bude nadále oslabovat; zkušenosti budou stimulovat turisty k návštěvám již

navštívených destinací v minulosti, s kterými byli spokojeni; bude více preferována mobilita, a poroste tak více poptávka po půjčovnách aut, motocyklů a kol; poroste preference regionů, které nabízejí širokou, rozmanitou a zcela vyváženou koncepci, taktéž poroste poptávka po lepším destinačním managementu.

6. Životní styl

Ne celoevropské úrovni bude docházet k postupné změně životního stylu obyvatelstva, která ovlivní především pohled turistů na spotřební chování a osobní preference při výběru způsobu trávení volného času. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že společenské postavení bude méně důležité; chování ve volném čase bude více individualizované, poroste poptávka spíše po menších ubytovacích jednotkách (menší rodinné hotely, farmy); posun ve vnímání života a životního stylu způsobí pokles v poptávce po plně doprovázených zájezdech; dodavatelé získají vyšší zisky, pokud budou schopni vytvořit zcela nové produkty bude stále důležitější jejich specializace v souvislosti se specifickými koníčky a zájmy; poroste poptávka po druhých domovech a stále více se bude projevovat trend návratu k „jednoduchému“, např. budou spíše preferovány bungalovy před hotely a stany před karavany.

7. Informační technologie

Masivní rozšiřování informačních technologií lze pozorovat již v současnosti, v budoucnosti tento trend bude ještě nabývat na intenzitě a prorůstat do dalších oblastí životů. Lze očekávat jeho využívání nejen k získávání informací, ale i nárůst využití k nákupu turistických produktů a služeb. Dále tak poroste důležitost prezentace destinací ve virtuálním prostoru. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že dostupnost turistických informací o destinacích a produktech a složitější systémy vyhledávání způsobí mnohem větší konkurenci na trhu cestovního ruchu; zkušenější turisté si budou stále více sestavovat svou dovolenou prostřednictvím přímé rezervace přes internet; význam cestovních agentur poklesne, balíky služeb budou stále více nakupovány přes internet; internet pozmění roli národních turistických organizací a posílí roli e-marketingu; základním předpokladem úspěšných webových stránek bude dostupnost hlubších informací jak o produktech, tak o destinacích, a přístupná propojení a prolinky; možnost nákupu přes internet bude mít za následek ještě pozdější rezervace a vzroste potřeba spolehlivých on-line rezervací především ze strany více zkušených a sebejistých turistů.

8. Doprava

Další rozšiřování dostupnosti rychlostních vlaků a nízkonákladových přepravek ovlivní klasické způsoby cestování ve všech v Evropě využívaných způsobech. Lze očekávat problémy v silniční dopravě, kdy bude docházet k jejímu postupnému přetížení. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že destinace budou více profitovat z jednoduché dostupnosti především v případě krátkodobějších pobytů, zejména pokud jsou hlavní události pořádány v období mimo sezóny; lepší dostupnost přímých vlakových a leteckých spojení bude stimulovat poptávku po prodloužených víkendech a krátkodobějších pobytech ve městech v zahraničí; vzroste využívání vysokorychlostních železnic, které tak převezmou vysoký podíl v současné době letecké dopravy; přetížení silniční dopravy bude mít negativní vliv na cesty soukromými vozy, zejména v hlavní sezóně; klesne význam autobusové dopravy; bariéry způsobené nedokonalými jízdními řády a nepříliš optimální dopravou budou mít velice negativní vliv na destinace, které neakceptují rostoucí poptávku po snadné dostupnosti a okružní plavby, ať už levnější či nákladné, narostou na významu, především u populace starší 50 let.

9. Udržitelný rozvoj

Význam ekologie v životě běžných obyvatel nadále poroste. V rámci turismu to způsobí zvýšenou poptávku po destinacích, ve kterých bude hrát stále významnější roli příroda a populace a dbají na šetrnost provozovaného cestovního ruchu k okolnímu prostředí. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že vzroste důležitost jednotlivých regionů v rámci destinace; politika destinačního managementu musí být zlepšována prostřednictvím kontinuálnějšího a důslednějšího plánování; preference destinací budou stále silněji spojovány s podporou místního obyvatelstva a jejich přívětivým postojem k rostoucímu počtu příjezdějících turistů a ekoturismus nesmí být zaměňován s udržitelným rozvojem cestovního ruchu.

10. Jistota a bezpečí

Negativní jevy související s bezpečností, jako jsou teroristické útoky, regionální války, znečištěné prostředí a další kritické situace se bohužel stanou součástí denního života a ovlivní tak zvýšenou potřebu jistoty a pocitu bezpečí v jednotlivých destinacích. V rámci tohoto trendu lze očekávat, že turisté se budou více vyhýbat destinacím, které jsou považovány za méně bezpečné; při výběru destinace bude hrát větší úlohu kvalita vody (jezera, bazény, ale i vody z vodovodní sítě); turisté budou mnohem rychleji reagovat v případě, že nabízený produkt nebude splňovat očekávané standardy; významně vzrostou náklady zaručující bezpečnost a průmysl cestovního ruchu bude pružněji a lépe reagovat a uspokojovat poptávku v krizových obdobích.

6.1.1.6 Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast

Lze očekávat, že území ORP Varnsdorf bude silně ovlivňovat zvyšující se zájem o tzv. venkovskou turistiku a agroturistiku, které budou čerpat z přírodního bohatství regionu při svém rozvoji. Očekávat lze i další prohlubování trendu směrem ke zkracování pobytů – návštěvníci svou dovolenou zkracují z obvyklé týdenní dovolené směrem k prodlouženým víkendům či víkendovým pobytům. Vzhledem k náročnému způsobu života poroste obliba tzv. balíčků služeb, kdy návštěvník očekává kromě obvyklého ubytování (příp. se stravováním) možnost zakoupení komplexního balíčku, ve kterém vyjma ubytování a stravy budou také poukazy na volnočasové, sportovní a relaxační aktivity (sauna, masáže, vstupenky do blízkých historických objektů a přírodních atrakcí či zapůjčení sportovní výbavy a další). Nákupem takového balíčku návštěvníkům odpadá starost s plánováním pobytu.

Důležitým trendem pozitivním pro sledovanou oblast, který se začal naplno projevovat po tzv. ekonomické krizi, je narůstající podíl obyvatel trávících svou dovolenou v České republice. Problémem pro oblast Varnsdorfska může být z dlouhodobého hlediska trend poptávky po službách na evropské úrovni kvality – velká část zařízení cestovního ruchu v ORP Varnsdorf má buď morálně zastaralé zařízení, nebo dokonce zařízení ve špatném technickém stavu, na tyto záležitosti však budou návštěvníci stále více citliví a zároveň prostřednictvím informačních technologií bude docházet k předávání zkušeností mezi jednotlivými návštěvníky. S tímto souvisí i poslední významný trend, kterým je rozmach moderních technologií v oblasti cestovního ruchu a s tím spojená jistá emancipace návštěvníků. Většina jich již v současnosti plánuje svůj volný čas pomocí informačních technologií a vliv zejména internetu bude i nadále narůstat, především v souvislosti s tím, jak vzrůstá počet lidí,

kterí jsou online v podstatě neustále. Díky tomu narůstá důležitost prezentace nabídky v cestovním ruchu na internetu včetně mobilních verzí internetových stránek.

6.1.1.7 Přehled základní legislativy, strategických dokumentů a existujících analýz

a) Celostátní úroveň

- **Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu (včetně jeho novelizace č. 214/2006 Sb.)**

Zákon upravující činnosti v cestovním ruchu týkající se nabídky a prodeje služeb, které vytvářejí dovolenou, cesty za poznáním nových krajín nebo naopak pobyty k poznávání kolegů či obchodních partnerů, poskytující neobvyklé zážitky nebo naopak rekreaci dětí v přírodě. Byl vytvořen jako promítnutí Směrnice Evropské unie č. 90/314/EHS o souborných službách pro cestovní pobyty a zájezdy do české legislativy. V návaznosti na některé nové skutečnosti, především judikatury Evropského soudního dvora, byl novelizován v rámci zákona č. 214/2006 Sb. S účinností od 1. 8. 2006. Zákon č. 159/1999 Sb. V platném znění především vymezuje dva typy podnikatelských subjektů poskytujících služby v cestovním ruchu – cestovní kanceláře a cestovní agentury.

- **Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014 – 2020**

Koncepce pojímá cestovní ruch jako velmi citlivé odvětví národního hospodářství, a to jak v rámci ekonomických činností, ale i s přesahem do sociálního a environmentálního prostředí. První analytická část koncepce se zabývá vnitřními podmínkami rozvoje cestovního ruchu v ČR, je zaměřena i na vnější vlivy, které celý systém ovlivňují, zhodnocení plnění stanovených priorit a opatření v Koncepci za období 2007 – 2013 a konečně obsahuje SWOT analýzu zaměřenou na hodnocení tří základních oblastí analýzy (jsou jimi trendy v českém prostoru, dosavadní politika cestovního ruchu a priority současné Koncepce státní politiky ČR). V závěru koncepce jsou stanoveny vize a cíle politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020, včetně návrhu priorit, opatření, implementačního procesu a monitoringu. Paralelně s touto koncepcí byla za účelem naplnění priority č. 3 *Destinační marketing* zpracována i Marketingová koncepce cestovního ruchu 2012 -2020.

- **Marketingová koncepce cestovního ruchu 2013 – 2020 (agentura CzechTourism)**

Jedná se o dokument, představující nástroj pro řízení marketingové činnosti agentury CzechTourism, a to současně ve vazbě na klíčové partnery agentury. Dokument předurčuje činnost jednotlivých odborů, jejichž úlohou je naplňování této koncepce. Vizí tohoto dokumentu je Česká republika jako destinace *„postavená na svých silných stránkách (Praha, kulturní krajina a kulturní tradice), zejména s ohledem na volnočasový turismus, o nichž se všeobecně ví, ale které nejsou dostatečně „prodávány“ ve srovnání s konkurenčními destinacemi“*.

b) Krajská úroveň

- **Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010 – 2015**

Koncepční dokument vytvořený v roce 2007, který je odvětvově zpracovaný a rozpracovává nadřazený Program rozvoje Ústeckého kraje. Cílem této strategie je: *„najít a specifikovat vhodná*

řešení a nástroje, které by měl Ústecký kraj jako subjekt v příštích letech realizovat pro rozvoj cestovního ruchu na svém území při respektování specifik a potenciálu jednotlivých částí kraje". Nejdůležitější cíle a priority uvedené v tomto dokumentu jsou uvedeny v tabulce v příloze.

c) Regionální úroveň

- **Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu České Švýcarsko do roku 2020**

Koncepce pochází z roku 2011 a byla vytvořena s cílem vyhodnotit realizaci předchozí koncepční dokument a aktualizovat jej s výhledem do roku 2020. Hlavními řešenými problematikami v tomto dokumentu jsou ztráta konkurenční výhody a dopady hospodářské krize, rozvoj spolupráce s německou stranou, deficit veřejných financí a vyčerpání podpory z fondů EU vyčleněných na programové období 2007 -2013 a realizace rozvojových aktivit navržených v rámci Koncepce 2006 a posun hlavních problémů rozvoje cestovního ruchu. Cíle, priority a opatření navržená v tomto dokumentu jsou uvedena přehledně v tabulce v příloze.

6.1.2 Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti

Finanční analýza

V této části je stručně uvedena analýza výdajů obecních rozpočtů v § 214 s názvem Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch. V tabulce č. 100 s názvem Přehled výdajů obcí v § 214 Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch jsou zaznamenány výdaje mezi lety 2007 a 2013. Zdrojem těchto dat je server www.rozpocetobce.cz, jelikož podrobnější informace o struktuře výdajů obecních rozpočtů se podařilo po oslovení všech obcí v ORP Varnsdorf zajistit pouze u 2 z nich (viz tabulka č. 113 v příloze této části dokumentu). Ze sledovaných obcí měla v období 2007 až 2013 největší výdaje ve zmíněném paragrafu obec Chřibská, konkrétní částka činila 15 532 955,- Kč, nulové výdaje v oblasti cestovního ruchu má dlouhodobě obec Rybníště.

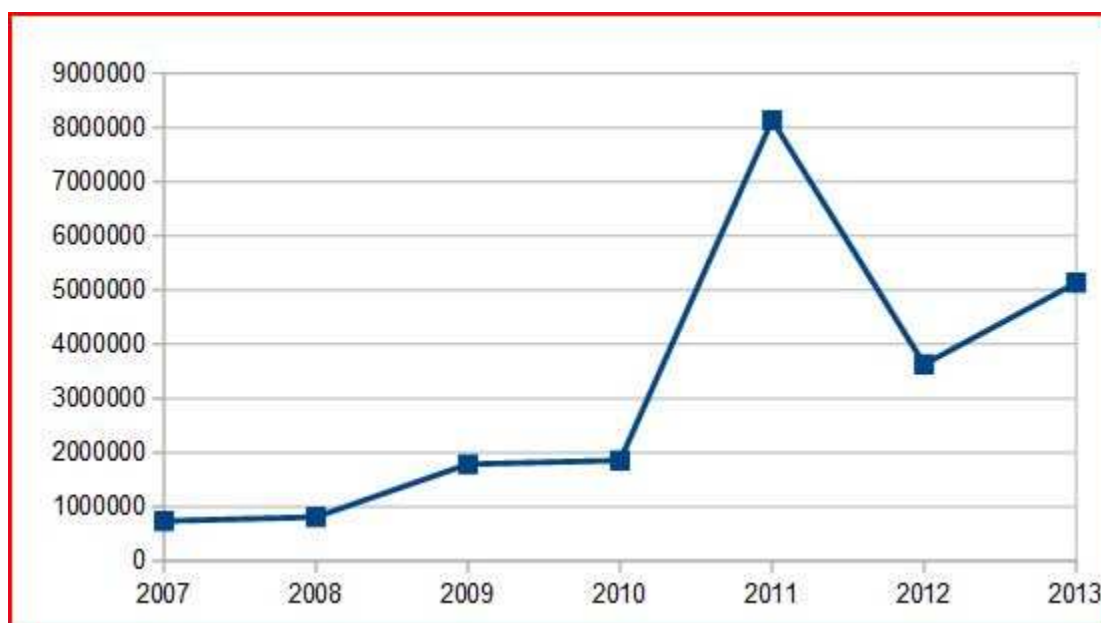
Tabulka č. 116: Přehled výdajů obcí v § 214 Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch mezi lety 2007 a 2013

Obec	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem obec
Varnsdorf	300000	200000	614490	200000	300000	300000	301000	2215490
Rybníště	0	0	0	0	0	0	0	0
Chřibská	0	0	636210	1148520	7382030	2220550	4145645	15532955
Horní Podluží	15920	20840	21710	13860	13460	13460	30000	129250
Dolní Podluží	7140	0	2860	8000	0	8000	33109	59109
Jiřetín p. Jedlovou	434520	587290	506080	475390	435530	1077440	587995	4104245
Celkem rok	736527	810138	1786219	1855780	8133031	3629462	5132871	0

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, provedení autor

Vývoj výdajů obcí v § 214 mezi lety 2007 a 2013 je zachycen v grafu číslo 39. Tento graf zachycuje mezi lety 2007 a 2011 rostoucí tendenci výdajů v této položce rozpočtu, kdy společné výdaje obcí přesahovaly v roce 2011 částku 8 000 000,- Kč. Po roce 2011 však ve výdajích následoval výrazný pokles, kdy v roce 2012 výdaje v § 214 dosahovaly 3 629 462,- Kč. V roce 2013 však můžeme sledovat opětovný nárůst výdajů na hodnotu 5 132 871,- Kč.

Graf č. 31 Vývoj výdajů obcí v § 214 Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch mezi lety 2007 a 2013

Zdroj dat: www.rozpocetobce.cz, provedení autor

Analýzou uvedených dat zjišťujeme, že výdaje obcí ve správním území ORP Varnsdorf mají postupnou vzestupnou tendenci (pokud odhlédneme od deviantní hodnoty v roce 2011). Mezi lety 2007 a 2013 vzrostly tyto výdaje téměř o 700 %, což představuje průměrný nárůst o více jak 100 % ročně.

6.1.2.1 Kulturně historické památky

Na Varnsdorfsku se v současnosti (rok 2014) nalézá v porovnání s ostatními regiony relativně velký počet sakrálních památek, avšak mnoho jich je ve špatném technickém stavu a jsou potřeba velké investice na jejich rekonstrukci. Problematické z pohledu cestovního ruchu je také malé procento zpřístupnění těchto památek veřejnosti tak, aby bylo možno je využívat jako součást turistické nabídky oblasti. Městem s největší koncentrací sakrálních památek v regionu je město Varnsdorf, kde se nachází neobvyklé množství kostelů (kostel sv. Petra a Pavla, Starokatolický kostel, kostel sv. Karla Boromejského, Evangelický kostel, kostel sv. Františka z Assisi), avšak dlouhodobě chybí peníze na opravy, údržbu a zpřístupnění těchto památek. Významnými sakrálními památkami jsou i Křížová hora v Jiřetíně pod Jedlovou, která je poutním místem hojně navštěvovaným poutníky, kteří zde nacházejí duchovní útěchu. Návštěvnost tohoto místa je značná. Především je to na církevní svátek Povýšení sv. Kříže (14. září). Roku 1783 byl položen základní kámen nynější kamenné kaple, která byla dostavěna a slavnostně vysvěcena roku 1796. Samotná věž byla vystavěna později a tak zvony na věži poprvé zazvonily až v roce 1886. Jedenáct rokokových zastavení Křížové cesty nechal postavit v roce

1759 zdejší farář Gottfried Leissner. Na počátku Křížové cesty jsou sochy svatého Petra, sv. Jakuba a sv. Jana (z roku 1764), za nimi se nachází Olivetská zahrada se sochou modlíciho se spasitele a anděla s kalichem v ruce. Vlevo na pokraji lesa je socha trním korunovaného Spasitele z roku 1859, znázorňující motiv Ecce homo, neboli Ejhle člověk. Na západní straně kaple se nachází socha Neposkvrněné Matky Páně (z roku 1869), v její blízkosti nikdy nevysychající studna a na konci celého areálu se nachází kaple Božího hrobu. Od roku 1993 prochází celé poutní místo postupnou rekonstrukcí, včetně okolního lesoparku.

Z návštěvníckého pohledu je zajímavou památkou i Hornické muzeum a štola Jana Evangelisty v Jiřetíně pod Jedlovou, kde mají návštěvníci možnost vypravit se do podzemí a seznámit se s historií hornictví v regionu. V Jiřetíně se také nachází jeden z nejnavštěvovanějších cílů v oblasti, zřícenina hradu Tolštejn. První zmínky o hradu spadají do přelomu dvanáctého a třináctého století. Opevněním obou skalisek vznikl strážní hrad při obchodní stezce, která spojovala tehdejší Lužici s vnitrozemím. Dodnes se této spojnici říká Pražská nebo také Tolštejnská cesta. První písemná zpráva o hradu je až z roku 1337, kdy žitavský kronikář Johann von Guben píše o jeho dobytí vojskem lužického Šestiměstí. Je velmi pravděpodobné, že se Tolštejn již v roce 1337 stal centrem Tolštejnského panství. Roku 1451 již patřil k Tolštejnskému panství i Rumburk, Varnsdorf, Krásná Lípa a Tolštejnské panství bylo spojeno se Šluknovskem. Hrad Tolštejn byl výrazně poškozen až roku 1445, kdy byl částečně vypálen. V červnu 1463 vydal král Jiří z Poděbrad rozkaz k dobytí hradu, což se také stalo. V roce 1481 získal hrad Tolštejn se Šluknovskem saský šlechtic Hugolt ze Schleinitz za 2150 kop českých grošů. Roku 1528 převzal panství Georg ze Schleinitz, který založil roku 1548 městečko Sanct Georgenthal (nynější Jiřetín pod Jedlovou). Avšak již v roce 1555 Tolštejn opustil. Roku 1607 byl už hrad pustý.

Za třicetileté války v roce 1642 byl hrad znovu obsazen císařským vojskem. Hrad poté oblehl a vypálil se svým vojskem švédský generál Wrangel. Hrad již nebyl nikdy obnoven, naopak byl rozebírán na stavební materiál.

V minulém století roku 1865 si opuštěnou hradní zříceninu pronajal Johann Josef Münzberk, který zde vystavěl hostinec ve švýcarském stylu. V roce 1874 spojil obě skaliska na vyhlídce můstkem. Restaurace byla v provozu ještě do konce roku 1977. Teprve od roku 1996 se díky iniciativě nadšenců znovu obnovil zájem o hradní zříceninu. Od té doby hrad pravidelně opravuje. V polygonální baště je vytvořen prostor pro pódium přírodního divadla. V současnosti je zřícenina zpřístupněna, vyhledávána je zejména pro možnost rozhledu do dalekého okolí. Bohatá historie hradu Tolštejn a jeho dominantní poloha dala vzniknout turistickému produktu „Putování po Tolštejnském panství“ (viz dále). Přímou na Tolštejně je také provozována restaurace s ubytováním a vyhlídkovou terasou. Nedaleko Tolštejna se nachází i rozhledna na Jedlové hoře, která je návštěvníkům v případě dobrého počasí přístupná a nabízí daleké rozhledy nejen po blízkém okolí, ale i za hranice. Na Jedlové hoře je také provozována restaurace s ubytováním, je zde také lanové centrum a v zimním období se na svazích pravidelně lyžuje. Díky těmto dispozicím se Jiřetín pod Jedlovou stal oblíbenou destinací mnoha návštěvníků v letním i zimním období. Zajímavá rozhledna se nachází také na tzv. „Hrádku“, budově s vyhlídkovou věží, která je položena nad městem Varnsdorf a tvoří jednu z jeho nejvýraznějších dominant.

V Chřibské se v roce 1761 narodil jeden z nejvýznamnějších rodáků regionu, mimořádně nadaný osvícenecký intelektuál, významný přírodovědec, cestovatel po Jižní Americe, botanik Tadeáš Haenke. Podnikl řadu výzkumných výprav a proslavil se jako objevitel leknínovité rostliny viktorie

královské. Na dome čp. 22 tuto zajímavost připomínají dvě pamětní desky, nachází se zde místní vlastivědné museum, které se věnuje právě připomínce Tadeáše Haenkeho a také historii Chřibské.

V celé oblasti Varnsdorfska se nachází velké množství ukázek tradiční lidové architektury, zejména tzv. podstávkových domů. Tento typ venkovského domu je tvořen přízemním roubeným prostorem, nad kterým je umístěné patro nesené samostatnou konstrukcí – podstávkou. Podstávku tvoří dřevěná konstrukce ze sloupů, která nese vyšší podlaží a střechu odděleně od přízemí.

Podrobný přehled kulturně historických památek ve správním území ORP Varnsdorf je ke shlédnutí v tabulce č. 129 v příloze.

6.1.2.2 Přírodní atraktivity

Pro využití v cestovním ruchu se ve správním území ORP Varnsdorf se nachází velké množství přírodních atraktivit. Nejzajímavější z nich naleznete v této kapitole.

Velký rybník - leží na horním toku Lužničky u osady Ladečka, asi 1 km severozápadně od Horního Podluží a 1,5 km severovýchodně od Rybníště. Rybník s rozlohou 22 ha je největší vodní plochou Děčínska a významnou ornitologickou lokalitou, kterou využívá k odpočinku řada druhů těžných ptáků. V roce 1982 zde byla proto vyhlášena přírodní rezervace, která zahrnuje i pobřežní mokřiny s výskytem chráněných rostlin. V letním období je možné ho využít ke koupání.

Kozí farma v Horním Podluží - nabízí chutný kozí sýr a pro vyznavače agroturistiky i ubytování.

Luž – je to nevyšší hora Lužických hor (793 m). Horským hřebenem přes Luž odedávna vedla zemská hranice mezi Čechami a Lužicí. Na svahu se nachází chráněný prales původních porostů. Dnešní státní hranice prochází vrcholovou plošinou hory, dostupnou turistům obou zemí. Na plošině jsou zbytky honosné turistické chaty, která vyhořela 1. ledna 1946 a dominanta komunikačního převaděče signálů. Poměrně namáhavý výstup z rozcestí pod Luží u osady Myslivny odměňuje daleký kruhový výhled. Nejvýhodnější přístup je červenou trasou KČT.

Šibeniční vrch – je táhlý zalesněný dvojvrcholový hřbet (589 a 572 m) vybíhající z masívu Jedlové do údolí Lužničky k Hornímu Podluží. Pod skálou na severním úpatí stála popravni šibenice města Jiřetína pod Jedlovou. Dnes je na severním svahu asi 600 metrů dlouhá upravená lyžařská sjezdovka s převýšením 120 m s vlekem.

Jedlová hora (774 m) - dominantní znělcová kupa, třetí nejvyšší vrchol Lužických hor. Roku 1779 navštívil Jedlovou horu císař Josef I. v domnění, že se jedná o nejvyšší horu kraje. Roku 1885 se zrodila v jiřetínské sekci horského spolku pro nejsevernější Čechy myšlenka na postavení kamenné rozhledny, kterou navrhl varnsdorfský stavitel Stoy. Se souhlasem majitele kamenického panství, knížete Kinského, se v roce 1890 začalo se stavbou 23 m vysoké věže. Významným dnem pro celý kraj byla neděle 14. září 1891, kdy byla rozhledna za velké slávy předána veřejnosti. Současně nechal kníže Kinský otevřít vedle věže hospodu a tak se Jedlová hora okamžitě stala lákadlem pro turisty z Čech i ze Saska. Roku 1905 byl postaven pomník Friedrichu Schillerovi, jako hold v kraji oblíbenému básníkovi. Od roku 1945 však rozhledna chátrala a zdálo se, že se její čas naplnil. Z hospody zbyly jen

obvodové zdi. Pomník v kraji oblíbenému básníkovi se stal terčem vandalů. Dne 3. 7. 1993 byla opravená rozhledna opět slavnostně zpřístupněna veřejnosti. Zanedlouho poté prošla rekonstrukcí i samotná hospoda. Bez povšimnutí nezůstal ani pomník F. Schillera.

Tisíce rozkvetlých orchidejí (vstavačů) se rozprostírají na podmáčených loukách přímo ve Chřibské. Na louce U Brodských najdete v květnu fialově a bíle kvetoucí prstnatec májový, v srpnu pak v přírodní rezervaci Marschnerova louka pod vrchem Spravedlnost orchidej krušík bahenní.

Přírodní rezervace Líška - na severovýchodním úbočí Černé hory každoročně v květnu rozkvétá na ploše více než jednoho hektaru chráněná měsícnice vytrvalá.

Široký vrch (586 m) - vyhlídka, která je umístěna ve znělcovém vrchu, 1,5 km severozápadně od Rybniště (z Rybniště po červené značce), někdy též zvaná Karlova výšina. Hora je nazývána „Strážcem Českého Švýcarska“. Z jeho výšin lze pozorovat západní část Labských pískovců a část národního parku v SRN. Na svazích Širokého vrchu tábořili v roce 1639 Švédové.

Malý Šebr - (Malý Stožec 659 m) – znělcový kopec se skalnatým vrcholem. Kopec byl dříve nazýván Obří hlava nebo Obličejová hora, protože při pohledu od severozápadu připomíná profil obličeje ležící postavy. Na jihozápadním prudkém svahu kopce se nalézá puklinová jeskyně Komora. Dříve to prý bylo obydlí loupežníka Bedřicha Raucha. Přístup k Malému Stožci je po žluté turistické trase od železniční zastávky Chřibská.

Plešivec (597 m) - je znělcový vrch (597m). Po jeho jižním a západním úbočí vede trať ČD, na které bylo asi 1km východně odtud postaveno nádraží Chřibská s kdysi proslavenými klimatickými lázněmi Malý Semerink. Vrchol je dnes zarostlý lesem, ale z nezalesněných míst jihozápadního úbočí je výhled ke Studenci a na Jetřichovické skály.

Prameny Křinice - západně od náhorní obce Studánka pramení řeka Křinice, která protéká Kyjovským údolím a po 40 km se v německém městě Bad Schandau vlévá do Labe.

Chřibská přehrada - je přehradní nádrž na horním toku Chřibské Kamenice, 2 km jihovýchodně od Horní Chřibské, 1 km západně od vrcholu Malý Stožec. Přehrada ležící na katastru obce byla vybudována v letech 1912-1926, její rozloha činí 13,78 ha a je největší ze tří přehrad na území Lužických hor. Přehrada je zdrojem pitné vody pro celý Šluknovský výběžek. V roce 2012 byla otevřena nová vyhlídka na přehradu po jejím levém břehu hráze, která je zpřístupněna od 1.6. do 31.8. od 8-19 hod. Přístupová trasa od vodárny Chřibská je od komunikace vedoucí k vodnímu dílu značena.

Naučná stezka okolo Velkého rybníka – pro pěší i cyklisty spojující obec Rybniště s obcí Horní Podluží.

6.1.2.3 Podmínky pro turistiku

Pěší turistika

Region ORP Varnsdorf disponuje díky aktivitám Klubu českých turistů (dále KČT) hustou sítí kvalitně značených turistických tras, které jsou pravidelně udržovány a rozšiřovány. Pozitivní je i spolupráce KČT s ostatními aktéry v regionu, kdy dochází ke vzájemnému informování o stavu značení a jeho případným opravám. Popis jednotlivých tras procházejících územím ORP Varnsdorf a okolím viz tabulka č. 104 v příloze.

Nejdůležitějším počinem v oblasti pěší turistiky je uskutečnění otevření tzv. Lužické spojky, která spojuje Hřebenovku přichízející od Ještědu a Luže přes Tolštejn, Jedlovou, Rybniště, Karlovu výšinu, Krásnou Lípu, Vlčí horu, Brtníky, Hrazený, Šluknov, odkud je plánována dále do německého Taubenheimu a k dálkové cestě Oberlausitzer Bergweg. Byla zajištěna ve spolupráci KČT Krásná Lípa a obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko.

Další významnou trasou, která pozitivně ovlivní nabídku pěších tras je tzv. Hřebenovka, vyznačená z Jizerských hor přes Luž na sedlo Schöber (Liberecký kraj, hranice s Ústeckým krajem), naváže směr nádraží Jedlová a České Švýcarsko, a významně tak doplní nejvýznamnější dálkové cesty i na území správního území ORP Varnsdorf (i když se jej dotkne jen malou částí). Frekventovanou silnici č. 9 v sedle Schöber bude Hřebenovka přecházet po turistickém mostě, jež navrhlo město Jiřetín pod Jedlovou.

Cykloturistika

Ačkoliv se na první pohled může zdát, že síť cyklostezek v regionu je pro potřeby cestovního ruchu dobrá, podrobným zkoumáním lze zjistit, že zhruba polovina těchto stezek vede po silnicích II. a III. třídy, přestože současným trendem v cyklo dopravě je spíše vedení cyklotras mimo stávající komunikace po samostatném tělese. Pro další rozvoj cykloturistiky v regionu je tak potřeba dobudování další infrastruktury, kde bude počítáno s vedením cyklostezek mimo silniční tělesa a zároveň propojení těchto stezek s německou stranou.

Dalším významným problémem souvisejícím s cyklistikou v ORP Varnsdorf je nedostatečnost doplňkových služeb k cykloturistice, jako jsou půjčovny kol a dalšího vybavení nebo dostatek cykloservisů. Zároveň i stávající poskytovatelé služeb mají rezervy v poskytování služeb cyklistům (úschovny kol, možnost vyprání dresů, místo pro opravu kol, stojany pro kola před provozovny atd.). Dobrým klíčem pro rozšíření služeb pro cyklisty ve stávajících provozovnách může být získávání certifikace „Cyklisté vítáni“. Přehled jednotlivých cyklostezek v regionu viz tabulka č. 105 v příloze tohoto dokumentu.

Od roku 2013 jednal tým aktérů regionu na čele s městem Jiřetín pod Jedlovou a obcí Rybniště o vybudování singltreků v lesích Lužických hor. Výsledkem je tzv. Cyklotrek Tolštejn, projekt, zaměřený na rozvoj stezek, šetrný k životnímu prostředí a budovaný na principech Zelených stezek Greenways v Mikroregionu Tolštejn. Cyklotrek zahrnuje 6 nových tras s názvem Okružní, Tisová, Houbová, Sirná, Rybničná a Jedlová.

Hipoturistika

JV Ranch České Švýcarsko - nabízí základní výcvik na koni, vyjížděky na koních od začátečníků až po pokročilé i pro děti od 6ti let. Nabízí také skijöring, tj. lyžař tažený koňmi.

6.1.2.4. Ostatní atraktivity

Dolní Podluží - v obci je v provozu kino Bio Luž. Dále proběhla v obci v roce 2001 rekonstrukce sportovního areálu, na kterou obec získala dotaci od Phare a Ministerstva pro místní rozvoj. V obci se každoročně pořádá Pohádkový les pro děti, kdy se v lese vyskytují postavy z pohádek. Obec vlastní knihovnu o 15 000 svazcích. Působí zde spolek Domovina, který sdružuje rodáky a přátele obce Dolní Podluží. Dále zde působí místní pobočka Červeného kříže a místní hasičský spolek. Obec se podílí se sousedními obcemi Jiřetín pod Jedlovou a Horní Podluží na vydávání měsíčníku Permoník. Do poloviny devadesátých let vycházel Dolnopolužský občasník.

Horní Podluží - V zimním období provozuje obec v nadmořské výšce 550 m lyžařský areál se dvěma vleky a sjezdovkami. Hlavní sjezdovka je dlouhá 600 m s převýšením 120 m, na vedlejší sjezdovce je několik překážek pro snowboardisty. Půjčovna lyží a snowboardů, lyžařská škola pro malé i velké lyžaře, sportovní pomůcky pro hendikepované sportovce, bezplatné parkoviště přímo u sjezdovky, restaurace a občerstvení jsou další služby, které areál poskytuje.

Poloha: Vedle silnice Varnsdorf - Děčín, autobusová zastávka 50 m, vlakové nádraží 350 m. Nadmořská výška 550 m. Vybavení skiareálu: osvětlená sjezdovka se dvěma vleky (kotvy + poma) 550 m dlouhá; osvětlená sjezdovka s několika překážkami pro snowboardisty; nová sjezdovka pro méně zkušené lyžaře; malý vlek 150 m a tažné lano pro lyžařskou školičku; pět sněhových děl a sněhová tyč, úprava sjezdovky vlastní rolbou, sněžný skútr pro první pomoc; parkoviště s bezplatným parkováním vedle silnice a lyžařského areálu; sociální zařízení; venkovní občerstvení a restaurace.

Varnsdorf - Nachází se zde fotbalové hřiště s umělým trávníkem a moderní lehkootletický stadion s umělou dráhou je největším sportovištěm. Tribuna pojme 1 500 diváků. Sportoviště nabízí ideální podmínky pro všechny disciplíny lehké atletiky a díky tomu se zde koná řada závodů. Dále je ve městě sportovní hala s velkým a malým sálem, veřejným víceúčelovým hřištěm s atletickým oválem a venkovními volejbalovými kurty. Ve velkém sále je možné pořádat různé sportovní a kulturní akce. Výsuvné hlediště pojme až 600 diváků. Právě zde hrají své mistrovské zápasy basketbalisté TJ Slovanu Varnsdorf. Malý sál je vhodným místem pro konání zápasnických a judistických klání. Prostory plaveckého bazénu prošly rozsáhlou rekonstrukcí. Novinkou je dovybavení areálu tobogánem, parní komorou a vířivkami. V areálu je možnost občerstvení. Zimní stadion nabízí návštěvníkům od listopadu do března dvě nekryté ledové plochy s umělým chlazením. V areálu zimního stadionu je vedle šaten také možnost občerstvení.

V zimě jsou v okolí ideální podmínky pro vyznavače bílé stopy. Pro sjezdové lyžování lze využít nedaleké vleky na Jedlové hoře a v Horním Podluží, kde je umělé zasněžování.

Městské centrum kultury a vzdělávání - díky úsilí všech zainteresovaných institucí bylo 1. června 2009 slavnostně otevřeno Městské centrum kultury a vzdělávání, ve kterém sídlí městská knihovna, dům

děti a mládeže a informační centrum. Městská knihovna tak dostala po více než třech desetiletí různých provizorií důstojné a kapacitně vyhovující prostory ke své činnosti.

Městská knihovna - patří díky svým aktivitám mezi významné výchovně vzdělávací instituce města Varnsdorfu. Knižní fond obsahuje přibližně 100 tisíc knih a řadu zvukových dokumentů. Pořádají se zde přednášky a pravidelné výstavy, nabízí přístup k internetu a informační databázi. Čtenáři mohou využít oddělení pro dospělé, jehož součástí je nově vybudovaná čítárna, dětské oddělení a hudební oddělení.

Městské divadlo patří mezi přední kulturní zařízení regionu. Nabídka divadla zahrnuje široké spektrum program divadelních, hudebních, zábavných, dětských a naučných. Spolupodílí se na organizaci mimodivadelních aktivit a městských akcí pro děti i dospělé.

Kino Panorama bylo ve Varnsdorfu zbudováno na přelomu 60. a 70. let minulého století v rámci boomu výstavby 70 mm panoramatických kin na našem území. Program promítaných filmů je k dispozici na webových stránkách kina.

Jiřetín pod Jedlovou

Ski areál Jedlová - představuje nejlepší možnost lyžování a snowboardingu v Lužických horách. Vrcholek areálu se nachází ve výšce 774m nad mořem. Je zde i možnost nočního lyžování či lyžařská školička.

Adrenalin park Jedlová – nachází se zde lanový park ve výšce 5 - 7 metrů, kde návštěvník zdolává 12 různě obtížných lanových překážek se závěrečným sjezdem po lanovce, obří houpačka - adrenalinová specialita, zhoupnutí ve dvojici z výšky 14 m s volným pádem, koloběžky - sjezd na koloběžkách z kopce od rozhledny některou ze značených tras od 3 do 7 km, sjezdové káry - sjezd na terénní káře po sjezdovce, do kopce nás vytáhne vlek, lezecká stěna - vhodná pro začátečníky a mírně pokročilé, výška 6 - 7 metrů.

6.1.2.5 Návštěvnost regionu

Údaje o návštěvnosti regionu jsou v této kapitole uvedeny na základě údajů o počtech návštěvníků ve třech informačních centrech regionu – v Dolní Chřibské (Saula), Varnsdorfu a Jiřetíně pod Jedlovou. Jelikož tato informační centra mají rozdílnou sezónu provozu (některá jsou provozována celoročně, zatímco jiná sezónně), je srovnáváno období hlavní letní sezóny od začátku června až do konce srpna v letech 2013 a 2014 s cílem vysledovat meziroční změny v návštěvnosti regionu.

Na základě níže uvedené tabulky shrnující počty návštěvníků ve všech infocentrech lze vysledovat propad v návštěvnosti o necelou tisícovku návštěvníků (konkrétně centra meziročně ve sledovaném období navštívilo o 984 osob méně). Nejvýraznější propad zaznamenali pracovníci infocentra v Dolní Chřibské – Saule, kde byl úbytek téměř 2 000 návštěvníků. V infocentru v Jiřetíně pod Jedlovou byl propad nepatrný, o necelých 90 návštěvníků, oproti tomu návštěvnost infocentra ve Varnsdorfu meziročně výrazně vzrostla.

Tabulka č. 117: Počty návštěvníků v IC

	6/2013	7/2013	8/2013	Celkem	6/2014	7/2014	8/2014	Celkem
IS Saula	1 093	2 329	2 405	5827	815	1 708	1 571	4 094
IS Varnsdorf	625	691	627	1943	625	1 003	1 151	2 779
IS Jiřetín	1 662	2 760	2 670	7092	1 848	2 487	2 670	7 005

6.1.2.6 Struktura hromadných ubytovacích zařízení

Data ohledně hromadných ubytovacích zařízení uvedená v této kapitole jsou získaná na základě údajů Českého statistického úřadu (dále též ČSÚ) z roku 2014. Definice pro vymezení hromadného ubytovacího zařízení je přitom dle ČSÚ následující: „zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, která pravidelně (nebo nepravidelně) poskytují přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kurzu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech. Jsou členěna podle kategorie, určující druh ubytovacího zařízení a třídy stanovující požadavky na vybavení, úroveň a rozsah služeb spojených s ubytováním. Mezi hromadná ubytovací zařízení patří hotely, pensiony, turistické ubytovny, chatové osady, kempy a ostatní ubytovací zařízení“. Data zde uvedená byla čerpána z Registru ubytovacích zařízení.

V celém správní území ORP Varnsdorf se nachází celkem 31 hromadných ubytovacích zařízení. Nejpočetnější kategorií těchto zařízení jsou penziony (12 zařízení), dále turistické ubytovny (6 zařízení), hotely *** (3 zařízení), hotely ** (2 zařízení), hotely * (2 zařízení), kemp (1 zařízení) a chatová osada (1 zařízení). 4 ubytovací zařízení se pak řadí do kategorie ostatní. Co se kapacity těchto ubytovacích zařízení týče, tak 20 z nich nabízí mezi 11 a 50 pokoji, zbylých 11 zařízení má 10 a méně pokojů/ubytovacích jednotek. V regionu je většina ubytovacích zařízení otevřena celoročně (25 zařízení), pouze 6 zařízení funguje v rámci letního provozu.

Největší počet hromadných ubytovacích zařízení se nachází v Jiřetíně pod Jedlovou, kde se nalézá celkem 12 zařízení, následuje město Varnsdorf s 9 zařízeními, Chřibská (6 zařízení), Rybníště (2 zařízení) a Horní Podluží (2 zařízení). V regionu se nachází i jedna obec bez hromadných ubytovacích zařízení, kterou je Dolní Podluží.

V příloze je prostřednictvím přehledných tabulek 123 - 129 sepsán seznam hromadných ubytovacích zařízení v území správního obvodu ORP Varnsdorf, včetně adresy těchto zařízení, jejich kategorie, popisu sezónnosti provozu a počtu pokojů.

6.1.3 Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu

Infrastruktura

Silnice

Varnsdorfskem prochází především silnice druhé třídy, kterými je zajištěna základní dopravní obslužnost oblastí. Nejvýznamnějšími silnicemi procházejícími regionem jsou silnice I/9 na trase Česká Lípa – Nový Bor – Svor – Varnsdorf – Rumburk (Německo), po které směřuje i významná část kamionové dopravy na trase směrem k hraničnímu přechodu s Německem. Druhou důležitou silnicí je II/263, která spojuje trasu Jiříkov – Rumburk – Krásná Lípa – Chřibská – Česká Kamenice – Děčín – Ústí nad Labem. Hlavním negativem, týkajícím se uvedených silnic, je poměrně hustá kamionová doprava, protože tím, že silnice obvykle procházejí centry měst a obcí, je v těchto místech silně ovlivněna bezpečnost, narušován turistický charakter a zatěžováno životní prostředí, dochází i k přesycení silnic dopravou v souvislosti s kamiony. Problematické je pak zejména zimní období, kdy dochází vlivem kamionové dopravy k častým kolizím či uzavírkám silnic. Posledním negativem souvisejícím se silniční dopravou je špatný technický stav mnoha silnic v regionu, což negativně ovlivňuje pohled mnoha návštěvníků na region.

Dopravní obslužnost

Je pro obyvatele a návštěvníky regionu zajištěna především vlakovou a autobusovou dopravou. Zde je problematická nízká frekvence některých spojů (zejména o víkendech a dnech pracovního volna), zároveň není síť dopravců vymyšlena s ohledem na potřeby turistů, ale obyvatel návštěvníků, tudíž spoje míří do center regionu a je zde malá snaha o provázanost periferních částí, kde se často nachází turisticky atraktivní lokality. Světlou výjimkou v této oblasti jsou snahy Destinačního fondu Českého Švýcarska, jehož zástupci se aktivně zasazují o zlepšení tohoto stavu a již se jim podařilo podniknout některé pozitivní kroky ve spolupráci se starosty obcí a zástupci Ústeckého kraje.

Cyklostezky, turistické značené stezky a hypostezky

Viz oddíl 6. 1. 2. 3. Podmínky pro turistiku.

Ubytovací zařízení

Viz oddíl 6. 1. 2. 6. Struktura ubytovacích zařízení.

Turistická informační centra

V oblasti Varnsdorfsko se v současnosti (rok 2014) nachází celkem 3 turistická informační centra. První z nich je v Otáhalově ulici 1260 ve Varnsdorfu. Toto centrum je otevřeno celoročně a spravuje jej město Varnsdorf. Kromě poskytování informací centrum nabízí doprovodný prodej knih, map a suvenýrů, a je zde možné zakoupit vstupenky na společenské a kulturní akce ve městě a okolí. Další centrum je ve městě Chřibská (v části obce Dolní Chřibská – Saula), nabízí kromě turistických informací i doprovodný prodej suvenýrů a publikací o regionu, regionálních produktů a drobné občerstvení. Centrum je otevřeno od začátku května do konce září a spravuje jej obecně prospěšná společnost České Švýcarsko za podpory Správy Národního parku České Švýcarsko. Součástí tohoto centra je i expozice Drobné památky v krajině Českého Švýcarska. Poslední informační centrum leží

v Jiřetíně pod Jedlovou a nese název Informační centrum Tolštejnského panství. Součástí centra je i minivýstava o Tolštejnském panství.

Stravovací zařízení

Varnsdorfsku v současnosti (rok 2014) chybí především stravovací zařízení vyšší úrovně kvality, stejně jako je problematická nerovnoměrná distribuce takových zařízení v rámci regionu. Negativní jevem je v mnoha zařízeních především úroveň nabízených služeb, opomíjení současných trendů ve stravování (příklon ke zdravější stravě, využití místních produktů a tradičních regionálních receptur), v mnoha zařízeních je také morálně zastaralé vybavení či nalezneme i vybavení v nevyhovujícím technickém stavu. Je tedy třeba se zaměřit na zvyšování úrovně nabízených služeb, sledování současných trendů a o jejich implementaci, a v neposlední řadě je třeba podpořit související modernizaci těchto zařízení tak, aby odpovídala současným evropským standardům vyžadovaným návštěvníky.

Značení a informace v terénu

Jednou z velkých výhod pro cestovní ruch v regionu je existence dobře značené, husté sítě turistických tras, která je současně zodpovědně udržována členy Klubu českých turistů. V oblasti vzniklo také několik naučných stezek, několik dalších je pak ve stádiu příprav, čímž je zlepšován potenciál pro venkovskou turistiku. Daří se také umisťovat informační tabule a mapy přímo v terénu.

6.1.3.2 Lidské zdroje pro cestovní ruch

Jak bylo předestřeno v předchozích kapitolách, střední školství v regionu má výrazně regionální charakter (včetně zaměření na cestovní ruch) a umožňuje tak vzájemnou spolupráci a koordinaci nabídky učebních a studijních oborů s ohledem na aktuální požadavky trhu práce i poměrně pružné reakce na měnící se situaci na tomto trhu. Důležitá je existence několika studijních programů a poli cestovního ruchu, přičemž v této oblasti je nejvýznamnější organizací Vyšší odborná a střední škola ve Varnsdorfu, která nabízí studijní obory Hotelnictví, Cestovní ruch, Stravovací a ubytovací služby. V oboru Cestovní ruch mají studenti ve Varnsdorfu získat dokonce vyšší odborné vzdělání a mnoho jich této možnosti využívá.

Pokud se zaměříme na širší region v okolí ORP Varnsdorf, pak vzdělání využitelné v cestovním ruchu nabízí Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální Šluknov, kde mají studenti možnost se vyučit v oborech Práce ve stravování a Pekař. Druhou školou nabízející vzdělání vhodné pro práci v cestovním ruchu je Obchodní akademie Rumburk, kde je otevřen obor Ekonomické lyceum. Vysoké školy se zaměřením na cestovní ruch v regionu nenalezneme.

Střední školy přímo v ORP Rumburk se zaměřením využitelným v cestovním ruchu:

- Vyšší odborná a střední škola, Varnsdorf
- Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:
- o Hotelnictví (střední vzdělání s maturitou)
 - o Cestovní ruch (střední vzdělání s maturitou)
 - o Ekonomika a podnikání (střední vzdělání s maturitou)

- o Masér sportovní a rekondiční (střední vzdělání s maturitou)
- o Podnikání (nástavbové studium)
- o Kuchař – číšník (střední vzdělání s výučním listem)
- o Stravovací a ubytovací služby (střední vzdělání s výučním listem)
- o Cestovní ruch (Vyšší odborné vzdělání)

Střední školy v širším regionu (okres Děčín) se zaměřením využitelným v cestovním ruchu:

- Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální, Šluknov, T. G. Masaryka 580

Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:

- o Pekař (střední vzdělání s výučním listem)
- o Práce ve stravování (střední vzdělání s výučním listem)

- Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Rumburk

Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:

- o Ekonomické lyceum (střední vzdělání s maturitou)

- Střední škola řemesel a služeb, Děčín 4, Ruská 147

Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:

- o Cukrář (střední vzdělání s výučním listem)
- o Ekonomika a podnikání (střední vzdělání s maturitou)
- o Podnikání (nástavbové studium)
- o Gastronomie (střední vzdělání s maturitou)
- o Kuchař – číšník (střední vzdělání s výučním listem)

- Střední škola lodní dopravy a technických řemesel, Děčín

Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:

- o Podnikání (nástavbové studium)
- o Stravovací a ubytovací služby (střední vzdělání s výučním listem)

- Evropská obchodní akademie, Děčín

Nabízené obory využitelné v cestovním ruchu:

- o Obchodní akademie (střední vzdělání s maturitou)

6.1.3.3 Marketing a management cestovního ruchu

Nejvýraznějším aktérem na poli marketingu a managementu cestovního ruchu je v regionu obecně prospěšná společnost České Švýcarsko, která se zaměřuje prostřednictvím Destinačního fondu Českého Švýcarska na propagaci a destinační management širšího regionu Českého Švýcarska, kam bezesporu spadá i oblast Varnsdorfska. Fond je pak hlavním finančním zdrojem pro management šetrného cestovního ruchu, o jehož rozvoj se zúčastnění aktéři v regionu zasazují. Dochází zde k propojení a spolupráci místních podnikatelů, obcí, krajské samosprávy, a správ chráněných území.

Cílem fondu je: „*je rozvíjet cestovní ruch v regionu šetrnou formou, společně a se sdílenými náklady a odpovědností*“. Z území ORP Varnsdorf jsou členy Destinačního fondu Českého Švýcarska obce Rybníště a Jiřetín pod Jedlovou a města Varnsdorf a Chřibská. Marketingové aktivity v určité míře vyvíjí i Místní akční skupina Šluknovsko a Dobrovolný svazek obcí Tolštejn.

6.1.3.4 Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Pokud se zaměříme na meziobecní spolupráci, existuje v regionu pětice hlavních aktérů, jejichž činnost je stručně popsána v této kapitole na základě prezentace na jejich webových stránkách.

Místní akční skupina Šluknovsko

MAS Šluknovsko je občanské sdružení, vzniklo v prosinci roku 2004. Spolu s obcemi Šluknovského výběžku sdružuje i podnikatelské subjekty a neziskové organizace (členem je i Dobrovolný svazek obcí Sever). Organizace sídlí ve Varnsdorfu a územní působnost této skupiny je ve všech 6 obcích náležejících do správního území ORP Varnsdorf. MAS Šluknovsko se v roce 2005 připojilo k projektu Evropské unie pro rozvoj venkova (LEADER), v rámci jehož implementace byl vytvořen strategický plán LEADER (SPL). V tomto SPL je jednou ze čtyř priorit rozvoj cestovního ruchu. MAS Šluknovsko se v rámci této priority zaměřuje především na oblasti: budování rekreační infrastruktury a rozvoj služeb; uchování a rozvoj kulturního dědictví, budování doprovodné infrastruktury CR; rozhledny, pěší trasy, vinařské stezky, hippostezky a další tematické stezky. Cílem prvním oblasti je zvýšení ubytovacích kapacit, rozvoj souvisejících služeb a vytváření nových pracovních míst. V druhé oblasti SPL vytyčila jako cíl záchranu kulturního dědictví a zatraktivnění regionu pro obyvatele a návštěvníky. Poslední oblast je zaměřena na budování stezek a záchranu kulturního dědictví. MAS Šluknovsko se dlouhodobě zasazuje o rozvoj cestovního ruchu nejen v ORP Varnsdorf, zároveň je významným zdrojem finančních prostředků pro rozvoj a modernizaci v této oblasti.

Dobrovolný svazek obcí Tolštejn

Do tohoto Dobrovolného svazku spadají všechny obce náležící k ORP Varnsdorf, rozvoj cestovního ruchu přitom patří k jedné z priorit této organizace. Činnost svazku byla zahájena roku 2001, kdy započal s organizací významného turistického produktu Vandrování po Tolštejském panství. Na tomto projektu spolupracuje s Dobrovolným svazkem obcí Sever. Vandrování je v podstatě hra, kdy na začátku si návštěvníci regionu zakoupí tzv. Vandrovní pas a mapu Tolštejského panství. V pase jsou vyznačeny turistické atraktivity a spolupracující subjekty. Turista při jejich navštívení získává razítka do pasu, za zvyšující se počet razítek pak účastník hry stoupá po „společenské žebříčku“ (stupně tohoto žebříčku jsou poddaný, panoš, zeman, rytíř, člen Rytířské družiny pána Berky z Dubé). Po získání nejvyššího stupně hry účastník obdrží při slavnostním obřadu v rámci Tolštejských slavností medaili a je pasován na rytíře.

Sdružení pro rozvoj Šluknovska

Stejně jako u předchozí jmenované organizace jsou všechny obce ORP Varnsdorf i členy této organizace. Hlavní prioritou sdružení je: „*koordinace společného postupu při realizaci záměrů ve městech a obcích Šluknovského výběžku, případně ve městech a obcích se Šluknovským výběžkem sousedících, soustředování a předávání informací, týkajících se společných zájmů měst a obcí, dále zastřešení, reprezentace a prosazování zájmů měst a obcí mikroregionů, působících ve Šluknovském*

výběžku, sdružených v obou dobrovolných svazcích Sever a Tolštejn, které byly na Šluknovsku ustaveny“.

České Švýcarsko o.p.s. – Destinační fond Českého Švýcarska

Jedná se o nestátní neziskovou organizaci, která se postupně od svého vzniku profiluje jako iniciátor rozvoje a ochrany přírodních i kulturních hodnot regionu České Švýcarsko. Byla založena v roce 2001 Správou Národního parku České Švýcarsko, Městem Krásná Lípa a Základní organizací Českého svazu ochránců přírody Tilia Krásná Lípa. Od roku 2011 patří mezi zakladatele Ústecký kraj. Hlavními činnostmi organizace jsou ochrana přírodních a kulturních hodnot, rozvoj šetrného cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce, tvorba a realizace regionálních projektů, propagace a informačně-publikační aktivity a vzdělávání a osvěta. Společnost provozuje Destinační fond Českého Švýcarska, který je společným finančním zdrojem pro rozvoj šetrného cestovního ruchu, do kterého přispívají všichni zainteresovaní aktéři v regionu. Fond je založen na partnerství místních podnikatelů, obcí, krajské samosprávy, a správ chráněných území. Cílem je rozvíjet cestovní ruch v regionu šetrnou formou, společně a se sdílenými náklady a odpovědností. Z území ORP Varnsdorf jsou členy Destinačního fondu Českého Švýcarska obce Rybníště a Jiřetín pod Jedlovou a města Varnsdorf a Chřibská.

6.1.4. SWOT analýza oblasti

V této kapitole je prostřednictvím tabulky prezentováno šetření mezi aktéry na poli cestovního ruchu v regionu a analytické části tohoto dokumentu, na jejichž základě byly identifikovány nejdůležitější silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení pro rozvoj cestovního ruchu v ORP Varnsdorf.

Tabulka č. 118 SWOT

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Zachovalé životní prostředí a atraktivní krajina	1. Jazyková bariéra mezi pracovníky v cestovním ruchu a zahraničními návštěvníky
2. Území se nachází v širším území turisticky atraktivního NP České Švýcarsko	2. Nedostatečná kapacita ubytovacích a stravovacích služeb, zejména vyšší kvality
3. Konkurenční výhoda pro německé turisty díky slabé koruně	3. Nedostatek doplňkových služeb v cestovním ruchu (cyklopůjčovny apod.)
4. Poloha u hranic s Německem	4. Malé povědomí o regionu v ČR i v zahraničí
5. Přírodní bohatství oblasti	5. Poloha na periferii v rámci ČR
6. Kulturně-historický potenciál oblasti- množství kulturních a historických památek	6. Nízká konkurenceschopnost
7. Kvalifikovaná pracovní síla v oblasti cestovního ruchu (především díky VOŠ Varnsdorf)	7. Nedostatečný marketing oblasti
8. Hustá síť značených turistických, běžeckých a cyklistických tras	8. Nerovnoměrná dopravní obslužnost oblasti - zejména co se týče přestupů a vazeb na Lužické hory, Horní Lužici
9. Dostatečná nabídka sportovišť (především v majetku obcí)	9. Zastaralost vybavení mnoha provozoven
	10. Sezónnost – krátká turistická sezóna
	11. Nedostatek služeb vyšší kategorie kvality

	12. Negativní image destinace spojená se sociálními nepokoji
	13. Neochota některých zástupců veřejné správy spolupracovat na rozvoji cestovního ruchu v rámci celého regionu
Příležitosti:	Ohrožení:
1. Rozvoj nových služeb v cestovním ruchu	1. Dopady hospodářské krize
2. Zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu	2. Další eskalace sociálního napětí
3. Velký počet nevyužívaných objektů v oblasti, jejich nízká cena	3. Přírodní katastrofy (povodně, vichřice apod.)
4. Využití veřejných financí a podpory z fondů EU k rozvoji turismu	4. Střet rozvoje cestovního ruchu s požadavky na ochrany přírody
5. Budování pozitivní image a propagace regionu	
6. Spolupráce s německými partnery	
7. Využití moderních technologií při rozvoji cestovního ruchu	
8. Navázání na předválečnou tradici cestovního ruchu v oblasti	

Hlavními identifikovanými silnými stránkami regionu zjištěnými v analytické části jsou: zachovalé životní prostředí a atraktivní krajina oblasti, blízkost NP České Švýcarsko, současný kurz české měny ve vztahu k Euru, poloha u hranic s Německem umožňující přilákat do regionu německé návštěvníky, přírodní bohatství oblasti, kulturně-historický potenciál oblasti, existence VOŠ Varnsdorf nabízející vzdělání v oblasti cestovního ruchu a dostatečnou nabídku sportovišť. Slabými stránkami regionu je nedostatečná znalost němčiny obyvatel regionu, nedostatek doplňkových služeb cestovního ruchu (jako jsou například cyklopůjčovny), negativní image regionu přetrvávající u některých potenciálních návštěvníků na základě proběhlých sociálních nepokojů, malé povědomí o regionu, poloha na periferii, nízká konkurenceschopnost, nedostatečný marketing oblasti, nerovnoměrná dopravní obslužnost oblasti ve veřejné dopravě, zastaralost vybavení a nedostatečná kvalita a kapacita ubytovacích a stravovacích služeb, spolu s nedostatečnou nabídkou služeb vyšší kvality.

Hlavními identifikovanými příležitostmi pro rozvoj cestovního ruchu je zavádění nových služeb v CR, zvyšování kvality stávajících služeb, velký počet nevyužívaných objektů v regionu, možnost využití veřejných financí a podpory fondů EU k rozvoji turismu, budování pozitivní image regionu, spolupráce s německými partnery, využití moderních technologií pro podporu rozvoje CR a možnost navázání na předválečnou tradici cestovního ruchu v oblasti. Možnými ohroženími pro cestovní ruch v oblasti ORP Varnsdorf je vliv dopadů hospodářské krize, další eskalace sociálního napětí, přírodní katastrofy a střet rozvoje cestovního ruchu s požadavky na ochranu přírody.

6.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Zlepšení jazykových znalostí pracovníků v cestovním ruchu

I.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Jedním z nejzásadnějších problémů pro rozvoj zejména přeshraničního cestovního ruchu v území ORP Varnsdorf jsou nedostatečné jazykové znalosti pracovníků v cestovním ruchu. Právě díky příhraniční poloze oblasti se jedná o zásadní problém, který brání rozvoji cestovního ruchu směrem k zahraniční klientele. Nejdůležitějším problémem je omezená znalost německého, anglického a polského jazyka. Obce jako zřizovatelé základních škol mají možnost využít potenciál těchto vzdělávacích zařízení a nabídnout placené jazykové kurzy pro pracovníky cestovního ruchu pořádané pedagogy z těchto zařízení. Druhou možností je využití prostor pro pořádání volnočasových aktivit v obci a nasmlouvání lektora pro jazykové kurzy. Pořádání těchto kurzů by mělo být mimo hlavní sezonu. Zlepšením stávající situace by mělo docházet k postupnému odbourávání bariér pro zahraniční návštěvníky.

I.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zlepšení jazykových znalostí pracovníků v cestovním ruchu	Zatížení pedagogických pracovníků pořádáním kurzů
Zlepšení image regionu pro zahraniční návštěvníky	Náklady na pořádání kurzů
Zvýšení návštěvnosti regionu zahraničními návštěvníky	

I.3 Finanční dopady

Náklady na pedagogické pracovníky pro vedení jazykových kurzů

Náklady na prostory pro pořádání kurzů

II. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Posílení marketingu oblasti ORP Varnsdorf

II.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Malé povědomí o regionu v rámci České republiky i v příhraničí je jedním z problémů ORP Varnsdorf. Takový problém je třeba odstranit dlouhodobými marketingovými aktivitami s cílem zlepšit povědomí o regionu a zlepšení image regionu pro potenciální návštěvníky (mnoho obyvatel ČR a německého příhraničí si sever Čech ještě stále mylně spojuje s průmyslovou krajinou a nedávnými sociálními nepokoji) a tím dosáhnout zvýšení atraktivity regionu. Vhodnou aktivitou pro společný marketing nabídky obcí je i vytvoření kalendáře kulturních akcí a využití moderních technologií pro prezentaci regionu. Efektivní marketing má být vytvářen na základě spolupráce obcí v regionu na společných aktivitách kladoucích si za cíl prezentovat region jednotnou formou. V současnosti je již možné využívat jednotný grafický styl a doporučení k vizuální podobě materiálu vytvořené pro širší region Českého Švýcarska v rámci organizace Destinační fond Českého Švýcarska. Právě v rámci DF ČŠ je možné oslovit odborníky, kteří mají rozsáhlé zkušenosti s vedením marketingových kampaní v cestovním ruchu.

II.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení atraktivity území	Náklady na marketingové a PR aktivity
Zlepšení image regionu	

II.3 **Finanční dopady**

Náklady na jednotlivé marketingové a PR aktivity

Příklady dobré praxe

Významný aktér v marketingu cestovního ruchu v širším regionu, *Destinační fond Českého Švýcarska* připravuje každoročně na mnoha propagačních materiálech, jedním z nich je brožura s názvem *Zážitky v Českosaském Švýcarsku*, který je zdarma distribuován v rámci regionu a na propagačních akcích mimo region. Jsou v něm přitom prezentována jednotlivá atraktivní místa regionu Českosaského Švýcarska.

III. **VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Aktivní zapojení obcí do společného rozvoje cestovního ruchu**

III.1 **Popis stávající situace a návrh řešení**

Rozvoj turismu v každé destinaci závisí na fungující spolupráci mnoha aktérů. Pro tyto aktéry se cestovní ruch musí stát jedním z klíčových priorit, zároveň je potřebná shoda na strategickém směřování tohoto odvětví. Vytvoření dlouhodobé strategické vize, do jejíhož naplňování se zapojí všechny obce v regionu ORP Varnsdorf je zásadním faktorem pro další vývoj. Za tímto účelem je potřeba stanovit pracovní skupinu, do které se zapojí všechny obce v regionu a kde budou vytyčeny společné cíle a jednotlivé kroky, jak těchto cílů dosáhnout. V rámci této skupiny by měl být ustanoven jeden pracovník cestovního ruchu, jehož zodpovědností bude svolávání pravidelných jednání, sběr podnětů pro jednání a přípravu podkladů pro jednání. Tento pracovník by měl být v kontaktu s aktéry v cestovním ruchu a mít přehled o dění v regionu.

Žadoucí je také zapojení všech obcí nacházejících se v regionu ORP Varnsdorf do Destinačního fondu Českého Švýcarska.

III.2 **Plusy a mínusy dané varianty**

PLUSY	MÍNUSY
Zlepšení spolupráce obcí na rozvoji cestovního ruchu	Zvýšení nákladů obcí na rozvoj společné infrastruktury cestovního ruchu
Rozvoj společných aktivit	Časová náročnost zapojení do efektivního naplňování rozvojových cílů
Ustavení společné pracovní skupiny pro plánování a rozvoj cestovního ruchu	
Zapojení se do probíhajících a plánovaných aktivit prostřednictvím DF Českého Švýcarska	

III.3 **Finanční dopady**

Nákladů na pracovníka, který bude koordinovat jednání pracovní skupiny

Náklady na členství v Destinačním fondu Českého Švýcarska

Příklady dobré praxe

V současnosti v regionu Českého Švýcarska funguje tzv. Destinační fond Českého Švýcarska, sdružující aktéry působící v turismu v této oblasti. Jeho hlavním cílem je se na základě koordinovaných aktivit s dalšími aktéry v regionu zasazovat o zvyšování návštěvnosti oblasti a zavádění praktik šetrného cestovního ruchu do praxe. Díky spolupráci s dalšími aktéry se podařilo například zprovoznění dlouho plánovaného projektu Dráha národního parku, zdařila se i realizace mnoha marketingových kampaní po celé České republice, ale i s přeshraničním přesahem, a je dlouhodobě zlepšována infrastruktura pro cestovní ruch.

IV. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Veřejná doprava

IV.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Systematické řešení veřejné dopravy v regionu ORP Varnsdorf s ohledem na potřeby návštěvníků regionu je dlouhodobou problematikou, jejíž řešení je prozatím pomalé a nedostatečné. Nevyhovující je vzájemná neprovázanost spojů tak, aby měl návštěvník možnost se pohodlně pohybovat po širší turistické oblasti i bez osobního automobilu. Velkým problémem z hlediska dalšího rozvoje turismu je zejména nedostatečné spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí. Vhodný by byl rozvoj spojů na trase Varnsdorf -> Rumburk -> Löbau -> Bautzen a zpět, a další spoje propojující ORP Varnsdorf s Lužickými horami.

IV.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Rozšíření nabídky veřejné dopravy v regionu	Zvýšení nákladů na veřejnou dopravu
Snížení využívání osobních automobilů	
Zatraktivnění regionu pro návštěvníky bez aut	
Propojení regionu s Lužickými horami a Horní Lužicí	

IV. 3 Finanční dopady

Náklady na rozšíření a úpravu veřejné dopravy v ORP Varnsdorf

Příklady dobré praxe

V červenci 2014 byl znovu otevřen železniční přechod mezi stanicemi Dolní Poustevna a Sebnitz v rámci tzv. Dráhy Národního parku (linka U28). Díky tomu mohla začít být provozována nová linka U28 z Děčína přes Dolní Žleb, Bad Schandau, Sebnitz, Dolní Poustevnu, Mikulášovice až do Rumburka. Zájem o tuto obnovenou trať překonal očekávání, spoje na ní jsou využívány o třetinu více než ostatní spoje v regionu a České dráhy musí hlavně o víkendech některé vlaky na této lince posilovat. V současnosti starostové obcí usilují o posílení spojení alespoň o dva spoje navíc.

V. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Rozvoj vícedenních turistických okruhů

V.1 Popis stávající situace a návrh řešení

V souvislosti s rozvojem turismu na Varnsdorfsku je potřeba rozšířit současnou nabídku turistických produktů tak, aby návštěvníci byli motivováni v regionu strávit co nejdelší dobu a zároveň volili i opakovanou návštěvu oblasti. Produktem, který se osvědčil v zahraničí, jsou vícedenní turistické okruhy. Přestože tato aktivita je velmi náročná na koordinaci a plánování, její mnohostranný přínos by měl být dostatečným argumentem pro překonání překážek při zavádění produktu. V prvotní fázi je třeba vytyčit trasu, kde by bylo možné takovou trasu provozovat. V ORP Varnsdorf by bylo možné tento záměr uskutečnit po doplnění několika úseků turistických značených cest. Při plánování tohoto produktu je důležité zahrnout i vhodné služby cestovního ruchu – ubytovny, restaurace, informační centra a další poskytovatele turistických služeb tak, aby byl přínos tohoto produktu co nejširší.

V.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Rozšíření nabídky produktů cestovního ruchu v oblasti	Náročná koordinace při přípravě a realizaci produktu
Možnost zapojení široké palety aktérů do realizace produktu	Náklady na propagaci produktu
Zvýšení návštěvnosti regionu	Náklady na vyznačení vícedenních okruhů

V.3 Finanční dopady

Náklady na vyznačení vícedenních okruhů

Náklady na tvorbu nových propagačních materiálů k těmto okruhům

Náklady na koordinaci jednotlivých zapojených subjektů do produktu

Příklady dobré praxe

V sousedním Sasku již několik let funguje oceňovaná Malerweg, neboli „Malířská stezka“. Je dlouhá 112 kilometrů a prochází širším regionem Saského Švýcarska. Je vedena nejzajímavějšími místy zdejší krajiny Národního parku Saské Švýcarsko a Labských pískovců. V rámci trasy jsou zahrnuta působivá místa rozhledu, přírodní a kulturní zajímavosti, v rámci produktu jsou jim nabízeny i četné možnosti ubytování, stravování a atrakcí podél cesty. Stezka se již několikrát řadí k nejoblíbenějším produktům pro pěší turistiku v celém Německu, navíc v roce 2007 stezka obdržela dvě ocenění: „Nejkrásnější turistická stezka Německa“ a „Nejoblíbenější turistická stezka Německa“.

6.2. Návrhová část pro oblast cestovního ruchu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou

působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma cestovního ruchu, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovního ruchu.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a odborníků na dané téma z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovního ruchu.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

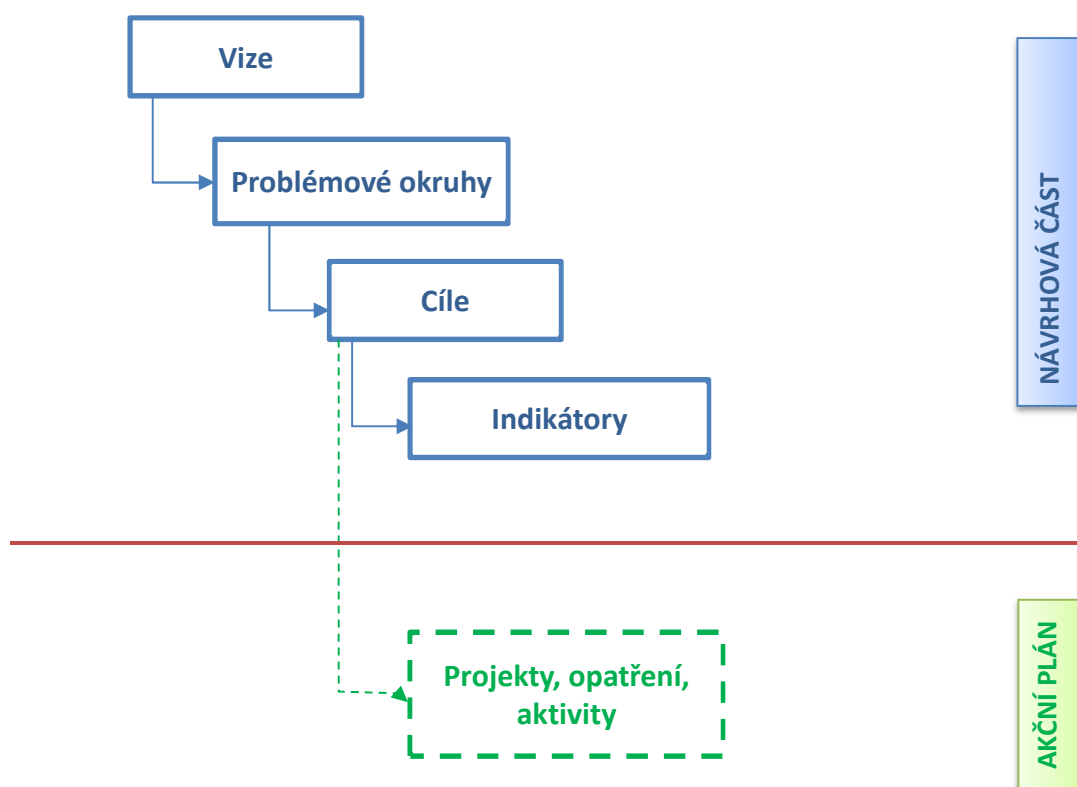
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovního ruchu. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovního ruchu je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce Varnsdorfsko – atraktivní region pro Vaši letní i zimní dovolenou			
Cestovní ruch	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3
	cíl 1.1 cíl 1.2	cíl 2.1 cíl 2.2	cíl 3.1 cíl 3.2

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize

Varnsdorfsko - atraktivní region pro Vaši letní i zimní dovolenou

⇒ Budování ubytovacích a stravovacích kapacit, aby byl umožněn další rozvoj cestovního ruchu

⇒ Tvorba nových pracovních míst

⇒ Využití potenciálu přírodního a kulturního dědictví regionu

⇒ Obnova, zhodnocování a další využití kulturních památek s ohledem na jejich přispění k rozvoji CR

⇒ Vznik nových turistických produktů, včetně balíčků služeb

⇒ Budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Problémové okruhy:

Název problému: **Malé povědomí o regionu**

1. Věcné argumenty:

Malé povědomí o regionu ORP Varnsdorf jako turisticky atraktivní oblasti je jevem v rámci České republiky, ale i v blízkém příhraničí. Odstraňování tohoto hendikepu je možné prostřednictvím dlouhodobých marketingových aktivit, které budou mít za cíl zlepšit zvýšit povědomí regionu pro potenciální návštěvníky, zlepšení image regionu (mnoho obyvatel ČR a německého příhraničí si sever Čech ještě stále mylně spojuje s průmyslovou krajinou a nedávnými sociálními nepokoji) a celkové zvýšení atraktivity území pro návštěvníky. Pro efektivní marketing je třeba spolupráce obcí v regionu na společných aktivitách, prezentujících region jednotnou formou. Jelikož v současnosti existuje vytvořený jednotný grafický styl a doporučení k vizuální podobě materiálu vytvořené pro širší region Českého Švýcarska v rámci obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko, je vhodné využívat tohoto jednotného stylu při realizaci marketingových kampaní. Vhodnou aktivitou pro společný marketing nabídky obcí je i vytvoření kalendáře kulturních akcí a využití moderních technologií pro prezentaci regionu.

Jako jedno z vhodných řešení se jeví i aktivní zapojení všech zúčastněných obcí do Destinačního fondu Českého Švýcarska, díky kterému se mohou zaměřit na zlepšení propagace území a aktivně se podílet na rozvoji infrastruktury pro cestovní ruch.

2. Příčiny problému:

Atraktivitu a s ní spojenou míru návštěvnosti regionu v regionu ORP Varnsdorf by zlepšila dlouhodobá spolupráce a společné plánování a zapojení se do rozvojových aktivit. Chybí též dlouhodobé strategické vize, do jejíhož naplňování se zapojují všechny obce v regionu, bez ní nelze dosáhnout dostatečných výsledků. K nastartování této spolupráce, tak jako je obvyklé německých nebo rakouských turistických oblastech, je vhodné najít v rámci vždy cca 2 – 4 sousedících obcí, jež spojují např. společné turistické cíle, 1 pracovníka CR (z těchto obcí), který bude aktivně prosazovat turismus v obci a jejím okolí, a to za podpory vedení obce a obecního rozpočtu. Pravidelná jednání a setkávání zástupců těchto obcí jsou důležitá, ale zásadní je konkrétní práce: příprava programů pro veřejnost, rozšíření značených okruhů pro vycházky kolem obcí (na to nepotřebujeme KČT, viz např. vlastní značení obce Sloup), vytváření požadavků na turistickou dopravu v obci a jejím okolí. Jedná se o rozšíření konkrétní nabídky jasných tras na jednodenní i vícedenní pobyty se zcela jednoznačným popisem ať už formou letáků (u nás stále velmi důležité), nebo informací na internetu a vždy s důrazem na vlastní obec jako start/průchozí místo/konec výletu a služby v ní poskytované.

3. Důsledky neřešení problému:

Rozvoj cestovního ruchu je velmi úzce spojen s povědomím o regionu a budováním jeho pozitivní image, která je pro rozhodování potenciálních návštěvníků naprostou nutností. U mnoha z nich stále přetrvává negativní pohled na severočeskou oblast, který je posilován občasnou negativní prezentací v médiích (například při povodních, sociální nepokoje). Tito potenciální návštěvníci si raději pro svou dovolenou vyberou jinou lokalitu, jejíž image vnímají kladněji.

Je také nutné systematicky budovat cestovní ruch na úrovni jednotlivých obcí, jinak bude docházet k nerovnoměrnému rozvoji regionu, což opět může posilovat negativní image u návštěvníků. Využíváním nástrojů, jako je společná grafická podoba propagačních materiálů, je posilována jednotná propagace širšího regionu, bez které se může návštěvník cítit ztracen v přemíře reklamních materiálů a není schopen rozlišit, které z nich jsou určeny právě turistům.

Název problému: Jazyková bariéra mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu

1. Věcné argumenty:

V regionu v současnosti chybí dostatečná jazyková vybavenost jeho obyvatelstva, především co se týče německého jazyka.

V této problematice v regionu schází:

- Placené jazykové kurzy pro pracovníky v cestovním ruchu, místních samospráv i obyvatelstvo
- Využití stávajících prostor v majetku obcí pro pořádání jazykových kurzů
- Motivace ke studiu německého jazyka nejpozději od třetí třídy základních škol, v rámci možností ideálně již od první třídy
- Rozvoj přeshraniční spolupráce obcí, nejčastěji je problémem právě jazyková bariéra

2. Příčiny problému:

I přesto, že se správní území ORP Varnsdorf nachází v přímém sousedství s Německem, je zde znát nedostatečná znalost němčiny jak mezi pracovníky v cestovním ruchu, tak mezi pracovníky místních samospráv i mezi obyvatelstvem. V rámci výuky cizích jazyků se navíc u dětí na základních školách těší oblibě především angličtina, ale bohužel ne němčina, která však umožňuje v budoucnu lepší uplatnění na trhu práce.

Tento problémový okruh těsně souvisí s problémovým okruhem *Doprava a mobilita v regionu*, kdy v případě rozvoje dopravního spojení s německou stranou (jak v rámci veřejné dopravy, tak cyklostezek i rozšíření automobilových přejezdů hranic), je právě znalost německého jazyka mezi obyvatelstvem regionu ORP Varnsdorf klíčovým faktorem pro zvýšení návštěvnosti ze strany německých turistů.

3. Důsledky neřešení problému:

Vlivem jazykové bariéry je dlouhodobě snižován potenciál návštěvnosti ORP Varnsdorf ze strany německých turistů. Zároveň pro spolupráci v cestovním ruchu je důležité spolupracovat nejen s obcemi na české straně hranice, ale snažit se o navázání kontaktů i s německými obcemi, což je zásadní pro budování společné infrastruktury, ale i spolupráci v dalších oblastech souvisejících s podporou cestovního ruchu. Z tohoto důvodu je důležitý rozvoj jazykových znalostí i mezi pracovníky samospráv.

Název problému: Doprava a mobilita v regionu

1. Věcné argumenty:

Největším aktuálním problémem veřejné dopravy v regionu (v souvislosti s jejím využitím pro rozvoj cestovního ruchu) je absence systematického řešení, které by bralo v potaz i nároky návštěvníků oblasti, které se liší od nároků obyvatelstva. Palčivý je zejména problém neprovázanosti spojů mezi sebou, což znemožňuje pohodlný pohyb po širší turistické oblasti bez nutnosti využití osobních aut. V regionu ORP Varnsdorf chybí z tohoto pohledu zejména rozvoj spojení mezi Horní Lužicí na německé straně a oblastí Lužických hor.

Konkrétní problémy v oblasti hromadné dopravy:

- Je třeba zaměřit se na rozvoj spojů na trase Varnsdorf → Rumburk → Löbau → Bautzen a zpět
- Je žádoucí rozvinout pravidelná spojení mezi regionem a Libereckým krajem a další spoje propojující ORP Varnsdorf s Lužickými horami
- Není vyřešena návaznost spojů ve stanici Rybníště
- Nevyhovující je i stav mnoha nádražních budov, které by v případě převodu do majetku obcí (či formou dlouhodobého pronájmu) mohly sloužit například jako informační centra doplněná bytovými jednotkami

Konkrétní problémy v oblasti individuální dopravy:

- Je třeba podpořit výstavbu základních cyklostezek, které by propojovaly jednotlivé obce a turisticky významné cíle s německou stranou

2. Příčiny problému:

K tvorbě dopravního systému tak, jak je v současnosti nastaven, dochází na centrální úrovni Ústeckého kraje. Do tvorby tohoto systému částečně zasahují organizace zabývající se cestovním ruchem (například České Švýcarsko o.p.s.), avšak i přesto je současný systém nastaven zejména s ohledem na potřeby obyvatel regionu (konkrétně na přepravu do zaměstnání a žáků do škol). Mnohdy tak především v období letních prázdnin dochází k výraznému omezování některých spojů, avšak toto období je hlavní turistickou sezonou v oblasti a při úpravě jízdních řádů nedochází k reflektování této skutečnosti. Je třeba také zajistit provázanost spojů napříč regionem, v současnosti jsou spoje upravené tak (kromě několika málo výjimek), aby spojovaly obce v regionu s blízkými centry. Není také zajištěno plnohodnotné spojení mezi českou a německou stranou. Problém je propojen s problémem jazykové bariéry mezi českými obyvateli a německými návštěvníky, čímž dochází ke zpomalování rozvoje CR v tomto příhraničním regionu. Aby bylo spojení s Horní Lužicí přínosné pro obě strany, je základem dobrá znalost německého jazyka pracovníků v CR v ORP Varnsdorf.

3. Důsledky neřešení problému:

Pokud nedojde k řešení tohoto problému, lze očekávat několik negativních projevů tohoto stavu v oblasti ORP Varnsdorf. Dvěma nejdůležitějším jsou vysoká míra automobilové dopravy v regionu a omezení plynoucí pro turisty cyklisty. Vysoká míra automobilové dopravy se projevuje především v centrech obcí ležících v oblasti ORP Varnsdorf, jelikož návštěvníci dávají přednost automobilové dopravě před dopravou hromadnou (hromadná doprava je pro jejich potřeby příliš omezující).

Nedostatečné možnosti při překračování hranice pro cyklisty snižuje jejich pohyb v regionu a zejména omezuje návštěvy německých cyklistů v regionu.

6.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Malé povědomí o regionu
Cíl 1.1	Společný marketing cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf
Popis cíle	Za účelem zlepšení povědomí o regionu ORP Varnsdorf je třeba výše zmíněná dlouhodobá práce na budování pozitivní image oblasti a také na jeho propagaci směrem k potenciálním návštěvníkům, kteří se teprve rozhodují k příjezdu či opakované návštěvě. V minulosti se v médiích často objevovala severočeská oblast ve spojení se sociálními nepokoji a přírodními katastrofami (povodně), problematický je i pohled mnoha lidí na sever Čech jako na těžební a průmyslovou oblast. V současnosti je tedy třeba změnit tyto zkreslené představy a region prezentovat jako atraktivní místo pro dovolenou. Aby byla tato práce efektivní, je potřeba spolupráce obcí na naplňování tohoto cíle, jelikož samostatné aktivity obcí často nemají potřebný dopad. Spolupráce na marketingu cestovního ruchu v regionu v současnosti funguje v rámci několika organizací (především Destinační fond Českého Švýcarska), avšak žádná z těchto aktivit nespojuje dostatečně všechny obce ORP Varnsdorf. Náplní tohoto cíle je společné úsilí všech obcí v ORP Varnsdorf s cílem budovat pozitivní image regionu prostřednictvím médií a společně prezentovat nabídku cestovního ruchu, která se v oblasti ORP Varnsdorf nachází.
Hlavní opatření	Organizační opatření • Ustavení skupiny pro společný marketing regionu • Vytvoření a představení jednotné grafické podoby propagačních materiálů o oblasti • Zajištění společného rozpočtu na tvorbu společných propagačních materiálů o obcích v oblasti ORP Varnsdorf • Tvorba, tisk a distribuce společného propagačního materiálu o atraktivitách ORP Varnsdorf • Společná prezentace v médiích budující pozitivní image regionu a prezentující nabídku cestovního ruchu
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet výtisků společného propagačního materiálu o atraktivitách v regionu ORP Varnsdorf
Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

Problémový okruh 1	Malé povědomí o regionu
Cíl 1.2	Spolupráce obcí v ORP Varnsdorf na rozvoji cestovního ruchu
Popis cíle	Snaha o zvýšení atraktivity a návštěvnosti ORP Varnsdorf je možná pouze se zapojením všech obcí do dlouhodobé spolupráce a společného plánování, přičemž je současně rozvíjeno jejich zapojení do rozvojových aktivit na poli cestovního ruchu. Je několik hlavních oblastí, které jsou důležité pro rozvoj cestovního ruchu: rozšiřování a propojování značených turistických okruhů pro vycházky kolem obcí, příprava programů pro veřejnost, tvorba propagačních materiálů a aktualizace

	informací na webových portálech, vytváření požadavků na turistickou dopravu v obci a jejím okolí a další. Bez existence osoby zodpovědné za naplňování takových aktivit je však spolupráce obtížná. Proto je ideální formace menších uskupení, ideálně 2 – 4 sousedících obcí, které sdílí společné turistické cíle a v rámci takového uskupení pověří jednoho pracovníka pro dohled nad rozvojem cestovního ruchu, který by byl pracovníkem některé z obcí.
Hlavní opatření	• Rozšiřování a propojování značených turistických okruhů pro vycházky kolem obcí v ORP Varnsdorf • Aktualizace informací na webových portálech • Vytváření a komunikace společných požadavků na turistickou dopravu v regionu ORP Varnsdorf a okolí • Utvoření menších formací obcí pro spolupráci na rozvoji cestovního ruchu • Pověření jednoho pracovníka (koordinátora) v rámci menších formací obcí dohledem nad rozvojem cestovního ruchu
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet kilometrů nových rozšíření či propojení značených turistických cest v oblasti ORP Varnsdorf
Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

Problémový okruh 2	Jazyková bariéra mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu
Cíl 2.1	Dostatek placených jazykových kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu, místních samospráv i obyvatelstvo
Popis cíle	Nedostatečné jazykové znalosti pracovníků v cestovním ruchu a lidí v regionu ORP Varnsdorf vůbec jsou dlouhodobým problémem, zejména co se týče znalosti německého jazyka, se kterým se potýká mnoho provozovatelů služeb v cestovním ruchu. I když se správní území ORP Varnsdorf nachází v přímém sousedství s Německem, je zde znát nedostatečná znalost německého jazyka jak mezi pracovníky v cestovním ruchu (kde je tento problém obzvláště palčivý), tak mezi pracovníky místních samospráv i mezi obyvatelstvem. Díky jazykové bariéře je dlouhodobě snižován potenciál návštěvnosti ORP Varnsdorf ze strany německých turistů. Je tedy potřeba rozšířit nabídku jazykových kurzů německého jazyka tak, aby vyhovovaly požadavkům jednotlivých profesních skupin i obyvatelstva a zároveň byly snadno dosažitelné. Řešením je zahájení kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu a další obyvatele regionu, jako jsou například pracovníci místních samospráv.
Hlavní opatření	• Rozšíření nabídky kurzů německého jazyka pro obyvatelstvo • Rozšíření nabídky kurzů německého jazyka pro pracovníky v cestovním ruchu • Rozšíření nabídky kurzů německého jazyka pro pracovníky a představitele místních samospráv
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet proškolených osob v rámci kurzů německého jazyka pro obyvatele ORP Varnsdorf
Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

Problémový okruh 2	Jazyková bariéra mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu
Cíl 2.2	Rozvoj přeshraniční spolupráce obcí
Popis cíle	Nedostatečná znalost německého jazyka je problematická i pro rozvoj přeshraniční spolupráce obcí. Pokud si nerozumí lidé mezi sousedními obcemi přes hranici navzájem, pak lze těžko hovořit o společném rozvoji jakýchkoliv aktivit. Zároveň jsou samosprávy na obou stranách hranice ochuzené o možnost přenosu dobré praxe a navazování dlouhodobých oboustranně přínosných partnerství. Pro efektivní spolupráci v cestovním ruchu je důležité v příhraničních regionech spolupracovat nejen s obcemi na české straně hranice v rámci ORP Varnsdorf, ale snažit se o navázání kontaktů i s německými obcemi, což je esenciální například pro budování společné infrastruktury. Proto je důležitý rozvoj jazykových znalostí i na straně pracovníků místních samospráv a navazování kontaktů mezi německými a českými obcemi. Tento cíl je možné podpořit pravidelným přeshraničním setkáváním zástupců místních samospráv, kdy dojde jak k prohlubování jazykových znalostí v přirozeném kontaktu s jazykem, ale i k rozvoji další spolupráce.
Hlavní opatření	- Pořádání společných setkání zástupců místních samospráv z regionu ORP Varnsdorf spolu s německými kolegy z příhraničí - Pořádání exkurzí do Německa za účelem přenosu dobré praxe
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných setkání zástupců místních samospráv z regionu ORP Varnsdorf spolu s německými kolegy z příhraničí
Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

Problémový okruh 3	Doprava a mobilita v regionu
Cíl 3.1	Systematické řešení veřejné dopravy s ohledem na potřeby turistů
Popis cíle	Chybějící systematické řešení veřejné dopravy v regionu ORP Varnsdorf s ohledem na potřeby návštěvníků regionu omezuje jejich mobilitu a tím i možné šíření pozitivních dopadů rozvoje cestovního ruchu na oblast. Zásadním problémem je vzájemná neprovázanost spojů tak, aby měl návštěvník možnost se pohodlně pohybovat po širší turistické oblasti i bez osobního automobilu. Stávající podoba dopravních spojení v regionu je totiž tvořena centrálně na úrovni Ústeckého kraje. Současný systém je orientován na potřeby obyvatel regionu, tedy zejména na přepravu osob do zaměstnání a žáků do škol. Často jsou tak některé spoje omezovány například v době letních prázdnin, které jsou však hlavní turistickou sezonou v oblasti. Návaznost spojů také nepočítá s potřebami návštěvníků, ale lze sledovat tendenci o propojení jednotlivých obcí regionu s centry, a pro návštěvníky je tak často obtížné se pohybovat napříč regionem bez automobilu. V rámci spolupráce obcí je třeba vznášet při tvorbě dopravních spojení na úrovni Ústeckého kraje takové požadavky, které by přizpůsobily systém veřejné dopravy i potřebám turistů.
Hlavní opatření	- Společné setkávání zástupců obcí s pracovníky v cestovním ruchu s cílem tvorby požadavků na dopravu v regionu ORP Varnsdorf s ohledem na potřeby návštěvníků - Komunikace požadavků na rozvoj dopravy s ohledem na cestovní ruch směrem k Ústeckému kraji - Vytvoření ideálního modelu veřejné dopravy v regionu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Návrh konkrétních opatření, zaslaných zástupcům Ústeckého kraje

Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

Problémový okruh 3	Doprava a mobilita v regionu
Cíl 3.2	Rozvoj spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí
Popis cíle	Pro další rozkvět cestovního ruchu je nedostatečné spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí, čímž je omezován pohyb návštěvníků mezi těmito oblastmi. Rozvoj spojení je třeba jak prostřednictvím rozšíření spojů veřejné hromadné dopravy, tak i na úrovni individuální osobní přepravy (zde se jedná zejména o otevření několika přeshraničních spojení pro osobní automobily a o rozvoj základních cyklostezek spojujících českou a německou stranu). Rozšířením zmíněných spojení by bylo návštěvníkům regionu ORP Varnsdorf umožněno navštívení většího množství turisticky atraktivních míst při pobytu v oblasti, a tím i k obohacení nabídky cestovního ruchu. Tímto rozšířením nabídky by byli návštěvníci motivováni k prodloužení pobytů či případné opakované návštěvě a pozitivně by tak byl ovlivněn turismus ve třech zmiňovaných turistických oblastech.
Hlavní opatření	• Otevření nových hraničních přechodů pro osobní automobily • Rozvoj základní sítě cyklostezek propojující stávající české a německé cyklostezky
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet kilometrů nově vybudovaných cyklostezek spojujících české a německé cyklostezky
Správce cíle	Starosta obce v ORP Varnsdorf

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Malé povědomí o regionu		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společných marketingových aktivit		
Měrná jednotka	Zapojená obec		
Správce měřítka	Starosta obce v ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Obcí zapojenou do společných marketingových aktivit je myšlena taková obec, která se zapojuje do přípravy propagačních materiálů o regionu a je v nich prezentován a jejíž zástupci se účastní setkání obcí ORP Varnsdorf týkajících se problematiky spolupráce na rozvoji cestovního ruchu.		
Metodika a výpočet:	Jmenné seznamy účastníků v zápisech ze setkání představitelů obcí ORP Varnsdorf, obce uvedené v propagačních materiálech o regionu ORP Varnsdorf.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy ze setkání, propagační materiály		

Problémový okruh	<i>Společný marketing cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf</i>		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	<i>Počet výtisků společného propagačního materiálu o atraktivitách v regionu ORP Varnsdorf</i>		
Měrná jednotka	Výtisk		
Správce měřítka	Starosta obce v ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		600	1200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Tento indikátor zobrazuje, jak obce skutečně spolupracují na konkrétní marketingové aktivitě, kterou je vydávání společného propagačního materiálu prezentujícího atraktivitu regionu ORP Varnsdorf.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě platebních dokladů týkajících se společných propagačních materiálů, které budou obshovovat přesný počet vytištěných kusů.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Platební doklady o tisku propagačních materiálů</i>		

Cíl	<i>Spolupráce obcí v ORP Varnsdorf na rozvoji cestovního ruchu</i>		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	<i>Počet kilometrů nových rozšíření či propojení značených turistických cest v oblasti ORP Varnsdorf</i>		
Měrná jednotka	Kilometr		
Správce měřítka	Starosta obce v ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	12
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Tento indikátor vypovídá o tom, nakolik se podaří rozšířit turistickou nabídku pro pěší turistiku v regionu.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Na základě terénní mapy znázorňující nově vyznačená rozšíření či propojení značených turistických cest v regionu ORP Varnsdorf bude odečten počet nově vyznačených kilometrů.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Turistické mapové servery</i>		

Problémový okruh	<i>Jazyková bariéra mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu</i>		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	<i>Množství vynaložených financí na odstraňování jazykové bariéry</i>		
Měrná jednotka	Česká koruna		
Správce měřítka	Starosta obce v ORP Varnsdorf		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 000	50 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Pomocí indikátoru bude měřeno množství financí vynaložených obcemi na rozvoj nabídky kurzů německého jazyka pro obyvatelstvo ORP Varnsdorf a na rozvoj přeshraniční spolupráce formou setkání zástupců místních samospráv.</i>		

Metodika a výpočet:	<i>Objem financí vynaložený z obecních rozpočtů v souvislosti s odstraňováním jazykové bariéry</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Rozpočty obcí</i>

Cíl	<i>Dostatek placených jazykových kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu, místních samospráv i obyvatelstvo</i>		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	<i>Počet ročně proškolených osob v rámci kurzů německého jazyka pro obyvatele ORP Varnsdorf</i>		
Měrná jednotka	<i>Proškolená osoba</i>		
Správce měřítka	<i>Starosta obce v ORP Varnsdorf</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Pomocí indikátoru bude měřen rozvoj nabídky kurzů německého jazyka pro obyvatelstvo ORP Varnsdorf a s tím související počet proškolených osob v rámci těchto kurzů. Takové kurzy jsou základním předpokladem snahy o odstranění jazykové bariéry mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Hodnota indikátoru je odvozena od počtu ročně proškolených osob v rámci kurzů německého jazyka v regionu – pokud by se tedy mezi roky 2013 a 2017 stále opakovaly stávající kurzy (jejichž počet byl v roce 2013 celkem 0) a nepřibyl by žádný nový, v roce 2017 by byla hodnota indikátoru 0.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Informace získané prostřednictvím webových stránek organizací poskytujících kurzy německého jazyka v regionu ORP Varnsdorf.</i>		

Cíl	<i>Rozvoj přeshraniční spolupráce obcí</i>		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	<i>Počet uskutečněných setkání zástupců místních samospráv z regionu ORP Varnsdorf s německými kolegy</i>		
Měrná jednotka	<i>Setkání</i>		
Správce měřítka	<i>Starosta obce v ORP Varnsdorf</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Tento indikátor vypovídá o tom, jak se podaří navázat spolupráci mezi zástupci místních samospráv z regionu ORP Varnsdorf a jejich německými kolegy. Tato spolupráce je nezbytná pro další rozvoj cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf, který má velký potenciál právě v rozvoji nabídky pro zahraniční klientelu vzhledem ke své poloze na hranici s Německem.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet uskutečněných setkání.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Informace ze setkání představitelů místních samospráv za účelem rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf.</i>		

Problémový okruh	<i>Doprava a mobilita v regionu</i>		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	<i>Počet uskutečněných setkání starostů k problematice veřejné dopravy</i>		
Měrná jednotka	<i>Setkání</i>		
Správce měřítka	<i>Starosta obce v ORP Varnsdorf</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Setkávání starostů či představitelů místních samospráv je zcela zásadní pro koordinaci a plánování rozvoje veřejné dopravy s ohledem na rozvoj cestovního ruchu v regionu.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet uskutečněných setkání.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Informace ze setkání představitelů místních samospráv za účelem rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf.</i>		

Cíl	<i>Sytematické řešení veřejné dopravy s ohledem na potřeby turistů</i>		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	<i>Návrh konkrétních opatření, zaslaných zástupcům Ústeckého kraje</i>		
Měrná jednotka	<i>Návrh zaslaný představitelům Ústeckého kraje</i>		
Správce měřítka	<i>Starosta obce v ORP Varnsdorf</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>V rámci setkávání představitelů obcí v regionu ORP Varnsdorf bude jedním z témat rozvoj veřejné dopravy tak, aby vyhovovala potřebám návštěvníků regionu. Tento indikátor zaznamenává vytvoření konkrétního návrhu opatření pro zlepšení veřejné dopravy v regionu ORP Varnsdorf s ohledem na potřeby turistů.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>V rámci tohoto indikátoru budou počítána taková konkrétní opatření pro zlepšení veřejné dopravy s ohledem na potřeby turistů, která vzešla ze setkání představitelů obcí a byla komunikována prostřednictvím zaslání tohoto návrhu v písemné podobě představitelům Ústeckého kraje.</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Informace ze setkání představitelů místních samospráv za účelem rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf.</i>		

Cíl	<i>Rozvoj spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí</i>		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	<i>Počet kilometrů nově vybudovaných cyklostezek spojujících české a německé cyklostezky</i>		
Měrná jednotka	<i>Kilometr</i>		
Správce měřítka	<i>Starosta obce v ORP Varnsdorf</i>		
Roky	2013	2017	2020

Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí indikátoru bude měřen počet kilometrů nově vystavěných cyklostezek spojujících cyklostezky mezi Českou republikou a Německem v oblasti ORP Varnsdorf.		
Metodika a výpočet:	Hodnota bude odečtena z projektové dokumentace k vystavěným cyklostezkám.		
Zdroj čerpání dat:	Projektová dokumentace.		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pozn.: Řídící skupina zatím nebyla stanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Společný marketing cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf	starosta obce v ORP Varnsdorf
1.2	Spolupráce obcí v ORP Varnsdorf na rozvoji cestovního ruchu	starosta obce v ORP Varnsdorf

2.1	Dostatek placených jazykových kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu, místních samospráv i obyvatelstvo	starosta obce v ORP Varnsdorf
2.2	Rozvoj přeshraniční spolupráce obcí	starosta obce v ORP Varnsdorf
3.1	Návrh konkrétních opatření, zaslaných zástupcům Ústeckého kraje	starosta obce v ORP Varnsdorf
3.2	Rozvoj spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí	starosta obce v ORP Varnsdorf

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1 (problémový okruh 1)	Počet obcí zapojených do společných marketingových aktivit	starosta obce v ORP
2 (problémový okruh 1)	Počet výtisků společného propagačního materiálu o atraktivitách v regionu ORP Varnsdorf	starosta obce v ORP
3 (problémový okruh 1)	Počet km nových rozšíření či propojení značených turistických cest v oblasti ORP Varnsdorf	starosta obce v ORP
4 (problémový okruh 2)	Počet kurzů německého jazyka pro obyvatele ORP Varnsdorf	starosta obce v ORP
5 (problémový okruh 2)	Počet kurzů německého jazyka pro pracovníky v cestovním ruchu	starosta obce v ORP
6 (problémový okruh 2)	Počet uskutečněných setkání zástupců místních samospráv z regionu ORP Varnsdorf s německými kolegy	starosta obce v ORP
7 (problémový okruh 3)	Počet uskutečněných setkání starostů k problematice veřejné dopravy	starosta obce v ORP
8 (problémový okruh 3)	<i>Systematické řešení veřejné dopravy s ohledem na potřeby turistů</i>	starosta obce v ORP
9 (problémový okruh 3)	Počet km nově vybudovaných cyklostezek spojujících české a německé cyklostezky	starosta obce ORP

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit		
Návrh projektů do akčního plánu		
Výběr projektů do akčního plánu		
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok		
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok		
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok		
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán realizace

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁶ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by

měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro oblast cestovního ruchu, na jejímž základě byly připraveny Nástiný opatření. Dále byla zpracována návrhová část, jejímž cílem je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu.

Vize je formulována:

Varnsdorfsko - atraktivní region pro Vaši letní i zimní dovolenou

⇒ Budování ubytovacích a stravovacích kapacit, aby byl umožněn další rozvoj cestovního ruchu

⇒ Tvorba nových pracovních míst

⇒ Využití potenciálu přírodního a kulturního dědictví regionu

⇒ Obnova, zhodnocování a další využití kulturních památek s ohledem na jejich přispění k rozvoji CR

⇒ Vznik nových turistických produktů, včetně balíčků služeb

⇒ Budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Na základě analytické části a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy:

1. Malé povědomí o regionu
2. Jazyková bariéra mezi českými obyvateli a německými návštěvníky regionu
3. Doprava a mobilita v regionu

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech.

Cíl 1.1. Společný marketing cestovního ruchu v regionu ORP Varnsdorf

Cíl 1.2. Spolupráce obcí v ORP Varnsdorf na rozvoji cestovního ruchu

Cíl 2.1. Dostatek placených jazykových kurzů pro pracovníky v cestovním ruchu, místních samospráv i obyvatelstvo

Cíl 2.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce obcí

Cíl 3.1. Systematické řešení veřejné dopravy s ohledem na potřeby turistů

Cíl 3.2. Rozvoj spojení mezi regionem ORP Varnsdorf a Lužickými horami a Horní Lužicí

Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Přijetí deklarace „Deklarace zájmu na řešení železničního spojení Českého Švýcarska s Libercem a severovýchodními Čechami“

Na základě analytické části a následně zpracovaných nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy 3 problémové okruhy. Jedním z nich je akutní řešení nedobré situace v dopravě z hlediska cestovního ruchu. Z tohoto důvodu byla svolána schůzka, jejímž hlavním tématem bylo projednání návrhu konkrétních řešení ke zlepšení situace v dopravě z hlediska cestovního ruchu v regionu Českého Švýcarska a Lužických hor s návrhem konkrétních řešení, a dále i sousedících regionů na území ČR a SRN. Schůzka se uskutečnila dne 20. ledna 2015 v Domě Českého Švýcarska v Krásné Lípě za účasti zástupců realizačních týmů ORP Varnsdorf, Rumburk, Děčín, Česká Lípa a Nový Bor. Analytik pro oblast cestovního ruchu Ing. Jiří Rak seznámil přítomné s aktuálním stavem v nedostatečném dopravním propojení mezi regiony Děčínska, Novoborska, Českolipska a Českého Švýcarska. Informoval o předchozích schůzkách na toto téma v poslední době, které však zatím bohužel nevedly ke zlepšení situace. Z tohoto důvodu byla formulována společná deklarace, tvořící hlavní výstup z této schůzky. Po diskusi přítomných bylo rozhodnuto, že text deklarace bude projednán na jednání členů Sdružení pro rozvoj Šluknovska dne 30. ledna 2015, jehož se zúčastní rovněž zástupci odboru dopravy Ústeckého kraje. Deklaraci obdrželi rovněž představitelé všech obcí v ORP Varnsdorf a ORP Rumburk s prosbou o individuální zaslání deklarace svým jménem na Odbor dopravy Krajského úřadu Ústeckého kraje.

Přítomní se rovněž shodli na tom, aby návrh na optimální řešení dopravy z hlediska cestovního ruchu v regionech Děčínska, Novoborska, Českolipska a Českého Švýcarska byl zahrnut do strategií, vzniklých v rámci projektu meziobecní spolupráce ORP výše uvedených regionů, a to nad rámec osnovy souhrnného dokumentu.

Deklarace zájmu na řešení železničního spojení Českého Švýcarska s Libercem a severovýchodními Čechami

Zástupci Svazku obcí Toštein

vítají obnovení železničního spojení Dolní Poustevna - Sebnitz a vznik přímého spojení Rumburk – Sebnitz – Děčín. Jízdní řád pro rok 2015 ale proti předchozím létům nezajišťuje přípoje v železniční stanici Rumburk mezi většinou vlaků na tratích 081 a 083, a tím i nedostupnost nového spojení pro Krásnou Lípou, Mikulášovice, Staré Křečany, Rybníště, Jiřetín, Varnsdorf. Regionu chybí v letní turistické sezóně denně a o víkendech po celý rok přímé spojení na Liberec, a tím i potenciál turistické klientely z Lužických a Jizerských hor .

Neexistencí přípojů a minimálním rozsahem dopravy je znehodnocen potenciál trati 084. Vlaky Rumburk – Panský – Mikulášovice jsou ze směru Jedlová/Liberec – Rybníště nedosažitelné a jediný dopolední vlak přes Krásnou Lípou Rumburk (9.07) – Krásná Lípa (9.17) – Panský – Mikulášovice rovněž.

Oblast Rumburska je v dopoledních hodinách dosažitelná jediným spojením z Liberce s přestupem v Rybníšti mezi vlaky TL 20908 (příjezd 10.21) a R 1110 (odjezd 10.27), avšak navíc s přestupem v Hrádku n. N. nebo Žitavě s prodlevou 36 minut. U ostatních přímých vlaků Liberec – Rybníště cestující na Krásnou Lípou a Rumburk čeká v Rybníšti 65 až 68 minut. V rámci železniční dopravy vznikla stávajícím jízdním řádem pro rok 2015 největší bariéra mezi Českým Švýcarskem, Žitavou a Libercem. Ústecký kraj zajišťuje pravidelný provoz jen na ramenech Děčín – Sebnitz – Rumburk a Děčín – Jedlová - Rumburk a Liberecký kraj s německým objednatelem veřejné dopravy – dopravním svazem ZVON upírají svoji pozornost výhradně na spojení Liberec – Drážďany, kterému je podřízeno všechno.

Vyzýváme objednatele veřejné dopravy – Ústecký kraj, ZVON a Liberecký kraj k řešení vzájemných dopravních vazeb v našem regionu a postupně vytvoření použitelného pravidelného železničního spojení mezi Libereckem a Českým Švýcarskem. V souvislosti s obnovením přechodu Dolní Poustevna – Sebnitz žádáme zpočátku na podporu cestovního ruchu o řešení alespoň jednoho páru přímých sobotních vlaků Liberec – Zittau – Varnsdorf – Krásná Lípa – Panský - Sebnitz – Bad Schandau - Děčín.

V Krásné Lípě dne 20. ledna 2015

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti cestovního ruchu pro období 2015 až 2024 byla zpracována v následujících krocích:

1. seznámení s projektem a společné školení pracovníků projektu
2. analýza území, výběr a zpracování zdrojových dat
3. vyplňování šablon (analytických tabulek) na základě zpracovaných zdrojových dat

4. konzultace s pracovníky a poskytovateli služeb v cestovním ruchu působících v ORP Varnsdorf
5. konzultace se starosty dotčených obcí ORP Varnsdorf
6. zpracování připomínek SMO do finální šablony
7. zpracování variantních návrhů a stanovení vize
8. úprava analytické části souhrnného dokumentu
9. zpracování připomínek SMO do souhrnného dokumentu
10. prezentace analytické části souhrnného dokumentu na společném setkání starostů
11. doplnění a oprava analytické části souhrnného dokumentu na základě oponentského posudku a připomínek ze společného setkání starostů
12. doplnění a oprava nástinu variantních návrhů
13. stanovení problémových okruhů a cílů do souhrnného dokumentu
14. tvorba a stanovení indikátorů pro problémové okruhy a problémové cíle
15. dopracování závěru, postupu tvorby strategie a úprava finálního souhrnného dokumentu

Analytická část oblasti cestovního ruchu byla zpracovávána v období srpen 2014 – září 2015.

Autorem analytické i návrhové části je Ing. Jiří Rak, který své návrhy formuloval na základě předchozích řízených rozhovorů s představiteli obcí ORP Varnsdorf a odbornými pracovníky. Konečný dokument bude předložena ke schválení na 2. oficiálním setkání představitelů obcí 24. dubna 2015 v Krásné Lípě.

6.5. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Literatura a zdroje dat

Příloha č. 2 Přehled ubytovacích a stravovacích zařízení na území správního obvodu ORP Varnsdorf

Příloha č. 3 Tabulky č. 119 - 129

Příloha č. 1

Literatura a zdroje dat

Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010 - 2015

http://www.kr-ustecky.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=450018&id_ktg=98619&n=aktualizace-strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-usteckeho-kraje&query=cestovn%C3%AD+ruch

Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu (včetně novelizace č. 214/2006 Sb.)

<https://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Pravo-Legislativa/Prehled-platnych-pravnich-predpisu/Archiv/Zakon-c-159-1999-Sb-o-nekterych-podminkach-podn>

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020

<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-%281%29>

Marketingová koncepce cestovního ruchu 2013 – 2020

http://www.czechtourism.cz/getmedia/fa20d069-2d8b-4d19-8591-b19083531b33/11_12_13_marketingova_strategie.pdf.aspx

Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020

http://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi

Politika územního rozvoje ČR 2008

<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky>

Česká centrála cestovního ruchu

<http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>

Český statistický úřad

www.czso.cz

Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu České Švýcarsko do roku 2020

<http://www.ceskesvycarsko.cz/cz/pdf/Koncepce-rozvoje-2020.pdf>

Příloha č. 2

Přehled ubytovacích a stravovacích zařízení na území ORP Varnsdorf

Dolní Podluží

Apartmány JMK (Dolní Podluží 468, tel.: +420 607 191 545, davidkrupka@seznam.cz)

- Kapacita 4 lůžka
- Kompletně zřízená kuchyň včetně vybavení, WC+koupelna, TV/SAT, Wi-Fi a standardně vybavené pokoje

Privát Vovsíkoví (Dolní Podluží 431, tel.: +420 724 241 419, vovsik@volny.cz)

- Kapacita 6 lůžek
- 1x apartmán s dvěmi dvoulůžkovými ložnicemi, /v jedné možnost přistýlky, v druhé balkón, /vybavenou kuchyňkou s jídelnou, 2x koupelna s WC vanou a sprchou
- 1x podkrovní apartmán s veškerým vybavením
- Oplocené parkování až pro 4 auta

Chalupa Lelkovna (Dolní Podluží 165, tel.: +420 602 259 945, helena.lochmanova@gmail.com)

- Kapacita 18 lůžek
- Přízemí chalupy je průchozí na terasu a zahradu. Nachází se zde 2x samostatné WC, místnost se stolním tenisem, kterou je možné využít i jako tančírnu pro různé oslavy
- V prvním patře je prostorná společenská místnost s krbem a vybavená kuchyň s plynovým sporákem

Horní Podluží

Hotel Slavie (Horní Podluží 295, tel.: +420 731 479 876, slaviehp@tiscali.cz)

- Kapacita 16 lůžek
- Nekuřácká restaurace s dětským koutkem má kapacitu cca 35 míst
- K hotelu patří koupaliště, garáže, malý rybník, tenisový a volejbalový dvorec
- Přibližně 350 m od hotelu je lyžařský vlek včetně nočního lyžování

Chata Spojařka (Horní Podluží 237, tel.: +420 722 578 352, jirkavejnar@seznam.cz)

- Kapacita 45 lůžek
- K dispozici je vířivka, sauna a v létě bazén, volejbalové hřiště
- Parkování přímo u penzionu, možnost objednání polo a plné penze

Chalupa U sjezdovky (Horní Podluží, tel.: +420 603 276 355, p.kvakos@email.cz)

- Kapacita 10 lůžek
- Chalupa "U sjezdovky" je novou (r. 2012 dokončenou) stavbou v klasickém pojetí

Rybniště

JV RANCH České Švýcarsko, Rybniště 41, tel.+420607617308, +420721710184, jvranch@email.cz)

- Kapacita 16 lůžek

Penzion Braun (Nová Chřibská 108, Rybniště, tel.+420 412 554 286)

Penzion Relax (Rybniště - nádraží ČD Chřibská, tel.+420 412 381 235)

Rekreační dům (Rybniště 128, tel.+420 604 219 743)

Stravování:

Kulturní dům v Rybništi, Rybniště 77, tel. +420603731154

Varnsdorf

Ubytování/stravování:

Hotel Vzdělávací středisko

Telefon: +420 739 096 172, +420 739 418 147

www: www.sosvdf.cz

Hotel Atrium

Telefon: +420 412 375 510

www: www.atriumvarnsdorf.cz

Hotelová ubytovna REGIA a.s.

Telefon: +420 412 370 743, +420 412 371 301, +420 602 104 571

www: www.regiavdf.cz/sport

Penzion Fontána

Telefon: +420 777 656 340, +420 777 656 341

www: www.penzionfontana.wgz.cz

Penzion Koliba

Telefon: +420 412 333 266, +420 607 563 450

www: www.penzionkoliba.wz.cz

Penzion Siesta

Telefon: +420 775 667 421

www: www.siesta-varnsdorf.de

Penzion U Rudolfa III.

Telefon: +420 412 372 870, +420 776 822 382

www: www.urudolfall.euroregion.cz

Turistická ubytovna TJ Slovan

Telefon: +420 412 372 992

www: www.tjslovanvarnsdorf.cz

Turistická ubytovna VOŠ a SŠ

Telefon: +420 605 779 784

www: www.vosvdf.cz

Chřibská

Ubytování/stravování:

Penzion 1876 (Krasne Pole 64, Chřibská)

- Penzion 1876 sídlí v historické budově z roku 1876
- 2 apartmány
- Stylový interior

Penzion Laura (Krásné pole 8, Chřibská)

- Ke všem apartmánům patří plně vybavená kuchyň a bezplatné Wi-Fi připojení k internetu
- Součástí všech apartmánů je kombinovaný obývací pokoj a ložnice se satelitní TV, soukromá koupelna a vlastní přístup na zahradu. K dispozici je také společná jídelna pro snídani a večere

Penzion Mencil (Horní Chřibská 14, Chřibská, tel.: +420 602 877 817, info@pension-mencil.cz)

- Kapacita 40 lůžek
- Restaurace s českou kuchyní
- Zahradu s letní terasou, dětským hřištěm a ohništěm
- Všechny pokoje jsou vybaveny koupelnou, světlým dřevěným nábytkem a posezením. Je z nich vidět na zahradu a okolní lesy

Chalupa Chřibská (Chřibská 296, Chřibská, tel.: +420-774 649 268, okalab@seznam.cz)

- Kapacita 8 lůžek
- Chata se skládá ze 3 ložnic, obývacího pokoje s posezením, dobře vybavené kuchyně a koupelny se sprchou nebo vanou
- K dispozici je myčka nádobí, mikrovlnná trouba a pračka
- Na místě lze parkovat zdarma

Penzion U Vyhličky (Dolní Chřibská 17, Chřibská, tel.: +420-412 338 505, uvyhlicky@gmail.com)

- Kapacita 40 lůžek
- Zahradu
- Restaurace s velkou letní terasou a zahradou s dětským hřištěm

Apartmány Chřibská (Horní Chřibská 201, tel.: +420 775 333 000, info@apartmany-chribska.cz)

- Kapacita 24 lůžek
- nabízí pokoje s koupelnou, župany, fénem, satelitní TV, kuchyní a jídelní částí. K dispozici je také lyžařna
- Zahradu s grilem, příruční kuchyní i toaletou

Na Stodolci 1881 (Dolní Chřibská 40, tel.: +420 602 321 828, pension@nastodolci.cz)

- Kapacita 38 lůžek
- Penzion je zcela nový. Tvoří ho dva samostatné ubytovací celky. Dále k dispozici je stodola s letním klubem a stájem pro jezdecké koně. Penzion vznikl přestavbou tradiční zemědělské usedlosti, ke které byl přistavěn klasický roubený dům, ten je samostatným objektem.
- Restaurace v přízemí

Penzion Relax (Horní Chřibská, tel.: +420 412 381 235, relax@sroubek.cz)

- Kapacita 59 lůžek
- Po celkové rekonstrukci
- Jídelna, bar učebna pro 40 osob
- Herna, hřiště na tenis, volejbal, ruské kuželky a sauna

Penzion Adri Schönfeld - Apartmány Adri (Krásné Pole 26, tel.: +420 776 715 145, pensionchribska@email.cz)

- Kapacita 14 lůžek
- čtyři dvojlůžkové a jeden čtyřlůžkový apartmán vybavený kuchyňkou (indukční plotýnka, lednička, rychlovarná konvice a nádobí) a jídelním koutem, TV+SAT, koupelna s vanou nebo se sprchovým koutem a skleněná umyvadla + WC. (možnost přistýlky)
- Je zde společenská místnost, infra sauna a venkovní bazén, dětské hřiště

Chalupa pod Železným vrchem (Krásné Pole 32, tel.: +420 775 371 778, zelezny-vrch@seznam.cz)

- Kapacita 12 lůžek
- Hostům slouží k rekreaci polovina typické chalupy z 18. století, nově po rekonstrukci
- Společenská místnost s barem, kuchyňka, 3 ložnice pro 3, 4 nebo 5 osob s vlastním sociálním zařízením
- Venkovní terasa, bazén, ohniště, volejbalové hřiště, houpačku, dětské hřiště, zahradní chatka, sportovní náčiní
- Uzamykatelné parkoviště

Jiřetín pod Jedlovou

SPORTCENTRUM Jiřetín pod Jedlovou (602 860 058)

V areálu malého letního sportoviště je nabízeno ubytování a kapacitou celkem 70 lůžek (včetně přistýlek), případně i stravování.

Turistická ubytovna:

- 5 pokojů – celkem 29 lůžek
- *V případě obsazení alespoň tří pokojů plně k dispozici i společenská místnost*
- *Patro turistické ubytovny je též vybaveno sociálním zařízením, kuchyňkou a venkovní terasou*

Ubytovaní v půdní vestavbě:

- 5 pokojů se společným sociálním zařízením
- 6 pokojů s vlastním sociálním zařízením
- 2 apartmány (televize, internet)

Hradní restaurace s ubytováním TOLŠTEJN (Hrad Tolštejn, Jiřetín pod Jedlovou, 603 294 235, info@restaurace-tolstejn.cz)

- 6 dvoulůžkových pokojů
- 1 čtyřlůžkový pokoj
- penzion stojí na kopci Tolštejn, kde se nachází i hradní zřícenina se stejným názvem
- možnost polopenze i plné penze

Hotel Jedlová hora (Jedlová hora 26, Jiřetín pod Jedlovou, 777 069 777, info@jedlova.cz)

- 6 čtyřlůžkových pokojů
- Nachází se na kopci Jedlová, kde stojí i stejnojmenná rozhledna

Hotel Stožec (Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 234, 412 379 111)

Hotel Křížový vrch (Jiřetín pod Jedlovou, Vinařská 185, 412 379 141)

- 10 dvoulůžkových pokojů

Rekreační středisko Netopýr (Jiřetín pod Jedlovou, Jiřetín 439, 777 552 876)

- Celková kapacita 220 lůžek

Horská chata VILDA (Jiřetín pod Jedlovou, Jedlová 286, 777 552 876)

- Kapacita chaty je 70 + 3 lůžka
- Orientuje se především na školní kolektiva

Pension Starý stožec (Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 20, 777 056 441, stary-stozec@ehotel.cz)

- Ubytování ve dvoulůžkových a čtyřlůžkových pokojích
- Součástí penzionu je park se zahradním altánem určený pro rekreaci hostů

Pension Kongregace Dcer božské lásky (Jiřetín pod Jedlovou, Klášterní 254, 412 379 350, kdbl.jiretin@volny.cz)

- Dvoulůžkové i jednolůžkové pokoje a apartmá
- Klubovna a společenské místnosti
- Možnost polopenze i plné penze
- Kaple s možností účasti na bohoslužbách

Penzion U trpaslíka (Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 13, 606 911 096)

Chata Slovan (Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled 19, 721 459 685, slovan@provenio.cz)

- 27 dvou- a čtyřlůžkových pokojů

Sportovní areál Jedlová – Mezičky (Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled 20, 775 221 846, info@gez.cz)

Lesní mlýn (Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 10)

Rekreační areál Pod Jedlovou (Jiřetín pod Jedlovou, Jiřetín 14)

Příloha č. 3 Tabulky

Tabulka č. 119 Cíle a problémy obsažené ve Strategii rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010 - 2015

Globální problém: Nízká návštěvnost a nevyhovující skladba návštěvnosti		Globální cíl: Zvýšit návštěvnost a zlepšit skladbu návštěvníků Ústeckého kraje z hlediska délky pobytu, útraty a sociálních charakteristik	
Problémové okruhy	Dílčí problémy	Priority	Dílčí opatření
1.	1. 1 Chybějící destinační zařízení na úrovni turistických regionů	1. Koordinace řízení rozvoje cestovního ruchu	1. 1 Ustavení destinačních organizací v turistických regionech a vymezení okruhu jejich činnosti
	1. 2 Nejasné rozdělení kompetencí mezi krajem a dalšími subjekty veřejné správy		1. 2 Přerozdělení kompetencí mezi krajem a dalšími subjekty veřejné správy
	1. 3 Slabá či neexistující spolupráce se subjekty mimo samosprávu		1. 3 Navázání a rozšíření spolupráce se subjekty mimo samosprávu
	1. 4 Absence systémové a transparentní grantové podpory subjektů cestovního ruchu		1. 4 Úprava grantové podpory subjektů cestovního ruchu
	1. 5 Chybějící pravidelný sběr věrohodných a srovnatelných dat		1. 5 Koordinace monitoringu a zajišťování dat v oblasti CR
	1. 6 Omezené lidské zdroje		1. 6 Posílení lidských zdrojů
2. Málo účinný marketing cestovního ruchu	2. 1 Slabá koordinace marketingu	2. Zefektivnění marketingových aktivit v cestovním ruchu	2. 1 Zlepšení koordinace marketingových aktivit v CR
	2. 2 Přetrvávající špatný mediální obraz kraje		2. 2 Podpora změny mediálního obrazu kraje
	2. 3 Problematické (tématické) směřování marketingových aktivit		2. 3 Koncentrace marketingových aktivit
	2. 4 Chybějící cílení marketingových aktivit na konkrétní skupiny		2. 4 Orientace marketingových aktivit na cílové skupiny
	2. 5 Izolovanost marketingové nabídky produktů		2. 5 Scelování nabídky produktů
3. Nedostatečný rozsah a kvalita nabídky v cestovním ruchu	3. 1 Nejasné krajské priority rozvoje turistické infrastruktury	3. Rozvoj infrastruktury a produktů v cestovním ruchu	3. 1 Definice a realizace krajských infrastrukturních priorit
	3. 2 Nedostatečná koordinace rozvojových projektů různých nositelů		3. 2 Posílení partnerství při realizaci rozvojových projektů
	3. 3 Slabá nabídka regionálních turistických produktů		3. 3 Rozšíření nabídky regionálních turistických produktů

3. 4 Slabá nabídka tematických tras	3. 4 Rozšíření nabídky tematických tras
3. 5 Nerovnoměrná dostupnost turistických informací	3. 5 Zkvalitnění přístupu k turistickým informacím
3. 6 Nedostatečná dopravní dostupnost turistických cílů	3. 6 Zlepšení dopravní dostupnosti turistických cílů
3. 7 Zchátralost a nevyužitost historických památek a industriálních objektů	3. 7 Zapojení kulturních a industriálních památek do turistické nabídky

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010 – 2015

Tabulka č. 120 Cíle a opatření Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu Českého Švýcarska do roku 2020

Globální cíle – úroveň vize	Priority a strategické cíle	Opatření a dílčí cíle
1. Zvýšit počet návštěvníků 2. Prodloužit délku pobytu návštěvníků 3. Prodloužit délku turistické sezony 4. Zvýšit příjmy z CR	Priorita č. 1: Řízení a financování CR Strategický cíl: Zefektivnit řízení a podporu rozvoje turistické destinace a posílit financování rozvojových aktivit	Opatření 1. 1: Spolupráce klíčových aktérů CR Dílčí cíl: Vytvořit strategická partnerství klíčových subjektů CR
		Opatření 1. 2: Financování CR Dílčí cíl: Posílit interní zdroje financování CR a zvýšit AbCap turistického regionu ve vztahu k externím zdrojům (kraj, stát, EU)
		Opatření 1. 3: Monitoring návštěvnosti Dílčí cíl: Vytvořit systém pravidelného monitoringu návštěvníků
		Opatření 1. 4: Přeshraniční integrace turistického regionu Dílčí cíl: Vytvořit podmínky pro přeshraniční integraci turistického regionu Českosaské Švýcarsko
	Priorita č. 2: Potenciál rozvoje CR Strategický cíl: Rozvinout potenciál pro rozvoj klíčových forem CR	Opatření 2. 1: Pěší turistika Dílčí cíl: Vytvořit excelentní destinaci pro pěší turistiku
		Opatření 2. 2: Cykloturistika a doplňkové sportovně-rekreační formy CR Dílčí cíl: Zlepšit podmínky pro cykloturistiku a další doplňkové sportovní formy CR
		Opatření 2. 3: Atrakce CR Dílčí cíl: Vybudovat nové atrakce CR a rozšířit nabídku v oblasti poznávací turistiky
	Priorita č. 3: Kvalita služeb Strategický cíl: Zlepšit kvalitu	Opatření 3. 1: Ubytovací a stravovací služby

	základních služeb CR	Dílčí cíl: Zvýšit kvalitu ubytovacích a stravovacích služeb
		Opatření 3. 2: Lidské zdroje v CR Dílčí cíl: Zvýšit kvalifikaci a profesionalitu pracovníků v CR
	Priorita č. 4: Turistická doprava Strategický cíl: Vytvořit systém udržitelné a atraktivní turistické dopravy	Opatření 4. 1: Turistická doprava Dílčí cíl: Zatraktivnit veřejnou turistickou dopravu
		Opatření 4. 2: Individuální automobilová doprava Dílčí cíl: Usměrnit individuální automobilovou dopravu
	Priorita č. 5: Marketing CR a image regionu Strategický cíl: Zvýšit účinnost marketingu CR ve vazbě na cílové skupiny a hlavní formy CR a posílit image regionu	Opatření 5. 1: Nový marketing CR Dílčí cíl: Vytvořit marketing turistického regionu pro vybrané cílové skupiny
		Opatření 5. 2: Přeshraniční prezentace turistických atraktivit Dílčí cíl: Zlepšit přeshraniční prezentaci nabídky atraktivit na české i německé straně
		Opatření 5. 3: Marketing veřejné turistické dopravy Dílčí cíl: Vytvořit kvalitní marketing veřejné turistické dopravy
		Opatření 5. 4: UNESCO Dílčí cíl: Posílit image regionu Českosaské Švýcarsko jeho zápisem mezi památky UNESCO

Zdroj: Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu České Švýcarsko do roku 2020

Tabulka č. 121 Značené turistické trasy (2013)

Označení trasy	Popis trasy
	Červené značení
0317	Jetřichovice X 0331, 3942, 6952 - Jetřichovice, koupaliště 1 km X 3942 - Pavlino údolí 4,5 km X 1631 - Studený 5,5 km Studenec 10 km (0,5 km) - sedlo pod Studencem 10,5 km X 1604 - Zlatý vrch 11,5 km (0,6 km) - Křížový Buk 13,5 km X 3903 - pod Malou Tisovou 16,5 km - pod Velkou Tisovou 20 km - Jedlová (ŽST) 22 km X 3951, 6953
0320	Krásná Lípa náměstí X 0332, 3945, 6956 - Krásný Buk 2 km Krásný Buk, zřícenina hradu 2,5 km - Vlčí hora 5 km - pod Vlčí horou, jih 5,5 km (Verunčina studánka 0,4 km) X 6957 - pod Vlčí horou, sever 7 km X 6957 - Brtníky 9 km X 1631, 3945 Brtníky (ŽST) 9,5 km - Zelený kříž 11 km X 3944 - Kunratice 14 km - Karlovo údolí 17,5 km X 7008 - Šluknov, náměstí 19,5 km X 1633
0331	Mezní Louka X 0312, 1640, 3950, 7005 - Malá Pravčická brána 3 km - (0,1 km) - Šaunštejn, zřícenina hradu 3,5 km - pod Šaunštejnem 4 km X 7005 - Česká silnice 5,5 km - Pohovka 8,5 km X 3942 - Rudolfův kámen 9,5 km Purkartický les 10 km X 6924 - Vileminina stěna 11 km (0,2 km) - Mariina skála 11,5 km (0,2 km) - Jetřichovice 13 km X 0317, 3942, 6952
3032	Celá trasa měří 9,5 km a ukáže vám krásy Kyjovského údolí. Je jednou z lehčích a pohodlných cest. Začátek naleznete v Kyjově, kde se sbíhají trasy č. 3013 a 3029. Provede vás Kyjovským údolím až do Zadní Doubice. Po cestě se k ní přimyká spojovací trasa č. 3033. Ze Zadní Doubice se značení ubírá k osadě Kopec a obci Brtníky, napojuje se na trasu č. 3014 a svou cestu končí.
0332	Lesné X 0318 - Tolštejn, zřícenina hradu 1 km (0,3 km) U ranče 2 km X 3951 - Jedlová, rozhledna 3 km (0,3 km) Jedlová, sjezdovka 4,5 km X 3951 - Jedlová, osada 5,5 km Chřibská, rozcestí ŽST 8,5 km X 1604, 6953 - Rybníště (ŽST) 11,5 km X 3903 - pod Vápeným vrchem 15 km X 3945 - nad Krásnou Lípou 16,5 km X 0,5 km 6924 - Krásná Lípa, náměstí 18 km X 0320, 3945, 6956 Kyjov - Kyjovské údolí - Zadní Doubice, hraniční přechod do SRN 6,5 km
Modré značení	
1631	Pavlino údolí X 0317 - Rynartice 1,5 km - pod Suchým vrchem 5 km X 6952 - Na Tokáni 6 km X 6924 - Panenská jedle 10 km X 3950 - Černá brána 11 km (0,9 km) - Hadí pramen 14,5 km (0,1 km) - Zadní Doubice, Hraniční most 16,5 km (0,1 km hrob obětí pochodu smrti r. 1945) - Zadní Doubice 17,5 km Kopec 21 km - Brtníky 23 km X 0320, 3945 úseky Pavlino údolí - Rynartice a Panenská jedle - Hadí pramen nejsou vhodné pro cyklisty
1672	Rumburk (BUS) X 1676, 6957 - pomník Rumburských hrdinů 0,5 km (1 km) - Dymník, rozhledna 3 km (0,3 km) X 6957 Krásná Lípa (ŽST) 6,5 km X 3945 - prameny Křinice 10,5 km (0,1 km), Studánka 12,5 km - Světlina 14,5 km - Varnsdorf, náměstí 17,5 km X 3951 - Varnsdorf (ŽST) 19,5 km
1676	Rumburk (BUS) X 1672, 6957 - Strážný vrch 1 km - U Zámečku 4 km - Harta, rozcestí 7 km X 3944 - Jiříkov, náměstí 9,5 km X 7004 - Jitrovník, chata Pytlák 15 km - Království 18 km Šluknov (ŽST) 20,5 km X 1633
Zelené značení	
3903	Česká Kamenice, náměstí X 1604, 1640, 3942, 3938 - Česká Kamenice (ŽST) 0,5 km - Zámecký vrch, zřícenina hradu 1,5 km (0,6 km) - Kamenický Šenov, dolní část 4,5 km - Kamenický Šenov, náměstí 7 km - Panská skála (Varhany) X 1634, 6959 TŽT okres ČL 8,5 km - Horní Prysk 11,5 km - Mlýny 15 km pod Javorem 18 km - Křížový Buk 20,5 km X 0317 - Chřibský vrch 22 km (0,5 km) - Chřibská, náměstí 25 km X 1604, 6953 - Rybníště 29 km X 0332
3945	Krásná Lípa (ŽST) X 1672 - Krásná Lípa náměstí 1 km X 0320, 0332, 6956 - pod Vápeným vrchem 4,5 km X 0332 U Doubice 7 km - Kyjovské údolí 11 km X 6956 - Turistický most 12

	km - Brtnický hrádek 12,5 km (0,2 km) - Pruský tábor 13 km (0,1 km) - Soví vyhlídka 14 km (0,2 km) - Šternberk, zámek 15,5 km - Brtníky 17,5 km X 0320, 1631
3950	Růžová, Hájenky X 6920 - Mezní můstek 1,5 km X 9304 Mezná 2 km X 6917 - Mezní Louka X 0312, 0331, 1640, 7005 4 km - Hluboký důl 6,5 km - Zadní Jetřichovice 10 km Panenská jedle 14 km X 1631
3994	Krásný Buk X 0332 - Kyjov 3 km
Žluté značení	
6924	Chřibská náměstí X 1604, 3903 - Spravedlnost (? 0,5 km) Doubice 4 km - Bor 7 km - Úzké schody 9,5 km (0,4 km průchozí odbočka) - Na Tokání 10 km X 1631 - Purkartický les 11,5 km X 0331
6953	Stožecké sedlo X 1656 - Jedlová (ŽST) 3 km X 0317, 3951 Tolštejská cesta, rozcestí TZT 3,5 X 3951 - Malý Stožec 5,5 km (0,6 km) - Chřibská (ŽST, rozcestí TZT) 7,5 km X 0332, 1604
6956	Krásná Lípa, náměstí X 0320, 0332, 3945 - Kamenná Horka 2 km X (0,5 km) 0332 - Kyjov 4 km - Kyjovský hrádek 5 km Kyjovské údolí 7 km X 3945 Rumburk, státní hranice (TZT přichází z Německa ze směru Zittau - Seifhennersdorf) - Rumburk (BUS) 2 km X 1672, 1676 - Dymník 5 km X 1672 - Zahrady 9 km - pod Vlčí horou, jih 10,5 km X 0320 - Vlčí hora, rozhledna 11,5 km - pod Vlčí horou, sever 12,5 km X 0320 - Panský (ŽST) 13,5 km nezn. Mikulášovice náměstí - koupaliště 1 km - státní hranice 2,5 km TZT pokračuje směrem do Německa

Zdroj: www.krasnalipa.cz

Tabulka č. 122 Cyklostezky v oblasti (2013)

Číslo	Délka	Průjezdni obce	Popis cyklotrasy
211	46 km	Rožany - Šluknov - Staré Křečany - Krásná Lípa - Rybníště - Chřibská - Kytlice	Na cestě je několik vrchů, avšak cyklistu to mnoho nezpotí. Cesta se vine z hraničního přechodu Rožany - Sohland, skrz naučnou stezku lesnickou, přes Šluknov a Staré Křečany dále směrem ke Krásné Lípě. Ze Starých Křečan je poněkud obtížnější, ale jen nakrátko, na Skřivánku se kříží s trasou č. 3014. Pak proběhne Krásnou Lípou, kolem informačního střediska. Protne další trasu, tentokrát č. 3013 a dál přes Vápenný vrch vás zavede do Rybníště a Chřibské. Zde se nachází nejstarší funkční sklárna Evropy. Vy ji minete z pravé strany, dále odbočíte doprava přes Krásné Pole směrem na Kytlice.
3029	17 km	Vysoká Lípa - Šaunštejn - Tokání - Chřibský hrádek - Doubice - Kyjov - Vlčí Hora	Patří mezi kopcovitější trasy, ale zato vede krásnou krajinou hodnou obdivu. Začíná v obci Vysoká Lípa, vine se kolem hradu Šaunštejn Českou silnicí. Pod Ptačím kamenem odbočuje do Táborového dolu, jímž se dostanete po zdolání většího stoupání na Tokání. Zde si můžete odpočinout po namáhavém výstupu. Značení vás poté dovede přes křižovatku Na Saule, pod Chřibským hrádkem do Doubic a Kyjova. Po cestě potkáte dvě odbočky na trasy č. 3031 a 3032. Naším cílem je však osada Vlčí Hora, do které se dostaneme Dlouhým Dolem, plným krásných hrázdných domků. A zde pod rozhlednou cesta končí.
3031	9 km	Doubice - Zadní Doubice	Začíná na odbočce z trasy č. 3029 mezi Doubicí a Kyjovem. I když z počátku je cesta kryta asfaltem, nenechte se zmást. Po 4 kilometrech na vás čeká prudké klesání po šterkové cestě (pozor nebezpečné). Na konci klesání trasa končí. Na hraničním přechodu Zadní Doubice - Hinterhermsdorf, se objevuje nová trasa č. 3032 a umožňuje pokračovat dvěma směry.
3032	9,5 km	Kyjovské údolí - Zadní Doubice	Je jednou z lehčích a pohodlných cest. Začátek naleznete v Kyjově, kde se sbíhají trasy č. 3013 a 3029. Provede vás Kyjovským údolím až

			do Zadní Doubice. Po cestě se k ní přimyká spojovací trasa č. 3033. Ze Zadní Doubice značení směřuje k osadě Kopec a obci Brtníky, napojuje se na trasu č. 3014 a svou cestu končí.
3033	3 km		Spojnice mezi trasami č. 3014 a 3032
3013	21 km	Jedlová - Malý Stožec - Chřibská - Horní Podluží - Studánka - Krásná Lípa - Kyjov	Vcelku má jen malé převýšení, ale vine se krásnou krajinou. Vyráží ze stanice Českých drah Jedlová společně s trasou č. 3015, na Tolštejnské cestě se vlevo ubírá kolem Malého Stožce směrem k železniční stanici Chřibská. Než však k ní dorazí, odbočí vpravo a pod kopcem Žulovcem vás zavede do Horního Podluží. Protne Horní Podluží a po mírně nezpevněné cestě pokračuje vstříc unikátu, který v Čechách nemá obdoby, k bývalému pětiramennému větrnému mlýnu. Přes obec Studánku vás cesta zavede k pramenům říčky Křinice a dále do Krásné Lípy, kde se setkává s trasou č. 211. Odsud zbývá již jen pár kilometrů do poklidné osady Kyjov, v níž značení končí, aby se z č. 3013 stala dvě další 3029 a 3032.
3014	30 km	Dolní Poustevna - Vilémov - Mikulášovice - Tanečnice - Brtníky - Mikulášovice - Vlčí Hora - Zahrady - Dymník - Rumburk	Vede od hraničního přechodu k hraničnímu přechodu, od rozhledny k rozhledně. Není nikterak náročná, vede po velmi dobré cestě, ale je trošku více do kopce. Začátek najdete na hraničním přechodu Dolní Poustevna - Sebnitz společně se začátkem trasy č. 3043 nebo se na trasu můžete připojit z tamního nádraží. Dále pak vede přes Vilémov a Mikulášovice, kde se kříží s trasou č. 3041. Po pravé straně uvidíte krásnou rozhlednu Tanečnice, až k ní lze na kole dojet. Značení však pokračuje dále na Brtníky a Vlčí Horu a postupně se střetává s trasami č. 3032, 3033 a 3029. Na tomto úseku se trošku zapotíte, ale odměnou vám může být návštěva rozhledny Vlčí hora, kterou zleva cesta míjí a ubírá se dále k osadě Zahrady. Zde opustí značení asfaltovou vozovku a pokračuje poněkud horší cestou mezi pastvinami. Po chvíli se střetává s trasou č. 211 a pokračuje k další rozhledně našeho kraje, k Dymníku, po velmi příjemné lesní asfaltové cestě, která v městě Rumburk končí na hraničním přechodu Rumburk - Seifhennersdorf. Než však ke konci dojedete nezapomeňte navštívit zdejší Loretánskou kapli, kde zároveň najdete i informační středisko.
3015	17 km	Varnsdorf - Dolní Podluží - Jiřetín pod Jedlovou - Kytlice	Celá trasa měří 17 km. Začíná na přechodu Varnsdorf - Seifhennersdorf a vede přes celé město, dále přes Dolní Podluží do Jiřetína pod Jedlovou. Zde je mnoho zajímavých zastávek. Štola Jana Evangelisty, informační středisko, hornické muzeum, křížová cesta na Křížové hoře. Značení dále pokračuje na zříceninu hradu Tolštejn, odkud je možné zajet na nedalekou rozhlednu Jedlová. Trasa pak pokračuje po Tolštejnské cestě k nádraží Jedlová a poté směrem na Kytlice.
3041	16 km	Lipová - Velký Šenov - Mikulášovice	Začíná na přechodu Varnsdorf - Seifhennersdorf a vede přes celé město, dále přes Dolní Podluží do Jiřetína pod Jedlovou. Zde je mnoho zajímavých zastávek. Štola Jana Evangelisty, informační středisko, hornické muzeum, křížová cesta na Křížové hoře. Značení dále pokračuje na zříceninu hradu Tolštejn, odkud je možné zajet na nedalekou rozhlednu Jedlová. Trasa pak pokračuje po Tolštejnské cestě k nádraží Jedlová a poté směrem na Kytlice.
3042	17 km	Šluknov - Království - Rumburk - Jiříkov	Je vhodná pro svátečního cyklistu. Začátek trasy je ve Šluknově, kde se střetávají ještě dvě další trasy a to č. 3043 a 211. Cesta pokračuje do Království a poté příjemnou lesní asfaltkou k restauraci Zámeček. Odtud vás čeká příjemný sjezd do centra Rumburku, kde byste měli udělat alespoň krátkou přestávku a navštívit několik zajímavostí tohoto města. Z centra vás pak dělí od konce trasy cca 3 kilometry. A

			co že je oním cílem? Hraniční přechod Jiříkov - Neugersdorf, kde začíná poslední nejmenovaná trasa č. 3043.
3043	36 km	Jiříkov - Šluknov - Staré Hrabčcí - Lipová - Severní - Lobendava - Dolní Poustevna	Trasa měří 36 km a běží od jednoho hraničního přechodu k druhému. Kvalita cest je přiměřená. Začátek je na hraničním přechodu Jiříkov - Neugersdorf. Dále vás cesta provede Jiříkovem, kde se nachází další hraniční přechod, tentokrát Jiříkov - Ebersbach. Dále pak přichází obtížnější úsek hraničním hvozdem do města Šluknova. Zde se kříží s trasami č. 211 a 3042 a dále se ubírá na Staré Hrabčcí a hraniční přechod Lipová - Sohland, kde se setká s trasou č. 3041 a pokračuje přes osadu Liščí do obce Severní. Zde můžete pokračovat na hraniční přechod Severní - Steinigtwolmsdorf. Nebo můžete jet dále do obce Lobendava. Zde můžete podruhé pokračovat přes hraniční přechod Lobendava - Langburkersdorf. Nebo můžete jet dále do Dolní Poustevny. Zde se spojí dvě trasy v jednu a u hraničního přechodu končí.
3043	35 km	Dolní Poustevna – Filipov	Trasa kopíruje hranice Šluknovského výběžku, vede po málo frekventovaných silnicích a zpevněných cestách. Trasa je fyzicky středně náročná a pro její projetí je vhodné trekové a horské kolo. Trasa začíná na státních hranicích v Dolní Poustevně a končí na státních hranicích v Jiříkově, kde se napojuje na trasu č. 3042. Cestou se kříží s trasami č. 3014, č. 3041 a č. 211.

Zdroj: www.krasnalipa.cz

Přehled hromadných ubytovacích zařízení ve sledovaných obcích

Dolní Podluží

V této obci se nenachází žádná hromadná ubytovací zařízení zaznamenaná Českým statistickým úřadem.

Horní Podluží

Tabulka č. 123 Přehled zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů
Penzion Jana	Horní Podluží, Horní Podluží 100	Penzion	Celoroční provoz	11 - 50
Chata Spojárka	Horní Podluží, Horní Podluží 237	Ostatní	Celoroční provoz	10 a méně

Rybniště

Tabulka č. 124 Přehled zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů
Penzion Braun	Rybniště, Nová Chříbská 108	Penzion	Celoroční provoz	10 a méně
Penzion Relax	Rybniště, Rybniště 155	Ostatní	Celoroční provoz	11 - 50

Varnsdorf

Tabulka č. 125 Přehled zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů
Atrium hotel - restaurant	Varnsdorf, T. G. Masaryka 1678	Hotel ***	Celoroční provoz	11 - 50
Hotel Ludmila	Varnsdorf, Husitská 2427	Hotel ***	Celoroční provoz	11 - 50
Vzdělávací středisko - hotel	Varnsdorf, Karlova 3317	Hotel ***	Celoroční provoz	11 - 50
Pension Fontána	Varnsdorf, Čelakovická 2380	Penzion	Celoroční provoz	10 a méně
Penzion Fousatá Matylda	Varnsdorf, Národní 539	Penzion	Celoroční provoz	10 a méně
Penzion Koliba	Varnsdorf, Okružní 3227	Penzion	Letní provoz	10 a méně
Autokemp Varnsdorf	Varnsdorf, Okružní 2033	Kemp	Letní provoz	11 - 50
Turistická ubytovna	Varnsdorf, Mariánská 1139	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	10 a méně
Ubytování sportovní hala	Varnsdorf, Západní 2984	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	11 - 50

Chřibská

Tabulka č. 126 Přehled zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů
Hotel Permon	Chřibská, Chřibská 198	Hotel **	Letní provoz	11 - 50
Hotel U jasanu	Chřibská, Krásné Pole 22	Hotel *	Letní provoz	11 - 50
Pension Mencil	Chřibská, Chřibská 14	Penzion	Celoroční provoz	11 - 50
Pension Na staré pile	Chřibská, Chřibská 309	Penzion	Celoroční provoz	11 - 50
Pension Na stodolci	Chřibská, Dolní Chřibská 40	Penzion	Celoroční provoz	11 - 50
Rekreační středisko Bajtlich	Chřibská, Chřibská 56	Chatová osada	Letní provoz	11 - 50

Jiřetín

Tabulka č. 127 Přehled zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů
Hotel Stožec	Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 234	Hotel **	Celoroční provoz	10 a méně
Hotel Křížový vrch	Jiřetín pod Jedlovou, Vinařská 185	Hotel *	Celoroční provoz	11 - 50
Pension Netopýr	Jiřetín pod Jedlovou, Jiřetín 439	Penzion	Letní provoz	11 - 50
Pension Starý stožec	Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 20	Penzion	Celoroční provoz	10 a méně
Penzion	Jiřetín pod Jedlovou, Klášterní 254	Penzion	Celoroční provoz	11 - 50

Penzion U trpaslíka	Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 13	Penzion	Celoroční provoz	10 a méně
Hotel Jedlová hora	Jiřetín pod Jedlovou, Jedlová	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	10 a méně
Chata Slovan	Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled 19	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	11 - 50
Sportcentrum Jiřetín pod Jedlovou	Jiřetín pod Jedlovou, Školní 273	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	11 - 50
Sportovní areál Jedlová - Mezičky	Jiřetín pod Jedlovou, Rozhled 20	Turistická ubytovna	Celoroční provoz	10 a méně
Lesní mlýn	Jiřetín pod Jedlovou, Lesné 10	Ostatní	Celoroční provoz	11 - 50
Rekreační areál Pod Jedlovou	Jiřetín pod Jedlovou, Jiřetín 14	Ostatní	Celoroční provoz	11 - 50

Kempy

Tabulka č. 128 Přehled kempů

Název	Adresa	Sezónní provoz	Počet míst pro stany a karavany
Chata Spojárka	Horní Podluží, Horní Podluží 237	Celoroční provoz	10 a méně
Autokemp Varnsdorf	Varnsdorf, Okružní 2033	Kemp	101 a více

Tabulka č. 129 Přehled kulturně historických památek

Obec	Název památky	Stručný popis
Dolní Podluží	Kostel sv. Kateřiny Alexandrijské	Jedná se o nejvýznamnější stavební památku obce, je z roku 1547, byla barokně přestavěna v letech 1721 až 1734. Kostel při ní dostal v Čechách málo kdy viditelnou podobu, inspirovanou v sousedním Sasku (prosté, minimálně zdobené fasády s několika patry oken nad sebou, odvozených z existence bočních empor o více podlažích). Věž byla dokončena až v polovině století (1751 nebo 1756). Dne 17. července 1783 byl kostel poškozen úderem blesku a jeho dnešní novogotický vzhled získal při úpravě kolem roku 1800. Kostel je jednolodní s polokruhovým závěrem a hranolovou věží nad západním průčelím a má po stranách dvě čtvercové sakristie, v jedné z nich se dochovala křížová hřebínková klenba ze 16. století. Kostel je ve špatném technickém stavu a nepořádají se v něm od roku 1998 bohoslužby. V roce 2006 vznikla občanská iniciativa - Sdružení na záchranu kostela svaté Kateřiny.
	Socha sv. Jana Nepomuckého	Socha sv. Jana Nepomuckého se nachází zhruba uprostřed obce Dolní Podluží u silnice. Zachráněna a znovu obnovena byla roku 1997.

	Dřevěná zvonice	Nachází se ve východní části obce Dolní Podluží. Jedná se o velice pěknou stavbu s hrotitou střechou z 18. století.
	Lidové stavby z 18. a 19. století	
Horní Podluží	Větrný mlýn Světlík	Větrný mlýn holandského typu se nachází asi 1,5 km severně od obce Horní Podluží v části obce Světlík (Lichtenberg) v nadmořské výšce 500 m. Dlouhá léta ho používali turisté jako noclehárnu. V současné době je v soukromém vlastnictví. Mlýn má zachovalou plechovou střechu, větrné kolo už zmizelo, zůstala jen pětiramenná centrální růžice. Mlýn se nachází v krásném prostředí na okraji přírodní rezervace Světlík, na břehu stejnojmenného rybníku.
	Plastika Jana Nepomuckého	Tato restaurovaná plastika se nachází při cestě k Velkému rybníku.
	Zvonička	Před válkou byla využívána pravidelně dvakrát denně. V poledne svým vyzváněním oznamovala čas oběda a večer místním dětem čas návratu domů. Po válce sloužila k ohlašování úmrtí a od 70. let se nevyužívá.
	Pohádková galerie řemesel	Oblíbená výtvarná dílna, keramika, zpracování ovčí vlny (předení na kolovrátku a plstění), bylinková zahrádka a příjemné prostředí v klidné přírodě zpříjemní a obohatí váš volný čas a výlet.
Rybniště	Kostel sv. Josefa	V obci se nachází secesní kostel svatého Josefa z roku 1912, postavený významným varnsdorfským stavitelem, Antonem Möllerem. Jednoduchá obdélná stavba s pětibocí ukončeným presbytářem a hranolovou věží byla postavena podle návrhu varnsdorfského stavitele Antonína Möllera v roce 1912. Kostel sv. Josefa je jedním z nejmladších kostelů v regionu. v roce 1989 byla provedena generální rekonstrukce kostela a 30. června 1990 byl slavnostně vysvěcen litoměřickým biskupem ThDr. Josefem Kouklem.
	„Tříkrálová“ kaplička	Pochází z roku 1775 a je v ní umístěn obraz "Klanění tří králů". Stojí na místě, kde je rozvodí mezi Severním a Baltským mořem a kde podle literatury Švédové, kteří tudy táhli v době třicetileté války, zbudovali zákopy (šance). Obyvatelé obce na svátek Tří králů (6.ledna) se u kapličky scházeli k malé pobožnosti.
	Farská kaplička	Stojí pod Širokým vrchem v místě, kudy dříve chodíval farář na bohoslužby z Krásné Lípy do Chřibské. Kaple pochází z roku 1795. Obrázek představuje útěk Svaté rodiny do Egypta. Poblíž vyvěrá Farský pramen (z Rybniště po červené značce).
Varnsdorf	Kostel sv. Petra a Pavla	Nachází se na náměstí E. Beneše č. p. 471, jedná se o barokní kostel patřící římskokatolické církvi. Stavbu zdržovaly spory v obci a tak byla dokončena až v letech 1774 - 1776, pozdně barokní výzdoba pak v roce 1777. Vnitřní zařízení je rokokové

		a klasicistní. V roce 1904 byly instalovány nové varhany, které postavil varhanář Eule z Budyšína. Roku 1908 byl vysvěcen a zavěšen nový zvon, jako náhrada za zvon poškozený letní bouří v roce 1907. V roce 1830 zde bylo uvedeno první úplné liturgické provedení Beethovenovy Missy solemnis. Tuto událost připomíná pamětní deska na kostele.
	Starokatolický kostel	Nachází se na ulici Tyršova č.p. 1320, jde o nejstarší starokatolický kostel v novorománském slohu, alabastrová socha Krista umístěná na oltáři je od umělce Vincence Pilze, rodáka z Varnsdorfu. Velký zvon je darem Raimunda Artla. Alabastrová socha a reliéf Tří králů jsou dílem zdejšího umělce Vincence Pilze.
	Kostel sv. Karla Boromejského	Zvaný též „kostel bez věže“ – ulice Karlova, je postaven v novogotickém stylu a je zasvěcen sv. Karlu Boromejskému. Díky znehodnocení peněz na konci 1. světové války nebyly na dostavbu peníze, proto bylo rozhodnuto ukončit věž ve výši střechy.
	Evangelický kostel	Najdeme ho na ulici T. G. Masaryka, zvaný je též „červený“, což je dáno tím, že je postaven v novogotickém slohu z glazurovaných cihel. Nyní je uzavřen a není využíván.
	Kostel sv. Františka z Assisi	Nachází se v sídle Studánka, je to pseudorománský kostel dokončený v roce 1872. Na dláždění před kostelem se nachází symboly víry, naděje a lásky.
	Podstávkové domy	Pochází z 18. a 19. Století, jde o domy s hrázděným patrem a zdobeným vstupním portálem. Nachází se například v ulici Pod strání (čp. 452), Mladoboleslavská (čp. 548), Kamenická (čp. 112) a další.
	Hrádek	Dominanta města, tyčící se na znělcovém vrchu, přístupná je 29 metrů vysoká věž, ze které je výhled na celé město. Už od vzniku této vyhlídkové věže se Hrádek stal oblíbeným výletním místem a cílem mnoha turistů. Vyhlídkovou věž s restaurací /1904/ nechali postavit varnsdorfští členové Horského spolku pro nejsevernější Čechy.
Chřibská	Kostel sv. Jiří	Původně dřevěný, v roce 1596 přestavěn na kamenný a v roce 1901 znovu přestavěn do gotického slohu. Kostel tvoří síňové trojlodí s třístrannou kruchtou. Areál kostela tvoří dále fara, křížová cesta se čtyřmi nárožními kaplemi a renesanční náhrobníky podél stěn kostela. V kostele nalezneme hlavní tabernákový oltář a protějškové novodobé oltáře Panny Marie a sv. Antonína Paduánského. Kazatelna je z období kolem roku 1670, s malovanými postavami Krista, sv. Jiří a apoštolů. Z období pozdního baroka pochází oválná mramorová křtitelnice s cínovým víkem. Z 60. let 18. století pochází dvě samostatná křídla křížové chodby.
	Místní vlastivědné	Je věnované historii Chřibské a jejímu rodákovi Tadeáši

	muzeum	Haenkemu. Dům čp. 22, stojící přímo na náměstí.
	Chřibský hrádek	Nachází se na strmé skále nad údolím Doubického potoka asi 2 km od Chřibské. Archeologové zde našli pozůstatky nevelkého skalního hradu ze 13. století.
	Akvadukt na Chřibské Kamenici	Jedná se o poslední zachovanou část vodního díla přivádějícího vodu k pohonu vodního kola někdejší textilky Floriana Hübela v Dolní Chřibské - Na Potokách.
	Domy s podstávkou	Neboli obvazcové domy, typické pro oblast severních Čech a Horní Lužice, vyznačují se roubeným přízemím a zvláštním stavebním prvkem, tzv. podstávkou, na které spočívá střešní konstrukce nebo horní, zpravidla hrázděné patro. Nejvíce těchto staveb nalezneme v Dolní Chřibské.
	Muzeum československého opevnění	Expozice o událostech z let 1935-1939 je k vidění v bývalé hájovně na Křížovém Buku.
	Tadeáš Haenke	Na náměstí na domě čp. 22 vedle bývalé novogotické radnice jsou umístěny dvě pamětní desky. Ty připomínají, že se zde v roce 1761 narodil mimořádně nadaný osvícenecký intelektuál, významný přírodovědec, cestovatel po Jižní Americe, botanik Tadeáš Haenke. Podnikl řadu výzkumných výprav a proslavil se jako objevitel leknínovité rostliny viktorie královské.
	Lesní divadlo v Chřibské	Divadlo bylo zřízeno v roce 1931 v bývalém pískovcovém lomu na úpatí Malého Himpelsbergu a hrála se v něm divadelní představení v podání zdejších a okolních ochotnických spolků. Od roku 1938 bylo opuštěné až do své obnovy v roce 1996.
Jiřetín pod Jedlovou	Kostel Nejsvětější Trojice	Stavbu kostela započali v letech 1587-1590 tehdejší majitelé Jiřetína Mehlové ze Strehlitz. Dokončena byla v r. 1611 za nového majitele Radslava knížete z Vchynic. Donátory stavby byli dokonce i měšťané z nedaleké Žitavy, Zhořelce, Kamence, Löbau a majitelé panství Česká Kamenice páni Jindřich a Zikmund z Vartenberka. Kostel byl vysvěcen Joachimem Schönfelderem, evangelickým farářem z Dolního Podluží v den svátku Nanebevstoupení Ježíše Krista v r. 1612. Kostel vznikl původně jako jednolodní stavba na obdélném půdorysu s trojboce ukončeným presbytářem orientovaným k východu.
	Křížová hora	V letech 1696–1704 dal místní farář Wenzel Grutler vystavět na Křížové hoře první dřevěné kříže. Na tento počín navázal farář Gottfried Liessner, který začal s výstavbou křížové cesty vysvěcené v roce 1764. Roku 1847 vzniklo monumentální schodiště se šesti sloupy. Na vrcholu hory je kostel a od roku 1783 nová kamenná kaple, která nahradila původní kapli dřevěnou.
	Hornické muzeum a štola Jana	Na severozápadním svahu Křížové hory byly v minulosti objeveny žilné rudy, které byly těženy v několika štolách. První

	Evangelisty	pokusy o dolování rud se uskutečnily již ve druhé polovině 15. století. Hlavní chodba štoly sv. Jana Evangelisty měří přibližně 440 m a zhruba v její polovině je prostor zvaný "kaple" s vytesaným oltářem a dřevěným křížem. Štola byla slavnostně zpřístupněna veřejnosti v roce 1999.
	Tolštejn	Rozsáhlá zřícenina hradu Tolštejn se nachází 1,5 km od vrchu Jedlová v Lužických horách. Stojí na znělcovém suku (670 m n. m.) v pískovcové oblasti. Jeho název vznikl z původního německého jména Dohlenstein (Kavčí hrad). Hrad patřil k opěrným bodům rozsáhlého panství vartenberské větve Markvaticů na severu Čech. První zmínky o hradu pocházejí z 13. století.

7. Závěr, kontakty

7.1. Závěr

Realizační tým ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP a s podporou motivujících starostů zpracoval **Strategii území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu na období 2014 až 2023**. Tento dokument je hlavním předpokladem pro vytvoření příznivých podmínek pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP Varnsdorf.

V souhrnném dokumentu jsou formulovány vize pro 4 zpracované oblasti. Nejprve byla provedena analýza území, díky které mohly být definovány problémové okruhy. Pro vyřešení problémů byly stanoveny cíle a příslušné indikátory. Problémové okruhy, cíle, indikátory a konečná vize pro všechny čtyři oblasti jsou výsledkem týmové práce, tj. realizačního týmu ORP Varnsdorf, představitelů Svazku obcí Tolštejn a Sdružení pro rozvoj Šluknovska.

Vize pro oblast školství:

Školní a předškolní zařízení v ORP Varnsdorf zajišťují plnohodnotnou výchovu a vzdělávání dětí odpovídající požadavkům rodičů a trhu práce. V menších sídlech fungují školní a předškolní zařízení jako celodenní společenská, kulturní a sportovní centra obcí po vzoru komunitních škol.

Vize pro oblast sociálních služeb:

Fungující a koordinovaná spolupráce mezi obcemi a poskytovateli sociálních služeb v SO ORP Varnsdorf, přispívající ke kvalitní síti poskytovatelů sociálních služeb.

Vize pro oblast odpadového hospodářství:

Obce ORP Varnsdorf zajišťují společnými silami efektivní, regionálně specifický a uživatelsky přátelský systém nakládání s odpady akcentující tříděný sběr a materiálové využití odpadu.

Vize pro oblast cestovního ruchu:

Varnsdorfsko - atraktivní region pro Vaši letní i zimní dovolenou

Kromě zpracování 4 uvedených oblastí byla na základě společného jednání zástupců realizačních týmů ORP Varnsdorf, Rumburk, Nový Bor, Děčín, Česká Lípa, které proběhlo v Krásné Lípě dne 20. ledna 2015, přijata společná deklarace, reagující na nedostatečné dopravní propojení mezi regiony Děčínska, Novoborska, Českolipska a Českého Švýcarska. Přítomní zástupci se shodli na tom, že deklarace bude zahrnuta do **Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu na období 2015 až 2024**, a to nad rámec stanovené osnovy.

Jednání v Krásné Lípě byla přítomna regionální koordinátorka MOS Ing. Renata Perglerová a pracovníci odboru dopravy Krajského úřadu Libereckého kraje.

Zkrácený text deklarace:

Vyzýváme objednatele veřejné dopravy - Ústecký kraj, ZVON a Liberecký kraj - k řešení vzájemných dopravních vazeb v našem regionu a postupně vytvoření použitelného pravidelného železničního spojení mezi Libereckem a Českým Švýcarskem.

V souvislosti s obnovením přechodu Dolní Poustevna – Sebnitz žádáme zpočátku na podporu cestovního ruchu o řešení alespoň jednoho páru přímých sobotních vlaků Liberec – Zittau – Varnsdorf – Krásná Lípa – Panský - Sebnitz – Bad Schandau - Děčín.

Text deklarace poskytli zástupci realizačních týmů starostům obcí uvedených ORP s žádostí o zaslání na odbor dopravy Krajského úřadu Ústeckého a Libereckého kraje.

7.2. Závěr, kontakty

Součástí projektu Svazu měst a obcí ČR na podporu meziobecní spolupráce je vznik této **Strategie území správního obvodu ORP Varnsdorf v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu na období 2015 až 2024**. Cílem projektu je posílení meziobecní spolupráce a společný postup při řešení specifických problémů ve 4 oblastech.

a) Realizační tým MOS za SO ORP Varnsdorf:

Dana Dudková, Dana.Dudkova@seznam.cz

Ing. Jan Slavík, Ph.D., slavik@ieep.cz

Mgr. Filip Mágr, magr@email.cz

Ing. Jiří Rak, jiri.rak@ceskesvycarsko.cz

Jindra Koldová, koldice@seznam.cz

Irena Mencová, irenamencova@seznam.cz

b) Partneři realizačního týmu:

Ing. Roman Forfera, předseda Svazku obcí Tolštejn, starosta@obecrybniste.cz

Ing. Stanislav Horáček, starosta ORP Varnsdorf, stanislav.horacek@varnsdorf.cz

Michal Maják, předseda Sdružení pro rozvoj Šluknovska, starosta@jirikov.cz

8. Přílohy

8.1. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii.....	7
Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	8
Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	9
Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP	12
Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	13
Tabulka č. 6: Nezaměstnanost	15
Tabulka č. 7: Statistika nezaměstnanosti na území ORP	15

Tabulka č. 8: Charakteristika trhu práce v území ORP	16
Tabulka č. 9: Stručná charakteristika školství v území ORP	17
Tabulka č. 10: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	17
Tabulka č. 11: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v ORP	18
Tabulka č. 12: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	21
Tabulka č. 13: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	22
Tabulka č. 14: Charakteristika domácností	23
Tabulka č. 15: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	23
Tabulka č. 16: Charakteristika trhu práce v území ORP	23
Tabulka č. 17: Stav plynofikace	29
Tabulka č. 19: Územní a strategické plánování	30
Tabulka č. 20: Popis klíčových aktérů	32
Tabulka č. 21: SWOT analýza	33
Tabulka (soubor) č. 22: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	38
Tabulka č. 23: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	39
Tabulka č. 24: Počty církevních škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	39
Tabulka (soubor) č. 25: Pracovníci ve školství ORP	40
Tabulka č. 26: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP	43
Tabulka č. 27: MŠ zřizované obcí	45
Tabulka č. 28: MŠ zřizované Krajem	45
Tabulka č. 29: MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	45
Tabulka č. 30: MŠ zřizované krajem	46
Tabulka č. 31: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	46
Tabulka č. 32: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	48
Tabulka č. 33: Počet základních škol úplných a neúplných	49
Tabulka č. 34: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	49
Tabulka č. 35: Soukromé ZŠ	50
Tabulka č. 36: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	50
Tabulka č. 37: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	50
Tabulka č. 38: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP	51
Tabulka č. 39: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP	51
Tabulka č. 40: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP	51
Tabulka č. 41: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP	52
Tabulka č. 42: Počet absolventů ZŠ v ORP	52
Tabulka č. 43: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	53
Tabulka č. 44: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v ORP ..	53
Tabulka č. 45: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	55
Tabulka č. 46: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	56
Tabulka č. 47: Školní družiny a školní kluby v ORP	56
Tabulka č. 48: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	58
Tabulka č. 49: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	58
Tabulka č. 50: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	58
Tabulka č. 51: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	58
Tabulka č. 52: SVČ zřizované obcemi v ORP	59
Tabulka č. 53: Údaje o pracovnících SVČ v ORP	59

Tabulka č. 54: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	59
Tabulka č. 55: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	60
Tabulka č. 56: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	Chyba! Záložka není definována.
Tabulka č. 57: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v KČ	60
Tabulka č. 58: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP (v KČ)	61
Tabulka č. 59: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	61
Tabulka č. 60: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023	61
Tabulka č. 61: Analýza cílových skupin	63
Tabulka č. 62: Analýza rizik	65
Tabulka č. 63: SWOT	67
Tabulka č. 64: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP	91
Tabulka č. 65: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	92
Tabulka č. 67: Počet jednotlivých typů sociálních služeb	93
Tabulka č. 68: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP	95
Tabulka č. 69: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	97
Tabulka č. 70: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	98
Tabulka č. 71: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	100
Tabulka č. 72: Přehled obecních výdajů na soc. oblast v SO ORP Varnsdorf v letech 2003 – 2012 ...	101
Tabulka č. 73: Kapacita zařízení sociálních služeb	101
Tabulka č. 74: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	105
Tabulka č. 75: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012	105
Tabulka č. 76: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	106
Tabulka č. 77: Počet nákladů na uživatele soc. služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	107
Tabulka č. 78: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	108
Tabulka č. 79: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	108
Tabulka č. 80: Analýza cílových skupin	109
Tabulka č. 81: Analýza rizik	112
Tabulka č. 82: SWOT	114
Tabulka Přehled obecních výdajů na sociální oblast v SO ORP Varnsdorf v letech 2003 – 2012	144
Tabulka č. 83: Sběrné dvory na území ORP, současný stav	153
Tabulka č. 84: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	154
Tabulka č. 85: Třídící linky na území ORP, současný stav	155
Tabulka č. 86: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	155
Tabulka č. 87: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	155
Tabulka č. 88: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	156
Tabulka č. 89: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	157
Tabulka č. 90: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	158
Tabulka č. 91: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	158

Tabulka č. 92: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012	160
Tabulka č. 93: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	161
Tabulka č. 94: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008 – 2012.....	162
Tabulka č. 95: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012	164
Tabulka č. 96: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	165
Tabulka č. 97: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	167
Tabulka č. 98: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	168
Tabulka č. 99: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	169
Tabulka č. 100: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji.....	170
Tabulka č. 101: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012	170
Tabulka č. 102: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	171
Tabulka č. 103: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 200201 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	173
Tabulka č. 104: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	174
Tabulka č. 105: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008 – 2012	176
Tabulka č. 106: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008 – 2012	178
Tabulka č. 107: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012	179
Tabulka č. 108: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....	180
Tabulka č. 109: Příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....	181
Tabulka č. 110: průměrné náklady na separovaný sběr.....	182
Tabulka č. 111: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	184
Tabulka č. 112: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství).....	189
Tabulka č. 113: SWOT.....	193
Tabulka č. 114: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	201
Tabulka č. 115: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 200201 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	201
Tabulka č. 116: Přehled výdajů obcí v § 214 Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch mezi lety 2007 a 2013.....	Chyba! Záložka není definována.
Tabulka č. 117: Počty návštěvníků v IC.....	260
Tabulka č. 118: SWOT.....	265
Tabulka č. 120: Cíle a opatření Koncepce rozvoje cestovního ruchu v regionu Českého Švýcarska do roku 2020	301

Tabulka č. 121: Značené turistické trasy (2013).....	303
Tabulka č. 122: Cyklostezky v oblasti (2013).....	304
Tabulka č. 123: Přehled zařízení.....	306
Tabulka č. 124: Přehled zařízení.....	306
Tabulka č. 125: Přehled zařízení.....	307
Tabulka č. 126: Přehled zařízení.....	307
Tabulka č. 127: Přehled zařízení.....	307
Tabulka č. 128: Přehled kempů	308
Tabulka č. 129: Přehled kulturně historických památek	308

8.2. Seznam grafů

Graf č. 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	14
Graf č. 2: Počet volných míst vzhledem k počtu uchazečů o zaměstnání na území ORP.....	16
Graf č. 3: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP.....	22
Graf č. 4: Ústřední topení.....	29
Graf č. 6: Kamna	30
Graf č. 7: Pracovníci v ZŠ a MŠ	43
Graf č. 8: Počty dětí v MŠ	44
Graf č. 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci SO ORP	136
Graf č. 10: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	136
Graf č. 11: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci SO ORP.....	137
Graf č. 12: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci SO ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele SO ORP)	137
Graf č. 13: Podíl zařízení sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele	137
Graf č. 14: Podíl sociálních služeb v SO ORP dle zřizovatele	138
Graf č. 15: Podíl financování zařízení sociálních služeb v SO ORP	138
Graf č. 16: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích	138
Graf č. 17: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	139
Graf č. 18: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v SO ORP.....	139
Graf č. 19: Dobrovolnická činnost v SO ORP.....	140
Graf č. 20: Typy dobrovolnických projektů v SO ORP.....	140
Graf č. 21: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012	160
Graf č. 22: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	165
Graf č. 23: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	167
Graf č. 24: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012	172
Graf č. 25: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění	175
Graf č. 26: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO	177
Graf č. 27: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012	178
Graf č. 28: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 – 2012.....	180
Graf č. 29: Průměrné náklady na SKO v jednotlivých ORP v České republice v Kč/t (2012)	182
Graf č. 30: Průměrné náklady na separovaný sběr využitelných složek komunálního odpadu v jednotlivých ORP v České republice v Kč/t (2012).....	183

Graf č. 31: Vývoj výdajů obcí v § 214 Vnitřní obchod, služby a cestovní ruch mezi lety 2007 a 2013 253

8.3. Seznam mapových podkladů

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu.....	12
Mapa č. 2: Obce, které mají územní plán (žlutá plocha).....	31
Mapa č. 3: Poloha destinace	244
Mapa č. 4: Rozdělení Ústeckého kraje na jednotlivé destinační agentury	243